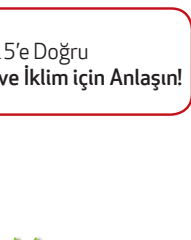
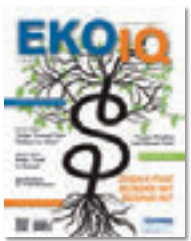

EKOIQ

OCAK 2015 SAYI:47

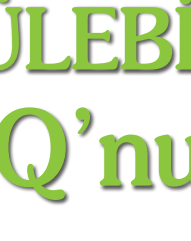
YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

*Neredeydik?
Nerelere Geldik?
Nereye Gideceğiz?*

Paris 2015'e Doğru
Gezegen ve İklim için Anlaşın!

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN ve EKOIQ'nun 5 Yılı

CLIMATE
VOLUNTEERS
İKLİM GÖNÜLLÖLERİ
Karbon Nötr Yayın

13 yıldır çimento sektöründe
TÜRKİYE'NİN EN BEĞENİLEN ŞİRKETİ
olmanın gururu ve mutluluğuyla...

Capital dergisi tarafından her yıl düzenlenen, **Türkiye'nin En Beğenilen Şirketleri** araştırmasında bu yıl da çimento sektörünün en beğenilen şirketi olmayı başardık.

 facebook.com/akcansa Akcansa

Barış Doğru
baris@ekoIQ.com

Küsleri Barıştıran, Sevenleri Kavuşturana Dergi ve 2015

Kendi yaptıklarından, ettiklerinden fazlaca bahsetmek kendini beğenmişlik; bu konularda derin bir sessizlik içinde kalmak, kendi kendine keşfedilmeyi beklemek ise “kibir” olarak yorumlandığında büyük bir hata yapmış olmayız herhalde. Ben genelde ikinci bölümde konumlananlardanım herhalde -en azından dostlarım öyle söylüyor ve bu hayatta gerçek dostları cankulağıyla dinlemek kadar geliştirici hiçbir şey yok- ancak konu EKOIQ olunca neden böyle büyük bir rahatlıkla ve ağız dolusu konuştuğumu sonunda fark ettim. EKOIQ ne benim, ne ayrılanlarla, ne de yeni gelenlerle küçük ekibimizin eseri. O, bir yıl önce geçirdiğimiz küçük sekte-i kalpten sonra yola koyulurken söylediğimiz gibi, kolektif bir aklın eseri. Bizim tek becerimiz, bu kolektif akla zemin yaratabilmekte, ayrı ayrı yerlerde duranları bir araya getirebilmekte, onlardan ortak bir akıl ve eylem zeminini oluşturabilmekte...

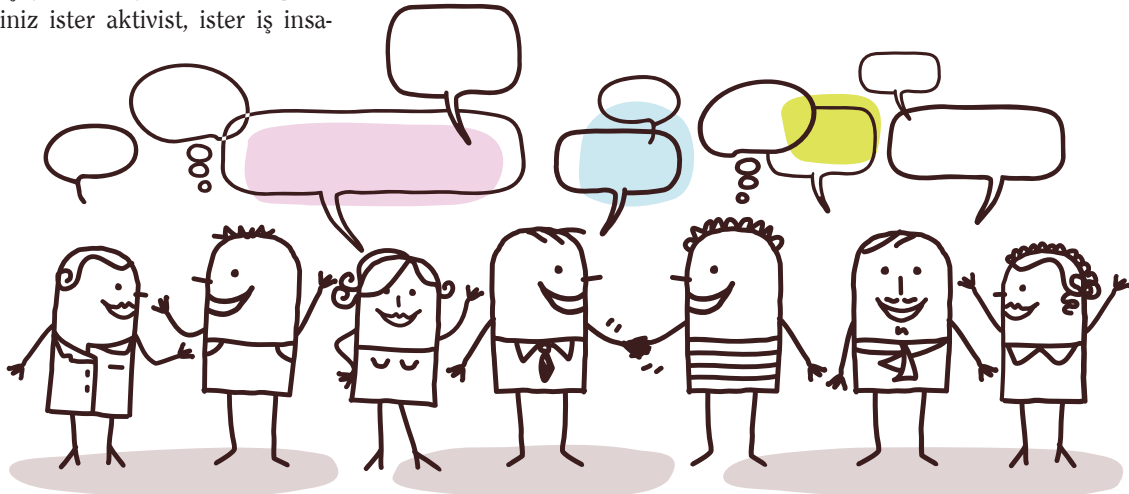
İşte 5. yılımız üzerine rahat rahat konuşuyoruz; sayfalarımızda göreceksiniz ister aktivist, ister iş insa-

mı, ister STK yöneticisi, ister genç, ister orta yaşlı herkes rahat rahat konuşuyor. Basit bir nedenle, çünkü EKOIQ hepsinin eseri... Sevgili Cihan Koral Malak'ın dediği gibi; EKOIQ bir şekilde küsleri barıştırdı; sevenleri kavuşturdu. Ya da barıştıranı, kavuşturuyor... Karşılıksız aşklar ve ikiz kardeşi nefretler yerine anlamlı birliktelikler oluşturmak için gayret sarf ediyor. Anlaşmayanlar, neden anlaşamadıklarını bilince çıkarıyor. Anlaşabilecekleri noktaları bulmaya çalışıyor.

2015 yılında, EKOIQ'nun ve Türkiye'de sürdürülebilirliğin yeni bir aşamasına geçeceğimizi rahatça söyleyebiliriz. Hatta bu, sadece Türkiye özelinde de bir şey değil; 2015, uzun yıllardır süren uluslararası iklim müzakereleri ve herkesin bir şekilde ortaklaştığı bir İklim Anlaşması için de en kritik yıllardan biri olacak. Yılsonuna doğru gerçekleştirilecek **Paris COP21**, aslında bütün bir gezegenin ve canlı varlığının geleceğinin belirlenmesinde bir kilo-

metre taşı olarak kabul edilmeli. Bu sayıdan başlayarak artık her sayıda kapaktan da duyuracağımız üzere, 2015'te herkesin ortak bir zemin kabul edeceği bir uluslararası anlaşmanın kuvveden fiile geçirilmesi, birincil önceliğimiz. Ancak bu anlaşmanın doğru düzgün bir şekilde oluşturulması için, her dünya yurttasının yapması gereken, kendi yöneticilerinin, hükümet temsilcilerinin, kamu yöneticilerinin bu zemine taş koymasını değil, taş taşımalarını sağlamak. Sürecin pasif izleyicileri olmaktan çıkıp, kendi gücümüz, bilgimiz ve emeğimiz ölçüğünde aktif aktörler olarak ülkemizin tutarlı bir iklim politikası oluşturması için harekete geçmenin bundan daha iyi bir zamanı yok, olmayacak. Yurttaş olarak, tüketici olarak, çalışan olarak, sivil toplum aktivisti, kamu veya özel şirketlerin karar vericileri olarak, bugün bu emeği vermekten kaçınanlar, yarın çocuklarının ve torunlarının önünde başları dik duramayacaklar.

Hic Rhodus, hic salta! Gül burada, burada raks edeceksin...

EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
adına sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)
Barış Doğru baris@ekoIQ.com

Yayın Koordinatörü
Fusun Akay fusun@ekoIQ.com

Art Direktör
Özlem Sarar D. ozlem@ekoIQ.com

Dış Haberler Editörü
Zeynep Heyzen Ateş zeynep@ekoIQ.com

Yerel Yönetimler Editörü
Sibel Bülay

Sürdürülebilirlik Projeleri Koordinatörü
Gökçe Vahapoğlu Şahin vahapoglu@fas.harvard.edu

Sosyal Medya Editörü
Yağmur Çoban

Fotoğraf Editörü
Özgür Güvenç

Redaksiyon
Şöhret Baltaş

Katkıda Bulunanlar
Emrah Kurum, Özgür Öztürk, Serra Titz, Caner Demir,
Hulusi Barlas, Filiz İnceoğlu, Fatma Gül Altındağ, Zihni Başsaray

Abonelik dergi@ekoIQ.com
Tel: (90) 216 349 40 97-98 Faks: (90) 216 348 34 77

Yayın ve Yönetim Adresi:
EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
Caferağa Mahallesi, Sakız Sokak, Berkel Apt. No: 6/9
Kadıköy, İstanbul
Tel: (90) 216 349 40 97-98 Faks: (90) 216 348 34 77

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Ayda bir yayınlanır. Yaygın Süreli Yayın ISSN 1309-441-6

Danışma Kurulu
Aynur Acar, Marmara Belediyeler Birliği Çevre Yönetim Merkezi Direktörü
Prof. Dr. Melsa Ararat, CDP Türkiye Direktörü
Prof. Dr. Nuri Azbar, Ege Üniversitesi, Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma
Merkezi Müdürü
Dr. Erhan Baş, Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü
Dr. Barış Gencer Başkan, Yeditepe Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü
Konca Çalkıvık, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Genel Sekreteri
F. Fatma Çelenk, Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü
Prof. Dr. Nüzhet Dalfes, İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Ebru Şenel Erim, Unilever Türkiye Kurumsal İletişim Müdürü
Aykan Gülten, Coca-Cola Kurumsal İlişkiler Müdürü
Ebru İlhan, Eczacıbaşı Kurumsal İletişim ve Sürdürülebilir Kalkınma Uzmanı
Prof. Dr. Selahattin İncecik, İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi,
Meteoroloji Mühendisliği Bölümü
Bahar Keskin, CSR Consulting Turkey, Yönetici Ortak
Cihan Koral Malak, İMSAD Sürdürülebilirlik Komitesi
Prof. Dr. M. Pınar Mengüç, Özyeğin Üniversitesi, Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi
Direktörü
Dr. Uygur Özesmi, change.org Türkiye Direktörü
Aysun Sayın, Boyner Holding Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik
Müdürü
Rifat Ünal Sayman, REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye Direktörü
Neylan Süer, Bosch Ev Aletleri Pazarlama Müdürü
Ergem Şenyuva, Climate Project Türkiye Temsilcisi, Yeşilist.com kurucusu
Cavit Vardarlılar, MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji, Çevre Projesi Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

22 Piccard Türkiye'deydi

Dünyanın güneş enerjisiyle çalışan ilk uzun menzilli uçağı Solar Impulse'ın mucidi Bertrand Piccard, önümüzdeki 10 yıl içinde 50 kişilik kısa menzilli yakıtsız uçakların yola çıkacağını söylüyor.

24 "Ayda 1 Tavuk Yiyin, En Sağlıklı Yiyin"

En büyük tehditlerden birinin endüstrileşmenin getirdiği sağlıklı beslenme anlayışı olduğunu söyleyen Orvital Organik Gıda Kurucu Ortağı Muharrem Doğan, "Buna dur demek, az yiyip sağlıklı seçmek elimizde" diyor.

30 BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Yayında...

4 Kasım 2014 itibariyle yayına başlayan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nin detaylarını Borsa İstanbul Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Turhan, EKOIQ'ya anlattı.

34 Trans-Kültürel Yeşilcilik

Sıcaktan eriyip yere yapışan plastik çöplerini çevrecilik adına yakıp, küllerini havaya savuran Gana; zehirli atıkları toprağa gömen kendine çevreci Napoli... İlk bakışta çözüme benzemeyen bu çelişkili çevreci eylemlerin adı ise "trans-kültürel çözümler".

37 Sürdürülebilirliğin ve EKOIQ'nun 5 Yılı

5. yılımızda bir durum değerlendirmesi yapmanın zamanı gelmişti. Hem Türkiye'deki sürdürülebilirlik çalışmalarının genel durumu hem de bu süreçle paralel doğan, büyüyen, gelişen EKOIQ hakkındaki fikirleri, alanın uzmanlarından, ilgililerinden almaya çalıştık. Aktarılan bilgi ve kanaatlerden ortaya çıkan bilgi yumağı, bundan sonraki dönem için iyi bir yol haritası çıkarıyor aslında.

56 Bir Çay Kaşığı Bal İçin Bir Ömür

Datça'da ailesiyle birlikte arıcılık yapan Alper Kuyucu'yu ziyaret eden Işıl Kayagül, ömründe ortalama bir çay kaşığı bal üreten çalışkan arılarla yaşadığı deneyimleri paylaştı.

60 Zorlu Enerji, Habitat Yönetimi ve Biyoçeşitliliği Öncelikleri Arasına Aldı

3. Sürdürülebilirlik Raporunu yayımlayan Zorlu Enerji'nin öncelikli stratejileri arasında habitat yönetimi ve biyoçeşitlilik de var.

64 Berlin Enerjisini Topladı, Ya Biz?

"Berlin Enerjisini Topluyor" etkinliğinden, genç dostumuz Christian Büschl sayesinde haberdar olduk. Hadi birlikte bir "İstanbul Enerjisini Topluyor" etkinliği örgütleyelim 2015 yılında...

90

66 1 Milyon Metrekarelik Yeşil Çatımız Var

Yeşil Çatıların Türkiye’de ulaştığı büyüklüğün 1 milyon metrekare olduğu tahmin ediliyor, yani yaklaşık 250 futbol sahası kadar...

72 Tüm Maden Sahalarını Rehabilitate Edecek

Sürdürülebilirlik çalışmalarına “Biyoeçşitlilik” konusunu da dahil eden Akçansa, tüm maden sahalarını rehabilite etmeyi hedefliyor.

75 İK’nın Sürdürülebilirlikle Bir Bağlantısı Yok mu Yoksa?

MIT Sloan Management Review’ın kurumsal blogunda yayınlanan yazı, çoğu zaman atlanan sürdürülebilirlik ve insan kaynakları ilişkisi üzerine düşünmek için iyi bir izlek gibi duruyor...

80 Hepimiz Kar Tanesi Olursak...

Sürdürülebilirlik kavramının bireyler için ne ifade ettiğini araştıran Unilever Türkiye, “kar tanesi”nden ilham aldı...

82 Paris Yolunda: İklim için Lima Çağrısı

Uluslararası iklim müzakerelerini Türkiye’de en iyi takip eden akademisyenlerden biri olan Semra Cerit Mazlum, geçtiğimiz ay gerçekleştirilen Lima Zirvesi’ni EKOIQ için değerlendirdi.

88 Sürdürülebilir Üretim Sempozyumu

Boğaziçi Üniversitesi’ndeki sempozyumda, sanayide dönüşüm için yaşam döngüsü analizi ve enerji verimliliği teması ön plana çıktı.

90 Mendireklerden “Delta Works” e...

1953’te binlerce kişinin ölümüyle sonuçlanan sel baskınının ardından “Delta Works” projesini hayata geçiren Hollanda’dan öğreneceğimiz çok şey var...

96 İlk Silinebilir Toner Toshiba’dan

Dünyanın ilk silinebilir toner kullanan çok fonksiyonlu cihazı Toshiba Eco MFP ile bir kağıt 5 kez silinip yeniden kullanılabilir ve %80 oranında kağıt tasarrufu sağlanabiliyor.

105 Gezegen, Gökyüzü, Kentler Hepimizin

Fatma Gül Altındağ, “Çevre Politikası İçin Bilim”in bültenlerinden seçtiği üç makale üzerine yorumlarını bizlerle paylaştı...

HER SAYIDA

4 Haberler Monsanto’nun Son Yenilgisi Mayaların Elinden; Boeing “Yeşil Dizel” ile İlk Kez Uçtu; Eczacıbaşı Yapı Gereçleri, Avrupa Şampiyonları Arasında; Milano Protokolü’ne Son Şekli Verildi; 2014, Hava Sıcaklığında Rekora Koşuyor

28 Son Buzul Erimeden Levent Kurnaz: Lima ve 2015’teki İklim Görüşmeleri

59 Yaşanabilir Kentler Sibel Bülay: Yerel Yönetimlerin Yerelleşme Hayalleri

69 İş Dünyasından Konca Çalkıvık: Yoğun Bir Yılın Ardından...

70 Veriler Gökçe Vahapoğlu Şahin: Yeşil Ekonomi Konusunda Algı Gerçek mi? Borsaya Kote Şirketlerin Sürdürülebilirlik Verisi Yeterince Şeffaf Değil; Türkiye’nin Yenilenebilir Gücü

78 Sürdürülebilir Markalar Semra Sevinç: Intel, Apple, Tesla ve H&M Hangi Fedakarlıkları Yaptı?

79 Sürdürülebilirlik Akademisi’nden “Otomotiv Sektöründe Sürdürülebilir Yeni İş Modelleri Uygulanmalı”; Sustainable Brands İçin Danışma Kurulu Toplandı; Sürdürülebilir Turizm Platformu Kuruldu

98 Sinerjik 2014’te Sosyal Medyada En Çok İlgi Çeken 10 “Alternatif Enerji” Haberi

100 Sosyal Medyadan Özgür Öztürk: Afrika’nın Su Kıtlığı Çözümüne Çin Desteği; Kadının Çiftçilikle Yarattığı Değişim

102 Change.org’dan Yedikule Bostanlarına Sahip Çık; 60.501 Kişi, Hatemi Yavuz’a “Fok You Markasını Geri Çek” Diyor

108 Gözümüzden Kaçmayanlar Gözde İvgin: Sakarya Bıçkıdere Ormanları termal otel için katlediliyor; Gökçealan Köyü, taş ocağı tehdidi altında; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Akkuyu Nükleer Güç Santrali için ÇED raporunu onayladı.

112 Kitap Üçüncü Sanayi Devrimi; Eko-nomi; Gastronomi Yolu

Vodafone, 4. Sürdürülebilirlik Raporunu Yayımladı

Sürdürülebilirliği temel iş stratejilerinin ayrılmaz bir parçası olarak gören Vodafone Türkiye, bu yıl hazırladığı 4. Sürdürülebilirlik Raporu ile Türkiye’de “AA1000AS” ve “GRI G4 Materiality Matters Check” onaylarını aynı anda alan ilk kuruluş ve telekomünikasyon sektöründe “GRI G4 Materiality Matters Check” onayı alan ilk firma oldu. 2013-2014 Sürdürülebilirlik Raporu’na göre son dört yılda **birim elektrik tüketimini %11**, tüm faaliyetlerinden kaynaklanan **karbon ayakizini %20** azaltan şirket, yenilenebilir enerji kullanımını da %21 artırdı. Araç başına yakıt tüketimini %27 oranında azaltan firma, son 4 yılda, yaklaşık 490 ortalama aracın yıllık karbon emisyonu kadar tasarruf etti. Ayrıca, atık fatura geridönüşümü ve e-fatura programları sonucunda, 2013-14 mali yılında, toplam 877 ton kâğıt kullanımını önlerken, 15 bin 116 ağacın kesilmesinin önüne geçmiş oldu. Vodafone’un e-faturayı tercih eden faturalı müşterilerinin oranı, %50’den %57’ye yükseldi.

Monsanto’nun Son Yenilgisi Mayaların Elinden

“**Tohum canavarı**” olarak bilinen **Monsanto**, Latin Amerika ülkelerinde bir yenilgi daha aldı. **Yeşil Gazete**’nin sayfalarında yer verdiği habere göre, şirketin son yenilgisi, tüm ülkede destek gören ve 10 gün süren yaygın gösterileri başlatan Guatemala yerlileri Mayaların elinden oldu. Sendikalar, çiftçiler ve kadın örgütlerinin Maya yerlilerinin başlattığı protesto hareketine güçlü destek verdiği Guatemala’da gösteriler, yasa iptal edilene kadar sürdü. Göstericiler, yalnızca yönetim binalarını değil, yolları

da işgal etti ve ulaşımına kapattı. Hükümet de Monsanto’nun genetiği oynanmış tohum üretimine izin veren **yasa**ı iptal etti. Yasa, Haziran ayında kabul edilmişti. Bir süre önce Monsanto, AB ülkelerinden gelen tepkilerden dolayı genetiği değiştirilmiş ürün başvurularını geri çektiğini açıklamış, ardından da 2020 yılına kadar 300 milyon dolarlık bir yatırımla **Türkiye, Fransa, Portekiz ve Romanya**’daki mevcut mısır üretim tesislerini genişletmeyi amaçladıklarını duyurmuştu.

Eczacıbaşı Yapı Gereçleri Avrupa Şampiyonları Arasında

Avrupa Birliği kapsamında düzenlenen ve özel sektöre yönelik en prestijli ödüllerden biri olarak kabul edilen “**Avrupa Çevre İçin İş Dünyası Ödülleri**”nin sahipleri; Avrupa Birliği Çevre, Denizcilik ve Balıkçılıktan Sorumlu Komisyon Üyesi Karmenu Vella tarafından kamuoyuna açıklandı. Bölgesel Çevre Merkezi (REC Türkiye) tarafından Haziran ayında düzenlenen Türkiye Programı’nda birincilik ödülünü alarak Avrupa Çevre İçin İş Dünyası Ödülleri’ne katılmaya hak kazanan Eczacıbaşı Yapı Gereçleri de yarışmanın “**Yönetim**” kategorisinde birincilik ödülüne layık görüldü. 22 Avrupa Birliği üye ülkesi ve aday ülkeden 152 başvuru arasından seçilen Eczacıbaşı Yapı

Gereçleri, böylece Avrupa şampiyonlar ligine girmiş oldu. Vitra ve Artema markalarının bütünsel sürdürülebilirlik yönetimi sistemi “**Blue Life**” ile kazanılan ödülün fark yaratan bir diğer özelliği de, 1987 yılından bu yana düzenlenen programda Türkiye’den bir şirketin ilk kez ödül alması. Ödül 1 Aralık’ta Fransa Lyon’da gerçekleştirilen 17. Avrupa Eko-İnovasyon Forumu’nda düzenlenen törende alan **Eczacıbaşı Topluluğu CEO’su Erdal Karamercan**,

yaptığı konuşmada şunları söyledi: “Sürdürülebilirlik, Eczacıbaşı Yapı Gereçleri için kurum kültürünün vazgeçilmez bir parçası. Bu kapsamda benimsediğimiz Blue Life anlayışı; tasarım, üretim ve yönetim süreçlerimizle öncülük ediyor. Uyguladığımız bu yönetim sistemi, her konuda bütünsel adımlar atmamızı sağlıyor.”

Üstümüze vazife

Sürdürülebilirlikte altı ödül birden...

İnsana, topluma, doğaya saygıyı işimizin ayrılmaz parçası; bugünkü ve gelecek kuşaklara karşı vazgeçilmez sorumluluğumuz olarak görüyoruz. Bu doğrultuda üretim, tasarım ve yönetim anlayışımız Blue Life ile sürdürülebilirliği süreçlerimizin her aşamasında titizlikle hayata geçiriyoruz.

Başında da sürdürülebilirlik için çok çalışmaya devam ediyoruz. VitrA ve Artema olarak ulaştığımız düzey uluslararası ve ulusal kuruluşlar tarafından değerlendirildi ve 6 sürdürülebilirlik ödülüne birden layık görüldü.

Çünkü mavi gezegenimizin geleceği, üstümüze vazife.

Blue Life

Mavi gezegenimiz için...

Türk Telekom Telefon Kütüphanesi, 3 Milyon Dakika Arandı

Türk Telekom'un Boğaziçi Üniversitesi Görme Engelliler Teknoloji ve Eğitim Laboratuvarı (GETEM) işbirliğiyle görme engelliler için geliştirdiği Telefon Kütüphanesi'nin aranma süresi, projenin hayata geçtiği 3 Aralık 2011 tarihinden bu yana 3 milyon dakikaya ulaştı. Görme engellilere Türkiye'de ilk kez telefondan ücretsiz kitap dinleme hizmetini sunan Telefon Kütüphanesi'nde, 2014 yılında en çok Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu dinlendi. Kütüphaneyi kullananların üç sene boyunca en çok dinlediği kitaplar sırasıyla Elif Şafak'ın *Aşk'ı*, Ahmet Altan'ın *Aldatmak'ı* ve Adnan Karaismailoğlu'nun *Mesnevi'den Seçmeler'i* oldu. Kütüphaneyi en çok arayan iller ise Erzurum, Ankara ve İzmir.

Opet, Temiz Tuvalet Kampanyası ile 'Oyunu Değiştirdi'

Türkiye'nin en yenilikçi ve fark yaratan markalarının belirlendiği **Gamechangers** (Oyunu Değiştirenler) Ödül Töreni, Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı'nda Pazarlama Zirvesi kapsamında gerçekleştirildi. Amerika, Slovenya ve Arjantin'den sonra Türkiye'de ilk kez verilen ödüller, 10 farklı kategoride sahiplerini buldu. Jüri değerlendirmesi sonucu Opet, **İlham Ver** (Inspire) kategorisinde "Temiz Tuvalet Kampanyası" ile ödüle layık görüldü. Ödülü OPET adına Genel Müdür Yardımcısı Timuçin Güler, jüri üyesi Levent Erdem'in elinden aldı.

Bosch Active Water Eco² ile Daha Az Enerji

Bosch Ev Aletleri'nin pazara sunduğu Active Water Eco² Bulaşık Makinesi, Zeolit® kurutma teknolojisi sayesinde daha az enerji ile yüksek performans sağlaması açısından dikkat çekiyor. A+++ enerji sınıfından bile **%10 daha tasarruflu** olan ürün, yıllık ortalama 194 kWh'lık elektrik harcıyarak yıkama yapıyor. 7 litre suyla 13 kişilik bulaşığı en verimli şekilde yıkanmasını sağlayan ürün aynı zamanda nemi hapsedip enerjiye çevirebilme özelliği ile bulaşıkları çok daha hızlı bir şekilde ve çok daha

az enerji tüketerek kurutan ödüllü Zeolit® kurutma teknolojisi sayesinde daha az enerji harcıyor ve daha yüksek performans sunuyor.

Dağ Filmleri Festivali'nden Sinemacılara Davet

Türkiye'nin dokuz yıldan bu yana doğa, macera ve keşif konulu en büyük etkinliği olan Dağ Filmleri Festivali'nin 10'uncusu 2015 yılının Mart ve Nisan aylarında İstanbul, ve Bursa'da doğaseverlerle buluşacak. Dağ Kültürü Derneği ve Mineral Event tarafından düzenlenen festivalde "dağ", "doğa", "çevre" ve "doğadaki insan" temalı filmlerini göstermek isteyen sinemacılar son başvurularını 9 Ocak'a kadar yapabilir. Katılımla ilgili detaylara ulaşmak için www.dagfilmfest.org sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Tofaş, Elektrikli Doblò'yu Sergiledi

Türk otomotiv sanayisinin yenilikçi kuruluşlarından Tofaş, 10-11 Aralık tarihlerinde yapılan 3. Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Zirvesi'ne katıldı. Açılış Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık tarafından yapılan zirvede Tofaş, RAM ProMasterCity adıyla Kuzey Amerika'ya ihraç edilmeye başlanan Doblò Amerika ile elektrikli Doblò EV modellerini sergiledi. Aralık 2002'de hibrid araç geliştirme çalışmalarına başlayan Doblò EV projesi, tümüyle **Türkiye'de geliştirilen ilk tam elektrikli araç**. Çalışmalar kapsamında, kritik komponentler için yerli yan sanayi ve üniversitelerle işbirliği yapılırken, elektrikli araç geliştirmek için TÜBİTAK'tan destek alan Tofaş, motor ve araç üzerinde bulunan yazılım geliştirme çalışmalarına devam ediyor. Tofaş Ar-Ge 2014'te başlatılan AB projesi kapsamında fren elektrik rejenerasyonu iyileştirmesine odaklanırken, TÜBİTAK desteğiyle de kablosuz şarj donanımı üzerinde çalışıyor.

Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Projesi Meyvelerini Veriyor

Buğday Derneği'nin % 100 Ekolojik Pazar marka ve standartları altında açtığı pazarlar, Türkiye genelinde giderek yaygınlaşıyor. Sayıları sekize ulaşan pazarlar İstanbul'da Bakırköy, Şişli, Kartal, Beylikdüzü ve Küçükçekmece; Balıkesir'de Burhaniye ve Kayseri'de Kocasinan ve Talas'ta bulunuyor. Kayseri ise sezonluk olarak açılan iki organik pazar ile öncü il olma misyonunu sürdürüyor. Kayseri Talas ve Kocasinan Belediyeleri, Buğday Derneği, Kapadokya Organik Tarım Üreticileri Birliği Derneği ve Kayseri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl Müdürlüğü işbirliğiyle bir yıl arayla açılan iki % 100 Ekolojik Pazarda bu yıl toplam **190 bin kilogram sebze-meyve** satıldı. Kayseri İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından yürütülen "**Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü**" projesi kapsamında 75 üretici ile 2030 dekara çıkarılan alanda organik tarım üretimi yapılıyor. 27 üreticinin katılımıyla pazarda satışa sunulan ürün çeşidinin sayısı ise 38.

Van Cezaevi'ne Güneş Enerjisi Santrali

Türkiye'de karasal iklimin en sert yaşandığı illerden biri olan Van'da bulunan cezaevi, bundan sonra suyunu güneş enerjisiyle ısıtacak. **Eziç A.Ş.** tarafından kurulan toplam 400 adet güneş kolektörü ile Van Cezaevi'ne yıllık 62 bin 655 metreküp doğalgaz, 70 bin TL elektrik tasarrufu sağlanacak. Güneş kolektörleri sayesinde doğaya 145 ton karbondioksit salımı da engellenmiş olacak.

Boeing "Yeşil Dizel" ile İlk Kez Uçtu

Havacılık devi Boeing, bitkisel yağ ve atık hayvansal yağlardan elde edilen sürdürülebilir yakıtla ilk uçuşunu gerçekleştirdi. Şirket, 2 Aralık'taki test uçuşunda ecoDemonstrator 787'sini, sol motoruna **%15 oranında yeşil dizel** ve %85 oranında petrol bazlı uçak yakıtı koyarak uçurdu. Boeing Test ve Değerlendirme, Ürün Geliştirme ve 777X Kaptan Pilotu **Mike Carriker**, "Uçağın yeşil dizel karışımı ile tasarlanan performansı, geleneksel jet yakıtı ile gösterdiği performans ile aynıydı. Yeni bir yakıt türüyle yaptığımız test uçuşlarında görmek istediğimiz şey kesinlikle bu" yorumunu yaptı. Kimyasal olarak kara ulaştırmasında kullanılan "biyodizel"den farklı bir yakıt olan

Yeşil dizel, ecoDemonstrator Programı tarafından test edilmekte olan 25'ten fazla yeni teknolojidenden biri. Program, havacılığın çevresel performansını iyileştirebilecek yeni teknolojilerin ve yöntemlerin test edilmesini, düzeltilmesini ve kullanılmasını hızlandırıyor.

Butik Zeytinciler Kümeleniyor

Zeytindostu Derneği, butik zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin birlikte hareket ederek rekabet avantajlarını artırmak amacıyla "Butik Zeytinciler Kümelenmesi" projesini başlattı. Butik firmaları tanıtım ve pazarlamada elini güçlendirecek yapılanmaya katılım için aranan tek şartsa kalite... Projenin mimarı ve koordinatörü olan **Zeytindostu Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Mücahit Kıvrak**, "Butik üreticiler bir araya gelerek yurt içinde ve yurt dışında fuarlara birlikte katılacaklar. Oraya giderken ürünler bağımsız kişiler tarafından denetlenerek, kalite kontrolleri yapılacak. Kümelenmeye katılan firmalar eşit şekilde ve kalitede tanıtıma destek vereceklerdir" dedi. Projeye şimdiden 20'ye yakın butik firmanın projeye katılmak için başvuruda bulunduğunu bildiren Kıvrak, kümelenme projesinde yer almak isteyen firmaların Zeytindostu Derneği'yle iletişim kurmasının yeterli olacağını söyledi.

Toyota Yaris Hibrid ile Sıfır Emisyonlu Sürüş Keyfi

Dünyada yaklaşık 6,5 milyon adedin üzerindeki satışıyla hibrid teknolojisinin lideri Toyota'nın B segmentindeki ilk hibrid otomobil olan Yaris Hybrid adlı modeli, dışarıdan şarj gerektirmeden elektrikli ve benzinli motorun en verimli şekilde çalışması, fren esnasında kendi kendini şarj ve benzin harcamadan gerçekleştirilen 0 emisyonlu elektrikli sürüş imkanı sunuyor. Şehir içi yakıt tüketimi sadece 3,4 lt/100km olan ve benzinli kompakt hibrid sistemiyle toplam 100 beygir güç sunan Yaris Hybrid, sadece 85 g/km CO₂ emisyonu ile segmentindeki en düşük CO₂ emisyon değerine sahip.

Yoğun trafik saatlerini sevdiren kimya yaratıyoruz.

2050 yılında, dünya nüfusunun %70'inden fazlası büyük olasılıkla şehirlerde yaşayacak. İşte bu nedenle, geleceğin şehirlerinde yaşamı iyileştirecek çözümler üretiyoruz; çağdaş yaşamın bir parçası olan toplu taşıma sistemleri gibi. Şehir yaşamı daha kolay olabilir. Çünkü BASF'de biz kimya yaratıyoruz.

Vizyonumuz hakkında detaylı bilgi için wecreatechemistry.com adresini ziyaret edin.

150.yıl

 BASF
We create chemistry

Enerjis, Bursa OSB'nin Enerji Karnesini Açıkladı

Enerji verimliliği alanında hizmet veren EWE Grubu şirketi **Enerjis**, Ekonomi Bakanlığı işbirliğiyle Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nde enerji verimliliğinin fotoğrafını çekti. Tekstil ve otomotiv firmalarında yürütülen etütlere göre, sanayici enerjisini %45'lere varan oranda boşa harcıyor. Etüdün yürütüldüğü 16 şirkette yapılacak iyileştirmeye de yıllık 5,7 milyon TL tasarruf sağlanabileceği ortaya kondu. Ortalama %22 enerji kazanç potansiyeli tespit edilen rapora göre fabrikalardaki verimsizliğin en fazla atık ısının tekrar değerlendirilmemesi ve basınçlı hava kayıpları gibi sebeplerden kaynaklanıyor. EWE Turkey Holding Genel Müdürü ve Enerjis Yönetim Kurulu Başkanı **Dr. Frank Quante**, enerji verimliliği için "Altın Fırsatlar" adlı projeler hazırladıklarına değinerek şunları söyledi: "Enerjis olarak etütleri tamamlanan sanayi kuruluşlarının enerji tüketim profilini ayrı ayrı analiz ederek, onlara enerjilerini verimli kullanabilmelerinin yolunu gösteren, 'Altın Fırsatlar' olarak adlandırdığımız enerji verimliliği artırıcı projeleri hazırladık. Bu projelerin tamamının uygulanması durumunda Türkiye ekonomisi yılda 5,7 milyon TL kazanç sağlayacak. Ayrıca şirketler, bu iyileştirmeler için harcadıkları maliyeti yaklaşık 1,5 sene içinde amorti edebilecekler."

DeFacto, Kullanılmış Jean'den Triko Üretti

DeFacto, yeni koleksiyonu **İnova** ile modaseverlerin hayatını kolaylaştıran tekstil ürünleri sunuyor. Farklı renk seçeneklerine sahip çift taraflı pantolonlar, 12 ayrı paça boyu kullanılabilen pantolon, renk değiştiren tişörtler koleksiyon arasında yer alan ürünlerden birkaçı. Koleksiyonda en dikkat çeken ürünler ise eski denim kumaşlardan geri dönüştürülerek üretilen kazak ve hırkalar. Kullanılmış jean'lerin parçalanıp tekrar elyaf haline getirilmesi ve iplik oluşturulması ile başlayan geri dönüştürme süreci, bu ipliklerin de örülmesi ve jean triko üretimi ile tamamlanıyor. Kazak ve

hırkadan oluşan koleksiyonun dönüşüm ve üretim sürecinde ortalama **her bir denim pantolondan bir kazak** ya da **hırka** üretiliyor.

"Yeşil Sanayi Zirvesi" 21 Ocak'ta Bursa'da

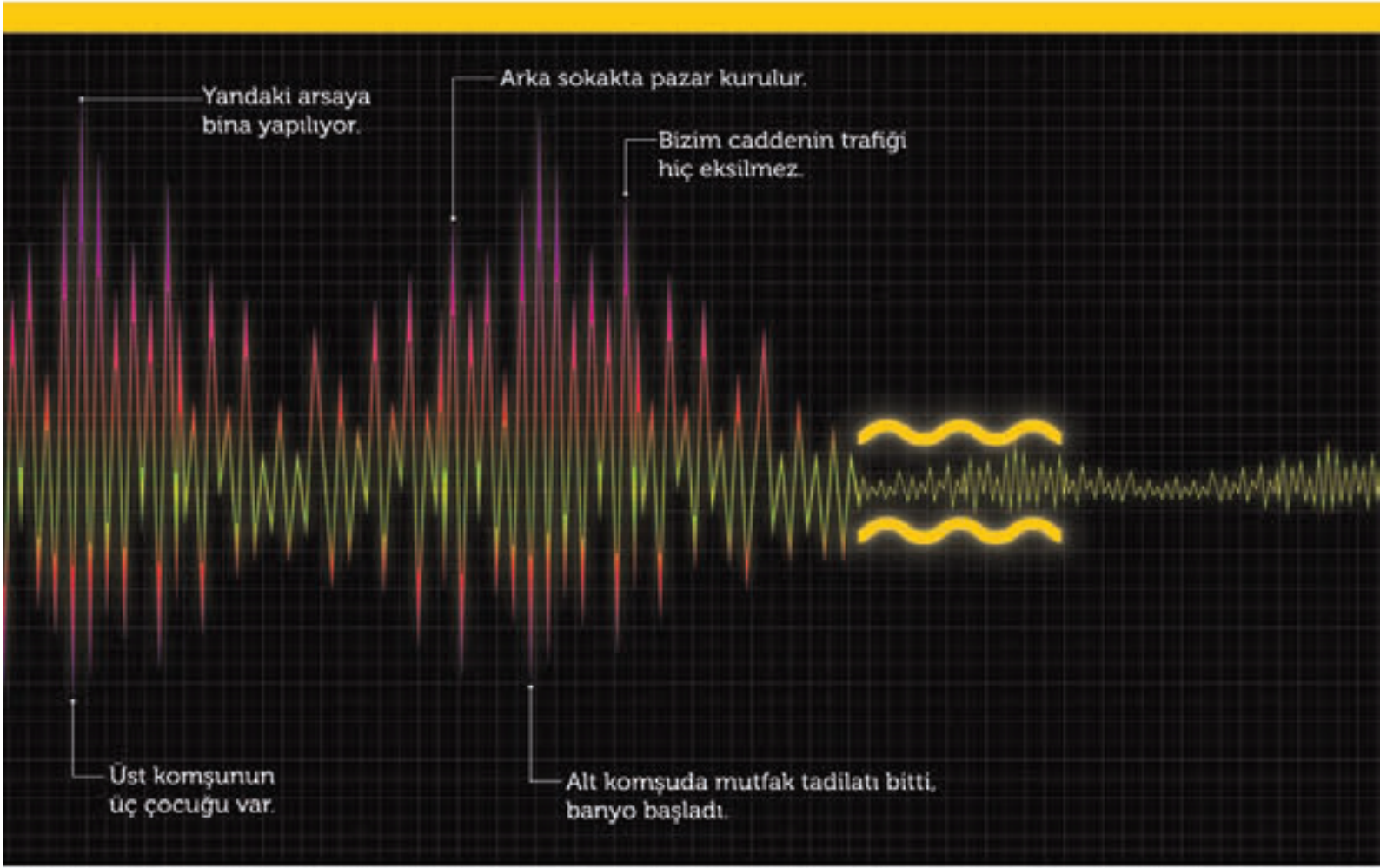
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından düzenlenen Yeşil Sanayi Zirvesi, 21 Ocak 2015 tarihinde **Merinos Atatürk Kongre ve Kültür Merkezi**'nde gerçekleşecek. Sanayide kaynak, enerji ve su verimliliğine ulaşılması, yerli ve çevreci enerji kullanımına geçilmesi konusunda farkındalık yaratmayı hedefleyen zirvenin ana teması ise "**Yeşil Büyüme**". İlgili tüm paydaşların katılımıyla gerçekleşecek etkinlik, yeşil büyüme modelinin tüm boyutlarıyla ele alındığı, bilgi ve tecrübe paylaşımının sağlanacağı bir platform olmayı amaçlıyor.

Milano Protokolü'ne Son Şekli Verildi

İtalyan gıda şirketi Barilla'nın kurduğu BCFN Vakfı (Barilla Center for Food&Nutrition) tarafından oluşturulan, "Sıfır açlık, obeziteyle mücadele, gıda israfının azaltılması ve sürdürülebilir tarımın yaygınlaştırılmasını" amaçlayan Milano Protokolü, Milano'da 3-4 Aralık 2014 tarihlerinde gerçekleştirilen **6.Uluslararası Gıda ve Beslenme Forumu**'nda son haline getirildi. 1 Mayıs-31 Ekim 2015 tarihleri arasında Milano'da yapılacak EXPO 2015'te tüm katılımcı devletlerin nezdinde imzaya açılacak protokol, AB Komisyonu'nun da gündemine alınacak. Tüm ülkelere protokole destek için çağrı yapacaklarını söyleyen **BCFN Yönetim Kurulu Başkanı Guido Barilla**, "Milano Protokolü çerçevesinde açlık ve obeziteyle mücadele, gıda israfının önlenmesi, sürdürülebilir tarım için tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de hem devletten, hem sivil toplum kuruluşlarından destek bekliyoruz" dedi.

SES YALITIMI YAŞAM KONFORUDUR

Yalıtımın Türkiye'deki adı İzocam, üstün nitelikli yalıtım malzemeleri ile benzersiz enerji tasarrufunun yanı sıra, size üstün bir ses yalıtımı da sunuyor.

Yaşam alanlarınızın konforu eksiksiz olsun diye...

“Yeşil Ekran Üniversiteler Arası Kısa Film Yarışması” Başladı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Türkiye Çevre Koruma Vakfı (TÜÇEV) işbirliğiyle düzenlenen “Yeşil Ekran Üniversiteler Arası Kısa Film Yarışması” için başvurular başladı. Tüm üniversitelerin katılacağı “çevre” konulu yarışmada, öğrenciler en az 4 kişilik gruplar oluşturacak. www.yesilekrankisafilm.com web sayfasından ön kayıt yaptıran öğrenciler, süresi 6 dakikayı geçmeyecek kısa filmlerini 4 kopya DVD ve özgeçmişleri ile birlikte TÜÇEV’e 15 Şubat 2015’e kadar kargo ile gönderebilecek. Jüri değerlendirmesinin ardından yarışmanın kazananı 1 Mart 2015 tarihinde İstanbul’da düzenlenecek törende belli olacak. Birincinin 30 bin lira ile ödüllendirildiği yarışmada ikinciyeye 20, üçüncüye 10 bin TL verilecek. Yarışma kapsamında 8 kişiye ise 5 bin TL mansiyon ödülü verilererek toplamda 100 bin TL ödül dağıtılacak.

Jeotermal Enerji Fuarı 22 Ocak’ta Ankara’da

Büyüyen ve gelişen Türkiye’nin artık kendi doğal enerji kaynaklarını kullanmasının zorunlu hale geldiği günümüzde, jeotermal enerjinin önemine dikkat çekmek ve bu alandaki fırsatları ortaya koymak büyük önem taşıyor. İşte bu amaçla düzenlenen 2. Jeotermal Enerji Teknolojileri Ekipmanları Fuarı, 22-24 Ocak tarihlerinde tüm sektör temsilcilerini bir araya getirecek. Ankara Congressium’da yapılacak olan fuara katılım için ayrıntılı bilgiyi (0212) 288 02 06 numaralı telefonda Fatih Atlas’a ulaşarak alabilirsiniz.

Astana Sizin İçin Ne İfade Ediyor?

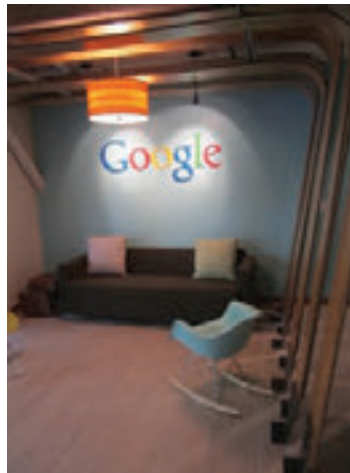

İzocam’ın bu sene 15’incisini düzenlediği **Yalıtım Yarışması**’nda “Astana’nın çetin iklim koşullarında ‘sürdürülebilir konut’ neyi ifade etmektedir?” sorusuna yanıt aranıyor. Yarışmada dereceye giren öğrenciler **Saint-Gobain Insulation** tarafından düzenlenecek Multi Konfor Binalar Yarışması’nda ülkemizi temsil edecekler. Yarışma sonunda ulusal aşamayı kazanan birinci proje 7 bin, ikinci proje 5 bin ve üçüncü proje 3 bin TL ödül

ve uluslararası finalde ülkemizi temsil etme hakkı kazanacak. Türkiye ve KKTC üniversitelerinin Mimarlık, İç Mimarlık, Şehir Planlama, İnşaat Mühendisliği ve Makine Mühendisliği Lisans ve Yüksek Lisans öğrencilerinin katılabileceği yarışma için projelerin en geç **6 Nisan 2015’e** kadar teslim edilmesi gerekiyor. Yarışma ile ilgili detaylı bilgiye ve başvuru formuna www.yalitimyarismasi.com adresinden ulaşılabilir.

ECOR, Türkiye Pazarına Giriş Yaptı

Her tür şehir, tarım ve orman atığının %100 geri dönüştürülmesiyle elde edilen ve dünyada mimarının her alanında kullanılan **ECOR panelleri**, Türkiye pazarına giriş yaptı. ECOR’un mucidi ve Noble Environmental Technologies’in kurucusu, mimar **Robert Noble**, inşaat sektöründeki hızlı büyüme ve giderek artan çevre bilinci nedeniyle Türkiye

pazarına girdiklerini belirterek, “ECOR satışları Amerika ve Avrupa’da son iki yılda çok hızlı büyüdü. Sırbistan’daki üretim kapasitemiz, Ağustos 2015’te

üretim açılacak ilave tesislerimizle beşe katlanacak. Avrupa, Türkiye, Ortadoğu, Rusya ve Afrika’da büyüebilmek için sermaye artırımını yapacağız. Türk yatırımcıları da aramızda görmek istiyoruz” dedi. Noble Environmental Europe Yönetim Kurulu Üyesi **Meltem Kurtsan** ise Türkiye’de artan çevre duyarlılığı ve sağlıklı yaşam bilinci ile ECOR’un

kısa vadede mobilya ve iç dekorasyonda, gerek ofisler, gerek oteller, gerekse evlerde yaygın olarak kullanılmaya başlayacağına inandığını söyledi.

HiPP

Yaşamdaki en değerli varlık için.

Bebeginize HiPP'ten ORGANİK İYİ GECELER

- ✓ Şeker ilavesiz
- ✓ Tam tahıllı ve Kalsiyum ilaveli

HiPP, bir bebek maması üreticisi olarak fazlasıyla ağır bir sorumluluk taşımaktadır. HiPP Premium kalitede üretim yapar. Bu üretimi mümkün olan tüm yönleriyle doğayla uyumlu bir şekilde yüksek HiPP standartlarını hedefleyerek gerçekleştirir.

Uzun HiPP kalite kontrol süreci daha hammadde aşamasında henüz üretime geçmeden başlar. Bu yöntemle HiPP ürünlerindeki hammaddelerin en iyileri olduğundan emin oluruz.

Bunu şahsen garanti ederim.

Claus Hipp

SKD Türkiye'nin "Eko-Etiketler" Rehberi Firmalara Rekabet Avantajı Sağlayacak

Değişen tüketici beklentileri, çevresel ve sosyal etkileri daha az ürünlere olan talebi artırırken, bu beklentiyi karşılayan firmalara da rekabet avantajı sağlıyor. İşte bu noktada ürün ve hizmetlerin çevresel, sosyal ayakizi bilgisini gösteren Eko-Etiket uygulamaları gün geçtikçe önem kazanıyor. İş Dünyası ve Sürdürülebilirlik Kalkınma Derneği de (SKD) Türkiye'de bir ilke imza atarak, küresel ölçekte sayıları 300'ün üzerine çıkan Eko-Etiketler hakkında bir rehber hazırladı. EKOIQ'nun yayıncısı da olan EKOLOGOS'un tasarım ve editöryal hazırlık konusunda katkı verdiği "Sürdürülebilirlik İçin Eko Etiketler" adlı rehber, hem Türkiye iş dünyasındaki firmaların iş yapış şekillerini yeniden gözden geçirmelerini sağlayacak, hem de özellikle ihracatta rekabet avantajı oluşturacak. Eko-Etiketler ile ilgili A'dan Z'ye tüm detaylı bilgilerin yer aldığı kitapçıkta tekstilden ambalaja, elektronikten kozmetiğe, gıdadan turizme kadar onlarca sektörün küresel ölçekte kabul gören sertifikalarına yer veriliyor.

2014, Hava Sıcaklığında Rekora Koşuyor

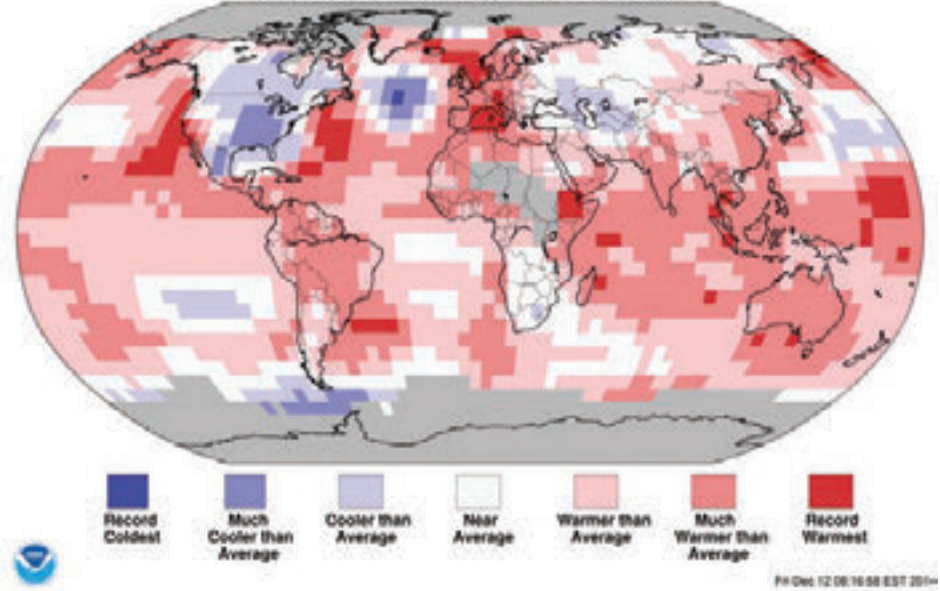
Amerika Birleşik Devletleri'nin resmi hava kontrol dairesi NOAA, 1880 yılından bu yana dünya üzerindeki en yüksek sıcaklıkların 2014 yılının Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında ölçüldüğünü açıklamıştı. Dairenin geçtiğimiz ay kamuoyuna duyurduğu haberle de 2014 yılı bir başka derece aldı! Buna

göre 2014, 1880 yılından bu yana yaşanmış en yüksek sıcaklığa sahip yedinci Kasım ayının yaşandığı bir yıl oldu. Gerek NOAA, gerekse BM'ye bağlı meteoroloji kuruluşu WMO, ölçümler tamamlandığında 2014'ün gelmiş geçmiş en yüksek sıcaklığa sahip yıl ilan edilebileceğini bildirdi.

Land & Ocean Temperature Percentiles Nov 2014

NOAA's National Climatic Data Center

Data Source: GHCN-M version 3.2.2 & ERSST version 3b

"Yeşil Şehirler Zirvesi" Bursa'da Gerçekleşti

İtibar Yönetimi Enstitüsü, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Sağlıklı Kentler Birliği işbirliğiyle düzenlenen 2. Yeşil Şehirler Zirvesi, 11-12 Aralık 2014 tarihlerinde Merinos Atatürk Kongre Kültür Merkezi'nde gerçekleşti. Yurt içi ve yurt dışından çok sayıda uzman konuşmacının katıldığı zirvede iki gün boyunca "Yeşil Belediyecilik", "Yeşil

Ekonomi ve E-dönüşüm", "Yeşil Binalar", "Yeşil Teknolojiler", "Yeşil Enerji", "Yeşil Sorumluluk", "Kentsel Dönüşüm", "Atık Yönetimi", "Sürdürülebilir Şehircilik" ve "İtibarlı Şehirler" konuları değerlendirildi. **İtibar Yönetimi Enstitüsü Başkanı Orhan Samast**, ilki geçen yıl Ankara'da yapılan zirvenin bu yıl Bursa'da yapıldığını söyleyerek, "Yeni büyükşehir yasası, şehirleşme kavramını ortaya çıkardı. Dünyadaki 600 şehir dünya ekonomisinin yarısını oluşturuyor. Şehirlerin öneminin arttığı günümüzde temiz ve yeşil çevre daha da değer kazanıyor" dedi. Samast, programın farklı şehirlerde gerçekleştirilmesinin, toplumun yeşil çevre hakkında bilinçlenmesini sağlayacağına da değindi.

Doğanın, liderlere ihtiyacı var.

Avrupa'nın enerji verimliliği lideri Bosch, tasarrufta lider ürünler sunuyor; siz de kullanırken öncülük edin diye.

Küresel ısınma ve dünya nüfusundaki artış, her geçen gün enerji tasarrufu ihtiyacını da giderek artırıyor. Doğa, toplum ve gelecek nesillere karşı sorumluluklarının bilincinde olan Bosch, bütün enerjisini doğa dostu teknolojiler geliştirmek için harcıyor. Çünkü biliyoruz ki; doğanın bize değil, bizim doğaya ihtiyacımız var. www.bosch-home.com/tr

BOSCH

Yaşam için teknoloji

Bosch Çağrı Merkezi
444 6 333
7/24 hizmetinizde

BoschHomeTurkiye

Yeni Yönetmeliğe Uymayanlar Ciddi Yaptırımlarla Karşı Karşıya Kalacak

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından AB Uyum Yasaları çerçevesinde 2010 yılında çıkarılan “Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği”nde değişiklikler yapıldı. Yeni yönetmelik, sanayiye daha pratik ve hızlı hareket edebilme konusunda avantajlar getirirken, gerekli çevresel tedbirleri almayan ve yükümlü olduğu düzenlemeleri yerine getirmeyen üreticileri ise ciddi yaptırımlarla karşı karşıya bırakıyor. Türkiye'nin ilk uluslararası çevre teknolojileri fuarı REW İstanbul'un düzenleyicisi İFO Fuarcılık'ın genel müdürü **Zekeriya Aytemur**, yönetmelikle ilgili yorumda bulunarak şunları söyledi: “Üretimlerinden doğan atıkların geridönüşümü, gerikazanımı ve çevreye en az zararla bertaraf edilmesi konusunda sorumlu olan işletmeler, söz konusu belgeye sahip olabilmek için tesislerine, yönetmeliğin zorunlu kıldığı çevre teknoloji altyapılarını kurması gerekiyor.” Aytemur, sanayicilerin çevre yükümlülüklerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları ürün, hizmet ve teknolojileri 11-13 Haziran tarihlerinde düzenlenecek olan **REW İstanbul 2015**'te bir arada bulabileceklerini de hatırlattı.

AB'de Gıda Etiketleri Daha Anlaşılır Olacak

Gıdaların etiketlenmesine dair mevcut mevzuatın basitleştirilmesi, geliştirilmesi ve daha açık hale getirilmesini amaçlayan 1169/2011/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü 13 Aralık'ta yürürlüğe girdi. Beslenme bilgisinin doğru, açık ve tüketici için kolay anlaşılır olmasını şart koşan tüzük; ilave gıdalar, zorunlu beslenme bilgisi, ihtiyari beslenme bilgisi bölümlerinin kapsamını da genişletti.

Hidroelektrik Sektörü Paydaşlarının Fikir Birliğine Varması Gerekliyor

WWF-Türkiye, hidroelektrik alanında dünyanın önde gelen şirketlerinden **Statkraft** işbirliğiyle hidroelektrik sektörü ile sektörün faaliyetlerinden etkilenen tarafların beklenti ve endişelerini tespit ederek kapsamlı bir çalışmaya imza attı. “**Türkiye’de Sürdürülebilir Hidroelektrik Üretimine Doğru**” projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışmada sivil toplum kuruluşları, diğer sosyal yapılanmalar ve yerel topluluklardan oluşan taraflar ile devlet kurumları, hidroelektrik yatırımcıları ve onlara danışmanlık hizmeti veren şirketler arasında bir kutuplaşma olduğuna yer verildi. Bu koşullarda da zamanın, akarsu ekosistemlerinin aleyhine işlediğine

vurgu yapan WWF-Türkiye, tüm paydaşlara şu çağrıda bulundu: “WWF-Türkiye olarak, akarsu ekosistemlerinin sağlıklı işleyişini sürdürebilmesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması için HES’lerin planlama, yapım ve işletme süreçlerinde ‘sürdürülebilir hidroelektrik’ ilkelerinin bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğine

inanıyoruz. Bu nedenle, hidroelektrik sektöründe yer alan ve sektörün faaliyetlerinden etkilenen tarafların çözüm odaklı bir zeminde bir araya gelerek, akarsuların korunmasına yönelik önlemleri açık bir şekilde tartışmaları ve ortak hareket etme konusunda fikir birliğine varmaları gerekiyor.”

Onlar “Bizim Sokağın Çocukları”

Ticari soğutma, endüstriyel soğutma ve klima sektöründe faaliyet gösteren **Friterm**'in öncülüğünde hayata geçirilen “Bizim Sokağın Çocukları” projesi ile İstanbul Tuzla ve Kocaeli Dilovası'ndaki **organize sanayi bölgelerinde** sokak hayvanlarının hem karınları doyuyor,

hem de hastalıkları tedavi ediliyor. Bugüne kadar projenin ilk ayağı olan İstanbul Tuzla Deri Organize Sanayi Bölgesi'ne ait 7500 dönümlük alanda 300 köpek, Kocaeli Dilovası Makina İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde 5500 dönümlük alanda 120 köpek,

açlık ve susuzluk nedeniyle ortaya çıkan sorunlardan ve bağışıklık sisteminin çökmesine bağlı hastalıklardan kurtuldu. Proje, aynı zamanda Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun (TİSK) AB finansman desteğiyle yürüttüğü Herkes İçin Kurumsal Sosyal Sorumluluk projesi kapsamında Etkililik Ödülü'nün de sahibi.

Sokağın Müziği

—“Açık Radyo.”
949

“Çevreyi Hor Gören, Geleceği Zor Görür”

İSO'nun 14. Çevre ve Enerji Ödülleri 5 Aralık'ta düzenlenen ödül töreninde sahiplerini buldu. Beş kategoride ödüllerin verildiği törende Kordsa Global, Vestel Elektronik, Kaleseramik, Eczacıbaşı Yapı Gereçleri birinciliğe layık görüldü. Sürdürülebilir iş modellerinin önemine dikkat çeken İSO Başkanı Erdal Bahçivan, günün önemini şu sözle özetledi: “Çevreyi hor gören, geleceği zor görür.”

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek ve bu kapsamda faaliyet yürüten şirketleri ödüllendirmek amacıyla 1995 yılından bu yana düzenlediği ödül organizasyonu, 5 Aralık'ta yapılan törenle sahiplerini buldu. Adı bu yıl itibarıyla “Çevre ve Enerji Ödülleri” olarak değiştirilen yarışma kapsamında, firmaların 2013 yılına ait ürün ve projeleri yarıştı. İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü temsilcisi, sanayi temsilcileri ve üniversitelerin çevre bölümleri, enerji enstitüsü ve araştırma merkezlerinden akademisyenlerden oluşturulan jüri, firmaların çevre faaliyetlerini detaylı bir şekilde incelerken, iklim değişikliğine neden olan seragazlarının takibine ilişkin uygulamaları da ön planda tuttu. Beş kategoride toplam 18 ödülün dağıtıldığı törende “İnovatif Çevre Dostu Ürün” dalında birincilik ödülünü resorsinolsüz ve formaldehitsiz banyo ile **Kordsa Global** alırken, “Çevre Dostu Uygulama” dalında birinciliğe çevre dostu krom kaplama

sistemiyle **Vestel Elektronik** layık görüldü. “Enerji Verimliliği Uygulama Projesi” kategorisinde birincilik ödülünü ısı geri kazanım projeleri ile **Kaleseramik** kazanırken, “Çevre ve Sürdürülebilirlik Yönetimi” dalında birincilik ödülünü **Eczacıbaşı Yapı Gereçleri Sanayi** aldı. “Enerji Verimli Ürün” kategorisinde ise Jüri Özel Ödülü'ne **Enel Enerji Elektronik** layık görülürken, “İnovatif Çevre Dostu Ürün” kategorisinde KOBİ alanında Jüri Özel Ödülü **NETPAK Ambalaj**'ın, Jüri Teşvik Ödülü ise **Artaş Endüstriyel Tesisler**'in oldu.

“AB Firmalarının %45'i Eko-inovatif”

Törende konuşma **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**,

küresel iklim değişikliği ve artan enerji kullanımının çevreye etkilerinin kritik önem taşıdığı günümüzde konuya olan hassasiyeti sürdürülebilir kılmayı amaçladıklarını söyledi. Çevre konusunda uzun vadeli ve sonuç alıcı politikalara odaklanmak gerektiğini vurgulayan Bahçivan, “Biz diyoruz ki, çevreyi hor gören, geleceği zor görür. Bu gerçekten hareketle daha yeşil, daha temiz ve yaşanabilir bir dünya yaratmak için hep birlikte mücadele vermeliyiz” dedi. Çevre ve enerji duyarlılığı konusunda Avrupa Birliği'ndeki (AB) çalışmalara değinen Bahçivan, 2010-2012 yıllarında sanayi, tarım, su ve gıda hizmetleri alanında faaliyet gösteren firmaların yüzde 45'in eko-inovatif olduğunun altını çizdi. **Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Mustafa Öztürk** ise Bakanlık olarak tehlikeli atıkların depolanmasına karşı olduklarını belirterek “AB'de bu tür bir uygulama söz konusu değil. İSO gibi sivil toplum örgütleri ile işbirliği yaparak bu atıkları yok etmeliyiz” dedi. 2015 yılının seragazı salımının azaltılmasında milat yılı olacağını kaydeden Öztürk, “Bu konuda yeni bir süreç başlıyor. Dünyada seragazı salımının %50'sinden sorumlu olan Çin ve ABD anlaştı ama kamuoyuna açıklamadılar. Bizlerin de bakanlıklar ve sanayiciler olarak ortaklaşa bu konuya ilişkin politikaları oluşturmamız gerekiyor” şeklinde konuştu.

GELECEĞİ ŞEKİLLENDİREN MARKALARIN KÜRESEL BULUŞMASI...

	2015	SUSTAINABLE BRANDS ISTANBUL CONFERENCE The Bridge to Better Brands 26 - 27 MAY
--	-------------	---

SAN DIEGO · LONDRA · BANGKOK · BARSELONA · **ISTANBUL** ·
RIO DE JANEIRO · BUENOS AIRES · KUALA LUMPUR

İletişim: sbi@sustainablebrandsistanbul.com
<http://www.surdurulebilirmarkalarkonferansi.com>
<http://www.sustainablebrandsistanbul.com>

Telefon: +90 212 274 25 16

 /SurdurulebilirMarkalar /surmarkalar

**SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
AKADEMİSİ**
SUSTAINABILITY ACADEMY

Haydi Gençler, Avrupa'ya Yüksek Lisansa!

Avrupa Birliği bünyesindeki KIC InnoEnergy, yenilenebilir enerjiden akıllı elektrik şebekelerine kadar yedi farklı alanda tam burslu yüksek lisans yapma ve iki diploma alma imkanı sunuyor. Ülkemizdeki tanıtımı REC Türkiye tarafından yapılan Sürdürülebilir Enerji Programı'na, üniversitelerin mühendislik, bilgisayar teknolojileri ve fen fakültesi bölümlerinden mezun olan herkes davetli...

ücret ödemediği yedi bölümden iki tercih yapılabilir. 24 ay boyunca sürecek kesintisiz 750 Euro tam burslu yüksek lisans eğitimi; iki ayrı diploma ile en az iki farklı ülkede bulunarak uluslararası tecrübe ve kariyer imkanı sağlıyor.

Sektörün önde gelen firmalarında staj yapma olanağı da sunan programın Türkiye'deki tanıtımı ise REC Türkiye tarafından Ankara, İstanbul ve İzmir'deki üniversitelerde gerçekleştiriliyor. Geçtiğimiz haftalarda İstanbul Teknik Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrencilerle bir araya gelen REC

Türkiye'nin bu konuda düzenleyeceği etkinliklere kariyerini sürdürülebilir enerji üzerine yapmak isteyen herkes davetli. **22 Şubat 2015** tarihine kadar başvurulabilecek programla ilgili detaylı bilgi, REC Türkiye Proje Yöneticisi Pınar Akpınar'dan (**pınar.akpınar@rec.org.tr**) alınabilir.

eit Knowledge & Innovation Community
KIC InnoEnergy

Avrupa Birliği'ne bağlı Avrupa İnovasyon ve Teknoloji Enstitüsü tarafından 2010 yılında kurulan KIC InnoEnergy (Knowledge and Innovation Community- Bilgi ve İnovasyon Topluluğu), geleceğin enerji sistemlerine yön verecek, inovasyon ve girişimciliğe ilgi duyan gençlere burslu yüksek lisans imkanı sunuyor. Üniversitelerin mühendislik, bilgisayar teknolojileri ve fen fakültesi bölümlerinden mezun olanların yüksek lisans yapabileceği Avrupa Birliği **KIC InnoEnergy Sürdürülebilir Enerji Programı**'nda, akıllı şehirler için verimli enerjiden yenilenebilir enerjiye, akıllı elektrik şebeke ve sistemlerinden enerji teknolojilerine kadar yedi farklı program bulunuyor. Başvuruda hiçbir

Hangi Üniversitelerde Eğitim İmkânı Sunuluyor?

Eindhoven University of Technology, **Hollanda**
Instituto Superior Técnico, **Portekiz**
Karlsruhe Institute of Technology, **Almanya**
KU Leuven, **Belçika**
Royal Institute of Technology, **İsveç**
Uppsala University, **İsveç**
Technical University of Catalonia, **İspanya**
AGH University of Science and Technology, **Polonya**
Silesian University of Technology, **Polonya**
Grenoble Institute of Technology, **Fransa**
Paris Tech Institute of Technology, **Fransa**

Yenilenebilir bir Dünya için...

SOLAREX İSTANBUL

8. Uluslararası Güneş Enerjisi ve Teknolojileri Fuarı

09-11 Nisan 2015
İstanbul Fuar Merkezi / Yesilköy
9-10-11. Salonlar

Güneş Enerjisi'nin Devleri **Solarex İstanbul**'da Buluşuyor

SOLAREX
İSTANBUL
GÜNEŞ ENERJİSİ & TEKNOLOJİLERİ FUARI

0212 604 50 50
www.solarexistanbul.com

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB
(TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ)
İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR

Solar Impulse'ın Mucidi Piccard Türkiye'deydi "10 Yıl İçinde 50 kişilik Yakıtsız Uçaklar Yola Çıkacak"

Dünyanın güneş enerjisiyle çalışan ilk uzun menzilli uçağı Solar Impulse'ın mucidi Bertrand Piccard ile Türkiye İnovasyon Haftası'na katılmak üzere geldiğı İstanbul'da görüştük. Önümüzdeki 10 yıl içinde 50 kişilik kısa menzilli yakıtsız uçakların yola çıkacağını söyleyen Piccard, "Geleceğın teknolojisi, elektrikli motorlar ve güneş enerjisi üzerine yoğunlaşacak" diyor.

 Barış DOĞRU

Çeşitli kereler EKOIQ sayfalarında haberlerini yaptığımız, dünyanın güneş enerjisiyle çalışan ilk uzun menzilli uçağı Solar Impulse'ın mucidi **Bertrand Piccard**, Türkiye İnovasyon Haftası'na katılmak üzere **Brisa**'nın sponsorluğında Aralık ayında Türkiye'ye geldi. Etkinlikte büyük ilgi gören Piccard'la küçük bir gazeteci topluluğu olarak bir akşam yemeğinde bir araya geldik ve motivasyon kaynaklarını, yeni planlarını öğrenme şansını bulduk. Her şeyden öte Piccard, bir mühendis de-

ğil bir psikiyatrist. Ancak aile kökeninde bol miktarda mucit bulunuyor. İnovasyona olan yakınlığını bu aile geleneğiyle ilişkilendiren Piccard'a yine de neden güneş enerjisiyle çalışan uçak gibi bir meydan okumaya giriştiğini soruyoruz. Piccard gülümseyerek, "Çünkü uçaklar ve havacılık önemli bir semboldür. Teknolojinin, inovasyonun herkesin gözünde önemli bir işarettir" diyor. İkinci olarak güneş enerjisiyle ilgili tüm teknolojinin hazır ve nazır olmasına rağmen gelişmelerin yavaş ilerlemesinin dikkatini çektiğini söylüyor.

“Solar Impulse’la tüm dünyaya güneş enerjisi konusunda önemli bir mesaj vereceğime inandım” diyen mucit, aslında yerden göğe haklı. Bir uçak sadece güneş enerjisiyle, gündüzleri güneşten elde ettiği elektriği depolayıp, geceleri bu biriken enerjiyle uçmaya devam etmeyi başarıyorsa, gerçekten de önümüzdeki dönem için bu alanda aklımızın alamayacağı gelişmelerle karşı karşıya kalabileceğimizi düşünmemek zor...

Abu Dabi’den Başlayıp Dünya Çevresinde Uçacak

Çalışmalarına 2003 yılında **Lozan Federal Politeknik Enstitüsü** ile başlayan Piccard, uçağın tasarımına 2007 yılında start verdi. Solar Impulse ile ilk test uçuşunu Andre Borschberg eşliğinde 2008 yılında gerçekleştiren mucit, ilk gece uçuşunu 2010 yılında, ilk kıtalararası uçuşunu da 2012 yılında **Fas-İsviçre** arasında yaptı. Piccard’ın asıl hedefi ise 2015 yılında dünyanın çevresini güneş enerjili bir uçakla dolaşacak ilk insan olmak ve şimdi harıl harıl bunun üzerine çalışıyor.

Dünya çevresindeki uçuşu hakkında şunları söylüyor Piccard: “Yolculuğa dünyanın en sıcak ve en çok güneş alan yerlerinden biri olan **Abu Dabi**’den başlayacağız. Hindistan, Çin, Japonya, ABD, İzlanda, İspanya ve Fas’ı dolaştıktan sonra tekrar Abu Dabi’ye dönüp, uçuşu burada noktalayacağız. Duruş noktalarımızda uçağın tanıtımını da yapacağımız için yolculuğun beş ay süreceğini öngörüyoruz.”

Önümüzdeki 10 yıl içinde 50 kişilik kısa menzilli yakıtsız uçakların yola çıkacağını söyleyen Bertrand Piccard, “Geleceğin teknolojisi, elektrikli motorlar ve güneş enerjisi üzerine yoğunlaşacak. Bu teknolojiyle fosil yakıtlara bağımlılığı azaltmak

Dünyanın Etrafını Balonla Dolaşan İlk İnsan

1958 İsviçre Lozan doğumlu olan Bertrand Piccard, 1970’li yıllarda delta planör ve Ultralight (tüy sıklet) uçuş alanında öncülük yaptı ve 1985’te akrobatik delta planör yarışlarında **Avrupa Şampiyonu** olmayı başardı. Bir balon pilotu

olarak hipnoz becerilerini de kullanarak ilk Transatlantik Balon Yarışını Belçikalı Wim Verstraeten ile 1982’de kazanan Piccard, aynı zamanda dünyanın etrafını balonla kesintisiz dolaşan ilk insan unvanına da sahip.

ve başta hava kirliliği olmak üzere pek çok sorunu çözmek de mümkün olacak” diyor.

Psikiyatrist olarak uzun yıllardır üzerinde çalıştığı ve önemli uzmanlarından biri olduğu **self-hypnosis (kendi kendine hipnoz)** tekniğini, uzun uçuş sürelerinde kullandığını da aktaran Piccard’ı yakından izlemekte büyük fayda var gibi. Hem küresel ölçekte inovasyonların yönünü takip etmek hem de güneş enerjisinin yükselişini takip etmek açısından, çünkü mucitlerin baktığı yer, her zaman geleceğimizin inşa edileceği yerlerdir... ○

2015 yılında dünyanın çevresini güneş enerjili bir uçakla dolaşacak ilk insan olmayı hedefleyen Piccard, yolculuğa Abu Dabi’den başlayacak.

“Ayda 1 Tavuk Yiyin, En Sağlıklısını Yiyin”

Türkiye'nin ilk organik tavuk üreticisi Orvital Gıda, Çanakkale Savaşı'nda kağnıları çeken ve nesli tükenmeye yüz tutan “boz ırk”ı değerlendirerek bölge çiftçileriyle birlikte organik kırmızı et üretimi de yapıyor. “Türkiye'nin geleceği sözleşmeli tarımda” diyen Orvital Organik Gıda Kurucu Ortağı ve gıda mühendisi Muharrem Doğan'a göre en büyük tehdit ise endüstrileşmenin getirdiği hızlı üretimin yarattığı sağlıksız beslenme anlayışı: “Buna dur demek, az yiyip sağlıklısını seçmek, ürünü ve üreticisini araştırıp tüketmek bizim elimizde.”

 Füsün AKAY

Orvital Organik Gıda'yı nasıl kurmaya karar verdiğinizi anlatır mısınız? Bildiğimiz kadarıyla gıda mühendisisiniz...

Evet... 1996'da ODTÜ Gıda Mühendisliği bölümünden mezun olduktan sonra 1996-2002 yıllarında Unilever'de, 2002-2004 arasında da Ülker'de görev yaptım. Ardından Almanya'da girişimciliğe adım atmam, organik üretimle tanışmam açısından önemli bir dönüm noktası oldu. Sekiz ayrı ülkede distribütörlük sistemi kurarak ünlü Türk markalarının Avrupa distribütörlüğünü üstlendik. Avrupa'daki zincir marketlere Türk markalı ürünlerin dağıtımını yaparken organik tarımla tanıştık. Avrupa'da elde ettiğimiz deneyimle de 2009 yılında Türkiye'nin ilk organik tavuk üreticisi olarak faaliyete başladık.

Tavuk ile başlayan organik ürün yelpazeniz bir hayli genişlemiş durumda. Orvital olarak bugün geldiğiniz nokta nedir?

Organik tavuk pazarı, rakiplerimizin olduğu bir pazar ve %80-85 ile pazar lideriyiz. Tavukta %60 kapasite ile çalışıyoruz. Aynı zamanda organik yumurta üretimimiz var. Doğu, Güneydoğu ve İç Anadolu'daki sözleşmeli çiftçilerimizle yaptığımız işbirliği neticesinde Şubat 2014'te organik bakliyat (kuru fasulye, kırmızı mercimek, nohut, bulgur, pirinç) ve makarna ürünlerini de Orvital markasıyla üretmeye başladık. Organik bakliyat ve makarna ürün grubunda pazar hedefimiz 2015 yılı sonunda %50. Yakın gelecekte Orvital markasıyla ABD, Ortadoğu ve Avrupa'ya yönelik ihracat planlarımızı da hayata geçireceğiz. Kırmızı et, şarküteri ürünleri (sucuk, sosis, salam) ve hazır ürünlerde (döner) halen pazarın ilk ve tek organik üreticisiyiz ve doğal olarak bu pazarın da lideriyiz.

Kırmızı et üretimi için 60 üretici ile işbirliği yaptığınızı biliyoruz. Pek çok firma da bu yolu tercih ediyor. Organik üretim, sözleşmeli tarım ile mi ilerleyecek sizce Türkiye'de?

Samsun Alaçam'daki organik tavuk üretiminden yaklaşık bir sene sonra

organik kırmızı et üretimine başladık. **Çanakale Ayvıcık** ilçesinde yöreye özgü “boz ırk” kullanan kasaplar, bu hayvanı eti az olduğu için çok fazla tercih etmiyorlardı. Çanakale Savaşı’nda kağnıları çeken bu boz ırkın bu nedenle nesli tükenmekteydi. Oradaki üreticiler, “Bu eti nasıl değerlendirelim, organik üretsek nasıl olur, yapabilir miyiz?” diye düşünmüşler. Biz de bu aşamada projeye dahil olduk. Şu anda sekiz köyde bölge çiftçileriyle üretim yapıyoruz. Bölgenin toprak analizini yaptırдық. Bütün topraklar tertemiz çıktı. Bir tarafımız Kaz Dağları, bir tarafımız Saroz Körfezi, Ege Denizi. Kaz Dağları’nın eteklerinde oksijen yoğunluğu deniz seviyesinde olan dünyanın sayılı yerlerinden birinde üretim yapıyoruz. **Nesli tükenen yöresel bir ırkı kurtardık**, bölge ekonomisine değer kattık, çiftçilerimize yeni bir gelir kapısı yarattık. Türkiye toprakları bereketli bir tarım ülkesi. Biz buna inanıyor ve en büyük gücümüzü çiftçilerimizden alıyoruz. Türkiye’nin geleceği, sözleşmeli tarımda. Organik kırmızı ette de tüketim ne kadar artarsa o oranda esnek üretim yapabiliriz.

Piyasada bulunan ürünlerin üzerinde “%100 Doğal”, “Katkısız” gibi etiketlere çok sık rastlıyoruz. Bir ürünün organik olduğunu anlamak için hangi kriterlere bakmak gerekiyor? Orvital olarak nasıl bir güvence sunuyorsunuz tüketicilere?

Doğal, katkısız, köy ana temasıyla satılan tüm ürünler kafalarımızı karıştırıyor ve organikle tanışma süremizi ne yazık ki uzatıyor. Bu, bilinçli yapılan bir kurgu. Her geçen gün organik üretim yapmak isteyen çiftçi sayımız artıyor. Talep artıyor, burada önemli olan bu emeği sürekli kılabilmek. Organik üretim, konuya hakim olmadan yapılacak bir iş değil. Organik ürünleri diğer konvansiyonel ve doğal adı altında üre-

“Organik ürünleri diğer ürünlerden farklılaştıran en temel konu, toplum sağlığını koruyan Ar-Ge süreçleri, hayvan refahını ön planda tutan üretim anlayışı ve denetlemedir”

tülen ürünlerden farklılaştıran en temel konu toplum sağlığını koruyan Ar-Ge süreçleri, hayvan refahını ön planda tutan üretim anlayışı ve denetlemedir. Yerli tohum sürekliliği ve toplum sağlığı için de tek çıkış noktamız organik üretimdir. Tüm ürünlerimiz, uluslararası sertifikasyon kuruluşu **IMO Control** tarafından sertifikalandırıldı ve T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından denetleniyor. Ayrıca zincir marketler adına denetleme yapan bağımsız denetleme şirketleri (**SGS** ve **Johnson Diversey**) tarafından periyodik olarak denetlenen Orvital Organik Gıda olarak yılın

365 günü haberli ve habersiz denetimlere tabi tutuluyoruz. Topraktan yeme, kümes içlerinden kesimhanelere kadar tüm üretim süreç ve birimleri kontrol ediliyor. Ayrıca izlenebilirlik konusu çok önemli ve biz üretimlerimizde bunu tam olarak sağlıyoruz.

Organik denince öne çıkan ürünlerden biri tavuk. Burada da “yürüyen tavuk”, “köy tavuğu” gibi kavramların yarattığı kafa karışıklığı var. Tavuk etinin ve yumurtasının organik olabilmesi için hangi şartları yerine getiriyorsunuz?

Organik tavuk, köy tavuğu ve doğal tavuk olarak adlandırılan ürünlerden çok farklıdır ve karıştırılmamalıdır. Organik tavuğun konvansiyonel tavuklardan farklarını maddeler halinde şöyle sıralayabilirim.

● Tavuklarımız hem kümeslerinde hem de kümes önlerinde kendilerine ayrılmış kontrollü alanlarda serbest bir şekilde dolaşıyorlar. Organik olan dolaşım alanlarımızda, **4 metrekareye 1 organik tavuk** düşüyor. Kümes içinde kafes dahil hiçbir sınırlayıcı ekipman bulunmuyor.

● Hayvan refahı açısından tesislerimizde en üst seviyede bakım yapılıyor.

● Organik üretim anlayışımızın bir parçası olarak kümesler gibi kümes ölü dolaşım alanlarımız da organik olarak sertifikalandırılıyor.

● Orvital Organik Tavukları, GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizma) içermeyen tamamen organik ve az miktarda doğal yemlerle besleniyor.

● Organik tavuklarımızın konvansiyonel tavuklardan farklı özel bir ırktır ve en büyük özellikleri yavaş büyümeleri.

● Bir tavuğun organik olması için yumurtadan çıktıktan sonra maksimum 3’üncü günde organik tarım yönetmeliğine uygun şekilde beslenmeye ve bu yönetmeliğe uygun çiftliklerde büyümeye başlaması gerekiyor.

- Konvansiyonel tavuklar 40-44 günde kesime giderken yavaş büyüyen organik tavuklar, minimum 81, ortalama **90 günde** kesime gidiyor.
- Organik tavuklarımızın en belirgin farkı, kemiklerinin sert oluşudur. Ayrıca sürekli dolaştıkları için de etleri normal tavuklara göre daha geç pişiyor.
- Organik tavuk üretimimiz, baştan sona Uluslararası Organik Sertifikasyon kuruluşları tarafından denetleniyor, yem hammaddeleri periyodik olarak analize gönderiliyor.
- Ürünlerimiz; kesinlikle hormon, antibiyotik, pestit ve ağır metal gibi kimyasallar içermiyor.

Peki, fiyatların yüksekliği konusunda nasıl bir yorumda bulunursunuz?

Bir bütün piliç yaklaşık 23-25 TL'den başlıyor, büyüklüğüne göre 40 TL'ye kadar çıkıyor. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın **tavuk eti ile kırmızı eti karıştırmayı yasaklaması**; organik şarküteri ürünler ile konvansiyonel ürünlerin arasındaki fiyat farkını azalttı. Bu organik tüketimini destekleyen önemli bir devlet desteği oldu. Ancak organik tavukta maliyet farkının nereden kaynaklandığına bakmak çok önemli. Konvansiyonel üretimde 25.000 adet tavuğun konulabileceği kümeslere sadece 4.800 adet tavuk koyuyoruz ama kümesin işletme ve bakım maliyeti değişmiyor. Kullandığımız organik yemler konvansiyonel olanlarına göre %50-%100 daha pahalı. Öte yandan kesim süremiz konvansiyonel üretime göre iki kat fazla ancak bizim karkas büyüklüklerimiz 40-44 günde kesilen tavuklarla neredeyse aynı; yavaş büyüyen ırk kullandığımız için tavuklarımız fazla kilo almıyor. Kısacası iki kat pahalı bir yemle iki kat sürede yetiştirdiğimiz tavukları benzer ağırlıkla üretmiş oluyoruz. Bu en basit hesapla üretim maliyetimizin 4-5 kat olduğunu gösteriyor.

Organik üretimle ilgili tüketicinin

Bunları Biliyor musunuz?

Sarisına bakıp yumurta alınır mı; organik salam, sosis gibi şarküteri ürünlerini tercih ederken nelere dikkat edilmeli? İşte gıda mühendisi Muharrem Doğan'dan tüketicilere birkaç püf noktası...

Şarküteri ürünleri kırmızı değil, kahverengi olmalı: Türkiye'nin ilk organik sosis, salam ve sucuğunu da biz ürettik. İçinde koruyucu hiçbir madde bulunmayan şarküteri ürünlerinde, sadece baharat ve tuzla koruma yapıyoruz. Ürünlerimizde bağlayıcı dediğimiz ve şarküteri ürünlerine kırmızı rengi veren nitrat veya fosfat tuzları yok. Bu nedenle ürünlerimizin çiğ rengi haşlanmış ete benzer ve kahverengidir. Piştikten sonra normal sosis, sucuk rengine döner.

Organik veya köy yumurtası

"kahverengi" olur bilgisi yanlış: Yumurta hangi cins tavuktan elde ediliyorsa o renk yumurta verir. Beyaz veya kahverengi olarak ayrılan tavuk cinsleri hangi yöntemle üretilirse üretilsin kendi cinsine göre yumurta verir. Örneğin; beyaz tavuk organik beslenirse yumurtası da beyaz olur. Biz Orvital olarak kahverengi tavuk ürettiğimizden yumurtalarımız da kahverengi.

Yumurtanın sarısına bakıp kanmayın:

Organik ya da köy yumurtasının sarısı, koyu sarı olur bilgisi yanlıştır. Bu yaygın yanlış inanıştan dolayı üreticiler birincisi kimyasal ikincisi bitkisel yolla yumurta sarılarını koyulaştırmak için tavuk yumurtalarına müdahale ediyorlar. Burada renk koyulaştırıcı kimyasal veya

bitkisel maddeler tavukların yediği yeme karıştırılıyor.

İlk 3 yaş çok önemli: Çocuğunuz sağlıklı beslenmeye anne karnında başlar, ilk 3 yıl çok önemlidir. Bu dönemde anne adaylarının ve çocuklarının organik beslenmesi çevresel toksinlerle (tarım ilacı kalıntıları, hava ve su kirliliği) karşılaşmasını önemli ölçüde engellemiş olur. Sağlıklarını geç kalmaya gelmez, organik beslenmeye çocuk yaşta başlayın...

Yavaş büyür, geç pişerler:

Organik tavuklar yavaş büyürler ve konvansiyonel tavuklara göre en belirgin farkları, kemiklerinin sert oluşudur. Ayrıca sürekli dolaştıkları için de etleri normal tavuklara göre daha geç pişer. Ama burada köyde yetişen tavuğun pişme süresi ile karıştırmamak gerekir, çünkü köy tavukları minimum 45-50 haftada kesilmektedir, bu yüzden çok geç pişerler.

Organik kırmızı mercimek mat

renkte olur: Kırmızı mercimekte alışılan parlak kırmızı rengi organik mercimekte bulamazsınız. Parlak kırmızı, konvansiyonel mercimekte sıvıyağla cilalama denilen işlem yapılarak elde edilir. Organik mercimekte böyle bir uygulama olmadığından rengi daha mattır.

aklımı karıştıran bilinçli yanlış yönlendirmelerden uzaklaştığımızda işimiz daha kolaylaşacak. Organik ürünün pahalı olmasından daha kötüsü, organik köy tavuğu gibi olmayan kavramların ortaya atılması, köyde yetişen her ürünün organik olduğunun iddia edilmesi, bu sektöre yapılacak en büyük kötülüktür.

Bizim altını çizdiğimiz bir gerçek var: Tüketim artıkça üretim artacak

rakipler çoğalacak ve fiyatlar düşecek; ancak o zamana kadar ayda 1 tavuk yiyin ve en sağlıklısını yiyin. Anneannelerinize sorun; eskiden eve ayda bir tavuk girerdi ve bayram havası eserdi. En büyük tehdit; endüstrileşmenin getirdiği hızlı üretimin yarattığı sağlıksız beslenme anlayışı. Buna dur demek, az yiyip sağlıklısını seçmek, ürünü ve üreticisini araştırıp tüketmek bizim elimizde... ○

6. DOĞAL, ORGANİK VE SAĞLIKLI ÜRÜNLER FUARI

6. Natural, Organic and Healthy Product Exhibition

www.exponatura.net
exponatura
15

8 - 11 Ocak / January 2015

İstanbul Fuar Merkezi
Expo Center / **TURKEY**

Katılımlarıyla:

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

İncirli Cad. No:112 / 6 Bakırköy / İSTANBUL
Tel: +90 (212) 570 63 05 (pbx)
Faks: +90 (212) 570 63 06
tureks@tureksfuar.com.tr

Kazandıran Buluşmalar

Lima ve 2015'teki İklim Görüşmeleri

2015, daha önceleri alışmadığımız bir biçimde iklim konusunun ve bu alandaki uluslararası görüşmelerin sıkça gündeme geldiği bir yıl olacak. Son iki yazımızda da belirttiğimiz gibi bunun en önemli sebebi, bu yılın sonunda **Paris**'te toplanacak olan **Birleşmiş Milletler İklim Konferansı**'nda imzalanması beklenen iklim değişikliğinin önlenmesine dair anlaşma. 2014 Aralık ayında Lima'da yapılan konferansta bu anlaşmanın temelleri atılmaya çalışıldı. 2015 yılı boyunca da Lima Anlaşması temel alınarak Paris'te tüm devletlerin üzerinde anlaşabilecekleri bir metin oluşturulmaya çalışılacak.

Dolayısıyla öncelikle Lima'da hangi konularda anlaşma sağlandığına bakmamız gerekiyor:

- Ülkeler **“anlaşmaya çalışacakları”** konusunda anlaşmaya vardılar. Yani kimse masadan kalkmadı. Komik görünse de bu aslında çok önemli bir adım. İklim görüşmeleri böyle bir anlaşmanın kesinlikle gerekli olduğunu düşünen ülkeler ile böyle bir anlaşmaya kesinlikle karşı olan ülkeleri bir araya getirdiği için bu ülkelerin hâlâ masada oturuyor olmaları önemli bir kazançtır.

- Ülkeler, herkesin elini taşım altına koyması konusunda anlaştilar. Daha önceki yıllarda gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki temel fark, bu noktada ortaya çıkıyordu. Gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkeler harekete geçmeden aksiyon almayacaklarını belirtiyorlardı. Gelişmekte olan ülkeler ise iklim konusundaki tarihsel sorumlulukları sebebiyle öncelikle

gelişmiş ülkelerin harekete geçmeleri konusunda ısrarcıydı.

- Paris'te imzalanması beklenen anlaşmanın bilimin verileriyle uyumlu olması gerektiği konusunda anlaşmaya varıldı. Bilim dünyasının uzunca süredir ısrarla üzerinde durduğu, küresel ortalama sıcaklıkların Sanayi Devrimi öncesine göre 2 dereceden daha fazla artmasına izin verilmemesi gerekliliği, ülkeler tarafından da kabul edildi.

Hangi Konularda Anlaşma Sağlanması Gerekli?

Ama alınması gereken yolla kıyaslandığında bu kararların oldukça zayıf görüldüğünü kabul etmemiz gerekiyor. İklim görüşmeleri, bu yılın Aralık ayına kadar çok çetin bir yoldan geçerek pek çok konuda anlaşmaya varılmasını sağlamak zorunda. Bu konulardan önemlileri şunlar olacak:

- **Anlaşmanın Hukuki Yapısı:** Arka planda birçok hukuki terim kullanılsa da asıl konu, yapılacak anlaşmanın bağlayıcı olup olmayacağı. İklim değişikliğinden en fazla zararı görececek olan küçük ada dev-

letleri, bağlayıcı bir anlaşma yapılmasını istiyorlar. AB de bağlayıcı bir anlaşmanın ülkelerin yükümlülüklerini yerine getirmeleri yönünde bir zorlayıcı olacağını söyleyerek bunu destekliyor. ABD ise bağlayıcı bir anlaşmanın Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu bir Amerikan Kongresi'nden geçmeyeceğini bildiğinden bağlayıcı bir anlaşmaya karşı. Çin, ABD'nin imzalamadığı bir anlaşmayı imzalamayacağı için bağlayıcılık konusu Paris Anlaşması'nın en önemli noktası haline geliyor. Avustralya gibi anlaşma çıkmasını istemeyen ülkeler de bağlayıcı bir anlaşma olması yönünde çaba sarf ederek bir anlaşmanın önünü tıkamaya çalışıyorlar.

- Gelişmekte olan ülkeler, **“ortak ama farklılaştırılmış yükümlülükler”** bazında bir anlaşma istiyorlar. Yani, gelişmiş ülkeler, bu konuda sorumluluğu ve yükü üstlerine almak zorundalar. Ancak gelişmiş ülkeler de Paris Anlaşması yürürlüğe girene dek ve yürürlük süresince şu anda gelişmekte olan bazı ülkelerin de gelişmiş ülke kategorisine gireceklerini, dolayısıyla da onların

Prof. M. Levent KURNAZ
Boğaziçi Üniv.
Fizik Böl. ve Mercator/IPM
Araştırmacısı
mlkurnaz@gmail.com

da yükümlülük almaları gerektiğini söylüyorlar. Bu konuda varılması gereken anlaşma, aslında basit bir temele dayanıyor. Gelişmiş ve zengin ülkeler tarihi sorumluluklarından kaçamayacaklarını, gelişmekte olan ülkeler de iklime zarar vererek gelişemeyeceklerini kabul etmek zorunda.

● Gelişmekte olan ülkelerin çoğu, aynı zamanda iklim değişikliğinden en kötü etkilenecek ülkeler arasında yer alıyor. Bu nedenle bu ülkeler, iklim değişikliğinin kötü etkilerini azaltmak için yapacakları harcamaların da seragazi salımlarını azaltmak için yapacakları harcamalar gibi sayılmasını istiyorlar. Gelişmiş ülkeler ise anlaşmayı sadece “**seragazi salımlarını azaltma anlaşması**” olarak kurgulamak çabasında.

“Lima’ dan çıkan kararların oldukça zayıf görüldüğünü kabul etmeliyiz. İklim görüşmeleri, bu yılın Aralık ayına kadar çok çetin bir yoldan geçerek pek çok konuda anlaşmaya varılmasını sağlamak zorunda”

● Daha önceki iklim konferanslarında iklim değişikliği ile savaşım için bir **Yeşil İklim Fonu** (Green Climate Fund-GCF) kurulmasına ve bu fonda her sene 100 milyar dolar para toplanmasına karar verilmişti. Lima görüşmeleri sonunda bu fonda 10 milyar dolar toplanmış olması önemli bir başarı gibi gösterilmeye çalışılsa da bu paranın bir yandan koyulan hedeflerden, diğer yandan da gelişmiş ülkelerin yeni fosil yakıt kaynakları aramak için harcadıkları paradan ne derece az olduğu da açıkça görülebiliyor. Sonuçta, bu probleme çözüm üretmek için birilerinin elini cebine atması gerekiyor ama anlaşıldığı kadarıyla kimse bunu yapmaya gönüllü değil.

● Gelişmekte olan ülkelerin üzerinde durdukları bir diğer konu, kayıp

ve zararlar. Bu ülkeler, tarihi sorumluluğu bulunan ülkelerin ileride oluşabilecek iklim değişikliği ile ilgili zararlardan sorumlu olduklarının Paris Anlaşması’nda yer almasını istiyorlar.

● Son olarak, belki de en önemli konu, seragazi salımlarının ne kadar azaltılacağı. Anlaşmaya taraf olacak tüm ülkeler, Mart 2015’e kadar ne kadar azaltım yapmayı planladıklarını Birleşmiş Milletler’e bildirecekler. Anlaşmanın süresi daha kesinleşmemiş olmakla birlikte büyük ihtimalle 2020-2025 dönemini kapsayacaktır. Bu durumda her ülke, kendi belirlediği bir zamana kıyasla 2025’te ülkenin seragazi salımlarının ne miktarda olduğunu kendisi belirleyecek. Mesela ülkemiz “2025 yılı sonunda 2015 seragazi salım miktarlarından %5 indirim yapmayı planlıyorum” şeklinde bir açıklama yapacak. Burada tartışılan konu, bu anlaşma çerçevesinde ülkelerin birbirlerinin taahhütlerine karışıp karışmayacakları. AB, eğer her ülkenin taahhütlerini değerlendirme imkanı varsa böyle bir anlaşmayı kabul edebileceğini söylüyor. Yani bize “aslında siz %5 değil %15 indirebilirsiniz” deme hakkını elinde tutmak istiyor. Doğal olarak ABD ve Çin böyle bir konuya sıcak bakmıyor.

2015, tüm bu konuların olası tüm detaylarıyla konuşulduğu bir yıl olacak. Umudumuz, iklim felaketleri yerine, gelişen bu detayları sene içerisindeki yazılarda sizlerle paylaşmak ve yılsonunda da uygulanabilir ve bizleri çözüme götürebilecek bir anlaşmaya kavuşmak.

Dört Yıl Süren Çalışma Tamamlandı BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Yayında...

Türkiye'nin uzun zamandır beklediği Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi, 4 Kasım 2014 itibariyle yayına alındı. Şimdilik BIST 30 arasından seçilen 15 şirketle yola koyulan endeksin ilerleyen dönemlerde BIST 50 ve 100 şirketlerini kapsayacak şekilde genişleyeceğini belirten Borsa İstanbul Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Turhan, "Ne zaman ki şirketler, yatırımcılar ve girişimciler sürdürülebilirliği sadece orta ve uzun dönemde gelecek hedefler arasında değil, içinde bulunduğumuz çeyrekteki kârlılık ve performans açısından da etkili olduğunu anlarlar, işte o zaman önemli bir aşama kaydetmiş oluruz" diyor.

 Füsun AKAY

Borsa İstanbul'un 2010 yılından bu yana çalışmalarını sürdürdüğü BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde sona gelindi ve endeks, 4 Kasım 2014 itibariyle yayına alındı. Şirketlerin finansal performanslarının yanı sıra çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim alanındaki çalışmalarını da hesaba katan endekste şimdilik BIST 30'dan seçilmiş 15 şirket var: Akbank, Arçelik, Aselsan, Garanti Bankası, Koç Holding, Migros, Petkim, Sabancı Holding, TAV Havalimanları, Tofaş Otomotiv Fabrikaları, Turkcell, Tüpraş, Türk Telekom, Vakıflar Bankası, Yapı ve Kredi Bankası.

“Umuyoruz ki, yakın gelecekte bu şirketlerin sayısı artacak, BIST’in daha geniş endeksleri içerisinde şirketlerimiz buraya katılacak” diyen **Borsa İstanbul Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı M. İbrahim Turhan** ile BIST Sürdürülebilirlik Endeksi’nin nasıl oluşturulduğunu, bundan sonra nasıl bir işleyişe sahip olacağını konuştuk.

Sürdürülebilirlik Endekslerinin oluşturulmasına dünya genelinde 2000’li yıllardan önce başladığını biliyoruz. Türkiye’nin bu konuda geç kalmasının nedeni neydi sizce?

Türkiye’de ülke şartlarını dikkate alarak oluşturulmuş, genel kabul görmüş sürdürülebilirlik kriterlerinin ve şirketlerin bu kriterlere uyumunu denetleyebilecek bağımsız bir yapının olmaması, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi projesine başlarken önümüzdeki en önemli engeldi. Bu problemlere çözüm üretecek bir proje ile uluslararası alanda kabul gören ve tarafsız bir endeks oluşturmak için de çalışmalarımızı 2010 yılında başlattık.

2010 yılından itibaren başlayan sürecin nasıl geliştiğini anlatabilir misiniz?

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği ile işbirliği içerisinde yapılan çalışmalar kapsamında iki anket çalışması ve üç çalıştay düzenlendi. Türkiye’de kurumsal sürdürülebilirliğin durumu ortaya konarak elde edilen girdiler, endeks şirketlerinin belirlenmesinde dikkate alınacak kriterlerin oluşturulmasında kullanıldı. Yapılan çalışmalar ile oluşturulan Türkiye’ye özgü sürdürülebilirlik kriterleri Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ile paylaşıldı. Böylece SPK, sürdürülebilirliğe ilişkin yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla 2012 yılında süreç müdahil oldu. Bu çalışmalar sonucunda işlem gören şirketlerin sürdürülebilirlik kriterlerine göre değerlendirilmesinin tek bir şirket tarafından yapılması konusunda görüş birliğine vardık.

rilmesinin tek bir şirket tarafından yapılması konusunda görüş birliğine vardık.

Bu çerçevede yaptığımız değerlendirmeler sonucunda Güney Afrika ve Meksika borsalarının sürdürülebilirlik endekslerinde de değerlendirme hizmeti veren uluslararası bir şirket olan **Ethical Investment Research and Information Service (EIRIS)** ile çalışmaya karar verdik. Böylece geçtiğimiz yıl Ekim ayında bir işbirliği anlaşması imzalayarak şirketlerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularındaki performanslarını baz alan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi hesaplanması amacıyla EIRIS ile çalışmaya başladık. EIRIS, 30 yılı aşkın bir süredir çevresel, sosyal ve yönetim alanlarında uzmanlaşmış, küresel ölçekte büyük varlık sahibi, yöneticisi ve endeks hesaplayıcıya hizmet veren Londra merkezli bağımsız bir araştırma şirketi.

EIRIS ile yürütülen çalışmalar neticesinde BIST Sürdürülebilirlik Endeksi için belirlediğiniz temel kriterler neler oldu peki?

Yürüttüğümüz proje kapsamında EIRIS; **çevre, biyoçeşitlilik, iklim değişikliği, insan hakları, yönetim kurulu yapısı, rüşvetle mücadele, tedarik zinciri, sağlık ve güvenlik** alanlarında Borsa İstanbul şirketlerini değerlendirmeye tabi tutuyor ve

Sürdürülebilirlik Raporlaması Performansında 11. Sıraya Yükseldi

Borsa İstanbul, 2014 yılında, yatırım danışmanlığı ve araştırma firması **Corporate Knights Capital** tarafından yapılan araştırmaya göre, sürdürülebilirlik raporlaması performansı bakımından 46 borsa arasında yapılan sıralamada 32’nci sıradan 11’inci sıraya yükseldi. Bu sıralama, borsaların, bünyesinde yer alan şirketleri sürdürülebilirlik raporlaması yapmaya teşvik etme performanslarını ölçüyor.

değerlemede sadece kamuya açık bilgileri kullanıyor.

2013 yılı Ekim ayından bu yana da EIRIS ile yapılan çalışmalar neticesinde **“Endeks Seçim Kriterleri”** belirlenerek ilan edildi. Bu seçim kriterlerindeki eşik değerleri geçen şirketler, Kasım ayında hesaplanmaya başlanan endekse dahil edildi. Buna göre ilk etapta BIST 30 endeksinde dahil olan şirketler değerlemeye tabi tutuldu ve 15 şirket, hesaplanmaya başlanan endekste yer aldı.

Borsa İstanbul olarak, **paydaş katılımını projenin temel zemini olarak görüyoruz.** Endeksin oluşturulma aşamasında şirketlerin gerek bizimle gerekse EIRIS ile etkin bir iletişim halinde olması, projenin sağlıklı bir biçimde hayata geçirilmesi için çok önemliydi. Bundan sonraki süreçte de gerek şirketlerin gerekse sivil toplum kuruluşları, akademisyenler, yatırımcılar gibi paydaşların katkıları, görüşleri ve bizimle işbirliği içinde yaptıkları çalışmalar, dinamik bir proje olan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi projesinin başarısını artıracak. Esnek, yatırım yapılabilir, tarafsız, uluslararası alanda kabul gören bir endeks için paydaş katılımı olmazsa olmaz şartımızdır.

Sürdürülebilirlik Endeksi’ndeki değerlemelerin hangi periyotlarda yapılacağını öğrenebilir miyiz?

İlk değerlendirme dönemi olan Ocak-Mart 2014'te BIST 30 endeksinde yer alan şirketler değerlemeye tabi tutuldu. "Değerlemeye tabi şirketler listesi" her yıl Aralık ayı içerisinde revize edilerek Borsa İstanbul tarafından ilan edilecek. İkinci listeyi de 20 Aralık 2014'te açıkladık.

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi için Kasım-Ekim olmak üzere yılda bir endeks dönemi bulunuyor. Payların endeks kapsamında yer alabilmesi için "Endeks Seçim Kriterleri"ndeki eşik değerlerini geçmesi gerekiyor. Şirketlerin sürdürülebilirlik performanslarını daha üst seviyelere çıkarmalarını teşvik amacıyla ilerleyen yıllarda Endeks Seçim Kriterleri'ndeki eşik değerlerinin kademeli olarak yükseltilmesi düşünüyor.

Şu anda Sürdürülebilirlik Endeksinde BIST 30'dan 15 şirket var. Sizce bu rakam istenen düzeyde mi? İlerleyen dönemler için hedefiniz nedir?

Hedefimiz, değerlemeye tabi tutulan tüm şirketlerimizin belirlenen eşik değerleri aşarak endekse dahil edilmesidir. Şu an 15 olan sayının önümüzdeki dönemlerde hızla artacağına inanıyorum. Önümüzdeki dönemde şirket havuzunu önce **BIST 50**, sonra da **BIST 100** endeksi şirketlerini kapsayacak şekilde genişletmeyi planlıyoruz.

Bu noktada şirket değerlemelerinde ortaya çıkan önemli bir hususa değinmekte fayda var. Geçtiğimiz değerlendirme döneminde bazı şirketler, uygulama noktasında adım atmış olmalarına karşın, bunu yazılı hale getirdikleri bir politika dokümanına sahip değillerdi veya yazılı politika dokümanları olmasına rağmen bu dokümanları henüz kamuya açık hale getirmemişlerdi. Endeksin şirketlerin sürdürülebilirlik alanında yaptıkları çalışmalarını sistematik hale getirmelerine ve bu alandaki şeffaflığın artmasına yardımcı olacağını düşünüyorum.

Sürdürülebilirliğin kârlılık ve performans açısından da çok büyük bir etken olduğunu vurguluyorsunuz. Son olarak bu konuda firmalara seslenecek olursanız, neler söylersiniz?

Şirketlerin içinde buldukları toplumdaki bağımsız faaliyet göstermelerinin mümkün olmadığı bugünün yeni ekonomik düzeninde şirket değeri, toplumsal çıkarı yansıtan farklı ölçütlere göre belirlenmeye başladı. Çevre yönetimi, marka değeri, müşteri sadakati ve kurumsal etik gibi kavramlar ön plana çıkıyor. Kurumsal sürdürülebilirlik yaklaşımı; kısa vadede araştırma, eğitim faaliyetleri ve risk yönetimine ilişkin ek maliyetler ortaya çıkarsa da uzun dönemde, yeni teknolojilerin kullanılması ve kurumsal kültürdeki değişim ile birlikte şirketin performansı artıyor. Yapılan çalışmalar, sürdürülebilirlik politikalarının şirketlerin kurumsal itibarını artırdığını ve bu itibarın şirketin marka değerine yansıdığını gösteriyor. Kurumsal sürdürülebilirlik yaklaşımını karar alma süreçlerine entegre eden şirketler, uzun vadede maliyetlerini azaltarak verimliliklerini ve kârlılıklarını artırıyorlar. Şirketlerin sürdürülebilirlik alanındaki uygulamaları, **sorumlu yatırım sektörü için de bir sinyal** oluşturuyor. Yatırımcılar yatırım kararlarını alırken, şirketlerin sürdürülebilirlik yaklaşımını dikkate alıp almadıklarına bakıyorlar. Çev-

Değerlemeye İlk Kez Giren 21 Yeni Şirket

Sürdürülebilirlik Endeksi'nde "Değerlemeye Tabi Şirketler Listesi" her yıl Aralık ayında revize edilecek. İlkini Ocak-Mart 2014 döneminde yapıldığı listenin ikincisi, BIST 50 endeksi şirketleri arasında oluşturuldu ve 20 Aralık 2014'te açıklandı. 50 şirketin yer aldığı listeye ilk kez giren 21 şirket şöyle:

Aksa Enerji
Anadolu Efes
Bağfaş
Beşiktaş Futbol Yatırımları
Bizim Mağazaları
Brisa
Coca-Cola İçecek
Doğan Holding
Doğuş Otomotiv
Ford Otosan
Good-Year
Götaş Çimento
Gözde Girişim
GSD Holding
Gübre Fabrik.
İhlas Holding
Otokar
Saf GMYO
T.S.K.B.
Trakya Cam
Vestel

resel, sosyal ve kurumsal yönetime ilişkin riskleri başarıyla yöneten ve bu suretle kamuoyundaki itibarları artan şirketler, uluslararası sorumlu yatırım sektörünün de ilgisini çekiyor, bu şirketlerin sermayeye ulaşım kabiliyetleri artıyor.

Sürdürülebilirlikle ticari kazanç ve kârlılık arasındaki ilişkiyi kalıcı bir şekilde oluşturmak lazım. Ne zaman ki şirketler, yatırımcılar ve girişimciler sürdürülebilirliği sadece orta ve uzun dönemde gelecek hedefler arasında değil, içinde bulunduğumuz çeyrekteki kârlılık ve performans açısından da etkili olduğunu anlarlar, işte o zaman önemli bir aşama kaydetmiş oluruz. ○

11. GERİ DÖNÜŞÜM, ÇEVRE TEKNOLOJİLERİ
VE ATIK YÖNETİMİ ULUSLARARASI FUARI

11-13 Haziran 2015

Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi, İstanbul

Avrasya'nın Lider Çevre Teknolojileri Fuarı

Türkiye • Balkanlar • BDT Ülkeleri • Orta Doğu • Afrika

katı atık

atık su

atık gaz

yeşil enerji

rewistanbul.com

Organizasyon

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) DENETİMİNDE DÜZENLENMEKTEDİR.

Trans-Kültürel Yeşilcilik

Sıcaktan eriyip yere yapışan plastik çöplerini çevrecilik adına yakıp, küllerini havaya savuran ve daha az plastiğe bir türlü alışamayan Gana... İnce plastikler ile naylonları işe yaramaz çöp olarak değerlendiren Amerika... Zehirli atıkları toprağa gömen kendine çevreci Napoli... İlk bakışta çözüme benzemeyen bu çelişkili çevreci eylemlerin adı ise “trans-kültürel çözümler”.

 Zeynep Heyzen ATEŞ
zeynep@ekoIQ.com

Yıl 2012. Stephen King çevirim yeni bitmiş, bir hafta tatil yapmak istiyorum. Çok eski bir dostum, Kanadalı meşhur gazeteci Adam Bemma, “Gana’da Başkan törenle görevi devralacak, hazır masrafları gazete ödüyorken biletini al gel” diyor. Uçak bileti baskarken indirimden denk geldiğimi de görünce teklifi ikiletmiyorum.

Gana çok ilginç bir ülke... Minibüse bindiğimizde güzelim kızlar Adam’a gelip “Beyaz bebek yapalım” diyorlar! (Bebek melez olur, beyaz olmaz diyor Bemma ama mantık çoktan tatile gitmiş) Törene bizi götüreceğimizin şoförü “Bileğinize dokunabilir miyim?” diye soruyor bana. Bembeyazım. Beyaz ten, Gana’da seçkinlik demek, şans demek. Örneğin Adam’dan çok doğalmış gibi hiç çekinmeden bebek isteyen

kızlar, onunla evlenme gayesinde değil; bebek beyaz olursa zaten sınıf atlayacak. Arkadaşım bunları anlatıyor, ben gülmekten yerlere yatıyorum. Bana karşı herkes çok kibar ama sürekli gülmem garip geliyor onlara. Sonunda tören alanına ulaşıyoruz, dekor çok şatafatlı ama insanlar çişleri ziyan olmasın diye portatif tuvaletlere değil, çimenlere işiyor. Otobüslere doldurulup başkente getirilen köylülerse sevinçten yerlerinde duramıyor. Bazıları denizi ilk kez görüyor, ayaklarını sokup kaçışlarından, sevinç-korku çığlıklarından anlıyorsunuz. (Rivayete göre yeni başkandan çok denizi görmeye gelmişler)

Havanın ne kadar sıcak olduğunu anlatmayı denesem ne ben doğru kelimeleri bulabilirim, ne de siz öylesine terlemenin nasıl bir işkence

olduğunu kafanızda canlandırabilirsiniz. Neredeyse demirler eriyecek. Bir de tören bittiğinde iki şeritli yolu kullanarak alandan ayrılmaya çalışan insanları, arabaların egzoz dumanlarını, camlardan dışarı fırlatılan pet şişeleri, içindeki yiyecekler tüketildiğinde fırlatılıp atılan naylon poşetleri düşünün. Benim için çöp'ün tanımının değişmesidir o manzara. Bu satırları okurken anladığımızı, gözünüzde canlandırdığınızı sanıyorsunuz ama inanın bana, daha hikayenin başındayız.

Her Meyveye Ayrı Poşet

Gana'da şöyle bir gelenek var; diyelim ki iki muz, bir elma aldınız, iki muz ayrı ayrı naylon torbaya, elma ayrı bir naylon torbaya konuyor. O kadarı da yetmezmiş gibi torbaları tek tek taşınması zor olur diye hepsini büyükçe bir plastik poşete yerleştiriyorlar. Kasiyere "Tek torba yeter" demeniz bir anlam ifade etmiyor. Makineleşmiş bir süreç.

Şimdi bir de Başkanın görevi devralma törenini düşünün. Yüzbinlerce insan yiyeceklerini, sularını yanına alıp otobüslerle, taksilerle deniz kıyısındaki alana gelmiş. Törenden sonra dağılmaya başlayan halkın oraya buraya atılmış çöplerini; sahilin, kürsünün, şehir merkezine uzanan kilometrelerce yolun plastik, naylon ve meyve koçanları içinde kalışını hayal edin.

Yol iki şerit. Hep iki şerit. Sonsuza uzanan iki şerit. Cortazar'ın otobanı buna kıyasla cennet sayılır. Protokolüz, gazeteciyiz, havalandırılmalı, fiyakalı arabamızdayız. Ama bir yerden bir yere gittiğimiz yok. Fiyakalı başkan 10 araba önümüzde, onun da bir yere gidebildiği yok. Fizik kanunları protokol dinlemez-Gana'nın bütün şık giyimli züppeleri olarak havuz musluk problemine hapsolmuşuz. Yüz bin musluktan akan su, giderden boşalamıyor. Saat neredeyse 19:00 olmuş, benim kaldığım otel merkeze yakın. Yürürsem

"Gana'da plastik çöplerden kurtulmanın yolu; yakmak, denize atmak veya toprağa gömmek, dağa dönene kadar üst üste yığmak. Savrulup giden küller, zehirli hava ama bir türlü daha az plastiğe alışamayan bir kültür."

yirmi dakika, arabada kalırsam iki saat. İçim sıkılıyor yürümeye karar veriyorum. Dümdüz gideceğim, kaybolmam imkansız. Hiçbir Afrikalı, eflatun gece elbisesiyle kaldırımında süzülen beyaz bir kadına saldırmaz çünkü bütün şehir "Deli mi bu kadın" diye arabalarından beni izliyor. (Sözüme güvenip denemeyin tabii) Adam inmeme itiraz etmiyor ama kapıyı açmadan önce saatine bakıyor, sırtıyor, "Bence arabada kal" diye uyarıyor beni. Kalamam. Ama o sırtıştan beni bir tür "Gana" deneyiminin beklediği aşık.

Kendine Çevrecilik...

Biraz önce sıcaklık için "cehennem" benzetmesini kullanmadım, çünkü bu kelimeyi zıyan etmek istemedim. Meydana yaklaşırken korkunç bir koku geliyor burnuma. Kapkara bir

sis. Güneş parlarken pişmiş tavuğa dönmeyi cehennem sıcaklığı diye tanımlasaydım, yanan onca plastiğin, sonsuz çöpten yükselen dumanın, kokunun, her yanı saran alevlerin verdiği hissi, biri sönmeden diğeri yakılan ateşlerin çirkin ışığını, neler olduğunu çözmemenin tedirginliğini, mide bulantısını, zebanilerinkini andıran demir sopalarla plastikleri ateşe ittiren insanları nasıl tarif edecek, kilometrelerce devam eden yangını neyle kıyaslayacaktım... Ya buna çevreyi korumak dendiğini söylesem? Yakmasalar, plastikler güneşte eriyi eriyi yerlerde birikiyor, yayılıyor, temizlenemez bir hal alıyor. Ya diğer seçenekler: Pet şişeleri denize atmak, toprağa gömmek -ve toprağı zehirlenmek-, dağa dönene dek üst üste yığmak. Savrulup giden küller, zehirli hava ama bir türlü

Napoli, 2002-2014 yılları... Gazetelerde çöplüğe “gizlice” gömülen toksik atıkların çıkarılmasına eşlik eden ve bölgeye girilmesin diye nöbet tutan polislerin boy boy fotoğrafları; acı içindeki insanların ağlanmadan okunamayan röportajları...

daha az plastiğe alışamayan bir kültür. Cehalet de değil bunun adı aslında, yoksulluk. Kesekağıdı ateş pahası ama petrol bol, plastik ucuz (Şehrin havaalanına kadar uzanan iki şeritli yolunu da Gana’da petrol bulunduğu anda ülkeyi ziyarete gelen George Bush hediye etmiş halka).

Bush demişken... Yıl 2013; ABD’deyim. Elma koçanını kağıtlara ayrılan çöp kutusuna atarsam kıyameti koparan bir arkadaşım da kalıyorum. Yemek ısmarlamışız, naylon torbada getirmişler. İyi misafirim ya, yemekleri masaya koyup, naylonu plastiklere ayrılan çöpe atmaya hazırlanıyorum. “Hayırır” diye bağıyor arkadaşım. (Aferin bekliyordum oysa) “Ama plastik..” diyecek oluyorum. Ne cahilsin dercesine bana bakıyor. Doktorali cahilim. Belediyenin her eve dağıttığı broşürü çıkarıyor. İnce plastikler, naylonlar işe yaramaz çöp. Kalın plastikler, kutular ve cam ayrıştırıyor. **Her plastik işlenebilir plastik değil.** Artık daha az cahilim ama hâlâ sokakta hangi renk kutuya hangi çöp atılacak karıştırıyorum.

Napoli; 2002-2014 yılları... Gazetelerde çöplüğe “gizlice” gömülen toksik atıkların çıkarılmasına eşlik eden ve bölgeye girilmesin diye

nöbet tutan polislerin boy boy fotoğrafları. Acı içindeki insanların ağlanmadan okunamayan röportajları. Neyse ki birebir şahit olduğum bir vaka değil ama birilerinin kendi çevrelerini korumak adına atıkları başkasının toprağına gömerek zehirli atıklardan kurtuluşlarının, kinayeli bir deyişle “kendine çevreciliğin” kasvetli bir örneği.

Paranın Gerekliliğini Silip Atan Görüşler, Sorunların Çözümü Değil

Benim örneklerle açıklamaya çalıştığım çelişkili, tuhaf çevreci eylemlerin adını ise aslında Luc Bas’ı dinlemek için katıldığım, Rusya’daki **Herzen Üniversitesi**’ndeki konferanstan bir konuşmacı koyuyor: “Trans-kültürel çözümler”. İsrarla altını çizdiği detay ise her yöntemin her ülkede uygulanamayacağı, sentezlerin gerekliliği, halkların bilinçlenme seviyelerine ve eldeki teknolojilere, ülke-iklim koşullarına göre farklı yöntemler bulunmasının zorunluluğu. Örneğin yeni bir üretim modeli, az gelişmiş bir ülkede uygulandığında (mesela fabrika kurulduğunda) dağ iklimine göre tasarlanmış çevre koruma yöntemlerinin çöl ikliminin gereklilikleri göz önünde

bulundurularak tasarlanmış “kırma” çözümlere evrilmesi gerektiği. “Çözüm para değil, çözüm bilinçlenme. İnsanların artıları ve eksileri doğru anlaması” diyor ve tüm dinleyiciler katılıyor ona. Ama ikinci cümlesi ilkiyle çelişecek türden: “Yoksul ve halkın eğitimsiz bırakıldığı ülkelerde, gelişmiş ülkeler örneğin arıtma tesislerine ekonomik destek vermezse ve sadece akademik açıklamalar kullanılarak kâr marjlarıyla mücadele yoluna gidilirse, aç adamın önce ekmek dediği yerde bu savaş kazanılamaz.” Konuşmasını noktaladığında salondaki dinleyiciler homurdanmaya başlıyor. Birileri yine idealizmle oltaya getirildiğimizden, sonra da bağış yapmaya, ödenek çıkmasına destek vermeye yönlendirildiğimizden yakınıyor. Bense aynı fikirde değilim. İsterseniz adımı lobicilik koyun; bir kalemde paranın gerekliliğini savunan görüşleri silip atmakla sorunlar çözülüyor. Bağışların gerçekten arıtma tesisine gitmesi, belki de paranın “tüm kötülüklerin anası” etiketinden kurtulmasının bir yolu. Cahillikğin açlığa yol açmasını ve bilinçlenmeyi doğurmasını beklemek ise bir diğer alternatif ama dönüşü olmayan noktayı geçmek de var... ○

Neredeydik?

Nerelere Geldik?

Nereye Gideceğiz?

Paris 2015'e Doğru
Gezegen ve İklim için Anlaşın!

Sürdürülebilirliğin ve EKOIQ'nun 5 Yılı

5 . yılımızda bir durum değerlendirmesi yapmanın zamanı gelmişti doğrusu. Hem Türkiye'deki sürdürülebilirlik çalışmalarının genel durumu hem de bu süreçle paralel doğan, büyüyen, gelişen EKOIQ hakkındaki fikirleri, alanın uzmanlarından, ilgililerinden almaya çalıştık (atladıklarımızın ulaşamadıklarımızın, yetiştiremeyenlerin görüşlerini iletmeye devam etmesini diliyoruz). Aktarılan bilgi ve kanaatlerden ortaya çıkan bilgi yumağı, bundan sonraki dönem için iyi bir yol haritası çıkarıyor aslında.

Tüm okurlarımızın çıkaracağı farklı bilgi, yorum ve deneyimler olacaktır ama bizim çıkardığımız en önemli sonuç, farklı alanlar arası iletişimin önemi hakkında. Türkiye iklim hareketinin bizce en önemli isimlerinden biri olan, Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi Kıdemli Uzmanı Dr. Ümit Şahin'in geçtiğimiz ay tamamladığı ve kamuoyuyla paylaştığı "Türkiye'nin İklim Politikalarında Aktör Haritası" raporunda da üstüne basa basa belirtilen bu karşılıklı müzakere ve diyalog ihtiyacı, bizim hazırladığımız dosya da öne çıktı aslında.

2015 yılının, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik bağlamında gezegenin geleceğinin belirleneceği son derece önemli bir dönem olacağını hatırlatmakta fayda var. Uluslararası iklim müzakerelerinin önümüzdeki on yıllar boyunca geleceğini belirleyecek

Paris Zirvesi (COP 21) ve oradan çıkması arzulanan adil bir uluslararası iklim anlaşması için, çok farklı aktörlerin diyalogları, tartışmaları, müzakereleri ve uzlaşmaları gerekiyor. Türkiye hükümetinin ve

genel olarak kamu yönetiminin iklim politikaları konusunda artık daha fazla "sessizlik yemini"ni sürdürmeyeceği, sürdürmesinin mümkün olmadığı bu bir yıllık dönemde gerçek ve ayakları yere basan bir iklim politikası oluşturulması için hepimizin

ama **gerçekten hepimizin** bilgi, emek ve deneyimlerini bir araya getirmesi gerekiyor...

Bu vesileyle EKOIQ olarak, her türlü işbirliği ve diyalog için her türlü olanağımızı seferber edeceğimizi duyuruyor; 2015 Paris COP 21 İklim Zirvesi için herkesi harekete geçmeye davet ediyoruz...

AYŞE BİLGE DİCLELİ:

“EKOIQ, Sürekli Olumsuzlukları Gösterme Tuzağına Düşmedi”

EKOIQ, Türkiye’de bir ilktir. O güne kadar sürdürülebilirlik, daha çok sivil toplumun, kişilerin inisiyatifinde görülüyor, iş dünyası ya gözetilmiyor ya da sadece eleştiriliyordu. Barış’ın ilk sayıdaki editör yazısının başlığı **“Ekoloji ve Ekonomi”**ydi ve EKOIQ, yayın hayatı boyunca “yeşil yaşam” kadar “yeşil iş”in de sürdürülebilirlik temelinde organize olması gerektiğini vurguladı. Derginin yayın faaliyetiyle, röportajlarıyla, dosyalarıyla Türkiye’de beş yıl önce sürdürülebilirliği sadece bir KSS projesi gibi görme eğilimindeki çok sayıda firmanın sürdürülebilirlik raporları yapmasına, iş süreçlerinde doğa dostu yöntemlere yönelmesine katkıda bulunduğunu düşünüyorum. EKOIQ’nun bir başka özelliği, hem dünyada hem de Türkiye’de o günlerde yeşil harekette egemen olan “sürekli ve sadece olumsuzlukları gösterme” tuzağına düşmemesidir. Yayın hayatına başladığı beş yıldan bu yana EKOIQ elinden geldiğince olumlu örneklerle odaklanarak yapıcı eleştirelilik ilkesini benimsedi. EKOIQ’nun bir başka misyonu, birbirinden bağımsız olarak yürüyen ve mücadele eden çevre hareketle-

rinin işbirliğini, ortak mücadelesini savunmasıydı. Herkesle canlı, yapıcı ilişkiler kuruldu. Bu sayede dergi çok geniş bir destekçi ve gönüllü yazar kitlesi kazandı.

EKOIQ, Bana ve Tabii Çevreme Çok Şey Kattı

Bir şey çaba gerektiriyor: Henüz ülkemizde KOBİ’ler, sürdürülebilirliği faaliyetlerinin gündemine almış sayılamaz. Bu yüzden havzalar heba oluyor, nehirler kirleniyor; üstelik dünya ekonomisi yeşil ekonomik temeller üzerinde şekillenmek durumunda. Bu da KOBİ’lerimizin ciddi dönüşümler geçirmesini gerektiriyor. Burada öncelikle endüstrimizin ve enerji politikalarımızın yeşil dönüşümünün büyük maliyetler gerektirdiği ve ekonomik olmadığı yolundaki efsanenin yıkılması lazım. Stern Raporu’ndan başlayarak birçok araştırma iklim değişiminin iktisadını açığa çıkarmış bulunuyor. EKOIQ, iş dünyamızın bu gerçeklerle tanışmasına daha çok yardımcı olabilir.

EKOIQ, kişi olarak bana ve tabii çevreme çok şey kattı. Sürdürülebilirlikle ilgili bilgilerimi artırmak için çok okudum, eğitimlere, toplantılara katıldım. Birçok dernek ve gruba

üye oldum, çok değerli insanlarla tanıştım. Barış ile birlikte **“Ekolojik Anayasa Girişimi”** çağrıcıları arasında yer aldık; Habitat için Yönetişim Derneği Uluslararası Genç Liderler Akademisi’nde (UGLA) gençlere yönelik sürdürülebilirlik çalışması gerçekleştirdik. Buradan “İklim Takımları” çıktı. Ve üyesi olduğum KAGİDER’de Yeşil İş Çalışma Grubu’nun oluşturulmasını sağladım. KADER’de yerel yönetimlere aday kadınlara “Yerel Yeşil Siyaset”i anlattım.

EKOIQ’nun beşinci yaş gününü içtenlikle kutluyorum. Nice yıllara...

BZD Yayıncılık Kurucu Ortağı ve Kurumsal İletişim Direktörü

“Barış’ın ilk sayıdaki editör yazısının başlığı, “Ekoloji ve Ekonomi”ydi ve EKOIQ, yayın hayatı boyunca “yeşil yaşam” kadar “yeşil iş”in de sürdürülebilirlik temelinde organize olması gerektiğini vurguladı”

KONCA ÇALKIVİK: “Olumlu Adımlar Atılıyor”

Sürdürülebilir kalkınma kavramı, son beş yılda Türkiye’de giderek artan oranda gündeme geldi. Yalnızca ekonomik boyutuyla değil, sosyal ve çevresel boyutuyla birlikte ele alınmaya başlandı. “İklim değişikliği ve sürdürülebilirlik” konusunun sürekli gündemde olması giderek artan sayıda şirketin son yıllarda “Sürdürülebilirlik Raporlaması” yapmasını sağladı. Geçtiğimiz birkaç yılda İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’nın yürürlüğe girmesi, kadın istihdamını arttırmaya yönelik projeler, enerji verimliliği, karbon envanteri, su, biyoçeşitlilik, yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili yasalar, Rio +20 öncesinde ve sonrasında yapılan çalışmalar bu yönde atılan olumlu adımları oluşturdu.

2004 yılında kurulan ve Türkiye’nin önde gelen şirketlerinin dahil olduğu **SKD’nin üye sayısı 2014 sonunda 49’a ulaştı**. Türkiye’de sürdürülebilir kalkınmanın gündeme gelmesi, iş dünyasının sürdürülebilirliği kavraması ve bunu rekabet avantajına çevirmesi için çalışıyoruz. Kamu, akademik dünya, STK’lar ve ilgili her kesimle ortak çalışmalar yürütüyoruz. Kurulduğu günden bu yana sürdürülebilir kalkınma konusunda çok önemli projelere ve etkinliklere imza atan SKD, önümüzdeki yıllarda da Su, Tarım, Enerji, İş Sağlığı ve Güvenliği, Yetenek Yönetimi ve İstihdam, Sürdürülebilir Finans, İnovasyon, Eko-Etiket, Sürdürülebilir Tüketim çalışma gruplarının yürüteceği yeni çalışmalarda sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ilerlemeyi sürdürecektir.

“EKOIQ: Tarafsız, Objektif, Cesur ve Güvenilir”

EKOIQ, sektörünün ilk ve tek yayını olarak çok önemli bir misyonu yerine getiriyor. Hem sürdürülebilirlik konusunda, Türkiye’den ve dünyadan en güncel haberleri, araştırmaları, makaleleri yayınlıyor hem de ülkemizde sürdürülebilirlik kültürünün gelişmesine ve yerleşmesine katkı sağlıyor. Tarafsız, objektif, cesur, güvenilir yayın çizgisi ve sade, anlaşılır dili ile yalnızca belli kesimlere değil, herkese hitap ediyor. EKOIQ, sahip çıkılması, desteklenmesi, bilgi, araştırma, makale ve görüşlerle katkı sunulması, faydalanılması gereken çok önemli bir yayındır. Bundan sonraki süreçte ülkemizde ve dünyada sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili konular daha fazla gündemde olacak. Bu nedenle EKOIQ’nun misyonu ve yarattığı katma değer artarak devam edecek. Bu benzersiz yayının yayın hayatına sürdürülebilir şekilde devam etmesini diliyoruz.

*İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD)
Genel Sekreteri*

PROF. DR. MELSA ARARAT: “Özgün Fikirlerin Oluşması Süreci Yeni Başlıyor”

Sürdürülebilirlik konusu, son beş yılda iş dünyasının anlamaya çalıştığı ve gündemini şekillendirmek istediği bir kavram haline geldi. Bu kavramın hayata nasıl geçirileceği konusunda özgün fikirlerin oluşması ve yeni bilgi üretilmesi süreci henüz yeni başlıyor. Türkiye’nin sürdürülebilirlikle ilgili ana meselelerinin öne çıkması ve bu konuda gelişen retoriğe eleştirel bir perspektiften bakacak kapasitenin gelişmesine de biraz daha zaman var gibi.

“EKOIQ’nun Özgün Haberlerinden Çok Şey Öğrendim”

Bilimsel dergiler dışında dergi okumaya çok az zamanım kalıyor. Mecburen seçici bir okuyucu olmama rağmen her sayfasına göz attığım, önemli bir bölümünü okuduğum ve okuduktan sonra atmaya kıyamadığım tek dergi EKOIQ idi. Barış bey ve ekip arkadaşları kısıtlı olanaklarla tüm dünyanın ve Türkiye’nin ekolojik, çevresel gündemini günü gününe sağlam bir perspektifle izlediler ve yansıttılar. **Türkiye’de haberciliğin ve yayıncılığın dünya standartlarına uygun nadir örneklerinden biri EKOIQ**. Ben EKOIQ’nun özgün haberlerinden çok şey öğrendim. Başka yayınlarda adıma rastlamadığım uzmanları ve fikir adamlarını tanıdım. Bundan sonra aynı sağlam perspektif, aynı titiz yayıncılık ve heyecanla yayına devam etmesi yeterli. Daha iyi dağıtılmasını, özel sayılar çıkarmasını isterim.

*Sabancı Üniversitesi,
CDP Türkiye Direktörü*

ATA SELÇUK:

“Farkındalığın Eyleme Dönüşmesi Gerekiyor”

Tüm dünyada ve Türkiye’de artık şunu çok açık biliyoruz; mevcut iş yapma modelleri ile devam etmemiz halinde, 2050 yılında bu dünyanın 2-3 katı büyüklükte bir dünyaya ihtiyacımız olacak. Bunun anlaşılmasıyla sadece kısa vadede ekonomik büyümeyi hedefleyen iş modelleri geçerliliğini yitirmeye başladı. Albert Einstein’ın da belirttiği gibi “sorunlar, onları yaratanların mantığı ile çözümlenemez.” Bugün artık gezegenimizin sınırlarını ve toplumların refahını gözardı edebilen geleneksel üretim ve tüketim alışkanlıklarımızı değiştirmeye, sürdürülebilir olmayan ekonomik büyüme modelinden, doğal kaynakların dengeli kullanım prensibini temel alan sürdürülebilir bir büyüme modeline geçmeye odaklanıyoruz.

Sürdürülebilirliğin toplumun gündeminde ön sıralarda yer almasıyla tüketicilerin farkındalığının arttığını, giderek doğa dostu ve sürdürülebilir ürün ve hizmetleri tercih ettikleri gözlemliyoruz. Dünyada tü-

keticilerin % 96’sı, Türkiye’de %74’ü çevreyi korumanın onlar için önemli olduğunu belirtiyor. Ancak en büyük eksik, gerek iş dünyasının gerekse tüketicilerin söz konusu yüksek farkındalıklarını yeteri kadar eyleme dönüştürmemiş olmaları. Dünyada henüz her beş tüketiciden biri, **Türkiye’de ise 10 tüketiciden biri** sürdürülebilir ürün ve hizmetler satın alma yönünde tercih kullanıyor.

“EKOIQ, Sürdürülebilirliği Özümseediğini Okuruna Hissettiriyor”

EKOIQ da Türkiye’de sürdürülebilirlik denince akla gelen ilk platform. Yayın politikasını sürdürülebilirliğin her boyutunu kapsayacak şekilde kurgulayarak farklılaşan dergi, içeriğinden kullandığı kağıda kadar sürdürülebilirliği özümseediğini okuruna hissettiriyor, farkındalığı artırıyor. Eczacıbaşı Topluluğu’nun Kopenhag İklim Değişikliği Bildirgesi’ni imzaladığı, **ilk defa CEO’ya doğ-**

rudan bağlı bir Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğü oluşturduğu 2010

yılında yayın yaşamına başlayan EKOIQ, beş yıllık yayın yaşamı boyunca Eczacıbaşı Topluluğu’ndaki okurları için özel yerini korudu.

Topluluğumuzda yürütülen sürdürülebilirlik çalışmalarına da yer veren EKOIQ, bu alanda sesimizi doğrudan hedeflediğimiz kişi ve kurumlara duyurabildiğimiz önemli bir mecra sunuyor. Aynı zamanda kurumsal sürdürülebilirlik stratejisi kurarken ve bu stratejileri yönetirken danışabileceğimiz sayısız görüş ve bilgiye bizi doğrudan ulaştıran başlıca kaynaklar arasında yer alıyor. EKOIQ dergisinin yayın çizgisinin devam etmesini ve online içeriğinin zenginleşerek daha fazla okura seslenebilmesini diliyorum.

Eczacıbaşı Holding İnovasyon ve Sürdürülebilirlik Koordinatörü

SALİM KADIBEŞEGİL:

“Umutsuzluklar İçinde Umut Bayrağı: EKOIQ”

İnsanoğlunun adaletsiz kalkınma ve büyüme hırslarının bedelini ödüyoruz. Özellikle sanayi devriminden bu yana “para”nın bir değer olarak toplumsal yaşamın omurgası haline dönüştürülmesi sonucu, erozyonun en büyük bedelini “doğa” ödemeye başladı. Yok olan tarım alanları, ormanlar, hayvan ve bitki türleri, tohumlar, bitkiler, insanoğlunun neslinin sürdürülebilirliğini sorgular hale getirdi. İnsan eliyle yok edilen yaşama dikkat çekmek, zararından bir yerlerinden geç de olsa geri dönebilmek paranın hâlâ değer olarak algılandığı kolay bir iş değil. Bir yanda doğa kanunları, diğer yanda insanlar arasındaki eşitsizliği ve adaletsizliği tetikleyen ve doğaya kafa tutan/diklenen

ama adına “çağdaşlaşma” denilen 20. yüzyıl masalları... Tam “Bu işlerin sonu nereye varacak?” dediğimiz noktada EKOIQ çıktı karşımıza. Bizi birbirimizle tanıştırdı. Birbirimize kenetledi. **Birlikte çözüm üretebilenin mümkün olabileceğini gösterdi.** İnsanoğlunun doğa karşısındaki adaletsiz tutumuna karşı doğanın -Japonya tsunami örneğinde olduğu gibi- adalet arayışının bedelini ödemek istemiyorsak “doğaya ses vermemiz” gerekiyor. EKOIQ, işte bu noktada bir pusula işlevi ile yanı başımızda duruyor.

ORSA Stratejik İletişim Danışmanlığı İcra Kurulu Başkanı

ARZU AKSOY:

“Sürdürülebilirlik Bir Mit Olmaktan Çıktı”

Sürdürülebilirlik anlayışı, küresel ölçekte olduğu gibi Türkiye’de de giderek daha fazla önem kazanıyor. Artık iş dünyası, gelecek adımı elini taşın altına koymak konusunda daha istekli.

BASF olarak, sürdürülebilirlik konusuna her zaman öncülük eden küresel şirketlerden biriyiz ve elbette bundan dolayı son derece mutluyuz. Son beş yılda Türkiye, dünyanın gelişen ekonomilerinden biri olarak, sürdürülebilirlik konusunda rekabetin gerektirdiği şartlarda bir atılım gerçekleştirdi. Sürdürülebilirlik bir mit olmaktan çıktı ve günlük yaşama entegre olmaya başladı. Elbette Türkiye’de henüz yolun çok başındayız, ancak **doğru yoldayız**. Bu konuda gözlemlediğim bir eksiklik, konunun tüm taraflarıyla birlikte yol alma eğiliminin olmaması. Çünkü sürdürülebilirlik, sadece şirketlerin inisiyatifinde olacak bir konu değil; şirketin başta çalışanları olmak üzere **tüm paydaşlar da bu sürece dahil edilmeli**.

“EKOIQ’nun Katkılarını Önemsiyoruz”

Sürdürülebilirlik, bugün iş dünyasının adapte olduğu uzun ve zorlu bir yolculuktur. Bizim için sürdürülebilir büyüme, uzun soluklu olması öngörülen ekonomik başarının, çevrenin korunması ve sosyal sorumlulukla aynı potada buluşturulması anlamına geliyor.

Bu zorlayıcı koşulların her birinin aynı potada eritilmesi ciddi anlamda emek, paydaş ve çalışan katkısını gerekli kılıyor. Bunun ancak toplu bir bilinçlenme sayesinde oluşacağından yola çıkarak EKOIQ dergisinin verdiği katkıları önemsiyoruz. Sürdürülebilirlik konusunda sahip olduğunuz yayın anlayışının bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da aynı hassasiyetle devam etmesini arzuladığımı belirtmek isterim.

BASF Türkiye, Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölgesi İletişim ve Kamu İlişkileri Direktörü

ATEŞ UĞUREL:

“Bireylerin Konuya İlgisinin Artması Ümit Verici”

Sürdürülebilirlik faaliyetleri kapsamında bence çok büyük bir değişiklik olmadı, zira beş sene önce bu işe önem veren hangi firmalar ön planda ise yine aynı kişi ve şirketleri görüyoruz farklı mecralarda. Belki bu konuda asıl ümit veren gelişme, bireylerin konuya olan ilgisinin artmış olması ve sosyal medyada bu konuda daha fazla paylaşım yapılması. Herhalde en büyük eksik, sürdürülebilir bir devlet politikasının olmaması.

EKOIQ, bu konuda **tarafsız duruşunu başarıyla sürdürdü**. Sürdürülebilirlik ile ucundan da alakası olan herkesin dergiyi okuduğunu gözlemliyorum. Bundan sonra en büyük hedefi, en azından derginin bir bölümünde, içerik ve dili daha halk diline çevirerek daha geniş kitlelere hitap etmesi olabilir. Bu bağlamda sosyal medyayı da mutlaka aktif bir şekilde kullanması gerekiyor.

Solarbaba Platformu Kurucusu

ATILLA YERLİKAYA:

“Şirketlerin Değerini Entegre Raporlama Belirleyecek”

Sürdürülebilirlik, başlarda kurumsal sosyal sorumluluk projeleriyle **limitli bir halkla ilişkiler aracı** olarak algılansa da son beş yılda şirketlerin iş yapış biçiminin merkezine yerleşerek her birimin özen gösterdiği bir konu haline geldi. Bizim gibi sürdürülebilirliği iş yapış biçiminin merkezine alan şirketlerin pek çoğu da sadece ekonomik etkilerini değil, faaliyetlerinden doğan çevresel ve sosyal etkilerini de yayınladıkları sürdürülebilirlik raporlarıyla paydaşlarıyla paylaşmaya başladı. Dünyada bu tür raporlamada en çok kabul gören “Global Reporting Initiative” standartlarının kullanımı Türkiye’de da gitgide artıyor. Bu yıl halka açık şirketlerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularındaki performanslarını baz alan **BIST 30 Sürdürülebilirlik Endeksi**’nin yayınlanmasıyla sürdürülebilirlik raporu sayısının artmasını bekliyoruz. İlerleyen yıllarda ise finansal raporlama ile sürdürülebilirlik raporlamasının entegre edildiği raporların şirketlerin gelecekteki değerlerini en çok belirleyecek unsurlardan biri olduğuna inanıyoruz.

“EKOIQ, Referans Yayın Olmayı Başardı”

EKOIQ, Türkiye’de sürdürülebilirlik alanına odaklanan nadide yayınlardan biri ve bu konuda referans yayın olmayı başardı. Bu anlamda üzerine de önemli bir sorumluluk düşüyor. Keza EKOIQ, şirketlerin sürdürülebilirlik alanında yaptığı iyi uygulamaların paylaşılması yoluyla şirketlerin bu konuya olan ilgisinin artmasında önemli bir rol oynuyor. Aslında hem geçmişe yönelik Türkiye’nin sürdürülebilirlik alanındaki arşivini yapıyor hem de şirketler için bir “benchmark” yapma olanağı sunuyor. Bundan sonra da EKOIQ sürdürülebilirlik konusuyla ilgilenen yöneticileri de aşarak “**C-Suitelerin**” de ilgi alanına girebilirse daha başarılı olacaktır.

Coca-Cola İncecek Grup Kurumsal İlişkiler Direktörü

AYSUN SAYIN:

“Çalışan Haklarının Ötesine Geçen Politikalara İhtiyaç Var”

Son yıllarda yaşanan en önemli gelişme, sürdürülebilirlik alanındaki konuların şirketlerin, kamunun ajandasına girmesi diye düşünüyorum. Son beş yılda sizin de derginizde dosya konusu olarak ele aldığımız pek çok sürdürülebilirlik ajandası, sivil toplum kuruluşlarının liderliğinde özel sektör ve kamunun ajandalarında yer buldu. Politika ve uygulama düzeyinde eksikliklerine rağmen tedarik zincirinde izlenebilirlik, iklim değişiklikleri, iş sağlığı ve güvenliği, enerji verimliliği, temiz üretim, kimyasal güvenliği gibi pek çok konu gündeme alındı. Şirketlerin sosyal ve çevresel performanslarını izleyerek raporladıklarını, sayısı giderek artan raporlara bakarak görebiliyoruz. Sivil toplum kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılım ve oluşturulan çalışma gruplarında özel sektörün aktif rol alması da olumlu gelişmelerin göstergeleri içinde sayılabilir. Çalışan haklarının ötesine geçen, enerji verimliliğini sağlamaya yönelik alınan pratik tedbirlerin ötesine geçen, iklim değişiklikleri ile mücadeleyi kapsamlı ele alan politika ve uygulamalara ihtiyacımız olan bir dönemdeyiz. Kendi alanında biz şirketlerin ajandalarını oluşturan profesyoneller için geniş bir bilgi ve uygulama pratikleri sunan EKOIQ da aynı zamanda **paylaşım ağı işlevi** görüyor. Ajanda oluşturmak kadar, yapılan uygulamaların da paylaşıldığı sayfaların devam ediyor olması, bizlerin birbirimizden öğrenme pratiğini desteklemeye devam edecek.

Boyner Holding Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik Müdürü

CIHAN KORAL MALAK:

“EKOIQ K sleri Barıştırdı, Sevenleri Kavuşturdu”

Büyüme ekonomisinin getirdiği rekabetçilik ile şirketlerin geleneksel bölümleri, diğer şirketlerin ilgili bölümleri ile açık iletişimde bulunamaz; sadece  zet veya üstü kapalı bilgi alışverişi olur. Gelen bilgiler, sürekli kontrolden geçirilmeli ve bilerek yanlış yönlendirme tehditleri giderilmelidir.  nk  düşman görülen rakip kuruluş, sizden bilgi almamalı, üstüne geliştirme yapmamalı ve kopyalamamalıdır. K tlık bakış açısı ile bilgiye, paylařtıķa azalan kısıtlı bir kaynak olarak bakılır. Sadece k r ve büyüme odaklı şirketler ve şirket çalışanları da kendi aralarında, bir nevi “**medeni k sl k ilişkisi**” içinde yaşarlar.

Alışılmış şirketlerde, zamanın ruhu-

na uygun dünyaya sorumlu, şeffaf, dürüst ve gerçekçi çalışma prensiplerini seven bölüm ve kişiler ise **birbirlerine kavuşamazlar**. Bence her şirketin, her bölümün, hatta her insanın içinde bilginin evrensel-liğine inanan, bolluk bakış açısı ile bakmak isteyen, paydaşlar ve rakiplerle birlikte çalışma prensiplerini benimseyen kısımlar var. İşte bu bölümler, bazen yalnızlık yanılışmasından, bazen koşullardan, bu bakış açısının başarılı, gerçek, anlamlı ve ayağı yere basan uygulamalarının farkında değillerdi.

İşte bence EKOIQ ile şimdinin insanları, bölümleri ve şirketleri, d n n aktörlerinden ayrılışarak birbirleriyle tanışabilecekleri,  alışabi-

lecekleri bir platform buldu. Yeni yaklaşımlarının dünyada yer bulduğunu, hatta köklenmeye başladığını ve insanlığın yeni yönünün başarılarını, gerçeklerini okudu.  st ne kendi adımlarını da katarak, paylaşım arşivini zenginleştirdi. Böylece k sler barıştı mı bilinmez ama sevenler kavuştu.

Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine sevgili EKOIQ ekibi...

Eczacıbaşı Yapı Gereçleri İnovasyon ve Sürdürülebilirlik Yöneticisi

DR. YILMAZ ARGÜDEN:

“Sürdürülebilirlik, İş D nyasınca Daha Fazla Sahiplenildi”

Son beş yıldı Türkiye’de sürdürülebilirlik faaliyetleri kapsamında hem niteliksel hem niceliksel olarak önemli yol katettik. Sürdürülebilirlik kavramı, bu süreçte iş dünyasınca daha fazla sahiplenildi. Sadece UN Global Compact’in Türkiye’deki imzacı sayısına bakarsak 2010’u 135 imzacıyla bitirmişken, **2015 yılına 300 imzacıyla giriyoruz**. Her geçen gün daha fazla şirket sürdürülebilirlik kavramına yöneliyor ve iş faaliyetlerinin merkezine sürdürülebilirliği yerleştirmek için ilk adımı atıyor. Önümüzdeki dönemde bu alanda çalışan şirketlerin sayılarının artması ve çalışmaların geliştirilmesi, en doğal beklentimiz. Ancak doğal paydaşlarımız olarak gördüğümüz basın, finansman kuruluşları, büyük satın alım yapan şirketlere ve sektörel derneklere büyük görevler d şuyor. Sürdürülebilirlik kavramının daha geniş kitlelere ulaşması ve

benimsenmesi için bu paydaşların harekete geçmeleri, bu kavramı duyurmaları, uygulamaları ve iş ortaklarıyla yaygınlaştırmaları önemli.

“EKOIQ: Kararlı ve Donanımlı Bir Ses”

Bahsettiğim stratejimiz içerisinde basının rolü, en az diğer paydaşlar

kadar önemli. Kurumsal sürdürülebilirlik için daha fazla paydaş harekete geçirmek adına basındaki s zc lerin iletişim gücü çok değerli. EKOIQ da yayına başladığı beş yıldan bu beri bu alanda ihtiyaç duyulan kararlı ve donanımlı ses oldu. Bu bağlamda şüphesiz her paydaşın yaptığı çalışmaların etkisini artırmaya ve yaygınlaştırmaya önemli katkıda bulundu.

Gelecek dönemde EKOIQ’nun çalışmalarına ve her ay gerçekleştirdiği kapsamlı içerikleri hazırlamaya devam ettiğini görmek istiyoruz. Yakın gelecekte Türkiye’den Global Compact imzacılarının başarılı kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarını EKOIQ sayfalarından okumayı ve bu alanda çalışmayı amaçlayan nice şirkete ulaşmayı diliyoruz.

Global Compact Dünya Ulusal Ağlar Başkanı

TOLGA BAŞTAK:

“Ani Değişimler, Kurum ve Bireylere Sorumluluklarını Hatırlattı”

Dünyanın sürdürülebilirlik kavramıyla tanışması, 1987’de Birleşmiş Milletler Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nun **“Ortak Geleceğimiz”** raporuna dayanmakla beraber, ülkemizde anlaşılması ve süreçlere dahil edilmesi çok daha yakın bir geçmişe denk geliyor. İklimin ve dünyanın dengesinin değiştiğini gösteren ani mevsim değişiklikleri, şiddetli yağışlar ve İstanbul’un ortasında hiç alışık olmadığımız hortumlar, hem kurumlara hem de bireylere gelecek nesillere karşı sorumlulukları olduğunu hatırlatan ciddi belirtiler oldu. Bu belirtilere bazı kurum ve bireyler daha hızlı tepki verip süreçlerini gözden geçirdiler, bazıları içinse alışkanlıklarını değiştirmek daha uzun zaman aldı. Öte yandan çevreye duyarlılığın gelir seviyesiyle doğrudan bağlantısının bulunduğu bilimsel bir gerçek. Bu bağlamda ülkemizde çevreye duyarlılığın gıda, barınma ve sağlık konularının ardından dördüncü sırada olması şaşırtıcı değil. Ancak Batı toplumlarıyla özellikle Avrupa’yla kıyaslandığında bebek adımları olduğu söylemek yanlış olmaz. WWF-Türkiye olarak ana hedeflerimizden biri, sürdürülebilirliğin ülkemizde yaygınlaşmasına katkı sağlamak. Bu amaçla son beş yılda birçok başka faaliyetimizin yanı sıra **Yeşil Ofis, Yeşil Nokta ve Yeşil Nesil Restoran** gibi girişimlerde bulduk. Kurumların bu programlara artan ilgisi, ülkemizde sürdürülebilirliğin yayıldığına dair önemli bir gösterge ve gelecek için umut.

“EKOIQ Okudukça Öğreniyor, Öğrendikçe Gelişiyoruz”

EKOIQ, sürdürülebilirlikle ilgili çalışan herkesi bir araya getirmeyi başarmış, bu konuda yapılan işlere yer vererek çeşitli sektörlerdeki iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamıştır. Yenilikçi fikirlere ulaşmak, iyi uygulamaları örnek almak her sektörde olduğu gibi dünyamızın geleceği için mücadeleden sürdürülebilirlik çalışmalarında da çok önemlidir. Biz de EKOIQ okudukça öğreniyor, öğrendikçe geliştireliyoruz. Arzumuz, derginin aynı çizgide devam etmesidir. EKOIQ’nun sürdürülebilirliğe katkıları yadsınmaz.

WWF-Türkiye Genel Müdürü

SERRA TİTİZ:

“Ortak Dil Oluşuyor”

Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı olarak 2007 yılında kurulduk ve o dönemde kendimizi anlatmakta çok zorlanıyorduk. Sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilirlik,

toplumsal yatırım, sosyal etki, sosyal girişimcilik gibi kavramları kullanarak kendimizi ve yapmak istediklerimizi paylaştığımızda yüzlerde oluşan sorgulayan ve meraklı bakışları hatırlıyorum. Aradan geçen yedi sene içinde dünyadaki gelişmeler, sürdürülebilirlik uygulamalarını yaygınlaştırmak için ortak dil oluşturma çalışmaları Türkiye’de de kabul görmeye başladı ve **“sorumlu yönetim”** ve **“sürdürülebilirlik”** kavramları, standartları öncelikle global ve büyük holding şirketlerinin ajandasına girdi. Onların öncü çalışmaları diğer şirketleri ve fark yaratmak isteyen KOBİ’leri de harekete geçirdi diyebiliriz. Sürdürülebilirlik raporlaması öncelikli olarak kullanıma geçti ve bir iletişim aracı olarak şirketler tarafından kullanıldı ancak raporların baz aldığı sürdürülebilirlik stratejilerinde boşluklar olduğunu gözlemliyoruz. Stratejilerin somut hedefler ve uygulamalar içermediğini, göstergelerin iş süreçlerinin henüz parçası olmadığını fark ediyoruz. BIST Sürdürülebilirlik Endeksi’nin bu anlamda tetikleyici bir faktör olmasını bekliyoruz açıkçası.

“Sürdürülebilirlik Alanında Halen Tek Yayın”

Sektörün oluşmasında ve doğru şekilde yönlendirilmesinde EKOIQ’nun çok önemli bir rolü oldu. Sürdürülebilirlik alanına ilgi duyan kişi ve kurumlar hem bilgilerini artırdılar ve hem kendi uygulamalarını diğer kurumlarla paylaşabilecekleri alanı EKOIQ’da buldular. Bu anlamda halen tek yayın EKOIQ. Derginin hayatına devamı sektörün gelişmesinde hayati önem taşıyor. Sürdürülebilirliğe gönül vermiş herkesin EKOIQ’u desteklemesi gerektiğine ekip olarak inanıyoruz. Nice 5 yıllara!

Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı Kurucusu

EBRU ŞENEL ERİM:

“Sürdürülebilirlik, Politikadan Ziyade Bir Felsefeyi İfade Etmeli”

Biz Unilever’de çevre ve sürdürülebilirlik konusunun şirketler için bir politikadan ziyade bir felsefeyi ifade etmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu bakış açımızı yansıtmaya çalıştığımız Türkiye’de de bugün sürdürülebilirliğin, şirketlerin ajandasında çok daha önemli bir yere sahip konuma geldiğini gözlemliyoruz. Dünyada Unilever Sürdürülebilir Yaşam Planı’nı uyguladığımız dört yıllık sürede, şirketimizin içinde bulunduğu ekosistemde köklü bir değişiklik yapmak için gereken ölçek, etki, kaynak ve uzmanlığa sahip olduğuna gördük. Bu, bizi son derece motive etti. Ekosistemdeki büyük dönüşüme liderlik edebileceğimize olan inancımız arttı. Türkiye’ye bakacak olursak; Unilever olarak, planımızı daha geniş kitlelere duyurmak adına kamu, sivil toplum kuruluşları, iş dünyası, üniversiteler, medya, bireyler ve çalışanlarımızla birlikte hareket ettik.

Paydaşlarımızla birlikte hareket ettiğimiz konferans, çalıştay ve projeler sonucunda, insanların sürdürülebilirlik konusuna ilişkin dahiliyet duygusunu ve bağlılığını artırmaya gayret gösterdik. Çünkü gerçekten düşük karbonlu bir ekonomi, sürdürülebilir iş ve sürdürülebilir yaşamın norm olduğu bir dünya yaratacağsak; şirketler, hükümetler, STK’lar ve tüketiciler arasında daha fazla işbirliğine ihtiyacımız olduğu açık. Yine bu dört yıl içinde Unilever Sürdürülebilir Yaşam Planı ile Türkiye’nin sürdürülebilirlik yol haritasının çizilmesinde öncü olduk.

“Farklı İçeriklere İşaret Eden Ender Bir Yayın”

Herkesin ortak bir bilince ulaşmasını sağlamak ve insanları bireysel aksiyonlar alabilmeleri için motive edebilmek büyük önem taşıyor. Bu noktada hepimize önemli roller düşüyor. EKOIQ da sürdürülebilir-

lik yolculuğunun farkında olarak önemli rol üstlenen, gündemin habercisi olan, farklı içeriklere işaret eden ve bunu beş yıl gibi uzun bir zamandır yılmadan yapan ender yayınlardan biri oldu. Vizyoner bir yaklaşımla, şirketlerin ve insanların sürdürülebilirliğin büyüme için bir engel değil, tam tersine itici bir güç olduğunu anlamasına değerli katkılar verdi. EKOIQ’ya, özellikle de büyük özveri ile çalışan ekibine Türkiye’nin sürdürülebilirlik yolculuğunda verdiği bu anlamlı destek için bir kez daha teşekkür ediyor, daha uzun yıllar başarılarının devamını diliyoruz.

Unilever Türkiye Dış İlişkiler Direktörü

DR. İZEL LEVİ COŞKUN:

“Sürdürülebilirlik Ekosistemi Tam Anlamıyla Oluşmadı”

Beş yıl önce ile şimdiyi karşılaştırdığımda Türkiye’de sürdürülebilirlik konusunda bir algı oluşmaya başladığını söyleyebilirim. En azından beş yıl önce sürdürülebilirlik terimi ile sadece süreklilik kavramının akla geldiğini, altının da pek doldurulmadığını, günümüze geldiğinde ise sürdürülebilirliğin çevresel ve sosyal boyutlarının yavaş da olsa ön plana çıkmaya başladığını görüyorum. Tabii sürdürülebilirlik bilincinin istediğimiz seviyeye gelebilmesi için bir sürdürülebilirlik ekosisteminin oluşması ve bu ekosistemin toplumsal bilinci harekete geçirebilmesi adına devletin, yuvadan üniversiteye kadar tüm eğitim

kurumlarının, dernek, vakıf gibi organizasyonların, yayın kuruluşlarının ve işletmelerin işbirliği içinde hareket etmesi gerekiyor. Önemli birtakım adımlar atılmış olsa da bu ekosistem, Türkiye’de henüz tam oluşmuş değil. Hatta herkes “sürdürülebilir kalkınma” yerine **“sürdürülebilir büyüme”**den bahsediyor. Bu büyümenin sağlanması için de sanki çevresel ya da sosyal her türlü

etken, para uğruna feda edilebilmiş gibi bir izlenim yaratılıyor.

“EKOIQ, Sürdürülebilir Bir Geleceğe Doğru Yolumuza Işık Tutuyor”

İşte EKOIQ, bu noktada devreye giriyor. Kuruluşundan bugüne kadar misyonundan ve sahip olduğu değerlerden hiç ödün vermeden, sürdürülebilirlik konusunda hem yurt içindeki hem yurt dışındaki önemli gelişmeleri bize aktardığı gibi, son derece aydınlatıcı röportaj, köşe yazıları ve güncel haberlerle adeta bizlere doğru yolu gösteriyor, sürdürülebilir bir geleceğe doğru yolumuza ışık tutuyor.

Mazars Denge CEO’su

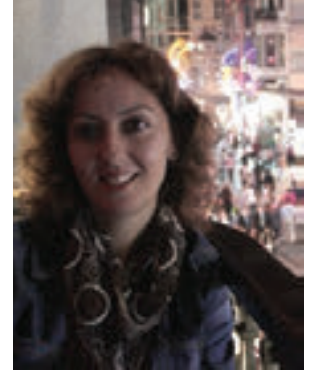
PROF. DR. M. PINAR MENGÜÇ - ÖZLEM BAHADIR:

“Sürdürülebilirlik Bir Trend Değil, Ezber Bozma Önerisi”

Son beş yılda “mevcut sistemin sürdürülemezliği” konusunda uzlaşmış durumdayız. Kavramla ilgili en önemli sıkıntı, konuya dair algı... Sürdürülebilirlik bir trend değil, bir ezber bozma önerisi. Dolayısıyla her sektör için iş yapış biçimlerini gözden geçirme, yeniden ve başka biçimde düzenleme imkanı sunuyor. Ümit verici örnekler, girişimler yok değil, ancak kavramın ana akımdaki karşılığına baktığımızda, daha katedilecek çok yolumuz olduğunu görüyoruz. Bunun topyekûn bir değişim önerisi olduğunun doğru anlaşılması, sorunları oluşmadan çözebilmek için önemli. Özellikle doğal kaynakların etkinliği ve sürdürülebilirliği konusunda önemli çalışmalarda bulunduğu görüyoruz. Yenilenebilir enerji kullanımı, iklimlendirme, yapı malzemesi, yapı sektöründe son yıllarda büyük önem taşıyan ve önemli adımlar atılan çalışma alanlarının başında geliyor. Konunun yönetmeliklerle desteklenmesi ve ülke politikalarının bir parçası haline gelmesi halinde, yaklaşımın yaygınlaşması ve içselleştirilmesi mümkün olacak. Enerji verimliliği de Türkiye için kararlılıkla üzerine gidilmesi gereken konuların başında geliyor. Altını önemle çizmemiz gereken nokta şu ki, konunun binalar, endüstriyel sistemler, ulaşım politikaları gibi diğer tüm çalışma alanlarında paralel stratejilerle desteklenmesi halinde ülke genelinde anlamlı bir katkı sağlanabilir.

“EKOIQ: Bilgi ve İletişim Köprüsü”

Bu büyük dönüşüm sürecinde en önemli rollerden birini medya üstleniyor. Süreli-süresiz yayınlar -özellikle günümüzün etkili mecralarından sosyal medyanın aktif ve etkin kullanımı aracılığıyla- konunun gelişimine, rotasına ve değişen değerlere önemli ölçüde etki ediyorlar. Kuruluşundan bu yana tutarlı bir söylem ve duruş

geliştiren EKOIQ, sektörün bu yöndeki dönüşümüne rehberlik eden en etkili mecralardan biri olmaya devam ediyor. Değişimler, bireysel çabaların, kolektif harekete dönüşmesiyle gerçekleşir. Bunun için, çeşitli işbirliklerine imkan tanıyan, alternatiflere işaret eden aktif yayın organları, hedeflenen dönüşümde kilit role sahip. İstikrarlı yayın çizgisi ile konunun anlaşılabilirliğine önemli katkı sağlayan EKOIQ'nun tarafsız, bilimsel çizgisini koruması, çeşitli proje ve etkinliklerle paylaşımlarını farklı kitleler/farklı paylaşım-üretim modelleriyle desteklemesi, sürdürülebilir yaşama geçiş sürecine şimdi olduğu gibi gelecekte de önemli katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda EKOIQ, kuruluşundan bu yana üniversiteler, kamu, özel sektör ve son kullanıcı arasında bir bilgi ve iletişim köprüsü olmuştur ve bunun devamı için bizler üniversite olarak elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz.

*Prof. Dr. Pınar Mengüç: Özyeğin Üniversitesi Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi (EÇEM) - Akademik Direktör
Özlem Bahadır: EÇEM -Uzman Araştırmacı*

ESRA ÇAKIR:

“CEO’lar Ajandalarının Önemli Bir Bölümünü Bu Konuya Ayırmalı”

Ülkemizde sürdürülebilirlikle ilgili hareketler yoğunluklu olarak 2007-2008 döneminde başladı ya da ben o dönemde sürdürülebilir kalkınma kavramıyla ilk defa tanıştım ve tüm hayatım değişti. O dönemlerde sürdürülebilirliği en basit ve naif anlamıyla ele alıyor; “gelecek nesillerin gereksinimlerini tehlikeye atmadan, günlük ihtiyaçlarımızı temin etmek”ten bahsediyorduk. Kısa zaman içinde özel sektör tarafından önemli adımlar atıldı ve konu en basit halinden çıkıp “bireylerden sorumlu vatandaşlar”, “şirketlerden iyi kurumsal vatandaşlar” oluşturulması durumuna geldi. Bu noktada iyi şirket tarifimi sizinle paylaşmak istiyorum. Bence şirketler birer insan olsalar ve düzenli sağlık kontrollerini yaptırırsalardı, iyi şirketlerin tahlil sonuçlarında “etik olma”, “hesap verebilirlik”, “adillik”, “şeffaflık” değerlerinin çok yüksek çıktığı görülürdü.

Gelelim bugüne... Kaynakları hesapsızca tükettiğimiz dönemi çoktan kapattık; bu yüzyılın dinamikleri çok farklı. Artık yeni bir düzenden, sürdürülebilirlik temelli yeni bir iş modelinden bahsediyoruz. Uzun yıllar boyunca ekonomik gelişmişliği ülkemizin kalkınması için yeterli bulmuş, yanılmıştık. Oysa ekonomik gelişmişlik kadar sosyal dengenin gözetilmesi ve doğal kaynakların kullanımı konuları artık gündemde önemli bir yer tutuyor.

İş dünyasının temel stratejisi sürdürülebilirlik üzerine olmalı. Toplumsal gelişimimiz ve dönüşümümüz için sürdürülebilirlik çalışmaları bence gerekli değil, şart. Ancak ülkemizdeki uygulamaların henüz ideal seviyede olmadığını düşünüyorum. **Bu noktada bir hayalimi paylaşmak istiyorum sizlerle:** Şirketlerin yönetim kurullarında en az bir kişinin sürdürülebilirlik yönetimini sahiplendiği, CEO’nun ajandasının önemli bir bölümünü sürdürülebilirlik konularına ayırdığı, şirketin tüm strateji ve süreçlerine sürdürülebilirliğin entegre edildiği, her çalışanın kurumsal gönüllülük programlarının içinde en az bir kere yer aldığı ve tekrar yer almak için heyecanlandığı o gün geldiğinde bence ülke olarak ideal seviyeye ulaşmış olacağız. Ümitliyim, o gün gelecek...

“EKOIQ: Sürdürülebilirlik Savaşçısı”

Beş yıl önce ilk sayısını elime aldığımda heyecan duyduğum EKOIQ, sürdürülebilirlik alanındaki en nitelikli içeriğe sahip yayın... EKOIQ’ya emek veren, her sayıyı bir öncekinden bir adım öteye taşıyan ekibin birer “sürdürülebilirlik savaşçısı” olduğunu düşünüyorum, samimi çabalarını takdir ediyorum. İlham verici EKOIQ’nun yeni yaşını kutluyorum. İyi ki var ve hep var olsun!

Zorlu Enerji Grubu Kurumsal İletişim Müdürü Esra Çakır

SİBEL BÜLAY:

“İlerleme, Sivil Toplumun ve Kişilerin Özel Çabasıyla Gerçekleşiyor”

Türkiye, sürdürülebilirlik konusunda ilerleme kaydediyor- sa bu, sivil toplumun girişimleri ve kişilerin özel çabalarıyla gerçekleşiyor. Çevre, hükümetin eliyle büyük bir saldırı altında.

Önü alınmayan çarpık kentleşme ve rant ikilisi, yaşam kalitesini, sosyal adaleti yok ediyor. Kentlerimiz, doğa dengesini hiçe sayarak, kimliksiz bina yığınlarına dönüşüyor. Ülkenin her yerinde çevrelerini korumak, haklarına sahip çıkmak için mücadele edenler var. Kentlerimizde insanlar kendilerini ilgilendiren konularda karar sürecine dahil olmak için örgütleniyor. **Bu gelişmeler beni ümitlendiriyor.** Sürdürülebilir yaşam konusunda farkındalık; halkın içinden, kendi deneyimlerinden kaynaklanarak artıyor.

“EKOIQ, İşte Bu Değişimin Sesi”

EKOIQ, sürdürülebilirlik konusunda gelişmekte olan iletişim ağının en önemli noktalarından biri. EKOIQ sayesinde birbirimizin yaptıklarını takip ediyor, birbirimizden güç alıyor, birbirimize destek veriyoruz. Ve öğreniyoruz. Hepiniz Genel Yayın Yönetmenimiz Barış Doğru’yu tanırırsınız. Ama çoğunuz Barış ve eşi Özlem’in yaşantılarını, hatta evlerini EKOIQ’yu yaşatmaya adadıklarını bilmeyebilirsiniz. Türkiye’de bir dergiyi yaşatmak maddi, manevi özveri gerektiriyor. EKOIQ, Barış ve eşi Özlem’in özverilerinin ürünü. Türkiye’de böyle gençlerin varlığı, güzel geleceğin müjdesi. Bu dergiyi okuyan herkese bir çağrım olacak. Hepimiz bu dergiye yeni bir abone getirirsek EKOIQ’un 10’uncu yıl kutlamaları için önemli bir adım atmış olacağız. Haydi bakalım: 1 abone.

EMBARQ Türkiye Kurucusu

HAKAN GÜRDAL:

“Sürdürülebilirlik Sözde Kalmayıp Aksiyona Dönüştürülmeli”

Sürdürülebilirlik konusu, Türkiye’deki şirketlerin ajandasına yeni yeni girmeye başladı. Biz faaliyetlerimizi altı ana hedef ekseninde gerçekleştiriyoruz ve sürdürülebilirlikte lider olmak da bu hedefler arasında yer alıyor. Çimento sektörünün ilk Sürdürülebilirlik Raporu’nu yayımladık ve yayımlamaya devam ediyoruz. Son olarak üçüncü raporumuzu da paydaşlarımıza sunduk. Tabii daha yolun başındayız, katedeceğimiz çok yol var. Ama bu bir süreç. Önemli olan, sürdürülebilirliğin sözde kalmayıp, her çalışan tarafından benimsenmesi ve aksiyona dönüştürülmesi. Sadece kendi sektörümüzde değil, diğer tüm sek-

törlerde de böyle olması gerektiğini düşünüyorum.

“EKOIQ, Sürdürülebilirliği Vazgeçilmez Bir Unsur Haline Dönüştürmeyi Başardı”

Türkiye’nin ilk ve tek sürdürülebilirlik yayını olan EKOIQ dergisinin 5. yılını kutluyorum. Beş yıllık süreçte sürdürülebilirlik kavramına iş dünyasının dikkatini çekerek, tüm sektörler için vazgeçilmez bir unsur haline dönüştürmeyi başardı. Değişen dünya şartlarına uyum sağlamak adına atılan her adımın arkasına, sürdürülebilirliği koymak gerektiğinin altını önemle çizdiniz... Baştan beri oluşturduğunuz farklı

ve zengin içerik çizgisinden vazgeçmeyip, okuyucularınızla değerli ve önemli örnekler paylaşarak farkındalık sağlamayı başardınız. Şimdiye kadar sürdürülebilirlik kavramına dikkat çekmek adına yaptığımız tüm çalışmalar için sizleri tebrik ediyor, bundan sonraki süreçte de başarılarınızın devamını diliyorum.

Sabancı Holding Çimento Grubu Başkanı

NEYLAN SÜER:

“Tüketicilerin Farkındalığı Artıyor”

Sürdürülebilirlik, doğal kaynakların hızla yok olmaya başladığı çağımızda günden güne önem kazanan kavramlardan biri. Son beş yılda, tüketicilerin sürdürülebilirlik konusundaki farkındalığında büyük bir artış oldu. Artık tüketiciler, satın aldıkları ürünlerin dünyamıza zarar verip vermediğini bilmek isterken, şirketler de iyi ve kaliteli ürün imal etmenin yeterli olmadığını ayırtına varıyor. Bu doğrultuda biz de Bosch Ev Aletleri

olarak, geliştirdiğimiz doğa dostu teknolojilerle **enerji ve su tasarrufu, doğal kaynakların bilinçli kullanımı, karbon ayakzının azaltılması, atık yönetimi** gibi sürdürülebilirlik şemsiyesi altında bulunan birçok farklı konuya dikkat çekiyoruz. Bu dikkati, özellikle yürüttüğümüz kurumsal sosyal sorumluluk projeleriyle daha da yoğunlaştırıyor, sektörümüze öncülük etmeyi hedefliyoruz.

“Türkiye’nin İlk Karbon Nötr Dergisi”

Sürdürülebilirliğin önemini anlatmanın hepimizin sorumluluğu olduğunu düşünüyoruz. EKOIQ da sunduğu zengin içerikle ve hitap ettiği geniş kitleyle, sürdürülebilirlik hakkında farkındalık yaratmada önemli bir rol üstleniyor. Bosch ailesi olarak, sürdürülebilir bir yaşam için sunduğu içeriğin yanı sıra Türkiye’nin ilk karbon nötr dergisi olarak öncü kimliğini pekiştiren EKOIQ’nun, halihazırda sahip olduğu başarıyı koruyacağına içtenlikle inanıyoruz. Bu vesileyle beşinci yayını kutluyor, sürdürülebilir başarılarla dolu nice mutlu yıllar diliyoruz.

Bosch Ev Aletleri Pazarlama Müdürü

KEMAL GANİ BAYRAKTAR:

“EKOIQ, Sürdürülebilirliği İçselleştirmemize Hizmet Ediyor”

Eğer sürdürülebilirlik; tutumların değişimini, yeni politika ve kural- ların benimsenmesini, harekete ge- çilmesini gerektiriyorsa, hayatın ka- litesini geliştirmede medya sayısız işleviyle ana rolü üstlenmektedir. Son 20 yıl içinde enerji verimliliği, yeşil, iklim değişikliği ve küresel ısınma gibi birçok terimin algılan- ması, ülkemizde uzun zaman almış olsa da, içselleşmesi ve değişim için hareket geçilmesi ne yazık ki aynı hızda gerçekleşmemiştir.

Benzer şekilde sürdürülebilirlik de üretim sanayimizin kurumsal büyük firmaları dışında layıkıyla uygulama- ya geçirilememiş ama “devam ede- bilmesi” anlamı yüklenmiş olarak politika yapıcıdan profesyonel kesime herkesin dilinden de düşmemiş- tir. Yaygınlaşan bu terimin, gerçek

anlamda yorumlanarak hayatın her anında uygulamada yer alması bun- dan sonraki dönem için beklenen gelişim olacaktır. Ve her yenilik; vizyon ve bu vizyon doğrultusunda her türlü olumsuzluğa karşı o ölkü- ye sadakatle çalışma gerektirir. Beş senedir bu misyonu üstlenmiş ve bilimi halklaştırdığı diliyle sürdürü- lebilirliği içselleştirmemize hizmet etmiş EKOIQ, süreli yayından öte, bilginin kavşağı bir başucu kitabı olmuştur. Nitelikli içeriği ve çizgi- sinden ödün vermeyen sürekli geli- şimi ile bizleri yararlı düşünceler ve örnek uygulamalarla buluşturmuş, feyz almamıza, aydınlanmamıza yardımcı olmuştur. Bilginin daha da yaygınlaşması doğrultusunda ye- nilikçi teknolojilerden yararlanarak farklılaşacak EKOIQ’yu, üstlenmiş

olduğu bu yolculukta yalnız bırak- mamak da hepimizin sorumluluğu- dur.

Daha nice güzel yaşlara EKOIQ... İyi ki varsın...

GÜNDER Başkanı ve İzocam A.Ş. Pazarlama Müdürü

İstanbul Politikalar Merkezi Kıdemli Uzmanı Dr. Ümit Şahin’in geçtiğimiz ay tamamladığı “Türkiye’nin İklim Politikalarında Aktör Haritası” raporunda da, EKOIQ’nun “Farklı kesimlerin birbirleriyle dergi sayfalarında ‘konuşmasına’ aracılık ederek önemli bir işlevi yerine getirdiğine” dikkat çekiliyor.

DR. UYGAR ÖZESMİ: “Sürdürmek mi Sürdürmemek mi, Yoksa Bu Diyardan Sürülmek mi?”

Sürdürülebilirlik, bugün her ne kadar çok daha yaygın bir o kadar da yanlış anlaşıl-maya devam ediyor. Örneğin şirketlerde ve yeni başlayan ticari veya sosyal girişimlerde sürdürülebilirlik, finansal sürdürülebilirlikle halen eşanlamlı görülüyor. Doğru anlayanlar-sa sürdürülebilirliği ekolojik, sosyal ve ekono-mik açıdan iş modelinin yeterli katma değeri yaratıp yaratmadığı açısından değerlendiriyor. Bundan sonra sürdürülebilirliğe “**sürdürü-lemez olanı sürdürmemek ve sürdürülemez kılmak**” olarak bakma zamanımız geldi. Daha fazla kömür ve petrol çıkarmanın sürdürüle-mez olduğunu biliyoruz, o zaman bunları çı-karmayı durdurmamız ve yerine yenilenebilir enerjileri koymamız gerekiyor. Kimyasal tarım sürdürülemez olduğuna göre kimyasal gübre ve ilaçların üretimini durdurmamız gerekiyor.

“Tüm Paydaşların Buluştuğu Bir Dergi”

EKOIQ, işte tüm bu konularda şirketlerin ge-rekli dönüşümü sağlayabilmesi açısından çok önemli bir boşluğu doldurdu. Bireysel aktivist-lerin, serbest örgütlerin, STK’ların, şirketlerin ve devlet kuruluşlarının buluştuğu bir dergi oldu. **Çok sesli ve saygılı bir diyalog ortamı** sağladı. Sonuçta sürdürülebilir bir gezegen ha-yalimiz varsa, bunda bütün tarafların işbirliği yapması gerektiği aşikar. Sürdürececek olan da ve sürdürülemezsek sürülecek olan da biziz.

Change.org Türkiye Direktörü, Good4Trust.org Kurucusu

PINAR ÖNCEL-TUNA ÖZÇUHADAR:

“Somut İlkeler ve Hedefler Olmalı”

Sürdürülebilirlik kavramı, oldukça hızlı bir şekilde gündeme gir-di ancak sürdürülebilirlik dendiğinde tam olarak ne kastedildiği ve ne hedeflendiği birçok insan için hâlâ muallakta. Raporlama, karbon ve iklim stratejileri, enerji verimliliği konusunda birçok adım atılıyor ancak sürdürülebilirliğin ne anlama geldiği **soyut ve belirsiz** kaldığı sürece, atılan adımların bizi gerçekten sür-dürülebilir bir geleceğe doğru götürüp götürmediğini anlamak mümkün değil. Soyut bir seviyede sürdürülebilirlikten bahsedil-dikçe kavramın içi de boşalıyor ve bu nedenle bazı kişiler telaffuz etmekten dahi kaçınıyor. Oysa modası geçecek, içi boşalacak bir mevzu değil sürdürülebilirlik; çok iyi anlamamız ve ulaşmak için kısıtlı kaynaklarımızı en etkili şekilde kullanmak durumunda ol-duğumuz bir konu. Bizce eksik olan, konuya dair somut ilke ve hedeflerin olmaması. Bölük pörçük projelerle, kurumsal iletişim gibi departmanlarla kısıtlı bir konu olması lüksümüz yok. Olumlu gördüğümüz en önemli şey ise insanların konuya ilgi ve hassasi-yetindeki artış. İnsanların, çalıştıkları kurumları yönlendirebilecekleri uygun ortamların oluşmasını sağlayabilirsek gelişmelerin çok daha etkili olacağını düşünüyoruz.

“EKOIQ Çok Önemli Bir Boşluğu Dolduruyor”

EKOIQ, içeriği ve kapsayıcı yaklaşımıyla çok önemli bir boşlu-ğu dolduruyor. Kurumların yöneticilerinin ve çalışanlarının EKOIQ’yu düzenli olarak takip etmesinin sadece tüm dünyada ve Türkiye’de yapılan örnek çalışmaları, düşünceleri takip etmek, bilgilenmek açısından değil, motivasyon ve düşünme biçimini et-kilemesi açısından da etkili olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle EKOIQ’nun daha çok takip edilen bir yayın olması ve içeriğinin daha çok insana ve kuruma ulaşması için yaratıcı yenilikçi çalış-malar, işbirlikleri yapılabilir. Zaten kapsayıcı, işbirliğine açık bir yapısı ve uygulamaları var. Belki birçok paydaşın katılacağı bir beyin fırtınası ile daha başka neler yapılabileceğini hep birlikte bulmaya çalışabiliriz! **Surdurulebiliryasam.tv** ekibi olarak katkı vermekten memnuniyet duyarız.

*Pınar Öncel: Sürdürülebilirlik Uzmanı ve Sosyal Girişimci
Tuna Özçuhadar: Sürdürülebilirlik için Tasarımcı ve Stratejist*

MELDA ÇELE:

“Önümüzdeki 10 Yıl, Kurumların Varoluşlarının Sorgulandığı Bir Dönem Olacak”

Son beş senede Türkiye’de iş dünyasının ve toplumun gündemlerinin birbirine nasıl yaklaştığını, hatta çoğu zaman aynı gündemi paylaştıklarını gördük. Dünyada 1990’ların sonunda başlayan bu yakınsama sürecinde şirketler sadece kâr amacı güden kurumlar olmaktan çıkıyor, değer yaratan kurumlar olmaya doğru evriliyor. Kamu, kuralları koyan ve denetleyen olduğu kadar yaratılan değeri bir üst seviyeye taşıyacak ortamı sağlamakla yükümlü. STK’lar ise çok sesliliğin içinde herkesin sesinin duyulmasını, farkındalığın artmasını sağlayan ve kurumlara sürdürülebilirlik yolculuklarında destek veren platformlara

dönüşüyor. Önümüzdeki 10 yıl, kurumların varoluşlarının sorgulanmaya başlayacağı bir dönem olacak. Kurumlar, bu zorlu süreçten paydaşları ile birlikte oluşturdukları güven çemberleri sayesinde çıkabilecekler. Güveni tahsis etmenin tek yolu ise **iyi yönetim**. Gerek iş dünyası, gerek kamu gerekse STK’lara burada çok büyük görev ve sorumluluk düşüyor.

“EKOIQ, İşbirlikleri ile Etki Alanını Genişletmeli”

EKOIQ, bahsettiğim gündem yakınsamasını tarafsızca yansıtarak, okuyucularına farklı pencereler açıyor ve bakış açılarını genişletiyor; onların

buldukları konuma ayna tutuyor. İyi olan uygulamaları yazarak diğerlerini teşvik ediyor, yaygınlaşmasını sağlıyor, riskleri ortaya koyuyor, **hepimize düşen görevleri hatırlatıyor**. Her ay çıkmasını beklediğim bir yayın olan EKOIQ, bundan sonra kuracağımız işbirlikleri ile etki alanını genişletmeli. Sahip olduğu bilgi birikimini diğer medya kuruluşları ve ağlarla paylaşarak onlarla beraber sürdürülebilirliğe ilişkin tartışmalara tarafsız ve doğru bir çerçeveye çizmeye devam etmeli. Başarılarının katlanarak devam etmesini dilerim.

TÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı

DR. M. FEVZİ TOKSOY:

“Sürdürülebilirlik Kavramı, Apayrı Bir Yükümlülük Gibi Soyutlanmamalı”

Her konuda olduğu gibi bu alanda da vitrinde kayıtlı ekonomi vardı. Bence karneleri yıldızlı pekiyi ile dolu. Ama diğer taraftan bakınca ne gördüğümü anlatayım: Çokuluslu şirketlerin belirli şablonları üzerinden Türkiye politikalarını belirlemeleri, en azından bu topraklar üzerinde “sürdürülebilirlik” kavramını telaffuz edilir hale getirdi. Şirketler, belirli raporlama inisiyatifleriyle ve endekslerle **halka açıklığın ve hisse değerinin hakkının tam olarak verildiğinin hesabı** olarak sürdürülebilirliği ön plana çıkardılar. Burada bir sorun olduğunu düşünmüyorum. Sorunun esas kaynağı kamuda. Kamu, sürdürülebilirlik kavramını oluşturan faktörleri terazinin bir kefesine, ekonomik kalkınmayı da diğer kefeye koymayı tercih etti. Yani çevresel ve sosyal faktörler bir kenarda bekletildi ve ekonomik sürdürülebilirlik ön plana çıkartıldı. Bu

da aslında çarpık bir sürdürülebilirlik algısı yarattı. Korkum, sürdürülebilirlik kavramının sanki apayrı bir yükümlülükmiş gibi soyutlanması. Ben bu kavramın bir toplumun her şeyini kapsadığını düşünüyorum. Bu etik, rekabet kurallarına uyum, çevre duyarlılığı, rüşvetle mücadele, geri dönüşüm gibi tüm alanlarda toplam kalite ile ortaya çıkan bir kavramdır. Özel sektörün gösterdiği özen, maalesef toplumun ortalama algısının çok üzerinde. Bu da dengesiz bir özen ortaya çıkartı-

yor. Toplumsal talep olmadan sürdürülebilirlik hassasiyeti gibi enteresan bir durum ortaya çıkıyor.

“En Büyük Başarısı, Beş Yaşına Basabilmesi”

Dergiler veya benzer yayınlar bir alandaki ilgiyi ve gelişmeleri derleyen önemli merkezi rol oynarlar. EKOIQ, her şeyden önce olmayan bir alandaki merkezi neşriyat oldu. Bu beş yıl sonundaki en büyük başarısı ise “beş yaşına basabilmesi” oldu. Sürdürülebilirliğinin emekleme dönemini geride bıraktı ve artık bir misyonu olduğunu düşünüyorum. Ama bundan sonrası için yapacak çok şeyi olduğunu düşünüyorum. Özellikle sürdürülebilirlik dendiğinde sadece “çevre ve ekoloji” gibi yüzeysel etiketlerin oluşmasının önüne geçecek şekilde kavramı işlemedir.

ACTECON Danışmanlık Kurucusu

EBRU DİLDAR EDİN: “Özel Sektörün Çabalarında Kamu Desteği Önem Taşımaya Başladı”

Çevresel, sosyal ve ekonomik bileşenleriyle sürdürülebilirlik, son beş yılda Türkiye’de hem reel sektörde hem de bankacılık sektöründe hızlı bir şekilde önem kazanmaya başladı. Beş yıl öncesine kadar sürdürülebilirliğe ilişkin politika ve strateji geliştirilmesi kavramları şirketlerin gündeminde yer almazken, son yıllarda gerek iç kapasite geliştirilmesi ve konunun içselleştirilmesi, gerekse dış paydaşlarda farkındalık yaratılması açısından ilerleme kaydedildi. Özel sektörün sürdürülebilirlik faaliyetlerindeki çabalarında **kamu desteği** de önem taşıyacaktır. Bu anlamda yasal düzenlemelerin iyileştirilmesinin de fayda sağlayacağına inanıyoruz. Önümüzdeki dönemde iklim değişikliğine yönelik aksiyonların dikkate alınması ve düşük karbon ekonomisinin desteklenmesi gibi süregelen konular devam edecektir. Ayrıca **iş güvenliği, paydaş katılımı** ve **şeffaflık** konularının da daha yoğun bir biçimde dikkate alınmasını bekliyoruz.

“EKOIQ’nun Sektöre Faydasını Takdir Ediyoruz”

Son yıllarda sürdürülebilirlik alanında ivme kaydedilirken, bu konuda faaliyette bulunan ilgili kurum kuruluşların bir araya geldiği tüm platformlar, bilgi ve tecrübe paylaşımı ile ortak paydada buluşma yönünden bizim için değer taşıyor. Bunun yanında yazılı basının da bu konuya eğilimi artıyor. Basında sık sık gündem bazında konu ele alınsa da, sürekli ve bu konuda özel bir yayın olması nedeniyle ve içerik açısından detaylarıyla EKOIQ’nun sektöre faydasını takdir ediyoruz. Reel sektörün uygulamalarına ve finans sektöründe gelişmelere dair haber ve paylaşımların aynı başarı ile devamını bekliyoruz.

T. Garanti Bankası A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı, Proje ve Satınalma Finansmanı

SUAT ÖZÇAĞDAŞ:

“Daha Gidilecek Çok Yol Var”

Sürdürülebilirlik kavramının, Türkiye’nin büyük ölçekli şirketleri ve sivil toplum dünyasına genel anlamda dahil olduğu bir dönemdi, geride bıraktığımız beş yıl... İş dünyası açısından baktığımızda, bunda tüketicilerin beklentilerinin ve KSS süreçlerinin her geçen gün daha fazla önem kazanmasının rolü olduğunu görüyoruz. **Bireylerin ve STK’ların sürdürülebilirlik alanındaki talepleri de etkili.** Bazı çokuluslu ya da büyük ölçekli şirketlerin kendilerinin yanı sıra tedarik zincirlerinde yer alan küçük ölçekli şirketleri de yönlendirmesi, bir diğer olumlu gelişme. Ancak henüz her ölçekte şirketin duyarlı davranmaması ve özellikle enerji, madencilik vb sektörlerde ümit verici bir gelişme olmaması gibi olumsuzlukları da göz ardı etmemek gerek. Açıkçası, daha gidilecek çok yol var.

“EKOIQ, Sürdürülebilirliğin Ütopya Olmadığını Gösterdi”

Sosyal İnovasyon Merkezi’nin insan, toplum ve gezegen için sürdürülebilir, kaliteli bir yaşam sloganının birebir yayım karşılığı bizim için EKOIQ dergisi. Sürdürülebilirlik kavramının, görünürlüğünün ve bilinirliğinin artmasında önemli bir rol oynadığı zaten yadsınamaz bir gerçek. Ancak bizim için bundan daha önemlisi, sürdürülebilirliği bir ütopya olarak değil; hayata geçirilebilir bir kavram olarak algılaması, paylaştığı iyi örnekler ve ortaya koyduğu yaklaşımlarla başta şirketler olmak üzere kurumlar için hem gerekli hem de akılcı bir yol olduğunu göstermesi. Bu, başlı başına altı çizilmesi gereken bir başarı. Önümüzdeki dönemde, kavramsal olarak çizgisini korumasını, yararlı olabilecek yeni kavram ve örnekleri sunmaya devam etmesini, bunları yaparken de kitleselleşme ve dijitalleşme konusunda yeni adımlar atmasını diliyoruz. Emeği geçenlerin ellerine sağlık.

Sosyal İnovasyon Merkezi Kurucusu

PROF. DR. M. LEVENT KURNAZ:

“Sürdürülebilirlik İçin Küçülmek Gerekebileceği Konuşulamayan Bir Tabu”

Sürdürülebilirlik, tüm çabalarımıza rağmen hâlâ “**sürdürülebilir kalkınma**” ülkemiz için. Bu konuyu en iyi bildiğini düşünenlerimiz bile sınırlı bir sistem içerisinde yaşadığımızı ve bu sistemin sınırlarına ulaşmadan durmamız gerektiğini, durduğumuz noktada ise yaşamımızı sürdürebileceğimizi henüz içlerine sindirmiş değiller. Ne yazık ki sürdürülebilirlik, üretimin sürdürülebilmesi olarak görülüp hayatın her alanına yayılmıyor. Devlet politikamız da burada desteği sürdürülebi-

lir büyümeden yana kullandığı için sürdürülebilirlik için belki de küçülmek gerekebileceği konuşulamayan bir tabu olarak kalmaya mahkum oluyor.

“EKOIQ Gibi Mecralar Artmalı”

Sürdürülebilir bir dünyada yaşayabilmemiz için doğayı ve iklimi korumamız gerektiğini hâlâ kişilere anlatabilmekten uzagız. Anlatma yolu burada hepimize düşüyor, anlatabilmek için de EKOIQ gibi mecraların artması ve çeşitlenmesi gerekiyor.

Ben her ay EKOIQ'ya yazdığım yazıyı bitirdiğimde “Keşke bir bu kadar daha yazacak yerim olsa, anlatacak o kadar şey var ki” diyorum. Anlatmak isteyenlere bu yolu ısrarla açık tuttuğu için basın organları arasında **EKOIQ'nun yeri ayrı** ve ayrı kalmaya da devam edecek. İyi ki varsınız.

Boğaziçi Üniversitesi Fizik Bölümü Öğretim Görevlisi ve Mercator / İPM Araştırmacısı

AYNUR ACAR:

“Sürdürülebilirlik Bir Yönetim Stratejisi Olarak Ele Alınmalı”

Sürdürülebilirlik, bütüncül bir politika olarak hem kamuda hem de tüm kurum ve işletmelerde ne yazık ki gerektiği şekilde ele alınmıyor. Sürdürülebilirliğe ilişkin politikalarımız, planlamalarımız ve sürdürülebilirlikle ilgili net bir algımız yok. Birbirine bağlantılı olan bileşenleri birbirinden ayrı tutarak **dağınık politikalar** üretiyoruz. Doğal olarak hem maliyetlerimizi yükseltiyoruz hem de çevre için yeterli önlemleri alamıyoruz.

Sürdürülebilirliğin ülkemizde anlaşılması, yaygınlaştırılması, benimsenmesi ve politikalarının belirlenerek çok iyi anlatılması ve dikkate alınması gerekiyor. Sürdürülebilirlik, çok geniş bir alanda sorumluluk almayı, riskleri belirlemeyi, yönetmeyi ve sürekli iyileştirme tedbirleri alınarak uygulamayı gerektirir. Sihirli değnekle dokunarak her şeyi bir çırpıda mükemmel yapamayız ve hiçbir çalışma kısa vadeli değil, geniş operasyonlarla, ilgili alanlarda alınacak tedbirlerle uzun vadeli he-

deflenmeli ve gerçekleştirilmelidir. Öncelikle **belediyeler olarak**, faaliyet alanlarında daimi operasyonlarla ne tür adımlar sürdürülebilirlik ekseninde olacak, topluma yönelik yapılacak proje yatırımlarında ne tür tedbirler alınmalı ki sürdürülebilirliği sağlanabilir olacak, insan hakları, sağlık ve güvenlik anlamında ne tür devamlılıklar gereklidir, çok iyi gözlemlenmelidir. Operasyonlarda can alıcı tedbirler gereklidir. Sürdürülebilirlik bir yönetim stratejisi olarak ele alınmalıdır. Doğal kaynakları, ekonomik ihtiyaçları, çevresel ve sosyal dengeleri kurgulayarak sürdürülebilir kılmak, gele-

cek nesillere sağlıklı bir altyapının hazırlanması demektir.

“EKOIQ, Mükemmel Anlatımlı Bir Bilgi Bankası”

EKOIQ, benim üzerimde çok etkili bir rol oynadı. Derginin tasarımından albenisine, yayınladığı makale ve haberlere kadar çok özenle seçilmiş konu başlıklarıyla kendimi güncellememe, dünyadaki gelişmeleri takip etmeme, modern ve çağdaş bakış açısıyla kamu kurumlarına, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre kendilerini geliştirmeleri açısından büyük katkı sağladığını düşünüyorum. Yeşil'i, Yeşil Ekonomi'yi, Yeşil-İş'i, kısacası Yeşil vizyonuyla mükemmel anlatımlı bir bilgi bankası diyebileceğim, her bir sayısının arşivlenmesi yönünde değerli gördüğüm bir dergidir. Derginin devamlılığını canı gönülden temenni ediyorum, başarılar diliyorum.

Marmara Belediyeler Birliği Çevre Yönetim Merkezi Direktörü

SEMRA SEVİNÇ:

“Sürdürülebilirliğin ‘Süreklilik’ Olmadığı Anlaşıldı”

Geçtiğimiz beş yıl içinde öne çıkan konu başlıklarından ilki, Türkiye’de sürdürülebilirliğin sadece çevreye duyarlılık ve süreklilik olmadığı anlaşılması; kurumların toplumsal ve çevresel etkilerini dikkate almadan kârlılık ve büyüme stratejilerini gerçekleştiremeyeceklerini kavramaları oldu. Kısacası bu sürede **3P’nin bütüncül olarak önemi ve iş modellerine olan etkisi** tüm taraflarca netçe ortaya kondu. Sürdürülebilirlik Raporu yayımlayan kurum sayısında önemli artışlar yaşandı. Bunun en önemli etkisi, kurumların iş modellerine bakışta farklı bir vizyon geliştirmelerine aracı olması. Bu, yalnızca özel sektör için geçerli değil tabii ki. Kamu kurumları da özel sektörün dönüşümüne des-

tek olan kanunlar, yönetmelikler ve düzenlemelerle sürdürülebilir büyüme hedefinin gerçekleşmesini hedefliyor. Çevresel etkilerin azaltılması, toplumsal gelişimin ve bu gelişimi destekleyen tüm unsurların geliştirilmesiyle ilgili daha kapsamlı, çözümleyici çalışmalar önümüzdeki dönemin hedefi olmalı.

“EKOIQ: Değişime Yön Verici ve Yol Gösterici”

EKOIQ, bu süre içinde çok şey başardı. Öncelikle sürdürülebilirliğin tek yönlü bir çevre duyarlılığı olmadığını, çok daha fazla şey demek olduğunu anlattı. Her zaman çok güncel ve etkili dosyalarla değişime yön verici ve iş dünyasına yol gösterici oldu. Sadece bilgilendirmeler-

le değil, kurumsal iletişim için de önemli bir görev üstlendi. **Sürdürülebilirlik Akademisi**’nin çalışmaları ile EKOIQ’nun yayın hayatına başlaması aynı döneme rastlıyor. Bu da değişim ve dönüşüm çalışmalarında iki kuruluşun da birbiri için kaldıraç etkisi yaratmasını sağladı. Çok şeyi başardı EKOIQ, öncelikle yaşamayı başardı. Önümüzdeki dönemlerde daha kapsamlı çalışmalarla yoluna başarı ile devam edeceğine inanıyorum.

Sürdürülebilirlik Akademisi Yönetim Kurulu Üyesi

BARAN BOZOĞLU:

“Sürdürülebilirliğin İçselleştirilmesi Henüz Tamamlanmadı”

Çevre alanında faaliyet gösteren kişi ve kurumlarca bilinmesine rağmen, sürdürülebilirliğin toplumda, sanayide içselleştirilmesinin henüz tamamlandığı söylenemez. Toplumda sürdürülebilirliğin algılanması, içselleştirilmesi için basın ve yayın organları en önemli araçtır. İşte tam da bu noktada EKOIQ’nun önemli bir görevi üstlendiği ve hakkıyla da yerine getirdiği söylenebilir; çünkü

sürdürülebilirlik kavramı iki noktada sorun yaşıyor. Birincisi, “sürdürülebilir kalkınma” kavramının karşısında üretilen **“sürdürülebilir yaşam” tartışması**. Sürdürülebilir kalkınmanın mevcut üretim tüketim ilişkisinin sürdürülmesi için oluşturulduğunu söyleyenler, “sürdürülebilir yaşam” kavramını ortaya çıkardı. EKOIQ, bu iki yaklaşımı da ele alabilen bir perspektif yarattı. 2011’den bu yana dergiyi düzenli takip eden biri olarak, farklı bakış açılarına dergide yer verildiğini, eleştirel yaklaşımın da yer bulabildiğini açıkça görebiliyorum. İkinci sorun ise sürdürülebilirliğin zihinlerde somutlaştırılmaması. EKOIQ, bu noktada da **somut örnekleri sayfalarına taşıyarak** sanayide, inşaat alanında yapılan farklı uygulamaları ortaya koymuş ve doğayla, yaşama

barışık üretim biçimlerini toplumla buluşturmaya başlamıştır.

“İyi Bir EKOIQ Arşivcisiyim”

Bir çevre mühendisi ve Oda Başkanı olarak, iyi bir EKOIQ arşivcisi olduğumu ve zaman zaman dergideki bilgileri kullandığımı, benim için referanslı iyi bir kaynak olduğunu söyleyebilirim. Gelecek sayılarda, çevre sorunlarına küçük/büyük ölçekte üretilen bilimsel somut çözümlere sayfasında daha fazla yer vermesinin yararlı olacağını düşünüyorum. Derginin yoğun bir emekle çıkartıldığını biliyorum ve emeği geçen tüm arkadaşlara bilgiyi toplumla buluşturdıkları için teşekkür ediyorum. Yayın hayatında nice 5. yıllar diliyorum.

Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı

GÜLAY AKKUŞ:

“Sertifikaların Tüketiciler Tarafından Talep Edilmesi Sevindirici Bir Durum”

Çok boyutlu bir konu olan sürdürülebilirlik, her firma için önemli olmakla beraber UPM için yamsal bir öneme sahiptir. UPM, hayatını devam ettirebilmek için **sürdürülebilir ormancılık** faaliyetlerinde bulunmak ve devam ettirmek zorundadır. UPM’in “Biofore” stratejisi de zaten sürdürülebilir ve sorumlu operasyonlara dayanır. Bu durum, üçüncü taraflarca da tanınmıştır. UPM, Dow Jones Sürdürülebilirlik Endeksi’nde son üç yıldır sektör lideri seçiliyor. Ürünlerimizde kullanılan odunun % 80’i sertifikalıdır. Kağıdın sürdürülebilir kaynaklardan temin edildiğini belgeleyen bu sertifikaların, tüketiciler tarafından talep edilir hale gelmiş olması da ayrıca sevindirici bir durumdur. UPM gibi, çevre ve sürdürülebilir gelişme bilincine sahip firmalar için sürdürülebilirlik, ürün ve hizmetlerini bu çerçevede üretmeye, geliştirmeye ve değiştirmeye iten lokomotif bir güçtür. UPM tarafında bunun en güzel örneği, UPM BioVerno markasıyla odun bazlı yenilenebilir dizel üretmeye başlamış olmamızdır. Tüm dizel motorlara uygun olan bu dizel, seragazi salınımları fosil yakıtlara kıyasla önemli ölçüde azaltabilecektir. En önemli özelliği ise hammaddesi olan ham tall yağının selüloz üretiminin bir artığı olmasıdır.

“EKOIQ’nun En Büyük Başarısı, Farkındalığı Artırması”

Sürdürülebilirlik, çok boyutlu ve çok paydaşlı bir konu. Çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik sağlandığı takdirde sürdürülebilir gelişmeden bahsetmek mümkün olabilir. Böyle geniş bir çerçevede yapılacak çok iş, işlenecek çok konu olduğu da aşikar. EKOIQ bu bağlamda, kendi alanında etkin dergilerden biri. Sadece ekonomik sürdürülebilirlik konularını değil, sosyal sürdürülebilirlik konularını da işliyor olması, derginin güzel özelliklerinden biri. Farkındalık artırma konusundaki katkısı, en büyük başarısıdır.

UPM Türkiye Genel Müdürü

EMRAH KURUM:

“Sürdürülebilirliği EKOIQ ile Yaşantıma Dahil Ettim”

Sürdürülebilirlik, sonuçtan öte bir sürecin karşılığı. Sonuç ve süreç, çoğu zaman birbirine karıştırdığımız iki kavram. Bu karışıklığım bir sonucu olarak ise hem yapılan işler hem de beklentiler sürdürülebilirlik temelinde şekillenmeye başlıyor. Sürdürülebilirliğe sonuç olarak bakmak, kısa sürede elle tutulur somut çıktılar ortaya konulması beklentisini doğururken, derinlemesine düşünme vakti olmadan üstünkörü projelere dönüşebiliyor. Sürdürülebilirliğe süreç olarak bakmak ise çoğu zaman karar verici konumdaki insanların kısa süreli çıktılarını görmeyi istemeleri eğiliminden dolayı, kurumların önceliklerinde ön plana çıkamıyor. Bu bakış açısına ek olarak bir de “Sürdürülebilirlik bir süreç ve bu kavramı zamanla kurum kültürümüzde içselleştireceğiz” diyenler de yok değil.

“EKOIQ Etkinlikleri Başlamalı”

Sürdürülebilirliği süreç olarak gören bizlerin ise 5 yılı geride bırakan EKOIQ ile birlikte **her yeni sayı da bir şeyler daha öğrendik.** Türkiye’nin sürdürülebilirlik konusundaki gelişimine geriye dönüp baktığımızda da EKOIQ’nun 47. sayısı da dahil 5360 sayfalık büyük bir arşiv çıkıyor. Bu büyük arşivde sürdürülebilirlik alanında çalışan herkesin bir katkısı var ve bunun daha geniş kitlelere ulaşması adına EKOIQ, arşivini açık kaynaklı hale getirerek paylaşımına da açtı. Sürdürülebilirliği EKOIQ okuyarak yaşantısına dahil eden biri olarak bundan sonraki süreçte beklentim, ele alınan konuların daha fazla insanın yaşantısına dokunması adına EKOIQ etkinliklerinin başlaması...

EEN-İstanbul Uzman Yardımcısı, Çevreci Etkinlikler Kurucusu

1 Çay Kaşığı Bal İçin Bir Ömür

Datça'da ailesiyle birlikte arıcılık yapan Alper Kuyucu'yu ziyaret eden EKOIQ dostumuz Işıl Kayagül, ömründe ortalama 1 çay kaşığı bal üreten çalışkan arılarla yaşadığı deneyimleri, ailenin arılarla olan gizemli bağı ve izlenimlerini bizlerle paylaştı...

 Işıl KAYAGÜL, isilkayagul@hotmail.com

-“Arılara selam söyle”

-“Tamam, söyleyeceğim. Gittiğim diğer yerlere de”

- “Hayır, sadece arılara söyle”
Çamtepe'den

Virajlı Datça yolunda, hava kararmak üzereyken otobüsle evime dönüyorum. Fonda yeni keşfettiğim ve çok sevdiğim şarkılar... Hani görünce kalbinizin açıldığını hissettiğiniz insanlar olur ya, işte onlardan ayrılmanın burukluğu var. Sonra da diyorum ki kendime, burukluk değil, sevinç olsun içindeki. Yaş kaç olursa olsun aynı duyguları hissetmenin, dünyaların farklı olmasına rağmen aynı mekanda buluşabilmenin verdiği sevinç olsun. Bu yazı; arılar, zeytin ağaçları ve toprak üzerine.

Şubat ayında **Debra Roberts**'ın Bodrum'daki arıcılık seminerine katılmıştım. Debra, Amerika'da Asheville Arıcılık Enstitüsü'nün tasarımcısı ve koordinatörü. Dünyanın pek çok yerinde eğitimler

düzenliyor. Şubat ayında bize arıcılıkla ilgili teknik bilgiler vermekle kalmamış, arıların dünyasını masal gibi anlatmıştı. Ayrıca Türkiye'de tekniğini beğendiği birkaç arıcıdan bahsetmişti. Alper Kuyucu da bu isimlerden biriydi. O zamanlar, Alper Bey'e ulaşmak istemiş ama imkan bulamamıştım.

Geçtiğimiz aylarda, arıcılıkla ilgilendiğimi bilen bir arkadaşım internette gördüğü ilanı benimle paylaştı. Datça'da arıcılık yapan Alper Kuyucu ve ailesi gönüllü arıyordu! Hayat, istediğimiz zaman istediğimiz fırsatları bize getiriyor, buna inanmaya başladım.

“Bizim Arılar Uysal”

Alper Bey, dört kuşaktır arıcılık yapan bir aileden geliyor. Arıcılıkta eski ve yeni yak-

laşımları sentezleme niyetinde ve kendi kovanlarını kendisi tasarlamış. İlkbaharda çiçek, yaz ayında kekik, sonbaharda ise çam balını hasat ediyor. Ayrıca yaz aylarında kovanları yaylalara götürüyor ve yayla balı da elde edebiliyor. Şanslıyım, hasat zamanına denk geldim.

Yolu virajlı ama manzarası süper bir koyda konaklıyor arılar. Arazide bitki florası çok zengin, benim gittiğim dönemde mis gibi **çam** ve **harnup** kokuları yayılıyordu etrafa. Hiç o kadar arıyı bir arada görmemiştim. Korktum biraz belki ama hayranlık duydum, bu da korkumu bastırdı. Alper Bey ve arılar arasında güçlü bir bağ var, bunu hissedebildim. Kendisi her zaman arıcılık kıyafeti kullanmıyor, babası **Mithat Amca** da öyle. “Bizim arılar uysal” diyorlar. Ama bence, arılar onları seviyor ve yanlarında kalmak istiyor, sadece uysallık meselesi olduğunu zannemiyorum.

Hasat işlemi şöyle gerçekleşiyor: Alper Bey, önce kovandaki uygun çerçeveleri seçiyor, sonra çerçevelerin üzerinden sırlama işlemi yapıyor ve çerçeveler kazana konup çevriliyor. Böylece bal, kazanın altında birikiyor. Açıkçası, balın bu saf haline hiç bu kadar yakın olmamıştım. Arılar öyle çalışkan ki! “Arı gibi” sözü boşuna

söylenmemiş, sürekli devinim halindedir. Kovanın ilk açılışındaki hissiyatımı unutmam mümkün değil, birbirlerine bitişik bir koloni can. Hele bir arının hayatı boyunca bir çay kaşığı kadar bal ürettiğini öğrenince arılara karşı şükranım daha da arttı. İlerleyen günlerde hayatımın ilk arı sokmasını yaşadım, Mithat Amca dedi ki: “Arılar seni sevdi, tanımaya çalışıyor.” Bunu duymak iyi geldi açıkçası.

Alper Bey’le arıcılığın önündeki sorunlarla ilgili konuşma fırsatımız oldu. Günümüzde arıcılığa ticari kaygılarla yaklaşan büyük bir kesim olduğundan, düzensiz ilaç ve şekerli su kullanımı yapıldığından bahsetti. Açıkçası bunları duymak oldukça ürkütücü, aklıma şimdilik gelen tek çözüm, biz tüketicilerin güvenilir üreticiler bulmaları, gıda topluluklarının çoğalması, üretici ve tüketicinin direkt iletişim halinde olması.

Tüketim Alışkanlıklarını Sorğulama Zamanı...

Alper Kuyucu ve ailesinin tek geçim kaynağı arıcılık değil, zeytin ve diğer sebze-meyve işleri de yapıyorlar. Gönüllü olarak benim avantajım, kuşaklarca köyde yaşayan bir ailenin yaşam tarzlarını gözlemlemektir. Mesela çoğu gün zey-

Hasat işlemi için Alper Bey, önce kovandaki uygun çerçeveleri seçiyor, sonra çerçevelerin üzerinden sırlama işlemi yapıyor ve çerçeveler kazana konup çevriliyor. Böylece bal, kazanın altında birikiyor.

"İtiraf edeyim, zeytin toplamayı sadece alışma, hız kazanmaya dayalı bir iş olarak düşünmüştüm önce. Evet, bu doğru ama fark ettim ki, her bir ağaç başka bir hikaye anlatıyor size, orada zeytin toplarken..."

tin tarlalarına zeytin toplamaya, onların deyimiyle "zeytin ellemeye" gittik. İtiraf edeyim, zeytin toplamayı sadece alışma, hız kazanmaya dayalı bir iş olarak düşünmüştüm önce. Evet, bu doğru ama fark ettim ki, her bir ağaç başka bir hikaye anlatıyor size, orada zeytin toplarken. Her arazinin farklı bir yapısı var mesela, rüzgarın yönüne, güneşin gölgesine göre başka; hiçbir yer birbirine benzemi-

yor. Ağaçlar farklı da ondan. Ağaçların gövdelerine baktım, dokundum, gölgede gövdeleri ne serindi, tam bir meditasyon alanı. Binbir çeşit zeytin gördüm, kuru-sundan yaşına, zeytinlik olandan sabunluk olanına, Girit zeytininden çizimlik zeytine... Ayrıca zeytin tarlasında sohbet de yemek yemek de çok tatlı oluyor. Soframızı zeytin gölgesine hazırladık mı, değmeyin keyfimize! Soğan-zeytin çok uyumlu bir ikiliymiş, bir de "gumguma" denen bir yemek var, bildiğimiz un kavurmasının tuzlu, yumurta ile yapılan versiyonu. Zeytin toplama haricinde fasulye, biber, patlıcan da topladım. Toprak ne iyi geliyor bana. Fatma Teyze ve Mithat Amca (Alper Kuyucu'nun anne-babası), tükettiklerinin çoğunu kendi bahçelerinden sağlıyorlar. Kendi bahçelerinde yetiştirmeyeni de güvendikleri tanıdıklarından alıyorlar. Bir gün dikkatimi çekmişti de, Mithat Amca'ya "Siz süt kullanmıyor musunuz?" diye sormuştum. "Bizim inçimiz yok" diye cevap vermişti. Açıkçası ondan sonra tüketim alışkanlıklarımı tamamen sorgulamaya başladım. İleride belki yiyeceğim her şeyi kendim üretmem ama etrafımda komşularım olsun ve birbirimizin gereksinimlerini kendi içimizde karşılayalım, birbirimizden alışveriş edelim, işte hayalim bu. Onlarda kaldığım süre boyunca; köy düğünü, asker uğurlaması gibi özel günlerini de görme fırsatım oldu. Köy yaşamına "damardan" girdim yani. Gönüllülük yaptığım bir ay boyunca, onların yaşamını, arıları ve toprağı gözlemladım. Şimdi mutluluğun tanımını yapabilirim: Mutluluk, topladığım zeytinin yağını birkaç gün içinde sofrada görebilmek, zeytin ağacının dibindeki adaçayını koklamak bol bol, sonra onu içmek, dalından biber, domates koparmak, kovanın içindeki petekten bal yemek. Evet, mutlu olmak için pek çok sebebim var. Doğal olarak oradan ayrılmak da çok zor oldu. Bir söz duymuştum. "Arılar sahiplerini seçer" diye... Arıların niye kalmak için bu güzel insanları seçtiğini anladım. Bazen kendini oradan ayrılmak istemeyen bir arı gibi hissettim. Sonra da dedim ki, "Belki yine bir gün uça uça şu kovanda bir yer bulurum kendime." ○

Sibel BÜLAY
sibel.bulay@gmail.com

Yerel Yönetimlerin Yerelleşme Hayalleri

Kasım ayında iki toplantıya katıldım. İlki, Barcelona'da BM Habitat grubunun basın için düzenlediği bir günlük seminerdi. Diğeri de Giresun'da AB Bölgeler Komitesi Türkiye Çalışmalar Grubu'nun 16. toplantısıydı. Bu toplantıda AB katılım sürecinin 22. faslı, **"Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu"** ele alındı. Amacı, yerel yönetimleri güçlendirmek olan bu fasıl kapsamında yerel yönetimlerin özerkliği ve mali kaynakların yerelleşmesi. Barcelona dönüşü Habitat II'de yayınlanan **"İstanbul Bildirgesi"**ni tekrar okudum ve bildirgenin 12. maddesinin, AB sürecinin 22. faslıyla yerel yönetimler konusunda kesiştiğini gördüm.

12. Madde şöyle: "Yerel otoriteleri en yakın ortaklarımız olarak ve Habitat Gündemi'nin uygulanmasında temel kabul ederek, her ülkenin yasal yapısı içerisinde, demokratik yerel otoriteler vasıtasıyla desant-ralizasyonu teşvik etmeliyiz. Ülkelerin koşulları çerçevesinde onların finansal ve kurumsal kapasitelerini güçlendirmek için çalışmalıyız."

"Belediyeleri İlgilendiren Yasalarda Katılımcılık İlkesi Uygulanmalı"

2004'ten bu yana içinde bulunduğumuz AB süreci ve Türkiye'nin de altına imza attığı İstanbul Bildirgesi, yerel yönetimlerin özerkliğinin önemini vurguluyor. Bu özerklik, belediyelerin maddi kaynaklara erişimini de kapsıyor. Fakat Türkiye'ye baktığımızda bu konularda gereken ilerlemeyi göremiyoruz. AB toplantısına ev sahipliği yapan **Giresun Belediye Başkanı Kerim Aksu**, bu

konuda yerel yöneticilerin talebini dile getirdi: "Belediyeleri ilgilendiren yasalarda katılımcılık ilkesinin uygulanmasının ve belediyelerin kendilerini etkileyecek kararlarda söz sahibi olmasını istiyoruz." Ama belediyeler için büyük değişiklikler getiren 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası düzenlenirken bile hükümet, belediyelere danışmadı.

Belediyelerin özerkliğinin sağlanması için Cengiz Aktar'ın "Ademimerkeziyet Elkitabı"nda belirttiği gibi "Büyükşehir Belediye Yasası'nın idari vesayet ilkesini değiştirmesi ve büyükşehirin mali kaynaklarını olabildiğince yerelleştirmesi gerekmektedir. Yasada belirtilen Yatırım İzleme ve Koordinasyon Merkezi'nin mali kaynağının merkezden gelmesi nedeniyle son söz merkezin temsilcisi vali ve kaymakama aittir. Bu teamül değişmediği için yerelleşme ve etkin hizmet adına atılan bu adım varolan küçük yerel birimleri iptal etmekle kaldı." AB toplantısında bir katılımcının anlatımıyla, "Valiler yönetimde büyük söz sahibi. Belediye meclisinde alınan kararları valinin onayına sunarsınız. İlçe belediyelerde kaymakam onay verir. O onaylar olmadığı sürece aldığınız kararlar yürürlüğe girmez."

2014 yerel seçimlerinden sonra devreye giren Büyükşehir Yasası'nın küçük belediye birimlerini kaldırıp büyükhşehire bağlayarak belediyeye hizmetlerinin verimliliğini artıracağını düşünenler vardı.

AB katılım sürecinin 22. faslı ve Türkiye'nin imzaladığı İstanbul Bildirgesi'nin 12. maddesinin kapsamı doğrultusunda yerinden yönetimi

güçlendireceğini ümit edenler vardı. Ama bu olmadı. Belediyeler büyüdü, sorumluluk ve hizmet alanları genişletildi. Ama beklenenin aksine, merkezi hükümet yerel yönetimlere yetkiler devretmediğinden ve mali kaynaklarda yerelleştirme gerçekleşmediğinden merkeziyetçilik daha da arttı. Dünyada demokrasi yönünde atılan adımlar merkeziyetçilikten uzaklaşırken, hükümet her şeyi merkeze bağlama yolunda devam ediyor. Seferihisar Belediye Başkanı Tunç Soyer, "Geleceğin dünyası, yerelin dünyası olacak" diyor. Anlaşılan, biz geleceğe biraz geriden geleceğiz. Tüm okuyucularımıza... Yeni yılını kutlu, kentlerimiz yaşanabilir olsun.

Havalimanına Bir İki...

Anadolu yakasından Atatürk Havalimanı'na giden yolcuların bir kısmı deniz otobüsüyle Bakırköy'e gider, oradan da 40 kişilik otobüslerle 10 TL'ye devam ederdi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Bakırköy'den bu otobüsleri kaldırdı. **Artık yolcular, Bakırköy'den sonra havalimanına taksi ile devam etmek zorunda.** Yani bir otobüs yerine (ortalama her takside iki kişi desek) en az 20 taksi AYNI yere gidiyor. Hava kirliliğine mi yanarsın? İstanbul'un zaten sıkışık trafiğine 1 YERINE 20 aracın çıkmasına mı yanarsın? Ücret artışına mı yanarsın? Kaba olmak istemiyorum ama bu ne yaaa? Bu uygulamayı hangi "ulaşım uzmanı" düzenledi?

Zorlu Enerji Grubu

Habitat Yönetimi ve Biyoçeşitliliği Öncelikleri Arasına Aldı

Türkiye enerji sektörünün ilk sürdürülebilirlik raporunu 2010 yılında yayınlayan Zorlu Enerji Grubu, üçüncü raporunu da paydaşlarıyla paylaştı. Sürdürülebilirlik Konuları Matrisi'ni güncelleyen şirket, faaliyetlerinin etki alanına giren habitat yönetimi ve biyoçeşitlilik konusunu da stratejik öncelikleri arasına aldı.

Zorlu Enerji olarak yeni sürdürülebilirlik raporunuzu yayınladınız. Sürdürülebilirlik Raporları niha-yetinde kurumun sürdürülebilirlik alanındaki yönelimini ve durumunu gösteren belgeler. Bu anlamda sürdürülebilirlik raporunuz ne söylüyor?

Yeni raporumuz özetle, sürdürülebilirlik anlayışımızı, ekonomik, çevresel ve sosyal performansımızı, stratejik konularımızla ilgili örnek uygulamalarımızı, liderlik alanlarımızın yanı sıra kısa ve uzun vadeli hedeflerimizi içeriyor.

Dünya ve Türkiye ekonomisinin en dinamik sektörü enerjideki 20 yılı aşkın tecrübemizi, dengeli, etkili ve uzun vadeli yatırımlar yaparak büyüttük. Bu büyümeyi gerçekleştirirken sadece yatırımcı ve hissedarlarımıza verdiğimiz ekonomik taahhütleri yerine getirmekle kalmadık, aynı zamanda tüm faaliyetlerimizde sosyal ve çevresel sorumluluklarımızı da önceliklendirdik.

Sürdürülebilirlik yaklaşımımızın temel prensiplerini, kurumsal yönetim ilkelerine bağlı ve sorumlu iş yapmak, çalışanlarımızın mutluluk, sağlık ve güvenliğini sağlamak, çevreyi ve doğal kaynakları korumak, paydaşlarımızla açık ve düzenli diyalog kurarak toplumsal ve kültürel hayata katkı sağlamak olarak tarif ediyoruz. Sürdürülebilirlik performansımızı yönetsel, ekonomik, sosyal ve çevresel açılarıyla ele aldık.

ğımız, enerji yönetimine bakış açımızı, gelecek planlarımızı ve hedeflerimizi aktardığımız sürdürülebilirlik raporlarımızın üçüncüsü olan bu raporda, faaliyetlerimiz sonucunda paydaşlarımız ve çevre üzerinde yarattığımız etkilerimizi nasıl yönettiğimizi en şeffaf şekilde aktarıyoruz. Sürdürülebilirlik yaklaşımıyla yöneteceğimiz etki alanlarımızı belirlerken faaliyetlerimizle doğrudan ilgili olan ve hem yerel hem ulusal hem de küresel düzeyde yaşamsal etkilere sahip konulara odaklandık. Grup olarak, bu önceliklerin gerçek bir sürdürülebilirlik anlayışının yerleşebilmesi için sektörümüze ışık tutacağına inanıyoruz.

Sürdürülebilirlik yönetimi kapsamında sektörümüzde pek çok ilke imza attık. Türkiye enerji sektörünün ilk sürdürülebilirlik raporunu 2010 yılında yayınladık. Karbon ayak izimizi hesaplayarak 2011 ve 2012 yıllarında Borsa İstanbul 100'e (BIST 100) dahil olan ve raporlama yapan dört enerji şirketi arasında en yüksek performans skorunu alarak Türkiye'nin Karbon Saydamlık Lideri Ödülü'nü alan sektörün ilk şirketi olduk.

%100 hissesine sahip olduğumuz Zorlu Doğal ise 2013 yılında Karbon Saydamlık Projesi (Carbon Disclosure Project) platformunu kullanarak iklim değişikliği stratejilerini açıklayan şirketler arasında yapılan performans derecelendirmesinde, en yüksek ikinci grup olan B grubunda yer alarak, Türkiye'nin İklim Performans Liderleri Ödülü'nü almaya hak kazandı. Ayrıca CDP Endeksi'nde yer alan şirketler arasında en yüksek puana sahip %10'luk gruptaki baş şirketten biri olarak 2014'te de ödülün sahibi olduk.

Raporlama konusunda karşılaştığınız en önemli sorunlar neler oldu? Bu üçüncü raporumuz; ilk raporu

“İkinci raporumuzdan bu yana materiality (önceliklendirme) analizi yapıyoruz. Bu dönemde danışmanımızın da yönlendirmesiyle bir önceliklendirme çalışmasının çok daha anlamlı ve doğru içerikte bir rapor hazırlanması için gerekliliğini gördük”

çıkartırken bazı zorluklarla karşılaşmıştık. Yaptığımız gözden geçirmeler ve iyileştirmeler neticesinde raporlama sürecinde önemli bir zorluk yaşamadık.

Bu rapor, kurumunuz özelinde nasıl bir ev ödevi çıkardı? Yani bundan sonrası için hangi alanlara yöneleceksiniz?

Zorlu Enerji Grubu olarak sürdürülebilirlik raporumuzu kilit paydaşlarımıza, faaliyetlerimiz sonucunda meydana gelen etkileri yönetme konusunda ölçme, izleme ve iyileştirme yönünde attığımız adımları değerlendirme fırsatı verme amacıyla hazırlıyoruz. Bu raporun, bugün ve gelecekte, paydaşlarımızın sürdürülebilirlikle ilgili önceliklerini incele-

diğimiz, bu öncelikler doğrultusunda geliştirdiğimiz çözümleri ve iyi uygulamalarımızı paylaştığımız en önemli iletişim araçlarından biri olmasını amaçlıyoruz.

Her raporlama döneminde uyguladığımız sürdürülebilirlik anketi ve strateji çalıştayımız aracılığıyla çalışanlarımızdan aldığımız geri bildirim ek olarak, etkilerimizi daha iyi anlayabilmek, yerinde ve zamanında aksiyonlar alabilmek amacıyla, elektrik ve doğalgaz müşterilerimiz için de anket düzenleyerek odaklandığımız stratejik konularla ilgili onların da görüşlerini alıyoruz. Bu görüşlere ait açıklamaları raporumuzun ilgili başlıkları altında paylaştık.

Strateji gözden geçirme toplantısında yöneticilerimizle yaptığımız değerlendirmeler ve yoğun tartışmalar sonucunda Grubumuz için stratejik öneme sahip konuları ekonomik, çevresel ve sosyal olarak ayrı ayrı inceledik, kendi içinde önceliklendirdik ve Zorlu Enerji Grubu Sürdürülebilirlik Konuları Matrisi'ni güncelledik. Ayrıca faaliyetlerimizin etki alanına giren habitat yönetimi ve biyoçeşitlilik konusunu da geçtiğimiz raporlama döneminde tespit ettiğimiz konuları ekleyerek stratejik önceliklerimiz arasına aldık. Hidroelektrik santrali yatırımlarımızın artarak devam etmesi sonucu su yönetimi, Türkiye elektrik piyasasında dağıtımda özelleştirmelerin artması ve serbest tüketici limitlerinin kademeli olarak azaltılması sebepleriyle müşteri yönetimi başlıklarını da öncelikli konularımız arasında ele aldık.

Bildiğiniz gibi GRI G4 ile raporlama standartları daha sıkı ve belirgin hale geliyor. Kurumların kendi özne seçimlerinin ötesinde, çalıştıkları alan ve sektöre yönelik materiality (önceliklendirme) analizleri öne çıkıyor. Bu anlamda ne

düşünüyorsunuz, raporlamanın geleceği açısından?

İkinci raporumuzdan bu yana materiality (önceliklendirme) analizi yapıyoruz. Bu dönemde danışmanımızın da yönlendirmesiyle bir önceliklendirme çalışmasının çok daha anlamlı ve doğru içerikte bir rapor hazırlanması için gerekliliğini gördük. Bu çalışma, aslında o dönemde ve halen de örneklerine sıkça rastlanmayan bir çalışmaydı. Farklı departmanlardan yönetici ve uzman personelimizin katılımıyla gerçekleştirilen bir strateji çalışmayı sonucunda öncelikli konularımızı tespit ettik. Küresel enerji sektörünü ilgilendiren konularla beraber Grubumuzun önceliklerini birlikte değerlendirerek analizimizi gerçekleştirdik. Yeni raporumuz kapsamında da bir strateji gözden geçirme toplantısı yaptık. Dolayısıyla G4 kapsamında bir rapor hazırlamanın bizim açımızdan bir zorluk içermediğini ifade edebiliriz.

Diğer taraftan, sürdürülebilirlik raporlamaları gönüllü olarak yapılan faaliyetlerdir. Bu nedenle GRI tarafından başlatılan raporlama inisiyatifi başlangıçta şirketlerin ekonomik, çevresel ve sosyal performans ve etkilerini paydaşları ile şeffaf bir şekilde paylaşmalarını sağlamak için çok da baskıcı olmayan yöntemlerle ilerledi. Aslında G3.1’de de materiality, raporun içeriğine yönelik uyulması önerilen prensiplerden biriydi fakat G4’te olduğu kadar öne çıkmıyordu. Bu süreçte raporlamanın küresel gelişmeler paralelinde şirketlerin itibar yönetimi açısından önemli hale gelmesi ve uygulamalardan elde edilen deneyimlerle raporlama standartları da sürekli gelişti ve değişti. GRI G4 standardının bu değişim ve gelişimin önemli bir aşamasını oluşturduğunu düşünüyoruz. İklim değişikliğinin etkilerini günlük yaşamımızda giderek daha fazla görmeye başladığımız bu günlerde GRI G4 standardının şirketlerin sür-

dürülebilirlik performanslarını daha net ölçmeleri ve iyileştirmeleri için bir fırsat yaratacaktır.

Tabii bir de önümüzdeki dönemi belirleyeceği düşünülen Entegre Raporlama konusu var. Bu konu şu anda gündeminizde mi?

Entegre raporun bir şirketin sürdürülebilirlik raporu ile finansal raporunun birleştirilmesiyle oluşan bir rapor olduğuna dair bir algının varlığını gözlemliyoruz. Hedef kitlesi yatırımcılar olan entegre raporun

“2011 ve 2012’de BIST 100’e dahil olan ve raporlama yapan 4 enerji şirketi arasında en yüksek performans skorunu alarak sektörde Türkiye’nin Karbon Saydamlık Lideri Ödülü’nü alan ilk şirket olduk”

amacı, IIRC (International Integrated Reporting Council) tarafından “Şirketin sürdürülebilirlikle ilgili sonuç, hedef ve beklentilerini dikkate alarak ve finansal verilerle bağlantılandırarak şirketin kısa, orta ve uzun vadedeki gelecek değerinin ortaya koyulmasını sağlamak” olarak tarif ediliyor. Entegre raporun finansal sermayeye ek olarak entelektüel, üretilmiş, sosyal, insan ve doğal sermayeyi de analiz ederek hazırlanması gerekiyor.

IIRC yöneticilerinin dünyadaki pek çok borsada olduğu gibi BIST’te de görüşmeler yaptığını ve yatırımcıların şirketleri değerlendirmelerini kolaylaştıracak entegre raporların tüm dünyada yaygınlaşması için çalıştıklarını biliyoruz. BIST’te işlem gören şirketimiz kapsamında entegre raporlama ile ilgili gelişmeleri takip ettiğimizi paylaşabiliriz. ○

IRENEC 2015

IRENEC

5. ULUSLARARASI %100 YENİLENEBİLİR ENERJİ KONFERANSI

www.ireneec2015.com

Eşitlik, Özgürlük, Barış ve Yerel İstihdam için Yenilenebilir Enerji

Türkiye Yenilenebilir Enerji Birliği **EUROSOLAR Türkiye**, vizyonu doğrultusunda %100 yenilenebilir enerjilere dönüşümün teknik, ekonomik, siyasi boyutlarının; sanayide, mimaride, ulaşımda ve eğitimde hayata geçme yollarının tartışılacağı uluslararası bir platform yaratmak için her yıl, **IRENEC Uluslararası %100**

Yenilenebilir Enerji Konferansları düzenlemektedir.

Mevcut enerji ağını gelecekte tümüyle %100 Yenilenebilir Enerjilere dönüştürme küresel hedefi, **IRENEC 2015**'in konularının ana teması olacaktır.

28-30 MAYIS 2015
TÜRKAN SAYLAN KÜLTÜR MERKEZİ
MALTEPE/İSTANBUL

İstanbul'un Altın İncisi
MALTEPE
BELEDİYESİ
www.maltepe.bel.tr

Türkiye Yenilenebilir
Enerji Birliği
www.eurosolar.org.tr

Berlin Enerjisini Topladı, Ya Bizim Kentlerimiz?

Geçtiğimiz aylarda gerçekleştirilen Berlin Spart Energie (Berlin Enerjisini Topluyor) etkinliğinden, Erasmus Öğrenci Değişim Programı ile İstanbul'a gelen genç dostumuz Christian Büschl sayesinde haberdar olduk. EKOIQ için tanıttığı etkinlikle ilgili bilgi edindikçe, düşünmeden edemedik: Neden İstanbul veya diğer kentlerimiz, sivil toplum kuruluşları ve kent sakinleriyle böyle organizasyonlar düzenlemez? Son derece öğretici, eğlendirici, katılımcı, işbirliğiyle örgütlenen bu tür kentsel organizasyonlara öyle çok ihtiyacımız var ki! İstanbul kenti meclis üyelerine, kent konseylerine, enerji şirketlerine ve tüm sivil toplum kuruluşlarına açık çağrımızdır: Hadi birlikte bir "İstanbul Enerjisini Topluyor" etkinliği örgütleyelim 2015 yılında...

 Christian BÜSCHL
c.hristian@gmx.net

Berlin, oldukça ilerici ve çeşitlilikler içeren bir kent olarak bilinir. Bu imajına uygun olarak kent yönetimi, karbon emisyonlarını 1990 yılına nazaran 2020 itibarıyla %40 azaltmayı önüne hedef olarak koydu bile. Hatta 2050 yılında karbon-nötr olmayı bile hedef olarak görüyorlar. Geçtiğimiz aylarda bu hedeflerin motoru olarak bir inisiyatif de oluştu. Berlin Spart Energie (Berlin Enerjisini Topluyor ya da Enerji Tasarruf Ediyor şeklinde Türkçe'ye çevirebiliriz) ismini taşıyan ve bir hafta süren etkinlik dizisi, Berlin'in dört bir yanındaki 50'den fazla mekanda 100 civarında farklı inisiyatif tarafından hayata geçirildi. Çeşitli konular üzerinde yoğunlaşan etkinlikler kapsamında 11 ayrı şehir içi gezi etkinliği de bulunuyordu. Temel odak noktasının iki fikir üzerine yoğunlaştığını söyleyebiliriz: Enerji tasarrufu ve para tasarrufu. Çalışmanın oldukça farklı kesimlerin

ilgisini çektiğini söyleyebiliriz. Şehir planlamacıları, mimarlar, kamu yöneticileri, konut ve enerji sektörü temsilcileri gibi profesyonellerin yanı sıra, ev sahipleri veya kiracılar gibi meslek dışı şehir sakinleri de etkinliklere katıldı. Katılımcılar gibi, etkinlik ve gezi mekanları da aslında büyük bir çeşitlilik gösteriyordu: Berlin Olimpiyat Stadı, Berlin-Moabit'teki biyokütle enerji santrali, iki gece kulübü, değişik güneş enerjisi kullanım olanaklarının izlenebileceği Berlin-Tempelhof, Berlin Özgür Üniversitesi (Freie Universität Berlin), botanik bahçesi, öğrenci köyü, şimdilerde 160 ailenin yuvası olan, enerjisi ve mimarisiyle yeniden inşa edilen eski hastane binası. Mekanların bu çeşitliliğinin ilgiyi artırdığını söyleyebiliriz.

İşin Sırrı Birlikte Örgütlenmede
Şimdi gerçekten devasa bir etkinliğe dönüşen Berlin Spart Energie organizasyonu, iki yıl önce tek bir

Kamu kurumları, dernekler, çeşitli birlikler ve iş dünyasının da aralarında bulunduğu geniş bir ittifak tarafından desteklense de, organizasyonun temel taşıyıcı kurumu, 1995 yılında Berlin Meclisi tarafından başlatılan “Berliner Impulse” programı...

günle sınırlı olarak başlamış. Alternatif ve enerji tasarrufu teknolojileri konusunda farkındalığı artırmayı hedefleyen organizasyon, ısıtma, soğutma ve genel elektrik kullanımından kaynaklanan ekolojik ayak izlerini düşürmek isteyen yurttaşlara da ilham kaynakları yaratmaya çalışıyor. Enerji danışmalarının elinde zaten tüm sorunlara yönelik çözümler mevcut; bu farkındalık etkinliklerine de oldukça yüksek bir katılım sağlanıyor. Şimdilik oldukça iyi bir başlangıç yapılmış durumda. Bu yıl proje bir haftaya çıkarılmış, kapsamı daha da genişletilmiş ve Berlin merkezli 30 kurum daha harekete geçirilmiş. Üçüncü yılında etkinliğin artık kalıcı olduğu da belli olmuş. Peki, bu kapsamlı etkinliğin sürükleyicileri kimler? Kamu kurumları,

Soldan sağa: Jürgen Pöschk, Almanya Çevre Bakanı Peter Altmeier, Berlin Kentsel Gelişim ve Çevre Senatörü Michael Müller

dernekler, çeşitli birlikler ve iş dünyasının da aralarında bulunduğu geniş bir ittifak tarafından desteklense de, organizasyonun temel taşıyıcı kurumu, 1995 yılında Berlin Meclisi tarafından başlatılan ve ana amacı enerji verimliliği konusunda tanıtım yapmayı ve Berlin sakinlerini harekete geçirmeyi hedefleyen “**Berliner Impulse**” programı. Programın diğer katılımcıları arasında çevre müdürlüğü, Berlin Kiracılar Derneği, mimarlar odası, emlak yönetim kurumu gibi hepsi Berlin orijinli çeşitli kurumlar. Tüm organizasyon ise EUMB Energy- and Environment-Management Consulting Pöschk tarafından üstlenilmiş durumda. Bu danışmanlık firmasının kurucusu olan **Jürgen Pöschk**, etkinliğin de kurumsal yüzü. Siyaset

iletişimi konusunda 20 yılı aşkın bir tecrübeye sahip olan Pöschk; enerji, çevre, inşaat ve kentsel gelişim konularında da oldukça bilgili bir uzman. Aynı danışmanlık kurumunda görev yapan Robert Volkhausen de kampanyanın iç örgütlenmesinden sorumlu. Aynı zamanda da enerji haftasının kardeş birimi sayılan www.berlin-spart-energie.de portalının editörlüğünü yapıyor. Daha ikinci yılda etkinliğe katılımı %40 artırmayı başarmışlar ekip olarak. Portal, sadece bir hafta süren etkinliğin aksine, Berlin sakinlerine tüm yıl boyunca bilgi ve deneyim aktarmaya devam ediyor. Tabii ki faturalarını ne şekilde düşüreceklarının yanı sıra çevre alanında nasıl harekete geçebilecekleri konusunda da... ○

250 Futbol Sahası Kadar Yeşil Çatımız Oldu

Dünya metropollerinde giderek yaygınlaşan Yeşil Çatıların Türkiye’de ulaştığı büyüklüğün 1 milyon metrakere olduğu tahmin ediliyor, yani yaklaşık 250 futbol sahası kadar... Bu rakamın yarısını “Ondugreen” sistemiyle hayata geçirdiklerini dile getiren Onduline Avrasya Sürdürülebilir Büyüme Koordinatörü Ayşe Miray Şen, Yeşil Çatıların özelliklerini, yeni yapıların yanı sıra var olan binalara da uygulanabileceğini EKOIQ’ya anlattı...

 Füsün AKAY

Yeşil Çatılar, dünya metropollerinde belirgin bir yaygınlık kazanmaya başladı. Okuyucularımıza daha detaylı bilgi vermek açısından bize öncelikle Yeşil Çatıların özelliklerinden bahsedermisiniz? Hem kullanıcılar hem de yapı üreticileri açısından nasıl bir çevresel ve sosyal etkisi var? Yeşil Çatılar, her türlü yapının çatısının bitki örtüsüyle kaplanmasıdır. Yoğun yapılaşmanın olduğu şehirlerde kaybolan yeşilin yerine yenisini koymak fikriyle günümüzde gitgide yaygınlaşıyor. Kullanıcılar için öncelikle yeni ve doğayla iç içe yaşama alanları oluşturan Yeşil Çatıların çevresel etkileri de oldukça fazla. Kullanıcılar için tozsuz, bol oksijenli, daha sağlıklı ve yaz aylarında daha serin yaşam alanlarına imkan veriyor. Yapı üreticileri açısından bakıldığında da, gerek binaların çevresel etkilerini azaltıyor gerekse yapılara işlevsellik ve estetik kazandırarak katma değer sağlıyor.

Yeşil Çatılarla ilgili Türkiye’de de bir hareket var. Daha çok alışveriş merkezleri ve yüksek katlı yeni binalarda görüyoruz. Peki, Türkiye’de uygulama düzeyi hangi seviyede? Ne kadar proje gerçekleştirildi bugüne kadar? Onduline Avrasya olarak bunların ne kadarında rol aldınız?

Yeşil Çatıların Türkiye’de bir sistem olarak algılanmaya başlaması çok eski değil; 8-9 senelik bir geçmişi var. Halen **bir prestij unsuru** olarak algılandığı için daha çok ticari yapılarda görülmesi çok normal ama bu trend yavaş yavaş kırılmaya başladı. Yeşil Çatıları konutlarda da görmeye başlıyoruz. Tabii burada da yapı üreticilerinin ticari kaygıları var (konutun değerini arttırmak vb.) Fakat kullanıcılar da artık yeşil alanları bol yapıları talep eder hale geldiler. Elimizde net bir veri olmasa da Yeşil Çatıların 1 milyon metrekareye yaklaştığını tahmin ediyoruz. Bunun içinde toprak yığarak yapılan geleneksel uygulamalar da var. Biz 2003 yılından bu yana **Ondugreen** sistemimizle 500.000 metrekarenin üzerinde Yeşil Çatı uygulaması yaptık.

Bir önceki sorumuzda belirttiğimiz gibi, Yeşil Çatıları şimdilik daha çok ticari binalarda görüyoruz. Maliyetleri ve kurulum koşulları nedeniyle bu uygulama, konutlar için çok da uygun değil mi? Yoksa bu alanda da yaygın bir kullanım aşında mümkün mü?

Yeşil Çatılar, yeşil binaların da yaygınlaşmasıyla daha sık uygulanır hale geldi. Lüks konutlarda da sıkça uygulanıyor. Fakat yapı sektöründe çevre koruma bilinci halen yapı üreticilerinin tartıştığı veya uyguladığı bir konu. O nedenle bunu tüketicinin isteği haline çevirmek anahtar çözüm. Yeşil Çatıların orta-üst gelir grubuna hitap eden konutlarda da uygulanması için kullanıcının bunu talep eder hale gelmesi, bunun için de bilinçlenmesi ve konunun devlet teşvi-kiyle desteklenmesi şart.

Yine bağlantılı olarak, Türkiye kentlerinin çoğu kapsamlı bir kentsel dönüşüm

“Yeşil Çatıların ve beraberinde yapılarla ilgili tüm sürdürülebilirlik kriterlerinin kentsel dönüşüm sürecine katılması doğru bir yaklaşım olur. Aksi takdirde 20 yıl sonra yeni bir kentsel dönüşüm sürecine daha ihtiyacımız olacak”

Nisan ayında İstanbul'da gerçekleştirilecek olan 4. Uluslararası Yeşil Çatı Kongresi'nde bu alanda dünyaya örnek olmuş şehir yönetimlerinin delegeleri, yerel yönetim ve finansman modellerini de konuşacak.

sürecinde. Bu süreçte yeni yapılan binalar için bir seçenek olabilir mi Yeşil Çatılar?

Kesinlikle olmalı. Yeşil Çatıların ve beraberinde yapılarla ilgili tüm sürdürülebilirlik kriterlerinin kentsel dönüşüm sürecine katılması doğru bir yaklaşım olur. Aksi takdirde 20 yıl sonra yeni bir kentsel dönüşüm sürecine daha ihtiyacımız olacak ve belki de çok geç olacak.

Sıfır binalarda kurulumu elbette daha kolay ve elverişlidir ama Yeşil Çatı, varolan yapılara da uygulanabilir değil mi? Bu konuda nasıl bir maliyet ve fayda analizi var önümüzde?

Tabii ki uygulanabilir. Sadece bazı konuları garanti etmek gerekir. Bunlar; **yapının yük taşıyıcılığı, mevcut su yalıtımının durumu ve Yeşil Çatı sistemine uygunluğu...** Bu kriterler yerine getirildikten sonra çatı renovasyonlarında rahatlıkla uygulanabilir ve beş sene gibi kısa bir sürede binaya getirdiği kazanımlarla yatırım maliyeti çıkarılabilir. Daha önce de bahsettiğim gibi ekolojik sosyal ve ekonomik alanlarda birçok faydası olacaktır.

Son olarak, 4. Uluslararası Yeşil Çatı Kongresi 20-21 Nisan 2015'te Uluslararası Yeşil Çatı Derneği (IGRA) tarafından İstanbul'da düzenleniyor. Onduline Avrasya olarak siz de bu organizasyonun destekçileri arasındasınız. Bize biraz bu konuda bilgi verebilir misiniz? Neler tar-

tışılacak kongrede? Ve tabii sonrasında nasıl bir gelişime önayak olmasını planlıyorsunuz Yeşil çatılar bağlamında?

Onduline Avrasya, kongrede ana sponsor olarak yer alıyor. Aynı zamanda kongre sahibi IGRA'ya da yerel konularda destek veriyoruz. Yeşil Çatıların Türkiye'de yaygınlaşması için Onduline olarak gönüllü çalışıyoruz diyebilirim. Kongreye dünyanın dört bir yanından Yeşil Çatı ile ilgilenen paydaşlar, bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmak isteyen mimarlar, mühendisler katılacak. Alanlarında ünlü mimarlar, Yeşil Çatı uyguladıkları çevreci projelerini anlatacaklar, kazanımlarını tecrübelerini konuşacaklar. Yeşil Çatılarla ilgili yeni gelişmelerin ve araştırmaların paylaşılacağı kongrede özel oturumlar da gerçekleştirilecek. Bu etkinliklerde de Yeşil Çatı konusunda dünyaya örnek olmuş şehir yönetimlerinin delegeleri, yerel yönetim ve finansman modellerini konuşacaklar. Uygulamacılar, uygulamaların püf noktalarını, zorluklarını anlatacaklar. Kısacası Yeşil Çatılar, 360 dereceli bir açıdan masaya yatırılacak.

Dünya uzmanlarıyla Türkiye'deki uzmanları aynı platformda bir araya getirecek olan kongreyle Yeşil Çatıların daha da yaygınlaşması ve doğru bilginin yayılması hedefleniyor. Türkiye için en önemli gelişme, yerel yönetimlerin ve devletin bu konuya dikkatini çekmek, bu alandaki politikalara ön-ayak olmak olacaktır. ○

Konca Çalkıvık
İş Dünyası ve Sürdürülebilir
Kalkınma Derneği
Genel Sekreteri

Sudan Enerjiye, Finanstan Tarıma, Eko-Etiketten Eğitime Yoğun Bir Yılın Ardından...

SKD olarak 2014'e yüklü bir ajanda ile girmiştik. Yılın ikinci ayında üyelerimizle gerçekleştirdiğimiz ilk buluşmada konuğumuz, Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (WBCSD) Operasyondan Sorumlu Başkan Yardımcısı (COO) **Peter White** oldu. Peter White, WBCSD'nin "Aksiyon 2020" projesini SKD üyeleriyle paylaşmak üzere İstanbul'daydı. SKD'nin de yol haritasından yararlandığı "Vizyon 2050" yüzyılımızın ortalarında yaklaşık 9 milyar insanın iyi şartlarda yaşayabilmesi için yapılması gereken değişiklik ve düzenlemeleri gösteriyordu. Ancak 2050'nin uzak bir tarih olması WBCSD'nin bu projeyi korurken, orta vadeli yeni bir projeyi yani "**Vizyon 2020**"yi gündeme getirmesine neden oldu. Yine yılın ilk çeyreğinde "**su kıtlığı**"nı gündeme taşıdık. Bugün olanlara ve yarın olacıklara ışık tutmayı amaçlayan "Türkiye'de Suyun Durumu ve Su Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar: Çevresel Perspektif" başlıklı rapor, Türkiye'nin su kıtlığına doğru ilerlediğini ortaya koydu. İlk kez 2013'te düzenlediğimiz **Sürdürülebilir Finans Forumu**'nun ikincisini Mayıs ayında Borsa İstanbul'da gerçekleştirdik. Forum, Soma'da yaşanan ve ülkemize büyük bir üzüntü yaşatan faciadan kısa süre sonra yapıldı. Öncelikli gündemimiz Soma'ydı. Sürdürülebilir kalkınmanın, kaynak kullanımının, kriz yönetiminin ve tedbir almanın önemini bir kez daha gündeme getiren facianın bir kez daha tekrarlanması en büyük arzumuz... SKD olarak, hayatını kaybedenleri bir kez

daha rahmetle anıyoruz.

SKD Enerji Çalışma Grubumuz, 2013'te "Binalarda Enerji Verimliliği" (BEV) projesini başlatmıştı. BEV bildirgemize bir yıl içinde imza atan kurum sayısı 30'u buldu. İmzacı kurumlarımız, 2015'te planladıkları enerji tüketimi azaltım hedeflerini konsolide ediyorlar. Böylece bildirgenin toplam etkisini kamuoyu ile paylaşma imkanımız olacak.

"Taşıtlarda Enerji Verimliliği" de Gündemde

2014'te içinde başarılı uygulamaların yer aldığı "Binalarda Enerji Verimliliği-Başarı Öykünüz" isimli yayını hazırladık. Firmaların BEV yolculuğu sırasında neler yaptıkları yer alan yayın ile şirketlerin profillerine, hangi bina ya da binalarda enerji verimliliği çalışmaları yaptıklarına, BEV Bildirgesi'ni ne zaman imzaladıklarına ve bugüne kadar neler yaptıklarına ilişkin bilgilere ulaşmak mümkün olacak.

Yine geçtiğimiz yıl, Taşıtlarda Enerji Verimliliği (TEV) konusunda çalışmaya başladık. TÜİK verilerine göre ülkemizde trafikteki toplam taşıt sayısı 18 milyona yaklaştı. Sektör bir numaralı ihracat kalemini oluşturuyor, 400 bin kişiye istihdam sağlıyor. KPMG'nin raporu, gelecek beş yılda sektörün yaklaşık %50 büyüyeceğini gösteriyor. TEV ile ilgili olarak iş dünyası ile ilk buluşmamızı da 2014 Mayıs ayında gerçekleştirdik. TEV çalışmalarımız kapsamında, ticari faaliyetleri için karayollarında taşıt kullanan tüm şirketlerin, taşıtlardaki yakıt tüketimlerini, dolayısıyla zehirli gaz salımlarını ve yakıt kaynaklı maliyetlerini nasıl azaltacakla-

rına yardımcı olacak, saha çalışması ile doğrulaması yapılmış bir kılavuz hazırlıyoruz.

2014'te, sürdürülebilir kalkınma bilincinin artırılması için eğitim çalışmalarımıza da hız verdik. Sürdürülebilirlik İletişimi, Sürdürülebilirlik Yönetimine Giriş, GRI G4 Temelli Sürdürülebilirlik Raporlaması eğitimlerinin ardından Kasım ayında **Koç Üniversitesi** işbirliği ile "**Sürdürülebilirlik Yönetimi Sertifika Programı**" başlattık. "İş dünyasının sürdürülebilirlik stratejilerini" hayata geçirmesine büyük katkıda bulunacak sertifika programı, dört hafta sürdü ve 40 saatten oluştu. Programa, halen çeşitli şirketlerde farklı pozisyonlarda çalışan 20 kişi katıldı.

Eko-Etiket Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan "**Sürdürülebilirlik için Ürün Etiketleri**" kitapçığı ve Tarım Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan "Sürdürülebilir Tarım İlkeleri" dokümanı da 2014 içinde tamamlanan çalışmalarımız oldu. 500 milyar dolar ihracata ulaşmayı ve dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olmayı hedefleyen Türkiye'nin, çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi altyapısı, sürdürülebilir ürün ile hizmetler ortaya koyabilmesi için stratejik aşamalardan biri olan Eko-Etiketleme Sistemleri ile ilgili tüm bilgilere, iş dünyası artık "Sürdürülebilirlik için Ürün Etiketleri" kitapçığı ile erişebilecek.

Çok yoğun bir yılı geride bırakarak 2015'e başladık. Hepinize mutlu ve huzurlu bir yıl diliyor, SKD'nin çalışmalarını izlemeye devam etmenizi öneriyorum.

Yeşil Ekonomi Konusunda Algı Gerçek mi?

 Gökçe VAHAPOĞLU ŞAHİN, vahapoglu@fas.harvard.edu

Çift Vatandaş (Dual Citizen) adlı kurumsal vatandaşlık odaklı danışmanlık şirketi, Ekim 2014'te İstanbul-Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 60 ülkenin ve 70 şehrinin yeşil ekonomi algılarını ve performanslarını ölçtükleri "**Küresel Yeşil Ekonomi Endeksi**" (The Global Green Economy Index) çalışmasının dördüncüsünü yayımladı. Endeks aracılığıyla oluşan veri ve görüşler; politika yapıcılar, uluslararası kuruluşlar ile özel şirketlerin yeşil ekonomi konusundaki algı ve performanslarını iyileştirmelerine hizmet etmeyi hedefliyor.

Daha önceki endekslerde olduğu gibi, bu endekste de hem algı hem performans açısından Almanya ve İskandinav ülkelerinin başı çektiği görülüyor. Algı konusunda **Almanya**'nın, performans konusun-

da **İsveç**'in birinci olduğu endekste, **Türkiye algı açısından 44, performans açısından 43. sırada** bulunuyor. Endekse yeni eklenen Kosta Rika'nın performans açısından İsveç ve Norveç'ten hemen sonra gelip 3. sıraya yerleşmesi dikkat çekici bir detay. Gana, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Çin ve Vietnam gibi gelişmekte olan ülkelerin çoğunun endekste düşük sıralarda yer alması da bu ekonomilerin gelişirken "yeşil" olmaları konusunda aynı hızda ilerleyemediklerini gösteriyor.

Avustralya, Japonya, Hollanda ve Amerika gibi gelişmiş ekonomilerin ise "yeşil" olma algılarının performanslarından çok daha önde gittiği görülüyor. Bu da bu ülkelerin bu konuda hak ettiklerinden daha iyi bir itibar gördüklerine işaret ediyor. Bunun tam tersi bir durum

ise algılarından daha yüksek performansla sahip olan Avusturya, İzlanda, İrlanda, Portekiz ve İspanya'da görülüyor. Bu da bu ülkelerin yeşil yatırımları ve uygulamaları ile ilgili daha stratejik iletişim ve bilgi paylaşımı yapmaları ihtiyacı olduğunu gösteriyor.

Detaylı bilgi: <http://dualcitizeninc.com>

Kaynak: <http://dualcitizeninc.com/GGEI-Report2014.pdf>

Borsaya Kote Şirketlerin Sürdürülebilirlik Verisi Yeterince Şeffaf Değil

Kanada merkezli yatırım danışmanlığı ve araştırma şirketi **Corporate Knights Capital**, Ekim 2014'te "**Sürdürülebilirlik Söylemlerini Ölçmek: Dünya Borsaları Sıralaması**" (Measuring Sustainability Disclosure: Ranking the World's Stock Exchanges) adlı araştırma raporunu yayımladı. Raporda küresel borsaların, kendilerine kote olan şirketleri, basit kurumsal sorumluluk verisini yayınlama konusunda ne ölçüde teşvik ettiği araştırılmış. Rapora göre, dünya çapında borsaya kote şirketlerin %97'si basit sürdürülebilirlik verisini paylaşmıyor. Basit sürdürülebilirlik verisi kapsamına ise çalışanların işten ayrılma hızı, enerji, atık ve su kullanımı, seragazi emisyonları, iş kazası oranı ve ücret adaleti verisi giriyor. Son yıllarda sayının artmasına rağmen halen 4069 büyük şirketten sadece 129'u topluma karşı sorumlulukları hakkındaki bu bilgileri kamuoyuyla paylaşıyor.

Dünya borsalarına kote olan en büyük şirketlerin %60'ından fazlası seragazi emisyonlarını, %75'i su kullandıklarını ve %88'i çalışanların işten ayrılma hızını şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşmaktan çekiniyor. 2008 yılından 2012'ye kadar geçen süreçte enerji kullanım verisini açıklayan şirketlerin oranı %88 artış gösteriyor, fakat bu artış, 2011 ile 2012 arasında sadece

%5 seviyesinde kalıyor. Bu da kamuoyuyla bilgilerini paylaşan şirketlerin artış hızının yavaşladığına bir işaret. Borsaların sıralamasında en şeffaf şirketlerin bulunduğu ülke ise **Helsinki Borsası** ile Finlandiya. Helsinki'yi **Amsterdam** ve **Johannesburg** borsaları takip ediyor. Londra borsasının 9. sırada olduğu listede, New York ve Nasdaq borsaları sırasıyla 34. ve 39. sıralarda kalıyor. Rapordaki listeye göre en kötü performans gösteren borsalar da **S. Arabistan, Varşova, Katar, Kuveyt** ve **Lima**. Küresel olarak yavaş bir gelişme görülmesine rağmen, gelişmekte olan ülkelerdeki borsalarda iyiyeye dönük bir gelişme izlendiği belirtiliyor. Çin, Kolombiya, Malezya, Meksika, Filipinler, Tayland ve Türkiye borsalarına kote şirketler gelişmiş ülkelerdeki şirketlerle aralarındaki açığı hızla kapatıyor. Geçtiğimiz ay sürdürülebilirlik endeksini açıklayan **Borsa İstanbul** da 2012'deki 32'nci sırasından 2013'te 11'inci sıraya yükselerek bunu kanıtıyor.

Detaylı bilgi: www.corporateknightscapital.com

Kaynak: www.corporateknightscapital.com/wp-content/uploads/2014/10/CKC_-Sustainability-Disclosure_2014.pdf

Türkiye'nin Yenilenebilir Gücü

Araştırma firması **Bloomberg New Energy Finance (BNEF)** ile **WWF-Türkiye** işbirliğiyle hazırlanan ve Kasım 2014'te yayınlanan "Türkiye'nin Yenilenebilir Gücü" raporu, yenilenebilir enerjiye yatırımı önceliklendirecek bir Türkiye'nin artan elektrik ihtiyacını karşılayabileceğini ve bunu kömür odaklı mevcut politikalarla aynı maliyete başa ratabileceğini ortaya koyuyor. Araştırmaya göre, Türkiye'nin doğalgaz ithalatına olan bağımlılığını kömürle ikame etmeden azaltması ve ekonomik büyümesini destekleyebilecek elektrik ihtiyacını karşılaması mümkün.

Üstelik böyle bir senaryoda elektrik üretimine bağlı emisyonlardaki artışı da durdurmak olası.

Analiz; rüzgar, güneş ve benzeri yenilenebilir kaynaklara dayalı kurulu gücün artırılmasına öncelik veren alternatif bir yaklaşımın kömür odaklı stratejiyle benzer rakamlara mal olacağını ortaya koyuyor. Böyle bir yaklaşım, fosil yakıtlara bağımlılığın azaltılmasıyla birlikte Türkiye'nin doğasının korunması gibi faydalar da sunuyor. Araştırmaya göre, 2030'a kadar Türkiye'nin artan ihtiyacını karşılayacak elektriğin üretimi için taş kömürü ve yerel linyit öncelikli mevcut stratejinin maliyeti ile yenilenebilir enerji odaklı seçeneğin maliyeti hemen hemen eşit olacak: **400 milyar dolar...** Önümüzdeki 15 yılda güneş ve rüzgarın seviyelendirilmiş enerji maliyetlerinde görülmesi beklenen düşüş bunu mümkün kılacak.

Araştırmada yer verilen temel bulgulardan öne çıkanlar ise şöyle:

- Mevcut politikalar çerçevesinde elektrik üretiminde kömür kullanımını önemli ölçüde artacak. 2030'da **kömürden elektrik üretimi %160**, elektrik üretiminden kaynaklanan **seragazi emisyonları %95** artabilir.
- Analiz, elektrik talebinin karşılanması için iki seçenek üzerinde duruyor: **Mevcut Politikalar Senaryosu**'nda doğalgazın elektrik üretimindeki payı düşerken, kömürün payında kayda değer bir artış görülmesi bekleniyor. Seragazi emisyonlarındaki artış eğilimi de devam ediyor.
- **Yenilenebilir Enerji Senaryosu**'nda ise seviyelendirilmiş enerji maliyetlerindeki düşüşün etkisiyle güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üretiminde kayda değer bir artış yaşanacağı öngörülüyor. Bu senaryoda yenilenebilir enerjinin toplam üretimdeki payı **%50'ye yaklaşırken**, emisyonlar bugünkü seviyelerinin biraz üzerinde sabitleniyor.
- Her iki senaryonun da toplam maliyeti başa baş değerlerde seyrediyor.

Detaylı bilgi: www.wwf.org.tr

Kaynak: http://awsassets.wwftr.panda.org/downloads/turkiye_nin_yenilenebilir_gucu_son.pdf

"Temiz Enerji Yatırımları 2014 Raporu" Yayınlandı

Temiz enerji yatırımcıları karşısındaki küresel engelleri ülke bazında inceleyen **Climatescope** raporunun üçüncüsü Ekim 2014'te yayınladı. 55 ülkedeki enerji yatırım ortamını inceleyen rapor, gelişmekte olan ülkelerin OECD ülkelerinin iki katına yakın enerji projesi devreye aldıklarını ortaya koyuyor. Rapor, 2008 ile 2013 yılları arasında gelişmekte olan ülkelerdeki küçük ölçekli hidroelektrik santrallerin kapasitesinin %143 oranında büyüdüğü, bu oranın OECD ülkelerinde %84 olduğu belirtiliyor.

Rapora göre, incelenen ülkelerin önemli bir kesiminde büyük ölçekli temiz enerji projeleri ekonomik olarak da anlamlı. 2013 yılında bu ülkelerde sanayinin ödediği ortalama elektrik bedeli megawatt/saat başına 147.90 dolar. Bloomberg'in Yeni Enerji Finansmanı çalışmasındaki rüzgar enerjisinden üretilen elektrik maliyeti tahmini ise küresel olarak 83 dolar seviyesindeydi. Bu da, raporda incelenen ülkelerdeki endüstriyel kullanıcıların şebeke yerine rüzgar enerjisinden üretilen elektriği satın alarak büyük bir tasarruf yapabileceklerini ortaya çıkarıyor.

55 ülkenin 450'den fazla yenilenebilir enerji kriterinden geçmesine rağmen, ortada hâlâ gelişmeye ihtiyaç duyulan alanların olduğunu belirten raporda, ülkelerin yenilenebilir enerji yatırımları için **teşvik politikalarını güçlendirmeleri öneriliyor**. Burada amacın yerel değer zincirlerini oluşturmak ve temiz enerji projelerinin geliştirilmesi için daha fazla yerel sermaye oluşması olması gerektiği belirtiliyor.

**Detaylı bilgi: <http://global-climatescope.org>
Kaynak: <http://global-climatescope.org/en/download/reports/climatescope-2014-report-en.pdf>**

Akçansa, Tüm Maden Sahalarını Rehabilite Edecek

Sürdürülebilirlik çalışmalarına “Biyçeşitlilik” konusunu da dahil eden Akçansa, 2020 hedefleri doğrultusunda tüm maden sahalarını rehabilite etmeyi hedefliyor. Şirket, bu yöndeki ilk adımını da iştiraki olduğu HeidelbergCement’in uzun yıllardır düzenlediği “Biyçeşitlilik Proje Yarışması”nı Türkiye’de gerçekleştirerek attı.

Sürdürülebilirlik alanında değerli çalışmalara imza atan çimento ve hazır beton üreticisi Akçansa, bu kapsamda çok önemli bir projeyi daha hayata geçirdi. İştiraki olduğu **HeidelbergCement**’in faaliyet gösterdiği ülkelerde uzun yıllardır düzenlediği “**Biyçeşitlilik Proje Yarışması**”nı bu yıl ilk kez Türkiye’de gerçekleştiren şirket, böylelikle maden sahalarının biyolojik değerlerini artırmayı amaçlıyor. Biz de EK0IQ olarak sekiz üniversiteden toplam 15 projenin katıldığı yarışmanın Kasım ayı sonunda İstanbul’da gerçekleşen törenine katıldık ve Eylül ayında Çimsa’dan, Akçansa’nın genel müdürlüğü görevine atanan **Mehmet Hacıkamiloğlu** ile görüşme fırsatı bulduk. “Biyçeşitlilik” konusunun üzerinde Türkiye’de yeteri kadar durulmadığını ifade eden Hacıkamiloğlu, sürdürülebilirlik bağlamında yürüttükleri projelerin yanı sıra kısa süre önce yayımladıkları Akçansa 4. Sürdürülebilirlik Raporu hakkında da bilgi verdi.

“Eskilerin Yaptığı Gibi Bırakıp Gitme Lüksümüz Yok”

Biyçeşitlilik Yönetiminin, Akçansa’nın sürdürülebilirlik stratejisi kapsamındaki öncelikli konularından biri olduğunu vurgulayan Mehmet Hacıkamiloğlu, “Zamanı geldiğinde, yani bundan 10 yıl, 20 yıl sonra maden sahalarımızı eskilerin yaptığı gibi bırakıp gitme lüksümüz yok. Bu nedenle 2020 sürdür-

lebilirlik hedefleri arasına aldığımız biyoçeşitlilik yönetimi kapsamında, doğaya yeniden kazandırma projeleri hazırlayarak yetkili mercilerin onayını almayı ve üretimin bittiği maden sahalarını rehabilite etmeyi hedefliyoruz” dedi. Biyoçeşitlilik Proje Yarışması'nın bu anlamda bir başlangıç olduğunu dile getiren Hacıkamiloğlu, “Gençlerin fikirlerini ve yaratıcılıklarını desteklemeyi görev kabul ediyor ve bu yarışmanın sürdürülebilir bir dünyaya katkı sağlayacağına inanıyoruz” diye konuştu.

“Sürdürülebilirlik, Süreklilik ile Karıştırılmamalı”

Üçüncü Sürdürülebilirlik Raporu'nu kısa süre önce yayımlayan Akçansa, 2012-2013 yıllarında kaydettiği performansı kamuoyuyla paylaştı. GRI'n yayınladığı G4 ilkelerine göre hazırlanan raporun çimento sektörünün ilklerinden olduğuna değinen Hacıkamiloğlu, yaklaşık beş yıl önce başlattıkları sürdürülebilirlik yolculuğunda önce rakamlarla tanışıp kendileriyle yüzleştiklerini anlattı: “Karşımıza, karbondioksit emisyonumuzdan tü-

“Doğal Yaşam Kampüsü Projesi” Birinci Seçildi

Akçansa tarafından bu yıl ilk kez düzenlenen Biyoçeşitlilik Proje Yarışması'na üniversitelerin maden ve çevre mühendisliği, peyzaj mimarlığı, biyoloji ve ekoloji bölümlerinde okuyan öğrencilerin hazırladığı 15 proje katıldı. Akçansa Hammaddeler ve Çevre Müdürü Özgür Öztürk'ün büyük emek verdiği yarışmaya sunulan projeler; Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Levent Turan, UNDP Türkiye İklim Değişikliği ve Çevre Portföy Müdürü Dr. Katalım Zaim, REC Türkiye Direktörü Rifat Ünal Sayman, Türkiye Madenciler Birliği Başkanı İsmet Kasapoğlu, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Mehmet Hamdi Yıldırım, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Genel Müdür

Yardımcısı Ali Rıza Tanas ve Sabancı Holding Çimento Grup Başkanı Hakan Gürdal tarafından değerlendirildi. Yarışmanın birincisi, “Doğal Yaşam Kampüsü” isimli projeleriyle Ege Üniversitesi'nden Cemal Onur Alpay ve Hülya Karadoğan oldu. İkinciliği Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Habib Güçlü, Mustafa Tokoğlu ve Onur Vardar Bozalan, “Maden Sahasında Biyoçeşitlilik Odaklı Rehabilitasyon Planı” projeleriyle kazanırken, Sabancı Üniversitesi'nden Serra Örey, “Doğa İçin Harekete Geç ve Öğren” isimli projesiyle üçüncü olarak yarışmayı tamamladı. Mansiyon ödülünü ise Hacettepe Üniversitesi'nden Sevda Cengiz “Modern Truva” projesiyle aldı.

kettiğimiz doğal kaynaklara kadar bir bilanço çıktı. Ardından bu rakamları ne kadar azaltabiliriz diye düşünmeye başladık ve 2020 hedeflerini belirledik. Performansımızı da son derece şeffaf bir şekilde iki yılda bir yayımladık. Yapabildiklerimizi de, yapamadıklarımızı da açıkladık. Bu da Demokles'in kılıcı gibi hep orada duruyor. Sonuç itibarıyla biz Akçansa olarak artık önümüze bir proje geldiğinde işin sadece ekonomik fizibilitesine bakmıyoruz; 'yaptığımız iş doğadan, çevreden ne götürür, topluma ne fayda sağlar' bilinciyle hareket ediyoruz. Elbette hâlâ yapılacak şey çok var önümüzde..." Sürdürülebilirlik kavramının "süreklilik" ile karıştırıldığına da dikkat çeken Hacıkamiloğlu'nun altını çizmek istediği bir konu da şu: "Sürdürülebilirlik, 'sürekli kâr etmek' şeklinde algılanıyor. Oysa kârlılığın da sadece ekonomik değil, toplumsal ve doğal kazanç olarak düşünülmesi gerekiyor. Umarım bu kavramın da içi boşaltılmaz."

"Atığı Depolamak, Son Çözüm Olmalı"

En önemli gündem maddelerinden biri de "atık" konusu olan Akçansa, çimento üretiminde kullandığı atık miktarını da giderek artırıyor; Türkiye'de yeterli miktarda atık bulunamadığında ise Norveç ve İtalya'dan ithalat yapıyor. Atık konusunun temelinde "azaltım" olduğunun altını çizen Hacıkamiloğlu,

"Rüzgar enerjisinde arzu ettiğimiz faydayı sağlarsak üretim rakamını 35 MW'a çıkaracağız. Böylece tüm elektriğimizi ya atık gazdan ya da rüzgar enerjisinden sağlamış olacağız"

neden ithalat yaptıklarına ise şöyle açıklık getirdi: "Atık üretenlerin öncelikli olarak önlem alıp, atık miktarını azaltmaları gerekiyor. Bu konuda hiçbir şey yapılamadığı takdirde ise depolama seçeneğine gidiliyor. Gelişmiş ülkelerde bu oran oldukça az; örneğin Almanya'da %5. Türkiye'de ise tam tersi yapılarak, depolama çözümüne başvuruluyor.

Konuyla ilgili yasal altyapı hazır ama yaptırımlar ne yazık ki istenen seviyede değil. İşte bundan dolayı yeteri kadar atık bulamıyoruz." Gerek evsel atıklarda gerekse endüstriyel atıklarda alınacak uzun bir yol olduğunu da belirten Hacıkamiloğlu, "Üretimde kullandığımız enerjinin %20'sini atıklardan karşılıyoruz. Hedefimiz bu rakamı %60'lara, 80'lere çıkarmak" diyor.

Yenilenebilir enerji alanında Çanakkale'de gerçekleştirdikleri iki önemli projeye de değinen Mehmet Hacıkamiloğlu, son olarak şu bilgileri verdi: "Bu projelerden biri, fabrikamızda gerçekleştirdiğimiz atık gazdan elektrik üretimi. Yaklaşık 100 milyon kilowatt saat elektrik üretiyoruz; bu da fabrikamızın tüketiminin %25'ine karşılık geliyor. Rüzgar enerjisiyle ilgili ikinci projemiz kapsamında da 1 MW ile başladığımız üretimimizi kısa vadede 3,5 MW'a çıkarmayı hedefliyoruz. Ölçüm işlemleri henüz devam ediyor. Eğer bu alanda arzu ettiğimiz faydayı sağlarsak 10 tane daha türbin inşa ederek **üretim rakamını 35 MW'a kadar çıkaracağız**. Böylece tüm elektriğimizi ya atık gazdan ya da rüzgar enerjisinden sağlamış olacağız." ○

İK'nın Sürdürülebilirlikle Bir Bağlantısı Yok mu Yoksa?

Sürdürülebilirlikle ilgili iyi performans gösteren şirketler, çeşitli kurumsal tasarım özellikleri ile diğerlerinden ayrılıyor. Genel olarak bu konuda yüksek performans gösteren şirketlerin, sürdürülebilirlik faaliyetlerini yönlendiren net bir stratejisi vardır ve sürdürülebilirlik ile iş stratejileri arasındaki ilişki, açık bir şekilde ortaya konulmuştur. Ayrıca, sürdürülebilirlik faaliyetleri ile hedefleri eşgüdümlü şekilde düzenlenmiştir ve kurumsal tasarımlarına, yönetim süreçlerine entegre edilmiştir. **Sürdürülebilirlik, ek bir unsur değildir;** şirketlerin çalışma şekillerinin bir parçasıdır.

İnsan kaynakları da bildiğimiz üzere, kurumun temel yetenek yönetimi süreçlerini tasarlamaktan ve yönetmekten sorumludur. Peki, ana yönetim sürecindeki rolü göz önüne alındığında, İK'nın, kurumların sürdürülebilirlik programlarında nasıl bir role sahip olması gerekir? Cevap çok açık: İK'nın, şirketin sürdürülebilirlik süreçlerinin, uygulamalarının ve stratejilerinin ya-

Sürdürülebilirlikteki başarı, bunu taahhüt eden çalışanların işe alınmasına ve ödüllendirilmesine bağlıdır. O halde insan kaynakları, neden bu konuya daha fazla dahil olmuyor? MIT Sloan Management Review'in kurumsal blogunda yayınlanan bu yazı, çoğu zaman atlanan sürdürülebilirlik ve insan kaynakları ilişkisi üzerine düşünmek için iyi bir izlek gibi duruyor...

 Edward E. LAWLER III ve Susan A. MOHRMAN

 Başak GÜNDÜZ

pılandırılmasında temel bir rol oynayabilmesi için, sürdürülebilirliği kendi faaliyetleri ve süreçleri içine dahil etmesi gerekiyor.

Bugüne kadar İK'nın kurumsal sürdürülebilirlik programlarındaki rolü, nispeten daha az sayıda araştırmanın konusu oldu ama Etkili Kurumlar Merkezi (**Center for Effective Organisations**) tarafından yapılan yeni bir araştırma, başlıca şirketlerin İK yöneticilerinden edinilen bilgileri bir araya getirdi. Bu çalışma, İK işlevlerinin sürdürülebilirlikle ilgili olarak kurumlardaki mevcut konularına dair bazı ilginç içgörüler sunuyor ve kurumların

sürdürülebilirlik konusunda etkili olması için İK'nın nasıl bir rolü olması gerektiğine işaret ediyor.

Genel olarak, üst düzey İK yöneticileri sürdürülebilirliğin kişisel olarak kendileri için önemli olduğunu düşünüyorlar. Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin; paydaş değeri, çalışan sadakati, işe alım ve çalışan bağlılığı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğuna inanıyorlar. %82'sinden fazlası da sürdürülebilirliğin kurumsal kârları olumlu yönde etkileyebileceğini düşünüyor. Diğer yandan, sadece %51'i sürdürülebilirliğin şirketlerindeki İK için önemli bir odak noktası olduğunu belirtiyor.

Sürdürülebilirlik ve İşveren Markası

Araştırma kapsamında, insan kaynaklarının, şirketlerin sürdürülebilirlik programındaki ve faaliyetlerindeki rolü sorulduğunda, İK yöneticilerinin ancak %3'ü, İK'nın birincil sorumluluğa sahip olduğunu söylüyor ve sadece %1'i "Birincil sorumluluğa sahip olmalıdır" diyor. Daha büyük bir çoğunluk ise (%13), bir lider rolü olması gerektiğini savunuyor ama sadece %5'i İK'nın şu anda bu konuda liderlik yaptığını düşünüyor. Bu bulgular, yönetim kurulu üyelerinden ve üst düzey yöneticilerden toplanan verilerle uyumlu. Hepsi sürdürülebilirliğin, üst düzey yönetimin sorumluluğu olması gerektiğini ve İK'nın pek çok kurumda sürdürülebilirlik faaliyetlerinde ikincil bir role sahip olması gerektiğini (ve sahip olduğunu) belirtiyor. Ama pek çoğuna göre İK'nın rolü bundan daha fazla olmalı. Bu noktada şu soru çıkıyor ortaya: **Bu rol ne olmalı?**

Bir işlev olarak yaptığı her şeye ve kontrol ettiği tüm süreçlere sürdürülebilirliği dahil etmek konusunda önemli bir rol üstlenmek, İK için iyi bir başlangıç noktasıdır. Tabii bu, sadece olumsuz çevresel etkileri önlemek için tüm İK faaliyetlerinin kağıt çıkışı almadan yürütülmesi veya eğitim gibi sadece birkaç İK sürecinin bu konuyla ilgilenmesi anlamına gelmiyor. Bu, sürdürülebilirlik uygulamalarını ve süreçlerini, temel İK süreçlerinin içine entegre etmek demektir.

Örneğin işe alım süreci, açık bir şekilde sürdürülebilir işveren markası anlayışını desteklemelidir. Aday seçimi, performans değerlendirmeleri veya çalışan gelişimi, eğitimi gibi yetenek yönetimi faaliyetleri, güçlü bir sürdürülebilirlik oryantasyonuna sahip olabilir ve olmalıdır. İşe alıma olasılığı olan birinin sürdürülebilirlik faaliyetleriyle ilgili

Sürdürülebilirlik, İK Süreçlerine Tam Olarak Entegre Değil

Araştırmaya dahil edilen şirketlerin yaklaşık yarısında sürdürülebilirlik, ödül sistemi ve organizasyon kararlarına entegre edilebilmiş.

taahhüt ve katkı becerisi, seçim sürecinin bir parçası olmalıdır. Ayrıca, mevcut çalışanları sürdürülebilirlik sonuçlarına göre değerlendirmek, sürdürülebilirlik hedeflerine ve sonuçlarına yapılan katkıları ödüllendirmek, güçlendirmek de şirketin ücretlendirme sistemlerinin bir parçası haline gelmelidir.

Şu anda pek çok şirketteki uygulama bu şekilde değil. Anket yapılan İK yöneticilerine göre sürdürülebilirlik, şirketlerindeki pek çok İK faaliyetinin içine yerleşmemiş durumda ve çalışma şekillerini büyük ölçüde etkilemiyor. Genel olarak, pek çok kurum, sürdürülebilirlik performansını insan sermayesi yönetimi sistemlerine entegre edememiş durumda.

Dörtlü Kâr Hanesi mi Geliyor?

Pek çok kurumdaki sürdürülebilirlik programlarının temel özelliklerinden biri, üçlü kâr hanesi (**Triple Bottom Line**, yani "insanlar, gezegen ve kâr") performansını ölçmek ve raporlamaktır. Çoğu kurum (anketin %68'i) üçlü kâr hanesi performansı üzerine verileri topluyor ve kamuya raporluyor ama bu raporların pek çoğu, çalışanlara nasıl davranıldığı üzerine verileri içermiyor. Üçlü kâr hanesindeki "insanlar" ögesi, çalışanların memnuniyeti ve onlara nasıl davranıldığı üzerine değil, daha çok kurumun toplum üzerindeki etkisine odaklanıyor. İK'nın ve yetenek yönetiminin sürdürülebilirlik üzerindeki rolünü artırmanın bir yolu da bu bakış açısını değiştirmek.

mekten geçiyor.

İK'nın, sürdürülebilir etkililiği tanımlamak ve ölçmek için “**dörtlü kâr hanesi**” (**Quadruple Bottom Line**) yaklaşımını öne sürme zamanı geldi. “İnsanlar” diye bir kategoriye sahip olmak yerine kurumlar, çalışanları üzerindeki etkisini, içinde çalıştığı topluluklar ve hizmet ettiği müşteriler üzerindeki etkisinden ayırmalıdır. Bunun pek çok gerekçesi var: Örneğin, bu iki “insan üzerinde etki” türü için çok farklı ölçümler gerekiyor, bu iki gruba ait sonuçların önem ve fayda düzeyleri farklı. Bir kurumun, çalışanları ve üyeleri üzerindeki etkisi, kurumun mali sonuçlarıyla çok daha yakın bağlara sahiptir; geleneksel davranış anketleri ve ölçüleriyle kolaylıkla ölçülebilir.

Büyük verinin (Big Data) gelişmesiyle beraber, bu tür bir ölçüm özellikle gerekli hale geliyor. Sonuçlar, kurumun kamu raporlarına dahil edilebilir ve öyle de olmalıdır. Böylece potansiyel personeller ve yatırımcılar, kurumun, işgücü üzerindeki etkisini de içeren bir sürdürülebilirlik modeli üstlendiğini açık bir şekilde görebilir.

Kurumsal Stratejisiz Olmaz

Sürdürülebilirlik programlarının işgücü üzerindeki etkisine odaklanmak, İK için, bir kurumun genel sürdürülebilirlik stratejisine daha fazla dahil olma yollarından biridir ama bunun tek yolu değildir. Bir kurumda etkili bir sürdürülebilirlik stratejisi-süreci yaratmak ve sürdürmek, kurumsal tasarım ve değişim yönetimi ile ilgili başlıca meydan okumalardır. Bu alanda, yönetim kurulundan ve İK dışındaki üst düzey yöneticilerden temel bir liderlik ve yönlendirme gelmelidir.

Bununla birlikte, sürdürülebilirliğe odaklı bir İK departmanı, bilgisini içeren görüşler ve rehberlik suna-

rak önemli bir katkıda bulunabilir. İK'nın buradaki rolü, etkili ve sürdürülebilirlik odaklı bir kurum yaratmaya yönelik kurumsal tasarımla, süreçlerle ve stratejilerle ilgili tavsiye ve doğrultu sunmaktır. Aynı zamanda, bir kurumun sürdürülebilirlik stratejisini yaymaya ve bunla ilgili taahhüt oluşturmaya da yardım edebilir, nihai hedef olarak temelinde sürdürülebilirlik bulunan bir kurum yaratılmasına katkıda bulunabilir.

Bir Fırsat Gözden Kaçırılıyor

Genel olarak araştırmamız, çok az sayıda İK departmanının, kurumlarının sürdürülebilirlik programlarına ve etkililiğine önemli katkılarda bulunduğunu gösteriyor. İK, ku-

İnsan kaynakları departmanları, kurumsal sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik faaliyetlerinde genellikle “olmak isteme” ve “olmalı” tarzında bir role sahipler ama “bunun değişmesi gerek”.

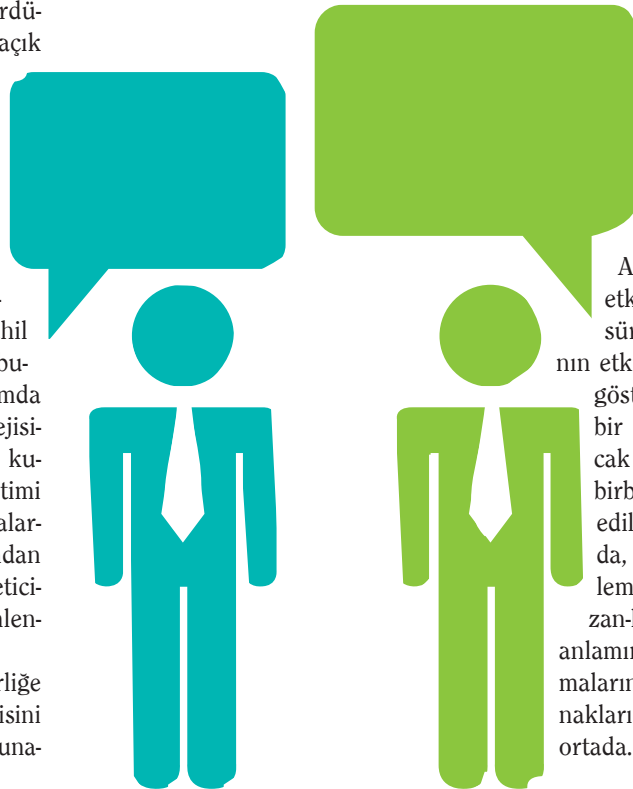
rumsal sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik faaliyetleri söz konusu olduğunda bir esas oyuncu olmaktan çok, “olmak isteme” veya “olmalı” konumuna sahip. Bunun artık değişmesi gerekiyor.

Kurumsal sürdürülebilirlik çalışmalarının etkili olması net bir şekilde, bunların tasarımına, etkili bir değişim yönetimine, çalışanların sosyal ve çevresel olarak iyi performans göstermesine olanak sağlayan kurumsal yapıların oluşturulmasına ve çalışanlara nasıl davranıldığına bağlıdır. İK'nın önemli bir rol oynamak için sahip olduğu fırsat, kurumların tamamen sürdürülebilir bir performans sergileyebilmek için çalışma şekillerini değiştirmesine yardım etmektir. İK, kurumlara bu noktada yardım edebilir ve etmelidir. Sürdürülebilirliğin, sadece bir program veya ek bir faaliyet değil, **çalışma şeklinin ayrılmaz bir parçası** olabilmesi için kurumların kültürünü ve süreçlerini değiştirmek konusunda önemli bir role sahip olabilir.

İK daha aktif bir role sahip olursa

kurumsal sürdürülebilirlik performansının gelişebileceğini ve böyle bir rol üstlendiği takdirde İK işlevinin daha etkili olacağını düşünmek için pek çok geçerli neden var.

Araştırmamız, İK işlevinin etkinliğinin, bir kurumun sürdürülebilirlik programının etkinliği ile ilişkili olduğunu gösteriyor. Bu ilişki rastgele bir yöntemle kurulamaz ancak bizim iyimser tahminimiz birbirlerinin üzerine inşa edilebilecekleri yönünde. Bu da, sürdürülebilirliği desteklemenin, İK açısından bir kazan-kazan durumu yarattığı anlamına geliyor çünkü bu çalışmaların kurumun ve insan kaynaklarının etkinliğini geliştirdiği ortada... ○

Semra Sevinç
Sürdürülebilirlik Akademisi
Yönetim Kurulu Üyesi
ssevinc@surakademi.com

Yeni Yılın İlk Yazısından Herkesine Merhabalar...

Bu yazının, yılın ilki olmasının dışında çok özel bir anlamı daha var. **EKOIQ** 5 yaşında! İş dünyasına “Yeni ekonomiye geçiyoruz dönemi bitti” diyerek yola çıkan EKOIQ, bugün 5 yaşında. İlk sayıyı sanki dünmüş gibi hatırlıyorum, iki ayda bir yayınlanma kararı ile başlamışlardı bu yolculuğa...

Başta **Barış Doğru** olmak üzere herkes çok umutluydu, bardağım hep dolu tarafını gördüler, hatta bardağı boş gördüklerinde de hiç yılmadılar ve bugünlere geldik...

İş dünyası 5 yıldır; iş modellerindeki değişimi, çevresel ve sosyal etkilerin kurum ve markaların geleceğini nasıl etkilediğini, başarıları ve başarısızlıkları, iyi uygulamaları ve örnekleri, dünyadan son haberleri EKOIQ aracılığı ile tanıyor, okuyor. Bugün gelinen nokta için Barış Doğru ve ekibini yürekle kutluyorum. Yılmadan, bıkmadan kahramanlıklara devam ediyorlar...

Intel, Apple, Tesla ve H&M, Hangi Fedakarlıkları Yaptı?

Geçen ay sizlerle tüketici refahını artırmak ve refah üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak için markaların yaptıkları kârlılık ve satış fedakarlıklarını paylaşmıştım. CVS ve Tesco, bu konuda örnek kurumlardan yalnızca ikisiydi. Şimdi, markaların yaptıkları fedakarlıklara kaldığımız yerden devam edelim...

Bireyin ötesinde bir bütün olarak toplum refahı üzerindeki olumsuz etkilerini azaltan çalışmalar yapan marka sayısı her geçen gün artıyor. Gerek bireysel gerek toplumsal refah üzerinde çalışmalar yapan markalara daha fazla güven duyulduğu da artık bir gerçek. Yapılan ampirik çalışmalar ve tüketici araştırmaları bu yargıyı destekliyor.

Toplumun refahını düşünen markalardan biri de **Intel**. Çokuluslu teknoloji firması olan Intel, Ocak 2014'te ça-

tuşma bölgelerinden mineral alımını durdurdu. Altın ve tungsten gibi mineraller, genellikle Kongo Demokratik Cumhuriyeti gibi silahlı mücadeleler ve insan hakları ihlallerinden etkilenen ülkelerden alınıyor. Intel, çatışmaların olmadığı bölgelerden malzeme tedarik edilmesiyle ilgili teknoloji sektöründeki diğer markalara da çağrı yaptı. **Apple** da örnek markalardan biri. Geçtiğimiz Eylül ayında Apple CEO'su Tim Cook'un tüm müşterilere gönderdiği tüketici gizliliği ile ilgili taahhüt mektubu, markanın toplumsal refahla ilgili önemli bir girişimine örnek olarak gösterilebilir.

Markaların yaptıkları önemli fedakarlıklar, gezegen üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak amacıyla da hizmet ediyor. Buna ilk örnek, Amerikan otomobil üreticisi **Tesla**'dan. Şirket, Haziran 2014'te iyi niyetle kendi teknolojisini kullanan kişilere karşı patent davası açmayacağını duyurdu. Tesla, toplam otomotiv pazarı içinde oldukça küçük bir paya sahip olan elektrikli otomobil pazarı ve karbon krizinin önemi de göz önüne alındığında -hatta potansiyel rakiplerine- kendi teknolojisinin kullanılabilir hale gelmesinin insanlık için önemli bir fayda sağlayacağını belirtti. Bir başka örnek ise **H&M**'in tavşandan üretilen Angora ürünlerin mağazalarda satılmayacağını duyurması ve diğer bazı moda markalarının da H&M'i takip etmesi.

Bu ve bunun gibi marka fedakarlıkları marka değerlerine önemli katkılar sağlıyor. 2015 yılında bu örneklerin çoğalacağına ve yeni marka yönetiminin temelini bu hedeflerin oluşturacağına inanıyorum.

Türkiye'nin İlk Sürdürülebilir İş Sertifikası: Yeşil Dostu Sertifika

Ocak ayında bu köşeye taşımak istediğim, iş modelleriyle ilgili önemli

çalışmalardan biri de Türkiye'de ilk kez, perakende ürün ve hizmet satış alanlarının yönetimlerinin toplumsal ve çevresel etkilerinin de dikkate alınarak sertifikalandırılması oldu.

Üzerinde durmaya özen gösterdiğim yeni marka yönetim modelleri gösteriyor ki, bugün markalar, marka değerlerini ve yönetim modellerini yeniden tanımlıyor, tüketiciye verdikleri sözleri yeniliyorlar ve taahhütleri artık dünden daha farklı. Markalar; yönetim modellerini, iş süreçlerini, yaptıklarını ve yapmadıklarını şeffaflıkla paylaşmaları gerektiğini ve bu paylaşımın kurum itibarlarına olan net pozitif etkilerini bilerek yol haritaları oluşturuyorlar. Sertifika da bu konuda en önemli destek ürünlerden biri, tıpkı sosyal medya, reklam, kurumsal iletişim gibi...

Tüm bu sebeplerle Sürdürülebilirlik Akademisi, Türkiye'nin ilk sürdürülebilir iş sertifikasını çıkardı. Böylece daha önce TUROB tarafından çıkartılan “Yeşillenen Oteller” ile Turizm Bakanlığı'nın “Yeşil Yıldız” sertifikalarına bir yenisi daha eklenmiş oldu. Adı “Yeşil Dostu Sertifika” olan ve Bureau Veritas işbirliğiyle gerçekleştirilen bu sertifikanın amacı, tüketicilerin ürün ve hizmet satın aldıkları noktaların yönetimlerinin çevresel ve toplumsal etkilerin göz önüne alınarak yönetildiğinin belgelendirilmesi. Sertifikalar, tüketiciye kendini güvende hissetme ve beklentilerinin karşılandığı duygusu yaşatırken, kurumlara da standartlarla yönetim, giderleri kontrol ederek azaltma, rakiplerden farklılaşma, kârlılığı artırma gibi avantajlar sağlıyor. Önümüzdeki günlerde sizlerle paylaştığım bu sertifikalara sahip mekan sayısının hızla artmasını ve sürdürülebilir tüketim alışkanlıklarına yol alabilmemizi diliyorum.

“Otomotiv Sektöründe Sürdürülebilir Yeni İş Modelleri Uygulanmalı”

Sürdürülebilirlik Akademisi, TAYSAD ve uluslararası hukuk firması **CMS** işbirliğinde 20 Kasım'da İstanbul'da “Ready to Go Global? Opportunities for Turkish Automotive Suppliers in Germany, Russia, China” başlıklı bir konferans düzenlendi. Otomotiv sektöründeki yatırım olanakları ve markalaşma konularının ele alındığı konferans kapsamında ulusal ve uluslararası sektör uzmanları ile katılımcılar, yatırım deneyimlerini paylaştılar; tedarikçilerin dış piyasalardaki durumlarına dair değerlendirmeler yaptılar. Konferansta konuşmacı ve oturum moderatörü olan Sürdürülebilirlik Akademisi Yönetim Kurulu Üyesi **Semra Sevinç**, sektörün fırsat ve riskleri değerlendirmek için yeni sürdürülebilir iş modellerini benimsemesi gerektiğini şu sözlerle vurguladı ve “Otomotiv ve yan ürün sanayii şirketlerinin, tedarikçi firmaların küresel birer marka olmayı hedeflerken, daha iyi ürün ve hizmet anlayışının merkezinde olduğu yeni faktörleri göz önünde bulundurmaları, stratejilerini yeni iş modelleri ile oluşturmaları kaçınılmaz. Daha fazla ve sürdürülebilir yatırım için sektörün yeni sürdürülebilir modelleri uygulamaya geçirmesi gerekiyor” dedi.

Yeşil Dostu Sertifika, Sürdürülebilir İş Dönüşümü İçin Araç Olacak

Akademinin, sürdürülebilir kalkınma ve büyüme modelinin kurumlar tarafından benimsenmesini sağlamayı amaçlayarak geliştirdiği “**Yeşil Dostu-Green Check Sertifika**”, dünyanın önde gelen belgelendirme kuruluşlarından Bureau Veritas işbirliğinde, uluslararası sertifikasyon standartları ekseninde oluşturuldu. Türkiye'nin ilk iş modeli sertifikası olan ve Ocak ayı itibarıyla verilmeye başlanan sertifikada; çevre, enerji ve su yönetimi, atık ve geridönüşüm, karbon ayakizi, çalışan katılımı ve müşteri bilgilendirme konularında çeşitli kriterler yer alıyor. Sertifika hakkında ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler bilgi@yesildostu.org'a e-posta gönderebilir.

Sustainable Brands İçin Danışma Kurulu Toplandı

Sürdürülebilirlik Akademisi, 26-27 Mayıs tarihlerinde gerçekleşecek Sustainable Brands'in içerik çalışmaları için ilk Danışma Kurulu toplantısını Aralık ayında gerçekleştirdi. Sürdürülebilir Markalar Küresel Platformu destekçisi kurumların uzmanlarından akademisyenlere, önde gelen araştırma şirketlerinin temsilcilerinden marka danışmanlarına kadar ilgili tüm paydaşların yer aldığı kurul, Türkiye'de sürdürülebilir marka dönüşümünü sağlayacak ve marka değerlerinin yeniden tasarlanması için domino etkisi yaratacak konuların neler olacağına dair değerlendirmeler yaptı. Program içeriği için çalışma grupları oluşturan kurulun ikinci toplantısı ise Ocak ayı içinde düzenlenecek.

Sürdürülebilir Perakende Konferansı 27 Mayıs'ta

Akademinin farklı sektörlerde sürdürülebilirlik çalışmaları yapma misyonu ile paralel olarak 2014 yılında Türkiye'de ilkini gerçekleştirdiği Sürdürülebilir Perakende Konferansı 27 Mayıs'ta Sustainable Brands 2015 İstanbul çatısı altında Park Bosphorus Hotel'de gerçekleştirilecek. Değişen müşteri davranışlarından sürdürülebilir marka yaratmaya, pazarlama ve iletişim stratejilerinden sürdürülebilir tüketime, tedarik zinciri yönetiminden inovasyona kadar perakende markalarının sürdürülebilirlik stratejilerini ilgilendiren temel konuların konuşulacağı konferansla ilgili detaylara www.sustainablebrandsistanbul.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Sürdürülebilir Turizm Platformu Kuruldu

Sürdürülebilirlik Akademisi, geçtiğimiz Aralık ayında turizm sektöründe sürdürülebilir iş modellerine geçişi sağlamak amacıyla “Sürdürülebilir Turizm Platformu”nu kurdu. Turizmin geleceğini şekillendirmek, değişimi ve en yeni gelişmeleri tartışmak, yeni düşünce sistemleri oluşturmak için sektörün tüm paydaşlarını bir araya getirecek olan platform, 2015'in ilk çeyreğinde sektöre “Değişim Zamanı” demek için “**Tourism For Tomorrow: Sürdürülebilir Turizm Buluşması**”nı gerçekleştirecek.

Hepimiz Kar Tanesi Olursak...

Birkaç ay önce Fransa'nın Nice kentinde "Ne İlham Verir?" temasıyla düzenlenen ESOMAR kongresinde, 200'ü aşkın başvuru arasından seçilen bir araştırmamanın sunumu yapılmıştı. Sürdürülebilirlik kavramının bireyler için ne ifade ettiğini araştıran Unilever Türkiye'nin "kar tanesi"nden ilham alarak yaptığı çalışmaydı bu... İşte araştırmamanın çıkış noktası ve detayları...

Dünya çapında bir pazarlama ve kamuoyu araştırma kurumu olan ESOMAR, geçtiğimiz aylarda Fransa'nın Nice kentinde bir kongre düzenledi. "What Inspires?" temasıyla, yani "Ne İlham Verir?"... Bini aşkın pazarlama ve pazar araştırma profesyonelinin katıldığı kongrenin panel konuşmacıları arasında da Türkiye'den iki isim vardı. **Unilever Türkiye Tüketici ve Pazar Araştırma Direktörü Selin Çetinelli** ile **Unilever Türkiye Tüketici ve Pazar Araştırma Müdür Yardımcısı Başak Oruç**. Katılımcıların "ilham"larını paylaştığı kongrede Sürdürülebilirlik kavramını ele alan ikili, kendilerine ayrılan oturumda "Dünyamızı Nasıl Daha Yaşanabilir Kılabiliriz?" başlıklı çalışmalarını sundu. Nice'te gerçekleştirdikleri sunumu ve kongreden notları aktaran Selin Çetinelli, önce izlenimleri paylaşıyor: "Konferansta öne çıkan konular, pazarlamada farklı boyutları hayata geçiren yeni araştırma yöntemlerinin kullanımı ve uygulamalarının ilham veren sonuçları oldu. Sektöre yeni katılan genç araştırmacıların beklentileri de değinilen diğer önemli noktalardı. Konu başlıkları kadar, verilerin görselleştirilmesi ve hikayecilik gibi yaratıcı paylaşım şekillerinin kullanımı da kongrenin 'ilham verme' temasına önemli katkıda bulundu.

Benim en ilham verici bulduğum bölüm, 14 yaşındaki İrlandalı genç girişimci Jordan Casey'nin piyasadaki mevcutlarıyla yetinmeyip kendi eğlence zevkine göre yarattığı oyun uygulamalarıyla 9 yaşında kendi şirketini kurarak pazarlama dünyasına adım attığı başarı hikayesini anlatması oldu. Atlas Okyanusu'nu tek başına bir kayıkla geçen İngiliz Debra Searle de beğendiğim konuşmacılar arasındaydı. Searle, bu eşsiz tecrübesi sırasında yaşadığı her sorunun üstesinden nasıl geldiğini ilham verici bir öyküyle aktardı."

Araştırmaya 11 İlden 606 Kişi Katıldı

Selin Çetinelli ve Başak Oruç, ESOMAR kongresinde Unilever Türkiye'nin "Sürdürülebilirlik kavramı bireyler için ne ifade ediyor; bireylerin sürdürülebilir bir yaşam için yaklaşımları neler?" konulu araştırmasının sonuçlarını açıkladılar. 200'ün üzerindeki başvuru arasından seçilen araştırma, Türkiye'de 11 ilden 606 kişinin katıldığı bir çalışmayı kapsıyor. Selin Çetinelli, "Yaptığımız araştırma sonunda, bireylerin ne kadar sürdürülebilir bir yaşam sürdürdükleri (sürdürülebilirlik indeksi) ve ne kadar sorumlu hissettikleri (bilinç indeksi) olmak üzere iki yönde veri elde ettik. Bu verileri değerlendirdiğimizde, sürdürülebilirlikle ilgili farklı bilgi düzeyinde olan ya da sürdürülebilirliği yaşam tarzlarına farklı şekilde yansıtan kitleleri belirleyerek onları daha yaşanabilir bir dünya adına harekete geçirmek için alınabilecek önlemleri tespit ettik" diyor.

Bu süreçte onlara ilham veren benzetme ise "kar tanesi" olmuş. Çetinelli, bunun nedenini ve araştırmanın detaylarını şöyle anlatıyor: "Önce 'kar tanesi' olarak adlandırdığımız, halihazırda hayatlarını Sürdürülebilirlik Yaşam Prensipleri ile devam ettiren ve bu konuda oldukça yüksek bilinçte sahip olan bireylerin sayısını artırarak önce kartoplarına, sonra da kartoplarından büyük bir çığ gibi toplumun genelini etkileyecek bir şekilde harekete geçirecek etkenleri belirlemek istedik. Araştırmamızın aslında en can alıcı noktası, insanların sürdürülebilir yaşam noktasında nerede, nasıl yer aldıklarının haritasını çıkarmaktan öte, bu değişimi başlatabilmekte gerekli stratejiyi doğru bir şekilde belirleyebilmek için yaptığımız uygulamaydı. Araştırma çıktılarını Unilever'in uzun yıllar içinde oluşturduğu bir davranış değişimi modeli olan '5 Levers of Change - Değişimin 5 Kaldıracı' isimli modelle birleştirdiğimizde, aslında anlamlı ve stratejik bir boyuta ulaştı. ESOMAR katılımcıları ile paylaşımımızda bu süreç boyunca ilhamımızı nasıl bulduğumuz ve önümüze çıkan engelleri nasıl aştığımız üzerinde durduk. Konuşmamızın en büyük vurgusu, araştırma sektöründe sürdürülebilir

yaşamı herkesin sahiplenebilmesi için araştırmanın önemini ve araştırmacıların bu konu dahilinde yapabilecekleri stratejik katkının altını çizerek, sektörün liderlerine ilham verici çağrıda bulunarak cesaretlendirmek oldu."

Katılımcıların %43'ü "Sürdürülebilirlik" Kavramını Bilmiyor

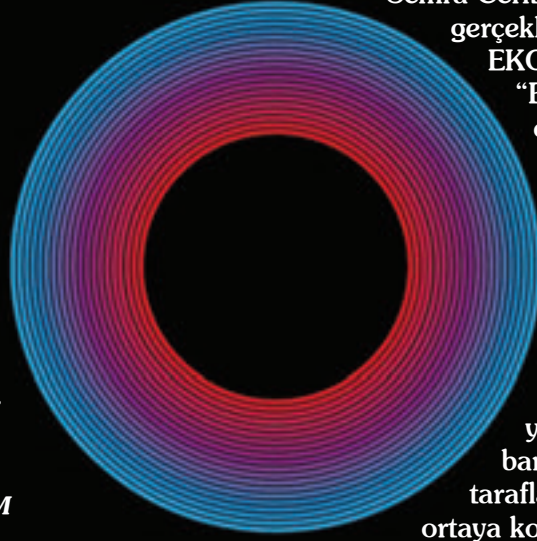
Araştırmanın sonuçlarına gelince... Belki de en çarpıcı nokta, ankete katılanların sadece %43'ünün "sürdürülebilirlik" kelimesini duyduğunu ifade etmesi. Kısacası Türkiye'de her 2 kişiden 1'i bu kavramı hiç duymamış. Sürdürülebilirliğin tüketicilerde yarattığı çağrışımlar arasında en fazla öne çıkan kavram ise "devamlılık/süreklilik".

Öte yandan yine her 2 kişiden 1'i kendisine düşen sorumluluğun farkında ve yemek israfından kaçınma, toplu taşıma tercih etme, enerji tasarruflu ürünler kullanma gibi birtakım bireysel önlemler alıyor. Ancak katılımcıların üçte biri, bireysel adımlarının yeterli olmadığını düşünüyor ve daha fazla bilgilendirme yapılması, okullarda eğitim verilmesi, ürün paketlerinde bu konuda bilgilendirme etiketi konulması gibi taleplerini dile getiriyor. Son olarak da çözüm için devlete sorumluluk düştüğünün altını çiziyorlar. ○

Selin Çetinelli ve Başak Oruç'un ESOMAR kongresinde sunumunu gerçekleştirdiği Unilever Türkiye araştırması, "Sürdürülebilirlik kavramı bireyler için ne ifade ediyor; bireylerin sürdürülebilir bir yaşam için yaklaşımları neler?" sorularından yola çıkarak hazırlandı.

Paris Yolunda: İklim için Lima Çağrısı

 Semra CERİT MAZLUM
Marmara Üniversitesi

Uluslararası iklim müzakerelerini Türkiye’de en iyi takip eden akademisyenlerden biri olan Semra Cerit Mazlum, geçtiğimiz ay gerçekleştirilen Lima Zirvesi’ni EKOIQ için değerlendirdi.

“Başarının müzakereleri çökmekten kurtarmakla ölçüldüğü konferanslar kervanının son halkası olan Lima, yeni anlaşmaya ilişkin en kritik kararları Paris’e erteleyerek, üzerine düşeni kısmen yerine getirmiş oldu” yorumunu yapan Mazlum’un yazısı, bardağın boş ve dolu taraflarını olanca açıklığıyla ortaya koyuyor. Tek unutulmaması

gereken, bardağın boş tarafının aslında gezegeğin yıkımı anlamına gelebileceği... Dolu taraf ise yıkılmayan umudumuzdan başka bir şey değil...

LIMA COP20 | CMP10

UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2014

Küresel iklim rejiminin 2020 sonrasını şekillendirecek uzun yolculuğunun bu seneki durağı Peru’nun başkenti Lima’ydı. Taraf ülkeler Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’nin 20. (COP20), Kyoto Protokolü’nün 10. Konferansı (CMP10) için And Dağları’nın kuzey ucunda buluştu. Buluşma yeri olarak iklim rejimi içinde Kuzey ile Güney arasında köprü olma iddiasındaki yeni müzakere grubu *AILAC* üyesi Peru’nun seçilmesi başlı başına bir mesaj içeriyordu. Konferans başkanı **Peru Çevre Bakanı Pulgar-Vidal**’ın Konferans boyunca ısrarla yinelediği “**Lima ruhu**” bir anlamda *AILAC*’ın ilımlı aracılık pozisyonuna göndermede bulunuyor-

du. Lima Konferansı Peru’nun kıymetli **Nazca Çizgileri** kadar gizemli olmasa da Paris Konferansı’na çözülecek yeni bulmacalar bırakarak sonuçlandı.

Lima’nın Kopenhag sonrasındaki en “kolay” konferans olması bekleniyordu. Bunun bir nedeni, Konferansın önceden belirlenmiş gündemiydi. Lima’dan beklenen en önemli sonuç, 2013 Varşova Konferansı’nın **Durban Platformu** (ADP) için tanımladığı iki görevi tamamlamasıydı. Bunlardan ilki, ülkelerin 2015 yılında bildirecekleri katkılarının (**Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkı Niyetleri-INDC**) dayanağını oluşturacak bilgilerin belirlenmesiydi. Erişilmesi görece daha güç ikinci amaç ise 2015 Paris Anlaşması’na temel

oluşturacak taslak müzakere metninin hazırlanmasıydı. Konferansı ve müzakereleri kolaylaştıracağı umulan diğer etkense 2014’ün son aylarında yaşanan olumlu gelişmelerle arkasına aldığı rüzgardı. **BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon**’un Eylül 2014’te düzenlediği Liderler Zirvesi ile New York’ta yüzbinlerce kişinin katıldığı **Halkların İklim Yürüyüşü**’nün Lima’dan Paris’e uzanan yolda müzakerelere ivme kazandırdığı düşünülüyordu. 2020 öncesi ve sonrasına ilişkin müzakerelerde samimiyet testi haline gelen **Yeşil İklim Fonu**’na kaynak sağlanması yönünde kaydedilen ilerleme de basıncı düşürmeye yardımcı olmuştu. Fakat Lima’nın Paris yolunu kısaltması beklentisini güçlendiren

asıl gelişme kuşkusuz, küresel iklim politikasında dönüm noktası olarak kabul edilen **Amerika ile Çin arasında varılan ikili anlaşmaydı**. En yüksek salıma sahip iki ülkenin Kasım'da ASEAN Zirvesi sırasında yaptıkları ortak açıklamayla duyurdukları 2020 sonrası iklim hedefleri, özel temsilci **Todd Stern**'in deyişiyle Lima müzakere gündemindeki olası anlaşmazlıkların aşılması için "kullanışlı" bir araç sunuyordu. İkili anlaşmayla Amerika, salımlarını 2025'te 2005'e göre % 26-28 oranında azaltma, Çin ise karbondioksit salımlarının 2030'larda zirveye ulaşması sözünü veriyordu. Her iki tarafın da en fazla çabayı göstererek daha erken ve daha yüksek hedeflerine ulaşacaklarını vaat ettikleri açıklamayla duyurdukları hedefler sorumluluklarının altında kalsa da, en azından müzakereler açısından olumlu bir rüzgar estirdi.

Ne var ki, Konferansın ilk günlerinin heyecanının yatışmasıyla Paris'e çıkan yolun sanıldığı kadar engebesiz olmadığı anlaşıldı. Lima Konferansı da artık gelenek olduğu üzere normal süresini 30 saatten fazla aşarak tamamlanabildi. İkinci haftaya keskin görüş ayrılıklarıyla giren Konferans, uzatma süresinde kopma noktasına geldi. ADP kararının tamamlaması görevini Konferans Başkanının devralmasıyla ancak aşılabilen kriz, yalnızca Lima'nın sonuçsuz kalması anlamına gelmiyordu. Konferansın karar almadan dağılması halinde ADP takvimine uygun biçimde Paris'te bir anlaşmaya varılabilmesi ihtimali ortadan kalkabileceği gibi, daha sistemik bir sorun olan Sözleşme'nin iklim değişikliğine karşı işbirliği için uygun bir zemin olup olmadığı tartışması da yeniden alevlenecekti. Konferans Başkanı Pulgar-Vidal'ın taraflarla yaptığı ikili görüşmelerin ardından üstünde uzlaşılacak karar metni Lima'yı ve Paris yolunu kurtarmış olsa da, iklimi korumaya yetmeyece-

Peru Çevre Bakanı Pulgar-Vidal'ın Konferans boyunca ısrarla yinelediği "Lima ruhu" bir anlamda AILAC'ın ılımlı aracılık pozisyonuna göndermede bulunuyordu.

ği ortadadır. Salım uçurumunu küçültmeyeceği herkesçe teslim edilen, IPCC 5. Değerlendirme Raporu'na hiçbir göndermenin bulunmadığı Lima kararının siyasal sonucuysa, Kopenhag'da Sözleşme sistemine atılan çentiği derinleştirmesi oldu. Başka bir deyişle, bir kez daha taraflar arasındaki yükümlülük türleri duvarını yıkmaya çabasının gezegenin sınırlarını aşma pahasına devam ettiği bir konferansa tanıklık ettik. Yeni anlaşmanın önündeki zorlu engellerin aşılması görevini Paris Konferansı'na devreden Lima Konferansı'nın sonuçları, asıl çıktısı olan *İklim Eylemi İçin Lima Çağrısı* ekseninde aşağıda özetlenmiştir.

Lima Çağrısı: Çizgilere Dikkat!

"Hangi duvar yıkılmaz sorular doğrusu" A. Telli

Nazca Çizgileri'ne referanslarla açılan Konferansın gündeminde de çizgilerin damgasını vurduğu

söylenebilir. Başta ev sahibi Peru olmak üzere tarafların önceliği her iki anlamda da çizgilerinin korunmasıydı. Peru, *Greenpeace*'in özensiz eylemiyle hasar gören Nazca Çizgileri'ni Konferans boyunca gündemde tuttu. Fakat Lima'daki asıl çekişme daha yakın tarihte çekilmiş çizgilerin kaderi hakkındaydı. Başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkeler Lima'ya Sözleşme ile çizilen ayrımları kaldırmaya, gelişmekte olan ülkeler ise "kırmızı çizgileri" ilan ettikleri Sözleşme ile kurulan yükümlülük farklılaştırmasını korumaya gelmişlerdi. Lima Çağrısı bu çizgileri silmedi ama taraflara yeniden çizme yetkisi verdi.

Konferansın resmi süresini aşarak 14 Aralık sabah saatlerinde kabul edilen **Lima Çağrısı** başlıklı karar, Durban Platformu'nun ikili iş planına uygun olarak hem 2015 anlaşmasına hem de 2020 öncesi eylemlerde kararlılığının artırılmasına ilişkin sonuçlar içeriyor. Kararın 2015 anlaşmasıyla ilgili ilk bölümünün değerlendirmesini aşağıda görebilirsiniz. Tarafların, özellikle de gelişmiş ülkelerin, tüm dikkatlerini 2015 anlaşması ve 2020 sonrası önlemlere çevirmiş olması nedeniyle, politika belirlemekten ziyade, deneyim paylaşımını amaçlayan atölye çalışmasına dönüşen 2020 öncesine ilişkin ikinci müzakere hattının sonuçları ise bu yazının dışında bırakılmıştır.

Durban Platformu, Lima'da kendisinden beklenen ilk görevi tamamlayarak katkı bildirimlerine eklenecek bilgileri belirlemiş, ancak yeni anlaşma taslağını olgunlaştıramamıştır. Konferans öncesinde ADP eşbaşkanlarınca hazırlanan metne tarafların görüşleri eklenerek genişletilen taslak üzerinde uzlaşma sağlanamadığından, bu metin bir dipnot eşliğinde Lima Çağrısı'nın ekine yerleştirildi. Lima'da taslak müzakere metninin bileşenlerinin geliştirilmesinde gösterilen ilerle-

meyi tanıyan karar, ekin üzerinde çalışılmaya devam edilen bir belge olduğu; içerdiği seçeneklerin görüş birliği anlamına gelmediği, 2015'te getirilecek yeni önerilere kapatılmadığı notunu taşıyor.

İklim Politikasının Bileşenleri

ADP'nin Lima oturumundaki uyuşmazlık alanlarının başında 2015 iklim anlaşmasının eylem bileşenleri geliyordu. Gelişmiş ülkeler anlaşmayı salım azaltımı (mitigasyon) odaklı tutmaya çalışırken, gelişmekte olan ülkeler iklim politikasının tüm boyutlarını içermesi konusunda ısrarlıydı. LMDC Grubu (Ortak Görüşteki Gelişmekte Olan Ülkeler Grubu) anlaşmanın salım azaltım hedefleri yanında uyum (adaptasyon), finansman, teknoloji, kapasite geliştirme ile kayıp ve zarar konularını kapsaması koşulunu kırmızı çizgisi ilan etmişti. Aynı şekilde, ulusal katkı bildirimlerinin azaltım dışındaki hedefleri ama özellikle de uyum eylemlerini içermesi bütün gelişmekte olan ülkelerin talebiydi. Müzakereleri kopma noktasına getiren bileşenler arasında denge sağlanması krizi Konferans başkanınca son saatlerde doğrudan yürütülen birebir görüşmelerle aşılabildi. Lima Çağrısı gelişmekte olan ülkelerin taleplerini bir ölçüde karşılayarak, yeni anlaşmanın azaltım, uyum, finansman, teknoloji geliştirme ve transferi, kapasite geliştirme ile eylem ve desteğin şeffaflığı bileşenlerini dengeli biçimde ele alacağını belirtiyor. Ancak, karar katkı bildirimlerinin kapsamını, gelişmekte olan ülkele-

rin uyum ve finansman hedeflerinin de dahil edilmesi ısrarına karşın, azaltımla sınırlı tutmuştur. Karar, tüm tarafları uyum planlaması alanındaki çalışmalarını bildirmeye ya da ulusal katkı bildirimlerine uyum bileşenini dahil etmeyi değerlendirmeye davet etse de, katkıların uyum hedefi içermesi zorunlu değildir. Bununla birlikte, kararın başlangıç kısmında yeni anlaşmayla uyum eylemini güçlendirme kararlılığı teyit edildi. Finansmanı 2015 anlaşmasının bileşenleri arasında saymakla birlikte, ulusal katkı bildirimlerinin dışında tutan Lima Çağrısı'nın bu alandaki tek yeniliği, finansman desteği sağlayacakların kapsamını genişletmesi oldu. Karar gelişmiş ülkeleri geliştirmekte olanların, özellikle de en kırılgan ülkelerin azaltım ve uyum eylemlerine mali destek sağlamaya ve harekete geçirmeye çağırırken, diğer tarafların tamamlayıcı desteklerini tanımaktadır. Kararın Konferans süresince değiştirilen önceki taslaklarında "**yapabilecek durumda olan/dileyen taraflar**" gibi ifadelerle yer bulmuşken nihai halinde tanımakla yetindiği bu tamamlayıcı destek aslında EK-II ülkelerinin finansman yükümlü-

Peru, Greenpeace'in özensiz eylemiyle hasar gören Nazca Çizgileri'ni Konferans boyunca gündemde tuttu. Fakat Lima'daki asıl çekişme daha yakın tarihte çekilmiş çizgilerin kaderi hakkındaydı.

lüğünü diğer ülkelere doğru yayma arayışının ürünüdür. Özellikle LMDC Grubu'nun hem finansman sorumluluğunun yaygınlaştırılmasına hem de kullanılan ifadelere dönük itirazları sonucu formülasyon değişmiş olsa da, bu konu önümüzdeki yıllarda da gündemde kalmaya devam edecektir.

Karardaki hükmün EK-I dışı ülkelerce Yeşil İklim Fonu'na yapılan sembolik katkıları takdir etmekten öte sonuçları olabilir. Paris yolunda müzakerelerin önündeki en önemli sınav ise, **Yeşil İklim Fonu'nun** 2015 anlaşmasıyla nasıl ilişkilendirileceğidir. Gelişmekte olan ülkeler Fon'un yeni anlaşma içinde yer almasını isterken, diğerleri anlaşmada Fon'a doğrudan yer verilmesine karşı çıkıyorlar. Çeşitli müzakere gruplarının sunduğu önerilere karşın, karar ekindeki taslak metin Fon'un anlaşmayla bağlantısı hakkında belirgin bir seçenek içermiyor. 2015 ortalarında kaynak kullandırmaya başlayacak olan Fon'la ilgili sorunlardan biri de hangi tür projelere mali destek sağlanacağına ilişkin belirgin ölçütler geliştirilmemiş olması. Yeşil İklim Fonu'nun dönüştürücülük amacıyla çelişir biçimde, fosil yakıt projelerine kaynak kullanılması tehlikesi de bulunuyor. Tarafların 2015'te açıklığa kavuşturması gereken diğer önemli konu da **kayıp ve zarar mekanizmasının** yeridir. Kayıp ve zararı yeni anlaşmanın bileşenleri arasında saymayan Lima Çağrısı, **Varşova Uluslararası Kayıp Zarar Mekanizması'nı** kuran kararı hatırlatmak ve Lima'da

TIME
FOR CHANGE!
THE FUTURE IS RENEWABLE
GREENPEACE

Mekanizma'nın uygulanmasında gösterilen ilerlemeyi kutlamakla yetinmiş oldu. **En Az Gelişmiş Ülkeler**, Lima Çağrısı'ndaki formülasyonu kayıp ve zararın 2015 anlaşmasında yer alacağı şeklinde yorumladıklarını Konferans raporuna not ettirmiş olsalar da, konunun, kararın operasyonel bölümünde yer almaması bu olasılığı zayıflatıyor. Kayıp ve zarar, karar ekindeki anlaşma bileşenlerine ilişkin taslak metinde de uyumlu birlikte anılıyor.

Farklılaştırma Nasıl Olacak?

Paris öncesi son durak olan Lima'nın yanıt üretebileceği beklenen diğer soru da taraflar arasında Sözleşme ekleriyle oluşturulan yükümlülük türlerine dayalı ayırımı devam edip etmeyeceğiydi. Başka bir deyişle, Durban kararındaki yeni "anlaşmanın tüm taraflar için geçerli olacağı" hükmünün uygulamada eklerin ortadan kaldırılmasıyla sonuçlanıp sonuçlanmayacağı merak konusuydu. Müzakere grupları bilinen ve Konferans öncesi sundukları görüşlerde yineledikleri pozisyonlarını Lima'da da sürdürdüler. Lima'da gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki asıl mücadelenin eklerle çizilen çizginin kaderi etrafında yaşandığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu mücadelenin iki tarafında ise **Şemsiye Grubu** ile **LMDC Grubu** bulunuyor. Yeni anlaşmayı kendi iç politikasında kabul ettirebilme kaygısındaki Amerika öncülüğündeki Şemsiye Grubu eklerle örülen duvarı ülkelerin güncel ekonomik durumlarıyla örtüşmediği gerekçesiyle kaldırmaya çalışırken, LMDC EK-I ülkelerinin salımlardaki tarihi sorumluluğuna dayanarak duvarın arkasında duruyor. Ne var ki, LMDC Grubu bu mücadelede giderek yalnızlaşıyor. Başta **Küçük Ada Devletleri (AOSIS)** ile **En Az Gelişmiş Ülkeler (LDCs)** açısından yeni anlaşmanın önceliği farklılaştırma- dan ziyade mümkün olduğunca

Konferans, müzakere edilen çeşitli taslaklardan daha zayıf bir düzenlemeyle sonuçlandı. Konferans alanının dışında ise eylemciler, ülkelerin daha güçlü iklim politikaları oluşturmaları için gösteriler düzenlediler.

hızlı ve yüksek salım azaltımını sağlayabilmesidir. **BASIC Grubu üyesi Brezilya ve Güney Afrika** da eklerin geleceği konusunda LMDC ile aynı pozisyonda olmaktan kaçınıyor. Örneğin, "tarihsel sorumluluklar" kavramını rejim terminolojisine kazandıran Brezilya gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin bu konudaki katı pozisyonlarının yarattığı çıkmazı aşmaya dönük yeni bir model önerisinde bulundu. Brezilya'nın "**eşmerkezli farklılaştırma**" (**Concentric differentiation**) önerisi hem gelişmekte olan ülkelerin kalkınma hakkı ve çevresel alan taleplerini gözetken hem de tüm tarafların sorumluluk ve güçleri oranında salım azaltım yükümlülüklerine dahil olmalarını sağlayacak yeni bir farklılaştırma modeli getiriyor. Avrupa Birliği'nden de destek gören bu önerinin önümüzdeki aylarda ekler eksenli tartışmada daha fazla ilgi görmesi muhtemeldir.

Yeni anlaşmanın yükümlülükler açısından Sözleşme'deki ayırımı olduğu gibi korumayacağı Lima

Çağrısı'yla belirginleşmiş oldu. Kararın başlangıç kısmında ADP'nin Sözleşme altında ve Sözleşme ilkeleri rehberliğinde çalışacağı tekrar edilmişse de, konuyla ilgili asıl hüküm Amerika'nın tercihi doğrultusunda yazıldı. Buna göre, 2015 anlaşması **ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar** ve **görelî yetenekler ilkesini**, farklı ulusal koşullar ışığında yansıtabilecektir. Lima Çağrısı Amerika-Çin ortak açıklamasından aynen aldığı bu ifadeyle, Sözleşme'nin temel ilkesinin yeni bir formülasyonunu sunmanın ötesine geçerek, eklerle kurulan ayırımı silikleştirme yönünde ciddi bir mesafe aldı. İlkenin yeniden yazılması, kuşkusuz yeni anlaşmada tüm tarafların aynı türde yükümlülükler üstlenmesi anlamına gelmeyecek. Ancak Sözleşme ekleriyle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında çekilen kalın çizgi ortadan kalkıyor. Aslında bu yeni ifade, Amerika'nın başından bu yana savunduğu "**kendi-kendine farklılaştırma**"nın Sözleşme kavramları kullanılarak

yazılmasından başka bir anlama gelmiyor. Ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ilkesinin “esnek ve dinamik” bir yorumuna dayanan bu formülasyon, tüm tarafların “kendi ulusal koşullarına” uygun olarak ilan ettikleri hedeflerin bir uluslararası anlaşma şemsiyesi altında toplanmasıyla sonuçlanacak. Böyle bir yapı içinde Sözleşme ekleri işlevini kendiliğinden yitirmiş oluyor.

Ulusal Katkı Niyetleri (INDCs)

Yazının başında belirtildiği gibi Lima’dan beklenen asıl çıktı, 2015 yılı içinde bildirecek katkıların hazırlanmasında kullanılacak bilgilerin belirlenmesiydi. Lima kararı katkılara eklenecek bilgiler hakkında Konferans süresince müzakere edilen çeşitli taslaklardan daha zayıf bir düzenlemeyle sonuçlandı. Buna göre, her bir taraf Sözleşme’nin nihai amacına ulaşmaya dönük ulusal olarak belirlenmiş katkı niyetini bildirmeye davet edildi; her bir tarafın bildireceği katkının şu anda uygulamakta olduğu önlemlerin ilerisinde olacağı kararlaştırıldı. Bildirimlerle birlikte sunulacak bilgiler şunları içerebilir: **Referans noktası** (uygun olduğu ölçüde baz yılı dahil), **uygulama zamanlaması** ya da süresi, **kapsam ve içerik**, **planlama süreçleri**, seragazi salımları ile uygun olduğu ölçüde uzaklaştırmaya dair **kestirim ve hesaplama yöntemleri** ile varsayımlar, ilgili tarafın kendi katkısının ulusal koşulları ışığında ne kadar hakça ve iddialı olduğuna ilişkin görüşü ve Sözleşme’nin nihai amacına ulaşmaya ne ölçüde katkıda bulunduğu. Görüldüğü gibi, bu bilgilerin tümü zorunlu olarak istenmiyor, yalnızca bildirimlere eklenebilecek bilgiler sayılıyor. Neredeyse her ögenin başına eklenen “uygun olduğu ölçüde” koşuluyla, taraflara verecekleri bilgilerin türü ve derinliği hakkında geniş bir takdir yetkisi bırakılmış oluyor. Katkıların açıklığı, şeffaflığı ve anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak için ek-

Konferans Başkanı Pulgar-Vidal’ın taraflarla yaptığı ikili görüşmelerin ardından üstünde uzlaşılan karar metni Lima’yı ve Paris yolunu kurtarmış olsa da, iklimi korumaya yetmeyeceği ortada.

lenecek bilgilerin nicelikleştirilebilir olması bekleniyor. Ancak kapsamı, türü ve ne ölçüde hakça olduğunun değerlendirilmesi tarafların kendisine bırakılmış bilgilerin nicelikleştirilebilir olması, Amerika’nın ısrarla vurguladığı şeffaflığa katkı yapsa da Sözleşme’yi nihai amacına ulaştırmayacaktır. Üstelik bu paragraftaki hüküm tüm taraflar ya da her bir taraf gibi kesin bir adres de göstermiyor. Dolayısıyla dileyen taraflar bildirimlerine bu bilgileri eklemeyebilirler. Katkıların ve dayanağı olan bilgilerin Paris Konferansı öncesinde gözden geçirilmesi şansı ortadan kaldırıldığından, yeni anlaşmanın dünyayı, kararda sıkça vurgulanan Sözleşmenin nihai amacına yaklaştırması umudu bulunmuyor. 2013 Varşova ADP kararında açık biçimde belirtilmemiş olmakla birlikte, 2014 boyunca gerçekleştirilen müzakerelerde, bildirimlerin anlaşma öncesinde (ex ante) değerlendirilerek, hedeflerin salım uçurumunu kapatmayı sağlayacak biçimde yukarı doğru gözden geçirilmesi ihtimali doğmuştu. Özellikle Avru-

pa Birliği ve en kırılgan ülkelerin desteklediği bu görüşe Amerika da karşı çıkmıyordu. Amerikan iklim özel temsilcisi Stern, bildirimlerin erken sunulması önerisi yaparken asıl amaçlarının ön değerlendirme olmadığını ama AB’nin savunduğu bu yönetime karşı olmadıklarını belirtmişti. Ancak, Hindistan başta olmak üzere LMDC Grubu’nun, salım uçurumunun kendileri tarafından kapatılmasının isteneceği endişesiyle şiddetle itiraz etmeleri yüzünden bildirimlerin anlaşma öncesinde gözden geçirilmesine dair paragraf Lima kararından çıkarıldı. Bunun yerine, taraflarca sunulacak bildirimlerin Sözleşme internet sayfasında yayımlanması ve Sekretarya tarafından 1 Kasım 2015’e kadar bildirimlerin toplam etkisi hakkında bir sentez raporu hazırlanması kararlaştırıldı. Sentez raporları bilgi amaçlı olduğundan, bildirimlerdeki hedeflerin gözden geçirilmesine dönük bir değerlendirmeye taban oluşturması söz konusu olamayacaktır. Dolayısıyla, tarafların kendilerinin belirlediği hedefler, türleri açısın-

dan karşılaştırılabilir olamayacağı gibi, salım uçurumunu kapatmaya yeterlilikleri de değerlendirilemeyecek. Lima Çağrısı önceden gözden geçirme yolunu kapatsa da, ekli taslak müzakere metni sonradan (ex-post), yani anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından yürütülecek değerlendirmeye ilgili farklı seçenekler içeriyor.

Kararda katkı bildirimlerine eklenecek bilgi türleri arasında en çarpıcı olanı hakkaniyetinin özdeğerlendirmesine ilişkin olanıdır. Taraflar kendi katkılarının kendi koşulları ölçüsünde ne derece hakça olduğu hakkındaki görüşlerini de niceliksel olarak bildirecektir. Bu öznel değerlendirmenin Sözleşmenin eşitlik ilkesinin gereğini yerine getirmesini beklemek elbette mümkün değildir. Hindistan'ın savunduğu yeni anlaşmanın eşitlik ilkesine uygun olması görüşünden hareketle geliştirilen ve Afrika Grubu'nca önerilen **“eşitlik referans çerçevesi”** (equity reference framework) maalesef Lima kararına yansıtılamamıştır.

2015 Takvimi

Lima Çağrısı, Paris Anlaşması yol haritasını da takvime bağlamıştır. Buna göre, Varşova'da kararlaştırıldığı üzere yapabilecek durumda

Hindistan'ın “istediğimizi aldık” yorumuyla karşıladığı, Amerika'nın memnuniyetini gizlemediği Lima Çağrısı, özellikle en yoksul ve en kırılgan ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamaktan oldukça uzak.

olan taraflar, daha açık söyleyişle gelişmiş ülkeler, katkılarını 2015'in ilk çeyreğinde bildireceklerdir. Diğer taraflara katkılarını Paris Konferansı'ndan önce bildirme daveti yinelenmiştir. Katkıların toplam etkisi hakkındaki sentez rapor 1 Ekim 2015'e kadar gönderilmiş olanları içereceğinden, 1 Ekim'in zorunlu olmayan bir son bildirim tarihi olduğu söylenebilir. Takvimdeki en önemli tarihsel Mayıs'tır. Sözleşme gereği, bağlayıcı herhangi yeni bir hukuksal araç ya da değişikliğin kabul edileceği taraflar konferansından en az altı ay önce taraflarla paylaşılması zorunludur. Dolayısıyla yeni anlaşmanın Paris Konferansı'nda görüşülüp kabul edilebilmesi için anlaşma taslağının Mayıs'ta taraflara iletilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan, Şubat 2015'te Cenevre'de toplanacak ADP oturumu büyük önem taşımaktadır.

İklimi Değil

Sistemi Kurtarma Çağrısı

Sonuç olarak, başarının müzakereleleri çökmekten kurtarmakla ölçüldüğü konferanslar kervanının son halkası olan Lima, yeni anlaşmaya ilişkin en kritik kararları Paris'e erteleyerek, üzerine düşeni kısmen yerine getirmiş oldu. Yeni anlaşmanın hukuki niteliği (protokol, başka bir hukuksal araç ya da hukuksal olarak bağlayıcılığı sonuç), tarafların bildirdikleri hedeflerin bağlayıcılığı, anlaşmanın uygulanma süresi (5 ya da 10 yıl) gibi soruları boşlukta bırakan Lima Çağrısı, getirdiği yeni terimlerle kalan sınırlı müzakere süresinde açıklığa kavuşturulması gereken yeni belirsizlikler yarattı. Tüm bu eksiklere karşın, Lima'nın en önemli başarısının Kopenhag'da zedelenen güvenin restorasyonu olduğu da iddia ediliyor. Ancak müzakerelerin sürmesini sağlayabilmek adına verilen ödümlerle varılan bir uzlaşmayı temsil eden Lima Çağrısı'nın kırılgan bir zemin üzerine inşa edildiği de unutulmamalı. Hindistan'ın “istediğimizi aldık” yorumuyla karşıladığı, Amerika'nın memnuniyetini gizlemediği Lima Çağrısı, özellikle en yoksul ve en kırılgan ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. ○

Sanayide “Yaşam Döngüsü Analizi” ve “Enerji Verimliliği”

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü ile Boğaziçi Üniversitesi Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Uygulama ve Araştırma Merkezi, 9 Aralık'ta “Sürdürülebilir Üretim Sempozyumu”nun ikincisini düzenledi. Sempozyumda sanayide dönüşüm için yaşam döngüsü analizi ve enerji verimliliği teması ön plana çıkarıldı.

*Emrah KURUM, Sabancı Üniversitesi, Avrupa İşletmeler Ağı - Uzman Yardımcısı
emrahkurum@sabanciuniv.edu*

Üretim; artan rekabet, hızla azalan kaynaklar ve giderek artan çevre tahribatıyla birlikte üzerinde daha da düşünülmeğe başlanan bir konu... Rekabetin uluslararası düzeyde olması, bu rekabet koşullarına ayak uyduramayan yerel üreticilerin varlığı için ciddi bir tehdit unsuru. Üreticilerin rekabetteki üstünlüklerinin korunması ve geliştirilmesi, üretimde kullanılan kaynakların en etkin şekilde değerlendirilmesiyle doğrudan ilintili.

Kaynakların değerlendirmesi ve üretim süreçlerinin sürdürülebilir kılınması adına da ulusal ve uluslararası alanlarda çeşitli çalışmalar gerçekleştiriliyor. Uluslararası alanda buna örnek olabilecek en önemli gelişme, EKOIQ dergisinin

Aralık 2014 sayısında da ek olarak paylaşılan **Endüstri 4.0** konusu (issuu.com/avrupaisletmeleragi) Endüstri 4.0 kısaca, “Bilişim teknolojilerindeki atılımları, geleneksel endüstriyel süreçleri tamamen değiştirme amacıyla kullanma yaklaşımı” olarak tanımlanabilir. Almanya’da gündeme gelen ve kısa sürede ilgileri üzerine toplayan Endüstri 4.0; işletmelere verimlilik, hız ve esneklik konularında önemli avantajlar sağlıyor.

Uluslararası arenada gerçekleşen değişimlerin, ulusal ölçekte yansımalarına bakacak olursak, üretimin sürdürülebilir kılınması adına kalkınma ajansları tarafından verilen desteklerin içine temiz üretim ve endüstriyel simbiyoz başlıkları girmeye başladığı da görülüyor. Ayrıca

sanayide temiz üretim uygulamalarının yaygınlaştırılmasına ve teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik faaliyet göstermesi için **TÜBİTAK-MAM** bünyesinde Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü kuruldu. Elbette Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı’nın TTGV tesis özelinde temiz üretim, tesisler arasında endüstriyel simbiyoz çalışmaları başta olmak üzere yaptığı ve yapmaya devam ettiği öncü çalışmaları da unutmamak lazım...

Üretim verimliliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması açısından güzel bir örnek de Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü’nün (VGM) gerçekleştirdiği “**Sürdürülebilir Üretim Sempozyumu**”. Bizim de yakından takip ettiğimiz sempozyumun ilki, 10 Ni-

san 2013 tarihinde VGM ile Hacettepe Üniversitesi Çevre Uygulama ve Araştırma Merkezi işbirliğinde “Türk Sanayicisi Geleceği Planlıyor: Temiz Üretim ile Sürdürülebilir Sanayiye Doğru” temasıyla Ankara’da düzenlenmişti. Türkiye’deki sanayinin sürdürülebilir üretimi nasıl gerçekleştirdiğinin örneklerinin verildiği sempozyumda, katılımcılara konuyla ilgili güncel mevzuat ve finansman desteklerine ilişkin bilgi aktarımı da yapılmıştı.

Sempozyumun ikincisi ise VGM ile **Boğaziçi Üniversitesi Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Uygulama ve Araştırma Merkezi** işbirliğinde 9 Aralık 2014’te Boğaziçi Üniversitesi’nde “Sanayide Dönüşüm İçin Yaşam Döngüsü Analizi ve Enerji Verimliliği” temasıyla gerçekleştirildi. Sempozyumda yaşam döngüsü analizi ve enerji verimliliği alanlarındaki iyi uygulama örneklerine yer verildi.

Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı, Yakında Yürürlüğe Giriyor

Sempozyumda açılış konuşmalarını Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Fikri Işık**, İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**, Boğaziçi Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. Gülay Barbarosoğlu**, VGM Genel Müdürü **Anıl Yılmaz**, Boğaziçi Üniversitesi Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü **Nilgün Cılız** gerçekleştirdi.

Sözlerine yeni bir üretim modelinin oluşturulması gerektiğini söyleyerek başlayan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, “Üretim ve çevrenin korunması dengesini çok iyi kurmalıyız. Ne üretimden ödün vermeli ne de çevreye zarar vermeliyiz” dedi. Sanayide tüketilen elektriğin %70’ten fazlasını düşük verimli elektrik motorlarının tükettiğini de kaydeden Işık, şu bilgileri paylaştı: “Bakanlık olarak bunların

“İklim Değişikliği Kapsamında Sanayide Teknoloji İhtiyaç Değerlendirilmesi ve Seragazi Azaltım Potansiyelinin Belirlenmesi” adlı projenin demir-çelik, çimento, seramik, petrokimya gibi özellikli sanayi sektörlerinde uygulanması hedefleniyor.

yüksek verimli motorlarla değiştirilmesi için çalışmalar yürütüyoruz. 15 milyon az verimli elektrik motoru daha verimli olanlarıyla değiştirildiğinde yılda 8 milyar TL’lik elektrik tasarrufu sağlanacak. Yapılan yatırımın geri dönüş süresinin ise 1,5 yıl olacağını tahmin ediyoruz.” VGM koordinasyonunda, Temiz Üretim Merkezi’nce yürütülen “Sanayide Kaynak Verimliliği Potansiyelinin Belirlenmesi” projesini önemsediklerini anlatan Işık, Bakanlık olarak 2014-2017 yıllarını kapsayan Ulusal Eko-Verimlilik/Temiz Üretim Programı’nı da hazırladıklarını hatırlattı. TÜBİTAK-MAM bünyesinde kurulan Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü’nün gerçekleştireceği bir projeye de değinen Işık, sözlerine şöyle devam etti: “İklim Değişikliği Kapsamında Sanayide Teknoloji İhtiyaç Değerlendirilmesi ve Seragazi Azaltım Potansiyelinin Belirlenmesi adlı proje bitmek üzere. Söz konusu proje; demir-çelik, çimento, seramik, petrokimya gibi özellikli sanayi sektörlerine uygulanabilecek ve emisyon azaltımı sağlayacak çevre dostu teknoloji odaklı bir metodoloji belirleyeceğiz. Ayrıca tüm sanayicilerimizin yararlanacağı iklim değişikliği ile mücadele konusunda kılavuz rehber hazırlanacak.” VGM tarafından hazırlanan Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı’nın ise yakın zamanda yürürlüğe gireceğinin haberini veren Işık, “sürdürülebilir yarınlar için sürdürülebilir üretim” vurgusu yaparak sözlerine

şöyle son verdi: “Firmalarımızı sürdürülebilir üretim yapma konusunda teşvik ederken, bir taraftan da tüketiciyi bilinçlendirmemiz gerekiyor. Tüketicilerimiz fiyat ve kalitenin yanı sıra sosyal sorumluluk, çevresel ve etik değerleri de göz önüne alarak ürün tercih etsin istiyoruz.”

Prof. Dr. Gülay Barbarosoğlu ise sürdürülebilir üretimin önemine değindiği konuşmasında, 2023 hedeflerine ulaşmak ve sürdürülebilir mevcudiyeti yakalamak için sürdürülebilir kalkınma ve sanayi-üniversite işbirliğine öncelikli önem vermenin gerekliliğine dikkat çekti. Endüstriyel ürün ve üretim süreçleri için Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi çalışmalarının Türkiye’de ilk olarak Boğaziçi Üniversitesi’nde başlamış olduğuna dikkat çeken Barbarosoğlu, bu kapsamda disiplinlerarası ve çok disiplinli çalışmalarla ulusal ve uluslararası uygulamalı Ar-Ge işbirlikleri gerçekleştirdiklerini aktardı. Bu çalışmalarda, Yaşam Döngüsü perspektifi ile ürün ve hizmetlerin çevre etkilerinin tüm yaşamları boyunca incelenmesi sağlanmakta olduğunu belirten Barbarosoğlu, üniversite bünyesinde yapılan çalışmalarda iyileştirme analizi ve sosyo-ekonomik değerlerin de entegre edilmesi ile sürdürülebilir üretim kapsamında bütüncül bir yaklaşım sunulduğunu sözlerine ekledi.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan da “Yaşam döngüsü analizi sanayinin sürdürülebilirliği açısından önem taşıyor. Bu, sadece çevresel etkilerin ölçümü açısından değil, aynı zamanda ekonomik parametrelerin ölçülebilir bir yöntem olması açısından çevre sanayi ve tüketici dostu bir yöntem. Akıllı şebekeler, akıllı şehirler ve yenilenebilir kaynakların çoğaldığı günümüzde ülkemizin enerji konusunda alması gereken daha çok yol var” dedi. Bahçivan, Türkiye’nin enerji maliyetlerini azaltmak için enerji verimliliğini kullanmak zorunda olduğunu söyledi. ○

Mendireklerden “Delta Works”e... Bir Kere Yap, Tam Yap!

%50’lik bölümü deniz seviyesinin 1 metre altında bulunan Hollanda, başına gelen felaketlerden ders alarak suya hükmetmeyi öğrenmiş bir ülke. 1953’te binlerce kişinin ölümüyle sonuçlanan sel baskının ardından “Delta Works” projesini hayata geçiren Hollanda’dan öğreneceğimiz çok şey var...

✍ Zeynep Heyzen ATEŞ

**“Deniz olunmalı oğlum, bulutuyla,
gemisiyle, bahçıyla, yosunuyla”
Nazım Hikmet**

Ülkelerin düşünme biçimlerini, hayata bakışlarını ve hatta bir ülkenin köklerini anlamamanın en şaşmaz yollarından biri de o ülkenin kahramanlarını incelemektir. Herkül gibi, ca-

navarları yenen (ve sevdiğinin ihanetiyle hayatını kaybeden) bir kahraman olabilir bu veya ülkesini kurtaran bir asker... Hezarfen gibi kanat takıp gökyüzüne meydan okuyan bir mucit veya düşmanlarını zehirleyen bir Medici kraliçesi... Saymakla bitmez! Ama bir ülke var ki, kahramanı insanı gülümsetecek türden ve bu küçük kahraman gerçek olsun ya da olmasın, bu-

günkü Hollanda hakkında pek çok ipucu barındırıyor içinde: “**Çocuğun ve Barajın Hikayesi**”. EKOIQ olarak sizlere bu hikayeyi hatırlatarak Kuzey Avrupa’daki etkilerini, insanların bakış açısını ve çözüm üretişlerini ne kadar güzel özetlediğini anlatmak istedik. Elbette takdir sizindir.

600 Yıldır Suya Set Çekiyor

Hollanda, barajlar ve mendireklerle korunan bir ülke. Tarihi boyunca savaşarak değil, suya set çekerek ve suya hükmederek toprak kazanmış, ticaretle ülkeyi kalkındırmış, denizciliğin geliştirilmesiyle bugünkü sosyoekonomik düzeyine ulaşmış. Kısacası “Deniz olmuş, denize hükmetmiş”. Ülkenin -ve Belçika’nın da- bir bölümü deniz seviyesinin altında kaldığından mendirekler ve denizin karaya girip nehirlerle birleştiği bölgelerdeki baraj sistemleriyle kentleşmenin güven içinde gerçekleştirilmesi garantilenmiş.

Barajlar ve mendirekler, hayati önem taşıyor bu ülkede. Haliyle halk kahramanları da canavarları yenen veya düşmanları bozguna uğratan biri değil, sele engel olan küçük bir çocuktur. 1950 yılında **London Journal**’da yayımlandığında dünya çapında meşhur olan bu hikayenin gerçeklere dayanıp dayanmadığını kimse bilmese de, baraj duvarında oluşan çatlak görüp parmağıyla o çatlak tıkayan çocuk, Hollanda’nın milli kahramanıdır. Birileri gelene dek öylece beklediği, soğuktan buz kesse de yerinden kıpırdamadığı ve çatlak tıkayarak büyümesini engellediği söylenir. Spaarndam, Madurodam ve Harlingen’de “**Peter**” adı verilen ufaklığın heykellerini görmek hiç de şaşırtıcı değildir. Hikaye çok popüler olup sayısız ülkede yayımlandığında çocuğa -Hollandalıların itirazlarına rağmen- Amerikalılar tarafından “**Hans**” adı verilmiştir. Ekonomik gücü yüksek olan bir ülkenin başka bir ülkenin tarihine ve kültürüne, hatta efsanelerine müdahalesi mi demeli?... Yorum yapmayacağım ama Türkiye’deki bazı çevirilerde genelde İngiliz dili temel alındığından bu küçük kahramanımızın adı Peter değil, ne yazık ki Hans olarak geçer (Çevirmen ve editör olarak kalbimi sızlatan bir tecavüz). Türkiye, bu noktada bir bakıma madalyo-

nun diğer yüzünü temsil ediyor. Bugünlerde gerek yeni havalimanı tartışılırken, gerek su rezervleriyle ilgili projelere ve havzalara neler olacağı masaya yatırıldığında “suya müdahale etmenin zararlarıyla” ilgili demeçlerle karşılaşıyorum. Genellemeler beni korkutur ama bu genellemelerin ve bakış açılarının altında, sanırım bu yaklaşımın egemen olduğu ülkelerin geçmişlerindeki başarısızlık ve felaket hikayelerini de göz önünde bulundurmak gerekiyor. Suya hükmetmek, inşaat mühendisliğinde başlı başına bir uzmanlık alanı ve 600 yıldır suya set çeken bir ülke ile diğerlerini kıyaslamak zor.

İngilizler dahi toprak-su ilişkisinden emin olmadıkları bölgelerdeki havalimanı inşaatlarında Hollandalı mühendislerin yardımına başvuruyorlar. Bu, İngiliz mühendisliğinin yetersizliğinin değil, Hollandalıların bu alanda dünyanın en iyisi olmasının önemli bir göstergesi. Sulak bir bölgede tek bir pisti oluşturmak bile yeri geldiğinde yıllar alıyor. Sürekli bakım yapılırsa dahi, temeli mühendislik açısından optimum çizgide hazırlayamadığımız takdirde pistlerin binlerce uçağın iniş kalkışlarına bir yıldan uzun süre dayanması imkansız; fakat bunu Hollandalılar yaptığında oluyor. Oluyor; çünkü bir ülkenin kendini korumak ve büyümek için yüzlerce yıl suyu anlamaya çalışması, suya meydan okuması, yeni ve sadece bu temele dayanan teknolojileri geliştirmesi

Baraj duvarında oluşan çatlak görüp parmağıyla tıkadığı, birileri gelene dek öylece beklediği, soğuktan buz kesse de yerinden kıpırdamadığı söylenen Peter adlı çocuk, Hollanda’nın milli kahramanı...

Reuben SIMPSON

Reuben SIMPSON

Hollanda'nın %20'si su seviyesinin altında, %50'lik bölümü ise deniz seviyesinin 1 metre aşağısında kalan toprağa inşa edilmiş. Ülkede deniz seviyesinin 200 metre altında kalan mahalleler de var.

az buz bir şey değil. Bu noktada “yapılamaz” demenin ne kadar yanlış olduğu bir kere daha ortaya çıkıyor; asıl mesele “doğru yapmanın ne kadar zor ve masraflı olduğu” gerçeğiyle yüzleşmek, “yapabilirim” diyen herkesin yapamayacağını ve kötü yapılmış bir işin halkın hayatını riske atacağını ta iliklerine kadar hissetmek.

“Aman Doğaya Dokunma” Diye Bir Seçenek Yok

Niyetim, havalimanlarından ve su yataklarıyla bilinçsizce oynanmasından bahsetmek değil, “Aman doğaya dokunma” diye bir seçenek olmadığını hatırlatmak. Hollanda'nın %20'si su seviyesinin altında, %50'lik bölümü ise deniz seviyesinin 1 metre aşağısında kalan toprağa inşa edilmiş. Deniz seviyesinin 200 metre altında kalan mahalleleri var. Doğa ise her

zaman merhametli değil. 1953 su baskını gibi olaylarda, su seviyesinin altında kalan bölgelerde yaşanan can kaybının haddi hesabı yok. Bölgedeki aileler, hâlâ doğanın insanoğluna meydan okuduğu o yıl kaybettikleri akrabalarını hatırlıyor.

Hollanda, Belçika ve İngiltere gibi ülkelerin bugünkü aşamaya gelmelerinin temelinde bizim de yaşadığımız deprem, yangın, sel gibi felaketler yatıyor. Yüzlerce yılda iyice açılan fark ise bu felaketlere çözüm üretme sürecinde kullanılan yöntem tercihlerinden kaynaklanıyor. İzlanda, yanardağ patlamasında her şeyini kaybeden insanları imece yöntemiyle kurtarır ve ayakları üstünde durmalarını sağlarken bizler hâlâ Adapazarı depreminde her şeyini kaybeden pek çok insana en ufak bir sürdürülebilir çözüm sunabilmiş değiliz. Üretim olmayan yerde insanlar nasıl yeniden kendilerine bir hayat kursun? Elbette hükümetlerimiz benden daha iyi biliyordur ama dünyaya baktığımda yanıt net: 1 gün, 1 ay yemek vermekle olmuyor bu işler. İş bulmak, iş yaratmak zorundasınız (Dedem de evini kaybetti o depremde ve sigortası olmadığı için bütün malı mülkü yitti gitti. Aynı yıl, dernekler o kadar para topladı, ek vergiler konuldu. Biz bir yararını görmedik. O yaşta, kızımın yanına taşındı ve emekli maaşıyla dört kişiyle birlikte iki göz bir evde son 10 yılını geçirdi. Aynısı Van için de geçerlidir, evlerini kaybedenler prefabrik demeye bin şahit isteyecek evlerde, çok zor koşullarda yaşamaya çalışıyordu. Deprem yılında yurtdışından yardım için gelen ekiplere

çevirmenlik yapıyordum, bir TV muhabirinin -isim vermeyim- gelip “Ceset çekebilir miyiz?” dediğini bilirim. Yollanan kolilerden tarihi geçmiş ilaçlar, delik deşik giysiler çıkmıştı. Bunlar nereden çıktı diyeceksiniz? Çünkü İzlanda’da dünyayı kilitleyen ve bütün bir bölgeyi yok eden yanardağ patlamasının ardından neler yapıldığını gördüm. Kimse kimseye para göndermedi, yardım derneklerinin topladığı paralar kimsenin umurunda değildi. Para verip vicdani yükten kurtulmadılar. Reykjavik’te şirketler çalışanlarına ödeme izin verdi ve müdürler dahil herkes, kürekleri eline alıp küller altında kalan çiftlikten insanları kurtardı. Yeni evlerin yapılmasında imece usulü çalışıldı. Kimse “Ben işyeri sahibiyim, ne işim var kazma kürekle” demedi. Binlerce insanın para veya mal yardımıyla değil, bizzat gidip amelelik yaparak evleri, tarlaları temizlemesiyle bir yılda kurtarıldı güney sahili. Tarım ve hayvancılık toparlandı, volkanik toprakta yetişebilecek ağaçlar ekildi ve şimdi neredeyse benim boyumda, o zaman dikilen ağaçlar. Buna felakette orman, ormancılık, hayvancılık yaratmak denir. Toplam 200 çiftlik, 100 bin insan olunca böyle şeyleri yapmak daha kolay tabii. Bu bağlamda Türkiye’nin yardımsever olmadığını söylemiyorum, aksine bağış konusunda önde gelen ülkelerdeniz ama işgücü bağışlamakta kötüyüz. Adapazarı depreminde İsviçre ordusuyla Türkiye’ye gelmişim, iki hafta deprem bölgesinden ceset çıkardım, çevirmenlik yaptım. Üstelik felaketin tekrarlanması ihtimaline karşı burada insanları eğitmek üzere bir ekip bıraktılar giderken. Yardım-kurtarma merkezleri kurdular. Biz gönüllü çalışıyorduk zaten, ama kalan tüm masrafları kendileri karşılayarak yaptılar bunları. Ortada din, dil, ırk ayrımı gibi şeyler yoktu, Kızılhaç, Kızılay yoktu. Zorda olan insanlara yardım etme zorunluluğu, “insaniyet” vardı.

Bir Mühendislik Harikası:

Delta Works

İşte, Hollanda kıyılarında hayata geçirilen **Delta Works** gibi projeler de bu düşünme biçiminin uzantısı: “Bir kere çöz, tam

çöz.” 1953’teki su baskınının ardından hayata geçirilen ve bugün de eşi benzeri olmayan bir proje. İlk bakışta denizden geçen bir yol gibi düşünebilirsiniz ama bu çelik-beton karışımı yapılar bir dizi baraj ve mendirek sistemiyle suyun tehdit oluşturan yapısının tehdit olmasının önüne geçmek için yapılmış bir mühendislik harikası! İnsanın doğa karşısında -doğayı doğru anladığı takdirde- ne kadar büyük zaferler kazanabileceğinin bir nevi ispatı. Ziyaret etme fırsatı bulduğum Zeeland sahili de Delta Works projesinin uygulandığı bölgelerden biri. Mendirekler, fırtına bariyerleri, şehirleri birleştiren kilometrelerce uzunlukta bir tür köprü ve eğlence merkezi... Dünyanın en muhteşem balık restoranı da cabası.

New Zealand’a da adını veren (çoğu kişi Yeni Zelanda’nın İngilizler tarafından

Dünyanın en önemli liman kentlerinden Rotterdam’ı sel baskınlarına karşı korumak için inşa edilen Maeslandkering (fırtına dalgası bariyeri) açılır-kapanır dev kapılara sahip (üstte).

Yüzen Havalimanı 25 Yılda Bitirilecek

Karaya daha da fazla bina, havalimanı yüklemenin yaşam kalitesini düşüreceğine ve lojistik sorunu doğuracağına karar veren Hollanda, artan yolcu ve yük miktarına yetiştirmek için tarih boyunca yaptığı gibi yine denizle işbirliğine başvurup yüzen bir havalimanı inşa etmekte karar kılmış. Hollandalı iki şirket, **Royal Haskoning** ile **Van Oord** da önümüzdeki dönemde ülke kıyısına 20 km mesafede yüzen bir havalimanına imza atmaya hazırlanıyor. Bu havalimanının pistlerinin de sabit değil, deniz koşullarına göre yön değiştiren iniş pistleri olması planlanıyor. (Bir ülke karaya yüklenmek yerine, denizi bütün imkanlarıyla kullanmasını öğrenmeyi seçtiğinde ortaya çıkan mühendislik projesi böyle oluyor.) **Schiphol** Havalimanı'nın yükünü azaltması beklenen havalimanının

öncelikli görevi, Amsterdam üzerinden uçacak yolcuların diğer uçaklara geçmesini sağlamak. Bu sayede vize sorunu da çözülecek. Örneğin, Amsterdam aktarmalı olarak İstanbul'dan Hong Kong'a uçan yolcular, "Avrupa vizeniz var mı, yok mu?" veya "Niye geldiniz?" gibi rencide edici sorulara muhatap olmadan yollarına devam edebilecek. Avrupa'ya geçecek yolcular ise gemilerle karaya transfer edilecek ve kolayca şehir merkezine ulaşabilecekler. İkinci bir amaç ise uçaklar yüzünden gittikçe artan ses kirliliğini şehirden uzaklaştırarak sürekli inip kalkan uçakların gürültüsünden şehri kurtarmak. Yaşam kalitesine önem vermek böyle bir şey işte! Proje Kuzey Denizi'ne 4 milyar metreküp kum, kaya yığılması ve çelik temellerin yerleştirilmesiyle 25 yılda tamamlanacak.

"Para kazanmayı değil, halkını korumayı hedefleyen ve "başkasından satın almak" yerine kendi işini kendi yapan, sorumluluğu kendi alan bir idari yaklaşım var Hollanda'da"

keşfedildiğini sanır ama ilk kaşif **Abel Tasman**'dır ve Hollanda, kimsenin top-rağını işgal etmekle uğraşmadığından ticaret haklarıyla ilgili antlaşma imzalayıp gerisini İngilizlere bırakacaktır), Zeeland sahili işte böyle gelişir ve gelişmekle kalmayıp dünyanın önde gelen turistik ve deniz ürünleri ticaretinin yapıldığı limanlardan birine dönüşür.

Yolunuz Hollanda'ya düşerse Amsterdam'da turist gibi dolaşmayın. Rijksmuseum'un üçüncü katının ikinci

kulesindeki **0 (zero)** adlı "gizli" bölümdeki **Delta Works** projesinin 1953'te çekilmiş filmini ve açıklamaları izleyip mühendisliğin zirvesine şahit olun. Hiç olmadı, otobüse atlayıp Zeeland Köprüsü'nden geçin.

Güzellik yalnızca sanat ve doğadan ibaret değildir. Zeeland sahili sanatın, mühendisliğin ve doğanın birleştiği noktaya dikilmiş bir şaheser. İnsanoğlunun doğanın ruhunu anlayıp ona zarar vermeden, denize hoyratça davranmadan, kendini korumak için neler üretebileceğinin en göz alıcı, en yaratıcı halinin de ispatı. En son setlerin 2015'te bitmesinin planlandığı düşünülürse bir işi doğru dürüst yapmanın, barajların nerelere kurulacağını, model seçiminin, karayı doldurma sistemleriyle ilgili tercihlerin zaten elli küsur yıllık, bitmek bilmeyen bir proje olduğunun da göstergesi.

Doğa ile İnsan El Ele...

Para kazanmayı değil, halkını korumayı hedefleyen ve "başkasından satın almak" yerine kendi işini kendi yapan, sorumluluğu kendisi alan bir idari yaklaşım var Hollanda'da. 51 yıldır tek bir sel baskını dahi yaşanmamış olması bu düşünme biçiminin ne kadar doğru olduğunun kanıtı. EKOIQ ekibi olarak hidroelektrik enerjinin yanı sıra bir de rüzgar enerjisiyle ülkeyi beslemek için bu setlerin yanı başına kurulmuş rüzgar değirmenlerine bakarken gözlerimizi bu güzellikten almakta epey zorlandığımızı söylemem gerekir. Kilometrelerce uzanan yollar, setler, limanlar, rüzgar enerjisiyle çalışan değirmenler... Doğa güzelliği değil, insan ile doğanın el ele verişinin yürek genişleten güzelliği... Denize meydan okusa da deniz tarafından sahiplenilmiş duvarlar, üzerlerindeki otoban büyüklüğünde yollar... Bu yolların ve duvarların en uzununu Zeeland'da ama iç bölgelerde de suyun kontrollü geçişine izin vererek karanın kurummasına engel olan, ticaret yollarını tıkamayan, örümcek ağını andıran barajlardan oluşan fonksiyonel bir tasarım var. Hele hele o kumsalda oturup denizden yeni çıkmış midyeleri yiyerek şarabınızı içmek yok mu... Daha ne olsun! ○

Sürdürülebilir İş Modelleri İçin
YEŞİL DOSTU SERTİFİKA
DÖNEMİ BAŞLIYOR!

YEŞİL MAĞAZALAR

YEŞİL MARKETLER

YEŞİL RESTAURANTLAR

YEŞİL AVM'LER

YEŞİL OFİSLER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
AKADEMİSİ
SUSTAINABILITY ACADEMY

BUREAU
VERITAS

işbirliği ile

Toshiba Eco MFP ile Kağıdı Sil, 5 Kez Kullan

Devrim niteliğinde bir ürünü pazara sunan Toshiba, dünyanın ilk silinebilir toner kullanan çok fonksiyonlu cihazı Eco MFP ile %80 oranında kağıt tasarrufu yapılmasını sağlıyor. Bir kağıdın 5 kez silinip yeniden kullanılabileceğini söyleyen Toshiba Türkiye İş Geliştirme Koordinatörü Doğan Pinhas, Eco MFP'de kullanılan teknolojiyi anlatıyor.

Toshiba e-STUDIO 306LP, dünyanın ilk ve tek silinebilir toner kullanan çok fonksiyonlu cihazı olarak Türkiye pazarında da yerini aldı. Bize öncelikle, bu üründe kullanılan teknolojiyi anlatır mısınız? Silme işlemi nasıl gerçekleşiyor?

Toshiba'nın piyasaya sunduğu e-STUDIO 306LP, dünyada ilk ve tek silinebilir toner teknolojisine sahip fotokopi, yazdırma, tarama ve kopyalama özellikleri bulunan MFP (çok fonksiyonlu) cihazı. Daha kısa adıyla dünyanın gerçek anlamda ilk çevre dostu **Eco MFP**'si diyebiliriz. Burada kullanılan teknoloji, baskı (çıkı) aldığımız ya da kopyalama yaptığımız kağıdın üzerindeki görüntü ve yazıların silinip, o kağıdın tekrar kullanılmasını sağlıyor, dolayısıyla %80 gibi çok ciddi bir oranda kağıt tasarrufu yapılmasına olanak tanıyor. Silme işlemi Eco MFP ile birlikte çalışan silici ünitesi **Toshiba e-STUDIO RD30** tarafından gerçekleştiriliyor. Silici ünitesi, silinebilir özel bir toner ile baskısı alınmış

dokümanları yüksek ısı prosesinden geçirerek silme işlemi tamamlıyor. Bu işlem sırasında veri kaybının korunması amaçlanarak kağıdın üzerindeki bilgiler silici ünitesi tarafından taranıyor ve bilgisayarınızda bir dosyada saklanabilir veya e-posta yoluyla belirlenen adrese gönderilebiliyor.

Peki, özel bir kağıda gereksinim var mı? Bir kağıt en fazla kaç kez silinebiliyor?

Özel bir kağıda gereksinim yok; standart A4, A5, B5 ve mektup boyutlarında her tip kalitede kağıt kullanılabilir. Bir kağıt ise beş defa silinip tekrar kullanılabilir. Silici cihazın mimari yapısı dolayısıyla, tekrar kullanılacak kağıtları üst çekmeceye, artık kullanılması önerilmeyen kağıtları alt çekmeceye atıyor.

Söz konusu teknolojinin, çevresel etkileri azaltma konusundaki avantajlarını anlatır mısınız?

Eco MFP, doküman teknolojilerinin

de bir devrim niteliğinde. Teknolojinin çıkış noktası da bu tip cihazların çevresel zararlı etkilerinin azaltılmasına ve yaşam alanlarımızın korunmasına yönelik. Kağıdın üretimi, geridönüşümü ve imhası için yapılan her türlü işlem CO₂ emisyonunun artmasına neden oluyor, ayrıca ofis ortamlarında çeşitli sebeplerden dolayı çöpe atılmayı bekleyen kağıt atıkları ciddi oranda bir maliyet unsuru oluşturuyor. Toshiba Eco MFP sistemiyle sağlanacak kağıt tasarrufu, CO₂ emisyonunun azaltılması ile birlikte kağıdın tasarruf edilmesi sayesinde maliyetlerinizi düşürecek ve en önemlisi azalacak kağıt tüketimi makro anlamda su ve hava kirliliğini önleyerek yaşanılabilir bir çevreye katkıda bulunmanızı sağlayacaktır. Bunu bir örnekle açıklayalım. Ayda ortalama 5.000 adet kağıt tüketimi olan, ofisinde bu sistemin en az 3 yıl kullanılmasını sağlayan ve bir kağıdın silme işleminden sonra en az 3 kez kullanımını gerçekleştiren

tiren bir şirket; normal bir MFP cihazında 3 yılda 180.000 adet kağıt tüketimi yaparken, Toshiba Eco MFP sistemi sayesinde **kağıt tüketimini 60.000 adede düşürüyor** ve 120.000 adetlik tasarruf sağlıyor. Bununla birlikte her bir sayfa üretimi sırasında ortaya çıkan CO₂ salımlarını %67 oranında azalıyor.

Bildiğimiz kadarıyla bu ürün, 2006 yılında piyasaya çıktı. Eco MFP'nin Türkiye pazarına girişi ne zaman oldu?

Eco MFP 2006 yılında Toshiba tarafından prototip model üretimi yapılarak, sadece Japonya pazarında, üzerinde gerçek zamanlı Ar-Ge çalışmaları yapılmak amacıyla piyasaya sunuldu. Bu süre zarfında cihazın geliştirilmesi bakımından ciddi yatırımlar ve çalışmalar yapı-

maya devam edildi. Tam anlamıyla dünya pazarına sunulması Aralık 2012'dir ve çok kısa bir süre sonra Türkiye'de tanıtımı, 2013 Ekim ayında yapılan Cebit Fuarı'nda, Toshiba'nın tek yetkili distribütörü

olan firmamız Elektromak Büro Makineleri A.Ş. tarafından yapıldı.

Son olarak eklemek, vurgulamak istedikleriniz nelerdir?

Son yıllarda teknoloji üreten büyük firmalar tarafından yapılan çalışmalar insan ve onun yaşadığı çevreye odaklanmıştır. Global olarak en büyük sorun olan doğal kaynakların insana bağlı nedenler yüzünden tükenmesi teknolojilerin bu alanlarda geliştirilmesi sonucunu doğuruyor. Toshiba da bir dünya markası olarak bu tür çalışmaların öncülerinden olduğunu Eco MFP teknolojisi ile bir kez daha gösterdi. Ancak bu bilinçlenmeyi sadece markalar değil, birey olarak bizlerin de sağlaması gerekiyor. Doğal kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi bakımından olmazsa olmaz işlerin başında bazı alışkanlıklarımızın değiştirilmesi gelecektir. Evimizde nasıl su tüketimi ya da enerji tüketimini azaltmak için bir takım önlemler alıyorsak ofisimizde, çalıştığımız ortamlarda da bu önlemleri almamız gerekir.

Kağıdın tekrar kullanımı sistemi sayesinde iş yerinizde sağlayacağımız tasarruf ofis maliyetlerinizi ciddi oranlarda düşürürken, ekolojik çevrenize verimlilik katmanıza neden olarak aldığımız bu önlemlerin en başında yer alacaktır. ○

Türkiye pazarına geçtiğimiz yıl sunulan Toshiba Eco MFP, her bir sayfa üretimi sırasında ortaya çıkan karbondioksit salımının %67 oranında azaltılmasını da sağlıyor.

Teşekkürler...

Adettendir, her yeni yıla girildiğinde mutlaka 2014'ün muhasebesi yapılır, kararlar alınır ve yeni yıla umutlarla girilir. Biz de farklı bir şeyler yapalım istedik; sosyal medya sayfalarımızda en çok “**reyting**” alan içeriklerimizin hangileri olduğuna baktık. Bunları sizler için derleyerek 2014 boyunca takipçilerimizin en çok dikkatini çeken haberlerin neler olduğunu sizlerle paylaşmak istedik. Sonuç: Görünen o ki, sadece enerji sektörünün değil, halkın da güneşe olan ilgisi çok büyük.

Facebook'ta en çok okunan, paylaşılan ve yorum yapılan haberimiz, Hindistan'daki sulama kanalları haberi oldu. Temiz enerji gibi herkese hitap etmeyen bir konuda 570.000 kişiye ulaşan bu içerik, bu tür projelere halkımızın ne kadar hasret olduğunu ve ülkemizde de gerçekleşmesi durumunda ne kadar benimseneceğinin net bir göstergesi.

Güney Afrika'daki bir güneş santral projesinin sosyal medyada yoğun ilgi çekerek 352.000 kişiye yakın insana ulaşması ise yine yurdumuz insanının “güneşe duyduğu özlemi”(!) dile getirdiğine işaret etti.

Üçüncü sıradaki “Solar Eşek” haberimize takipçilerimizin gösterdiği tepki hayli ilginçti. Bazıları fikri gayet yaratıcı ve mantıklı bulurken, bazı takipçilerimiz ise panellerin eşeğe ağır gelmesi ihtimaline karşı tepkilerini dile getirdiler. Komik ve çok vicdani yorumlar aldık 😊 140 kelimelik dünyada paylaştığımız “Mor ve Ötesi'nin 2013 tarihli hit şarkısı Güneşi Beklerken, solar sektörde hâlâ söyleniyor :)” içerikli twettimizin bu kadar retweet ve favorite edilmesini biz de beklemiyorduk. Hele Mor ve Ötesi'nin solisti ve aynı zamanda sıkı bir çevre akti-

visti olan Harun Tekin tarafından...

Ama bizim için yılın en önemli olayı, Anadolu'daki üniversitelerde yaptığımız bir dizi seminer sırasında gıda mühendisliği okuyan bir genç kızımızın yanımıza gelerek “Sayenizde önümde yeni bir kapı açıldı adeta, vizyolum değişti. Geleceğe daha umutlu ve farklı bakıyorum artık” demesi oldu. Bu seminerlerin yapılmasına katkıda bulunan tüm sponsor firmalarımıza bu vesileyle tekrar teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz.

EKOIQ'nun 2015'teki bu ilk sayısında bir teşekkürü de sosyal medyadan ve web sayfamızdan bizi takip edenlere yollamak istiyoruz. Ve elbette iki senedir bizi misafir eden EKOIQ ekibine. Kuruldukları ilk günden beri kalite ve çizgilerinden hiç ödün vermediler, her yeni sayıyı kendi yazdıklarımızı değil, onların yazdıklarını okumak için heyecanla bekler olduk. Şimdi üç ayda bir GÜNDER ve SolarBaba Platformu işbirliğiyle yayımladıkları **GünDergi**'nin yeni sayılarını da ipe çekiyoruz. İlk sayısı dağıtılan derginin, çok başarılı içeriği ile kısa zamanda enerji sektörünün en önemli yayınlarından biri olacağına eminiz.

Yeni yılda başarılı, “enerjisi” yüksek, sağlıklı ve huzurlu günler sizinle olsun...

Senem Gençer

www.facebook.com/
www.twitter.com/altenerji
www.linkedin.com/altenerji

2014'te Sosyal Medyada En Çok İlgi Çeken 10 “Alternatif Enerji” Haberi

1 Hindistan'da Kanal Üzerine Güneş Enerjisi

Bu proje, kanal üzerine kurulan güneş panelleriyle hem kanal içindeki suyun buharlaşmasını önleyecek, hem de güneş enerjisinden elektrik enerjisi üretecek.

Haberin devamı için: <http://www.alternatifenerji.com/hindistanda-kanal-uzerine-gunes-enerjisi-projesi.html>

2 Bunu Biliyor muydunuz?

Güney Afrika'da devreye alınan 96 MW gücündeki **Jasper** güneş enerjisi santralının kapasitesinin şu anda Türkiye'nin güneş enerjisi toplam kurulu gücünün üç katından daha fazla olduğunu biliyor muydunuz?

3 İzmirli Çiftçinin Solar Eşeği Dünya Gündeminde

İzmir'de ilçeye uzak tarım alanlarında çalışan ve sabit elektrik noktası bulmakta zorluk çeken çiftçiler, internete bağlanma konusunda yeni çözüm aramaya başladılar. Ve bu inovasyon ile dünya gündeminde yer almayı başardılar...

Haberin devamı için: <http://www.alternatifenerji.com/esek-sirtinda-gunes-enerji-santrali.html>

4 Resim Gibi, Işıl Işıl Bir Bisiklet Yolu

Hollandalı sanatçı ve tasarımcı **Daan Roosegaarde**, son derece yenilikçi bir çalışmaya imza atarak, güneş enerjisiyle çalışan LED'ler ve kendiliğinden parlayan (reflektörlü) çakıl taşlarından oluşan bir bisiklet yolu tasarladı ve proje halkın kullanımına açıldı. Projede ünlü ressam Van Gogh'un "Yıldızlı Gece" eserinden esinlenilmiş.

Detaylar ve video için: <http://www.alternatifenerji.com/van-gogh-solar-bisiklet-yoluna-ilham-verirse.html>

5 İsviçre Çakısı Niteliğinde Çok Fonksiyonlu "Solar Durak"

İranlı tasarımcı Mostafa Bonakdar tarafından geliştirilen Hydroleaf; çatısındaki güneş panellerinden kendi elektriğini elde edebilen, geceleri bir sokak lambası olabilen, yağmur suyunu toplayıp arıtan, "modern hayrat" amaçlı bir su sebili...

Haberin devamı için: <http://www.alternatifenerji.com/cok-fonksiyonlu-bir-dizayn-hydroleaf.html>

6 Bu Hafta Sonu Mont Almayı Düşünen Var mı?

Belki henüz ülkemizde değil ama **Tommy Hilfiger**, sırtındaki güneş paneli sayesinde cep telefonunu şarj edebilen bu montun satışına Amerika'da başladı.

Haberin devamı için: <http://www.alternatifenerji.com/gunes-panelli-mont-uretildi.html>

7 Yerli Trambus, Malatya'da Test Sürüşlerine Başladı

Bozankaya tarafından tamamen yerli üretim olarak sunulan, Türkiye'nin ilk trambus'ları Malatya'da kurulan özel hatta test sürüşlerine başladı. Trambus araçlarının kendi hatlarına alınmasıyla Türkiye'de ilk kez elektrik enerjisiyle çalışan lastik tekerlekli modern toplu taşıma aracı test edilmeye başlandı.

Haberin devamı için: <http://www.alternatifenerji.com/trambusler-malatyada-test-asamasinda.html>

8 Bu Otobüste Yerinizi Almaya Hazır mısınız?

İngiltere'de şehir içi taşımacılığa başlayan 40 yolcu kapasiteli bu otobüsün yakıtı, insan dışkı ve gıda atıklarından sağlanıyor. Tam depo biyometanla 300 km yol yapabilen bu otobüsün deposunu fulllemek için 5 kişi yeterli!

Bu ilginç tasarımın detayları için: <http://www.alternatifenerji.com/diski-ile-calisan-bu-otobuse-binmeye-hazir-misiniz.html>

9 Klorofilden Mini Güneş Paneli Üretti

Erciyes Üniversitesi (ERÜ) Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü 2. sınıf öğrencisi **Halit Çetin** ve arkadaşı **Hüseyin Çağlayan**, bitkilerde bulunan klorofil maddesini kullanarak mini güneş enerjisi paneli üretti.

Haberin devamı için: <http://www.alternatifenerji.com/mini-gunes-enerjisi-paneli-klorofilden-uretildi.html>

10 Hayaldi, Almanya'da Gerçek Oldu

"Ani elektrik ihtiyacından dolayı kağıt üzerinde yeşil kalsanız bile şebekenizin tamamen yeşil olması oldukça zordur" diye bilinir; ancak geçtiğimiz günlerde bu tezi çürüten önemli bir gelişme yaşandı. Almanya'daki Mecklenberg ağı, 5 MW/MWh'lik enerji depolama merkezi kurdu.

Yenilenebilir enerji tarihindeki bu önemli gelişmenin detayları için: <http://www.alternatifenerji.com/almanya-da-tamamen-yesil-elektrik-enerji-sebekesi-kuruldu.html>

Su, BM İklim Ödülleri, Geridönüşüm ve Enerji...

Afrika'nın Su Kıtlığı Çözümüne Çin Desteği

Konu, su kıtlığı ama bu kez umudumuza su serpen örnek bir işbirliği hikayesi var... İklim değişikliği, hızlı şehirleşme ve nüfus artışının, değişik coğrafyalardaki birçok ülkenin su kaynaklarını tehdit ettiğini neredeyse her ay sizlerle paylaşıyorum (Konu bulamadığımdan değil yanlış anlamayın, bu yaz barajlarımızın dibini gördüğümüz ülkemizde yeterince umursanmayan bu konuya sürekli dikkat çekmeyi kendime vazife edindiğimden!). Konu Afrika kıtasına gelince saydıklarımıza yoksulluğu, kötü yönetimi, teknik ve uzmanlık eksikliğini, yetersiz altyapıyı da eklemek gerekiyor. Hepsi bir arada ve üstelik hızla değişen hidrolojik koşullarda su kıtlığına iyice yol veriyor. Afrika'nın bu sıkıntısı, birkaç on yıl önce aynen Çin'de yaşanıyordu. Ancak dünyanın bu en kalabalık ülkesi, su sorununa son derece etkin ve ekonomik çözümler geliştirdi. Tüm tecrübelerini de 2010 yılında hükümetler arası bir proje ile Afrika'ya aktarma sürecini başlattı. Çin hükümetinin **7,5 milyon dolar** destek verdiği proje; **Etiyopya, Libya, Kenya** ve **Uganda**'da teknoloji transferi ile su kalitesini artırmak ve dağıtım şebekesini geliştirmekten genel yaşam kalitesini iyileştirmeye kadar bir dizi ekonomik ve sosyal hedefe hizmet ediyor. Projenin ana odağı ise **"güvenilir içme suyu temini"**... Bu bir yandan da Çin için Afrika su artıma sistemleri pazarında iş fırsatları oluşması demek. Tongji Üniversitesi, Birleşmiş Milletler Çevre Programı, Gansu

Su Koruma ve Araştırma Merkezi de projenin diğer ortakları. Proje kapsamında şehirleşme, ekosistem ve su yönetimi, çevresel sürdürülebilirlik üzerine çalıştılar, öğrenci konferansları, eğitim programları, saha çalışmaları da düzenlendi.

UN Environment@UNEP
<http://t.co/BMCGZ59G2c>

Birleşmiş Milletler İklim Ödülleri Sahibini Buldu

Peru'nun başkenti **Lima**'da yapılan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nda delegeler tarafından belirlenen "İklim Ödülleri" dağıtıldı. Ödül töreninde Genel Sekreter Ban Ki-moon, bu yaratıcı fikirlerin tüm dünyaya düşük karbonlu ve sürdürülebilir geleceğe dair umut verdiğini vurguladı. Gelelim yılın birincisine; yani **"Fener Aktiviteleri"** (Lighthouse Activities) projesine... Proje; Güney Amerikalı küçük ölçekli finans şirketlerini, Tayland'da güneş enerjisi patlaması yaratan milyar dolarlık firmaları ve Afrika'da

yaşam koşullarını iyileştiren iklim dostu evler oluşturan şirketleri aynı platformda buluşturuyor. Bilişim ve enformasyon teknolojisi firmalarının da desteğiyle bu yılın "Fener Aktiviteleri" geçmişe göre çok daha geniş ve yaratıcı çözümler yarattı. Latin Amerika Sürdürülebilirlik Organizasyonu Kurucusu ve Direktörü **Charly Alberti**'nin projeye ilgili yorumu da şöyle: "Bu tip işbirliklerinin güç verdiği aktivitelerle bölgenin doğal kaynaklarının korunmasında kısa zamanda büyük yol alınacağından büyük memnuniyet duyuyoruz."

UNFCCC@UN
ClimateTalks
<http://t.co/eiWZfvVTJO>

Kullanılmış Diş Macunu Tüplerinden Alüminyum ve Yakıt Üretiliyor

Gıda sektörünün önde gelen şirketlerinin desteklediği bir fon, eski diş macunu tüplerini sadece üç dakika içinde alüminyum ve yakıtla çeviren

Özgür ÖZTÜRK
ozgur.ozturk@akcansa.com.tr

sanayi ölçeğinde bir geridönüşüm tesisi kurdu! Sadece İngiltere’de yılda 16 bin ton bu tip plastik-alüminyum atık döküm alanlarına gidiyor. Cambrige Üniversitesi araştırmacılarının atık sorununa çözüm bulmak üzere yürüttükleri çalışmaların bir sonucu olarak keşfedilen “**mikrodalga ile uyarılmış piroliz**” (microwave induced pyrolysis) metodu ile iki dakika süresince 1112 derece F’a kadar ısıtıldığında temiz alüminyum parçaları, hidrokarbon gazlar ve yağ ortaya çıkıyor. Araştırmalar, tesisin kendisini üç yılda amorti edeceğini gösteriyor.

Sustainable Brands@

SustainBrands

<http://t.co/yERvYVjX7N>

Kadının Çiftçilikle Yarattığı

Değişim

Asya-Pasifik; sosyal, ekonomik ve kültürel yönden çeşitlilik içeren bir bölge. Yabancı yatırım, libelleşmenin getirdiği gelişmelerin paylaşımı, hem ülkeler hem de kadın-erkek arasında ciddi farklılıklar gösteriyor. Açlık, bölgenin en büyük problemi.

2011 yılı verilerine göre toplam nüfusun yaklaşık %20’si aşırı yoksulluk sınırında yaşıyor. Aile çiftçiliği (family farming) hâlâ tarıma hakim durumda. Çiftlikler, tipik olarak küçük (20 dönümün altında); sezonluk işçi kullanımı yaygın. Yoksul ailelerde özellikle kız çocukları okula gönderilmeyip çiftliklerde çalıştırılıyor, yaşlarına uygun olmayan tehlike ve sağlık koşullarına maruz kalıyorlar. Kadınların tarımda eskiye göre daha etkin rol almaya başlaması ise iş yüküne katkı, gelirin artışı gibi gerek aileye gerekse ekonomiye katkılar sağlıyor. Aldıkları bu sorumluluklar ve sağladıkları fayda, kadınların özgüvenlerini artırırken, yerel organizasyon aktiviteleriyle aldıkları eğitim, katıldıkları kolektif çalışmalar, sosyal yapıdaki yerlerini de sağlamlaştırıyor. Eğer kadınların **teknolojiye ve krediye erişim imkanları** erkekler kadar olabilese, tarımda verimliliği arttırabileceklerine olan inanç da tam...

Securing Water@

securingwater

<http://t.co/6v14g5aCTc>

Elektrikte Yerli Kömürün Payı Artacak

Türkiye’nin enerji alanındaki 2015-2019 Stratejik Planı’nda yer alan bazı yenilikler, hedefler, uygulamalar ve beklentiler şöyle: Doğalgaz depolama kapasitesinin uzun vadede yıllık tüketimin %20’sini karşılayabilmesini sağlamak amacıyla gerekli yatırımlar başlatılacak. Yerli kömürden üretilen elektrik enerjisi miktarı, dönem sonunda **yıllık 60 milyar kWh** düzeyine ulaştırılacak. Mevcut yerli kömür kaynaklarının elektrik enerjisi üretim yatırımlarına dönüştürülmesi ve yeni kaynakların araştırılması sağlanacak. Yenilenebilir enerji kaynaklarının birincil enerji ve elektrik enerjisi arzı içindeki payı artırılacak. Bu amaçla su, güneş, rüzgar, jeotermal ve biyoyakıt dayalı yatırımlara önem verilecek. Nükleer enerji, elektrik enerjisi üretim portföyüne dahil edilecek. Bu konuda ilk adım, Akkuyu Nükleer Santrali. Sinop ve yeri henüz belirlenmeyen ikinci ve üçüncü nükleer santraller de bunu izleyecek. Bu arada, geçen yıl elektrik enerjisi üretiminde doğalgaz %45 ile en çok paya sahip oldu. Bunu sırasıyla %25 ile hidroelektrik, %12 ile linyit ve %12 ile ithal kömür takip etti. Öte yandan dünyada elektrik üretiminde kömür, en çok kullanılan kaynak olma özelliğini koruyor. Dünya genelinde üretilen **elektriğin %41’ini kömür sağladı**. Bunu %21,3 ile doğalgaz, %15,9 ile hidro santraller, %13,5 ile nükleer santraller, %5,5 ile petrol santralleri ve %2,8 ile de diğer kaynaklar takip etti.

Enerji Günlüğü@enerjigunlugu

<http://t.co/Y0ZrwaNH14>

Dr. Uygur Özesmi
Change.org Doğu Avrupa
Batı Asya Direktörü

2015 “Değişimin Yılı” Olsun

Yeni yıla genelde dilekler ve hedeflerle başlarız. Change.org’da hedef, değişimi herkesin hayatının bir parçası haline getirmek. Şu anda 3.5 milyonu aşan change.org üyeleri, değişime olan inançlarını başlattıkları imza kampanyaları ve attıkları imzalarla gösteriyor, toplumsal olaylar konusunda sorumluluk alıyorlar. Başlatılan her imza kampanyası ister başarıya ulaşsın, ister ulaşmasın, değişim istediğimiz konuları gündeme taşıyor. Daha fazla ve daha doğrudan demokrasi istediğimiz bugünlerde değişim için harekete geçmek ve örgütlenmek her zamankinden daha önemli. Etrafımızda gördüğümüz çevre hakkı ihlallerine ve doğaya verilen zararlara karşı harekete geçmek, bu suçları kamuoyunda görünür kılmak için atmamız gereken ilk adım change.org’da bir imza kampanyası başlat-

mak. Daha sonra imza atanları pasif birer imzacı olarak görmek yerine, onları change.org vasıtasıyla bilgilendirmek harekete geçmeye davet etmek de ikinci adım. İşte ancak o zaman bu çevre hakkı ihlallerinin ve doğaya verilen zararların önüne geçebiliriz. Değişim, ancak yeterince büyük bir halk kitlesi bir araya gelip sesini çıkardığı zaman mümkün. Bu açıdan çevre hakkı ihlallerine ve doğaya verilen zararlara tek başımıza tanıklık etmek yerine arkadaşlarımızı, onların arkadaşlarını ve arkadaşlarının arkadaşlarını haberdar ettiğimizde, birilerinin gündemi naylon konularla işgal edip çevreye ve doğaya daha fazla zarar verilmesinin önüne geçebiliriz. Seçilmiş veya atanmış yetkililer, yeterince insan bir araya geldiğinde ancak bunun münferit bir hareket olmadığını ve kamuoyunun tepkisini

çektiklerini anlayabiliyorlar. Onlar bunu anladıkları anda önemli olan; kampanyayı imzalayanları harekete geçirerek yeterince baskı yaratmak, bu değişim için gönülsüz olan yetkilileri de ikna etmek. Zira genelde statükocu olan yetkililer ancak harekete geçmemek, harekete geçmenin bedelinden daha ağır olduğunda gerekli kararları veriyorlar. Yeni yıl değişimin yılı olsun, çevre ve doğaya verilen zararların kimsenin yanında kalmadığı insanların değişim için örgütlendiği yıl olsun. Doğa ile dost olacağımız yılların başlangıcı olsun 2015.

Not: Bu sayfalara yansımaları istediğiniz kampanyalarımızı bizimle paylaşmak isterseniz, İletişim Sorumlumuz Sırma Süren ile sirma@change.org’dan bağlantıya geçebilirsiniz.

60.501 Kişi, Hatemi Yavuz’a “Fok You Markasını Geri Çek” Diyor

Selin Tamer kampanyasını, Türk işadamı Hatemi Yavuz’un deri giyim markası **Fok You**’ya karşı başlattı. Tamer, gazetelerde Fok You markası için **200.000 yavru fokun dövülerek öldürüleceği** haberi üzerine Change.org’da kendi gibi düşünen insanları da harekete geçirip onların da desteğini toplamak için Hatem Yavuz’a karşı kampanya başlattı.

“Hayvanseverleri samimi bulmuyorum. Ben de onlara yeni markamla Fok You diyorum” diyen Hatem Yavuz, dünya fok derisi ticaretinin %82’sini elinde tutuyor. Tamer, üç hafta gibi kısa bir sürede 60.000’in üzerinde kişinin desteklediği kampanyasıyla ilgili “Fok avcılığının yasal olması insanlık dışı olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Bu katliamı ekonomik gerekçesi ne olursa olsun kınıyoruz! Sessizce kınamak yerine,

hep beraber sesimizi yükseltmek için bu kampanyayı başlattık! Bu, belki de Türkiye’de kürk ve hayvana işkence ile mücadelede çıkmış en büyük ortak sesin başlangıcı olacak” diyor ve desteğinizi bekliyor. Kampanyaya **change.org/fokyou** adresinden destek olabilirsiniz.

Yedikule Bostanlarına Sahip Çık

İstanbul'un surları, 1985 yılında UNESCO tarafından **Dünya Mirası** kabul edildi. Surların bir parçası olan Yedikule Bostanları da bu mirasın bir parçası. 2013 yılından bu yana İstanbullular, bostanların rekreasyon amaçlı inşaata açılacağı haberlerini endişeyle takip ediyor. Bostanların inşaata açılması sadece bir yeşil alanın daha tahrip olması demek değil, ayrıca 1500 yıllık ve son derece bereketli tarım toprağının etkisini tamamen kaybetmesi anlamına geliyor.

Fikir Sahibi Damaklar'ın yürüttüğü kampanya, 20.000'in üzerinde kişi tarafından şu ana kadar desteklendi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş ve Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'e hitaben başlatılan kampanya, her iki yerel yönetimin de 15 asırlık kültüre ve tarihe sahip çıkmasını talep ediyor ve ekliyor: "Yedikule Bostanları'nın tarihi misyonu ve geleneksel fonksiyonu korunsun;

Yedikule Bostanları tarım alanı olarak kalsın." Siz de İstanbul'da bir kültürün daha kaybolmasının önüne geçmek isterseniz, change.org/yedikulebostanlari adresinden imzanızı paylaşabilirsiniz.

Phaselis Antik Kenti Otel Olmasın

MÖ 7. yüzyılda Rodoslular tarafından kurulan antik kent, bugün Rixos oteller zinciri tarafından yürütülen "Dream of Phaselis" otel inşaatına direniyor. **Melike Vergili**'nin başlattığı kampanyayı şu ana kadar 76.564 kişi imzalarıyla destekledi. Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik'e hitaben başlatılan imza kampanyası, Antalya Phaselis Antik kentinin otel inşaatına kurban gitmemesini ve korunmasını talep ediyor.

"Türkiye'nin en güzel kıyı şeritleri, milli parkları parsel parsel 5 yıldızlı otellerle dolmaya devam ederken Fettah Tamince, Beydağları Milli Park alanına 'Dream Of Phaselis' adlı yeni bir otel ekliyor. Ama bu defa otel **1. Derecede Sit Alanı** olan Phaselis Antik Kent alanının bir kısmını da projeye dahil ederek bir tarih, kültür ve doğa katliamına kalkışıyor. Türkiye'nin tarihini ve doğasını ranta kurban etmemek için sen de bir imza ver! Bugün Phaselis'i kurtaramazsak, yarın her şeyi kaybedebiliriz" diyor Vergili. Halihazırda hukuki süreç devam eden antik kentin otele dönüşmemesi için yürütülen kampanyayı change.org/phaselis adresinden imzanızla destekleyebilirsiniz.

Change.org'da Kampanya Başlatmak İçin Ne Yapmak Gerekliyor?

www.change.org sitesine girin, **Kampanya Başlat** kutucuğuna tıklayın; aşağıdaki soruların olduğu formu doldurun, **Kurallar** bölümünü dikkatlice okuyun; sonra isterseniz fotoğraf veya video ekleyip kampanyanızı başlatın.

- 1- Başlatacağınız kampanya kime yönelik? Biliyorsanız birey, kurum ya da hükümet organının adı ve varsa e-posta adresini yazın.
- 2- Muhataplardan ne talep ediyorsunuz?
- 3- Bu kampanya sizin için neden önemli? Bir başka deyişle, insanlar bu kampanyaya neden destek vermeli?

İmzalarla birlikte siteye giren herkes kampanyanızı görebilir; her imza veren de kendi sosyal medya hesaplarından arkadaşları ve takipçileriyle paylaşabilir. Kampanyanızın muhatabına ilk imzalayan 50 kişinin imzasını içeren bir e-posta gider. Sonrasında da düzenli olarak kampanyanızın durumuna dair bilgilendirme e-postaları iletilir.

change.org

Ve Başardın, İşe Yarıyor!

TBMM'nin 19 Yıldır Masada Beklettiği "Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi" Onaylandı

Tüm Türkiye'nin Soma faciasıyla sarsılmasından tam 207 gün sonra TBMM, Hilal Atıcı'nın change.org/somasonolsun adresinde yürüttüğü kampanyanın sesini duydu. TBMM bütün partilerin oybirliğiyle, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 176 Sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi'nin onaylanmasının uygun bulunduğu na dair kanun tasarısını kabul etti. "Daha fazla maden işçisi ölmesin, bu insanlar için gerekli güvenlik önlemleri alınsın. Bu şirketlere ve ilgili kişilere gerekli cezalar verilsin" diyen Ali Cankurt, kampanyayı bugüne kadar destekleyen 276.414 kişiden sadece biri. Kampanyayı imzalayan-

lar, taleplerini ilgili bakanlıklara ve TBMM'ye sadece sosyal medya aracılığıyla değil, aynı zamanda Başbakanlık İletişim Merkezi'ne açtıkları telefonlar ve internet sitesinden yaptıkları başvurularla da ilettiler. Hilal Atıcı, başarıya ulaşan kampanyasıyla

ilgili olarak "Bu sözleşmenin onaylanması, bugün tehlikeli koşullarda çalışan madencilerimizin hayatını kurtaracak ve başka annelerin gözyaşı dökmesini engelleyecek bu kampanyaya imza atan 276 bin kişi insani görevini yerine getirmiş olur. **Şimdi mesele, bu anlaşmanın hükümlerinin hakkıyla uygulanmasında**" dedi. Soma'da 301 madencimizi kaybettiğimiz ertesi günü başlatılan imza kampanyası, şu ana kadar Change.org Türkiye'de en çok imza sayısına ulaşmış ikinci kampanya. Kampanyayla, TBMM'nin 19 yıldır Türkiye'nin masasında beklettiği, Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi imzalanmış oldu.

Çevre Mühendisleri Odası, Mesleğin Geleceğini Kurtardı

21 Kasım 2013'te yürürlüğe giren 28828 sayılı "Çevre Görevlisi, Çevre Yönetimi Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları" hakkındaki yönetmeliğe karşı Çevre Mühendisleri Odası'nın (ÇMO) başlattığı kampanya, **6206 kişinin imzasıyla başarıya ulaştı**. Yönetmeliği çevre mühendisliği mesleğine indirilmiş bir darbe olarak nitelendiren ÇMO, kampanyayı dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'a karşı başlatmıştı. "Biz çevre mühendisleri çevre görevlisi olabilme hakkını ancak anlamsız bir sınavla elde edebileceğiz. Nasıl ki 15 günlük eğitimle beyin cerrahisi olunamıyorsa, çevre mühendisi de olunamaz. Bu yönetmelik, çevre mühendisliği mesleğini bitirmek için mi, yoksa yapılması planlanan rant projelerinde, çevre hassasiyetini yok saymak için mi çıkarılmıştır?" diyen ÇMO, kampanyalarının başarı duyurusunu da şöyle yaptı: "Konuyla ilgili dava açan, toplantılar düzenleyen ve yetkililerle çeşitli görüşmelerde bulunarak eski yönetmeliğin iptal edilmesini talep eden Çevre Mühendisleri Odası genel başkanımız, yönetmelikte yapılan değişikliği, 'örgütlü mücadelenin bir sonucu' olarak değerlendirdi. Yeni çıkan yönetmelikteki en büyük değişikliklerden biri de, sınav şartının kaldırılması oldu. Başardık!"

İstanbul'un 113. AVM İnşaatı Engellendi

Nur Yücel'in Şubat 2013'te Kadıköy'ün son açık alanlarından olan **Kuşdili**'ne yapılması planlanan AVM'ye karşı başlattığı kampanya, **8960** kişinin imzasıyla Temmuz 2013'te başarıya ulaştı ve İstanbul bir AVM projesinden kurtuldu. "100 yıl öncesine kadar Kadıköy'ün mesire yeri olan, hemen ortasından geçen Kurbağalıdere'de sandal sefalarının yapıldığı Kuşdili Çayırı, yine yapılaşma tehlikesiyle karşı karşıya! Daha önce buraya yapmak istediği AVM projesi, mahkeme kararıyla iptal edilen İBB, yeni bir plan hazırlayarak, Kadıköy'de yapılaşmaya açılmayan son alanlarından biri olan eski Salı Pazarı alanına, en az Tepe Nautilus Alışveriş Merkezi büyüklüğünde bir AVM yapacak. Daha fazla yeşil alana sahip olabilecekken insanları tek bir yere sıkıştırarak AVM'ler istemiyoruz. Temiz hava istiyoruz" diyerek Change.org'dan kendisine destek isteyen Yücel'e İstanbul Valiliği'nden cevap 6 ay sonra gelmişti. Nur Yücel'le beraber 8960 kişi bir AVM inşaatını durdururken, bugün Türkiye genelinde toplam 342 AVM bulunuyor, bunların 112'si İstanbul'da.

Gezegen, Gökyüzü, Kentler, Okyanuslar Hepimizin

Avrupa Komisyonu bünyesindeki “Çevre Politikası İçin Bilim” (Science for Environment Policy) adlı kurumun Kasım ve Aralık bültenlerinden seçtiği üç makaleyi paylaşan Fatma Gül Altındağ, dört büyük sanayi bölgesinde gerçekleştirilen makaleye atıfta bulunarak şöyle diyor: “Herkes kendi gökyüzünü temizlerse dünyayı hava kirliliğinden kurtarabiliriz.”

 Fatma Gül ALTINDAĞ, altindagf@gmail.com

Çizim: Chris Moloney

Haydi Herkes Gökyüzü Temizliğine

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı'na bağlı Çevre Koruma Müdürlüğü, hava kirliliğini şöyle tanımlıyor: “Hava kirliliği; havada katı, sıvı ve gaz şeklindeki yabancı maddelerin insan sağlığına, canlı hayatına ve ekolojik dengeye zarar verecek miktar, yoğunluk ve sürede atmosferde bulunmasıdır; insanların çeşitli faaliyetleri sonucu meydana gelen üretim ve tüketim aktiviteleri sırasında ortaya çıkan atıklarla hava tabakası kirlenerek, yeryüzündeki canlı hayatı olumsuz yönde etkilenmektedir.” Hava kirliliğine sebep olan beş kirleticiden biri olan **partiküler madde** (PM) havada bulunan katı veya sıvı haldeki çok küçük parçacıklar. 4 Aralık'ta yayımlanan “Hava kirliliğini bölgesel olarak iyileştirmenin sağlığa faydası dünya çapında” (*Regional air pollution improvements have global health benefits*) başlıklı makaleyle bu partikülleri daha iyi tanıyıp onlardan

kurtulabilmek için işbirliği yapabileceğimizin müjdesini alıyoruz. Partikül maddeden çapı 2,5 mikron ya da daha küçük olan ince parçacıkların (PM_{2,5}) fosil yakıt dahil pek çok kaynağı olabiliyormuş (Bir saç telinin ortalama çapı 100 mikron). Bu ince parçacıklar, kendileri çok küçük olmasına rağmen büyük sağlık sorunlarına neden oluyorlarmış. Makalede, dört büyük sanayi bölgesinde (**Kuzey Amerika, Avrupa, Doğu Asya ve Güney Asya**) ince parçacık miktarının 2001'e kıyasla %20 azalmasının ölüm oranını nasıl etkileyeceği araştırılan çalışmaya yer verilmiş. Çalışmanın kapsamına, ince parçacıkların etkisi yüzünden akciğer kanseri gibi hastalıklar nedeniyle ıstırap çekmesi muhtemel 30 yaş üstü insanlar dahil edilmiş. Ölümünün %93-97'si kirliliğin olduğu bölgelerde gerçekleşirken, ince parçacık miktarı dört bölge boyunca %20 azaltılırsa her yıl 11.500 kişinin ölümü engelleniyor-

muş. K. Amerika, Doğu ve Güney Asya'da azalan ince parçacık miktarı, Avrupa'da her yıl 1700 erken ölümü engellerken, Avrupa kendi başına ince parçacık miktarını %20 azaltırsa yılda 37.400 kişinin ölümü engelleniyormuş. Avrupa'da azaltılan ince parçacık miktarıysa diğer üç bölgede 3700 ölümün önüne geçiyormuş. Sözün özü, ince parçacıkların zararını azaltmak için uzak diyarların faydası dokunabiliyormuş. Buradan ilk aşamada Kuzey Amerika'daki ağabeyim Onur'a, Avrupa'daki kardeşim Ayşegül'e, İrlanda'daki arkadaşım Merve'ye ve Avustralya'daki arkadaşım Oylum'a sesleniyorum. Herkes kendi gökyüzünü temizlerse dünyayı hava kirliliğinden kurtarabiliriz.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/regional_air_pollution_improvements_benefit_global_health_396na6_en.pdf

Poşetim Ispanaktan, Bilgisayarım Maydanozdan Olsun

Kabuğunun
içinde kakao

Bir şeyler oldu bu ay bilim dünyasına, güzel haberleriyle içimizi açıyor. 4 Aralık tarihinde yayımlanan “Sebze çöpünden toprakta çözünebilir çevre dostu plastik üretmek” (*Producing environmentally friendly biodegradable plastics from vegetable waste*) başlıklı makalede maydanoz ile ıspanağın gövdesinden ve kakao ile pirincin kabuğundan biyoplastik yapılıp yapılamayacağını tartışan bir çalışma yer alıyor.

Önce plastik ile ilgili bilgilerimizi tazeleyelim: 1950 yılında 1,5 milyon ton olan plastik üretimi, 2012 yılında 288 milyon tona çıkmış. Geri dönüştürülmediğinde toprakta çözünelemeyip yüzlerce yıl yok olmadığını ve ekosistem üzerinde yıkıcı etkileri bulunduğunu bildiğimiz plastik, aslında güneş yardımıyla küçük parçalara ayrılabilen. Gelin görün ki, bu küçük parçalar daha beter sonuçlar doğuruyormuş. Makalede plastik çöple dolan beş ana okyanus akıntısının tamamında bu durumun sudaki vahşi hayatı zedeleyerek istilacı türlerin çoğalmasına neden olacağı vurgulanıyor. İşte çalışmada da, çözünebilir alternatifler bu devasa sorunu tamamen çözemeyecek olsalar da en azından uzun vadedeki zararı azaltabilir düşüncesiyle plastik yapımında tarımsal sebze çöpünün kullanılabilirliği araştırılıyor. Sebze çöpüne yönelmelerinin sebebi ise gövde ya da kabuktan oluşan sebze çöplerinin doğal polimerler olması ve plastiği taklit etmeye ya-

racak selülozu içermeleriymiş. Sebze çöpü dediysek hafife almayın: “Yaprığını sat, gövdesini at, herkesten modern ol” felsefesiyle podyumlarda arzı endam eden Avrupa, bir yılda tek başına **24 milyon ton sebze çöpü** üretiyor. Bizim çiftçilerimiz, kendi sofraları için kestikleri karpuzların kabuklarını ineklerine yedirdiklerine göre yetiştirdikleri sebzelerin satamadıkları kısımlarını kim bilir nasıl kullanıyorlardır diye çuvaldızı ümitle çıkarıp başımıza neler gelecek bir bakalım. National Geographic Türkiye’den **Özgecan Kara**’nın “O Tabak Bitecek” başlıklı yazısında yer verdiği rakamları nüfusa oranladığımızda görüyoruz ki, kişi başına üretilen sebze çöpü miktarı **Avrupa’nın 1,5 katı**. Bahsi geçen çiftçiler dedelerimizle bitmişti, zaten küçük çiftçi mi kaldı deyip baştaki söylemi pişmanlıkla geri alalım mı? En iyisi konuyu daha beter dağıtmadan pılımızı pırtımızı toplayıp derhal bu paragrafı terk edelim. Araştırmacılar, yerli üreticilerden tedarik ettikleri maydanoz ve ıspanak gövdeleriyle yine yerli üreticilerden tedarik ettikleri kakao ve pirincin kabuğunu önce kurutup sonra zehirlilik oranı düşük, doğada kendiliğinden oluşan ve toprakta çözünebilir triflorikasetik asitle ıslatıyorlar. Bu solüsyonlarla, hem plastik film kaplaması hem de poşet gibi kendi başına kullanılan plastikler üretiyorlar. Sonra da bu

biyo-plastiklerin plastiğin yerini tutup tutamayacağını ölçümlemeye başlıyorlar.

Plastiğin boyuna göre esneyebilme oranı, maydanoz ve ıspanak biyoplastiğinde en yüksek çıkarken, en az kakao ve pirinç biyoplastiğinde çıkıyor (Sırasıyla: %45, %60, %10 ve %3). Yırtılınca kadar ulaşabildikleri en yüksek gerilimdeyse kakao açık ara birinci oluyor. Bu iki ölçümü bir de biyo-olmayan plastiklerle karşılaştırıyorlar: Maydanoz, ıspanak ve pirinç; poşetlerde ve bazı bilgisayar bileşenlerinde kullanılan düşük yoğunluklu polietilen termoplastikle eşdeğer çıkarken kakao; mutfak eşyası, şişe kapağı ve boru hattında kullanılan yüksek yoğunluklu polietilen ve polipropilene benzer çıkıyor. En sonunda nihai amaçlarını hatırlayıp bunlar toprakta çözünüyor mu diye bakıyorlar ve orada da ulaştıkları sonuç iç açıcı: Tüm biyo-plastik tipleri suya atıldığında şişip parçalanmaya başlıyor ve bir ay sonra da tamamen parçalara ayrılıp dağılıyor. Bilim insanları da iyice kirlenen ekosistemlerde biyo-plastik kullansak ne güzel olur belki de gezegen daha geç yok olur diye sevine sevine evlerinin yolunu tutuyor.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/producing_green_bioplastics_from_vegetable_waste_396na2_en.pdf

Mayıs 2013'te Avrupa Komisyonu'nun hazırladığı "3 tip neonikotinoitin yasaklanması" önergesi, AB ülkelerinin çoğu desteklediği için kabul edilmişti. Bu sırada Greenpeace Avrupa Arı Kampanya Koordinatörü Matthias Wüthrich, arıların azalmasını endüstriyel tarım modelinin başarısızlığının en açık örneği olan değerlendirip eklemiştir: "Bu model çevreyi kirletiyor ve çiftçilerin en zeki doğal müttefiki olan polen taşıyıcılarını öldürüyor."

Biri George Lucas'a Haber Versin!

Birgün gazetesinden **Bülent Şık**, 14 Temmuz'da "Pestisitler biyoçeşitlilik kaybına sebep oluyor" başlıklı haberinde, bitkilerde tozlaşmayı sağlayan böcek türlerinin (özellikle arılar) son yıllarda dünya genelinde koloniler halinde öldüğünden söz etmişti. Tarımsal üretimde çok kullanılan pestisitlerin doğal hayata büyük zarar verdiğini gösteren çalışmaya yer veren Bülent Şık, bu kitlesel ölümlere, piyasaya sürülürken toksikolojik testler sonucunda zararsız oldukları iddia edilen **neonikotinoid** (neonicotinoids) grubu pestisitlerin yol açtığının düşünüldüğünden bahsetmişti.

Avrupa Komisyonu'nun 13 Kasım tarihli "Çevre Politikası için Bilim" (Science for Environment) bülteninde yayınlanan "**Yeni biyo-pestisit, arılara zarar vermeden mahsulü koruyabilir mi?**" (*Can new biopesticide protect crops without harming honeybees?*) başlıklı makalede, kullanımı yakın zamanda Avrupa Komisyonu tarafından sınırlandırılmaya başlanmış neonikotinoid grubu pestisitlere alternatif olabilecek bir zararsızdan bahsediliyor: "Biyo-Pestisit". Nedir bu biyo-pestisit diye soracak olursanız, alacağımız cevaba da hazırsınız demektir. Biyo-pestisit, Avustralya

baca ağ örümceğinin (Australian funnel web spider) zehrinden ve kardelen çiçeğinin proteininden yapılan bir böcek ilacı (Ben iyiyim sevgili okuyucu, peki ya sen nasılsın?). Avustralya baca ağ örümceğinin zehri, böcekler midelerine indirdiklerinde sinir sistemine ulaşamadığı için tek başına zehirli bir etki göstermiyordu. Ancak bu zehir, kardelen çiçeğinin taşıyıcı proteiniyle birleştirildiğinde bağırsak zarını delip böceğin merkezi sinir sistemine ulaşma yetisi kazanıyordu ve kalsiyum kanallarını bozarak onları felç ediyordu. Kalsiyum kanallarını oluşturan protein yapısı, böcek türüne göre değişiklik gösterdiğinden aynı zehir, haşereleri felç ettiği halde arılara zarar vermiyordu.

Makalede yer alan araştırmada zehrin arılara zararlı olup olmadığını araştırmak için bir dizi test yapıyorlar (tabii bir sürü arıyı da telef ediyorlar) ve uzun ya da kısa vadede hayatta kalmalarıyla ilgili bir sorun olmadığı sonucuna varıyorlar. Biyo-pestisit neonikotinoid grubu pestisitler kadar zararlı olması için gerekli aşırı doz miktarına bile ulaşmıyorlar, çok çok yüksek (Arı başına 100 mg'ın üzeri) olması gerektiği sonucuna varıyorlar. Yalnız kalsiyum kanalları, arılarda hafıza

ve öğrenmeyle ilişkili olduğu için uzun vadede bu hayvancağızların temel yem arama davranışlarının etkilenmesinden endişe ediyorlar. Çok şükür, arılar bununla ilgili testleri de başarıyla geçiyor. Araştırmacılar, biyo-pestisiti geleneksel pestisitlerle kıyaslamak için daha çok çalışma yapılması gerektiğini ekleseler de bu acayip maddenin ümit verici olduğunda hemfikirler. Avustralya baca ağ örümceğiyle kardelen çiçeği, hikayelerinin bir gün arıları kurtarmak için birleşeceğini herhalde hiç tahmin etmemişlerdir. Haşerelere karşı bir silah olabileceklerinin zaten farkında değildir, herkesin av-avcı ilişkisi kendine göre, haşerelerle ne husumetleri olsun... Hadi bunları geçelim, daha ucuza verimli tarım yapmak için önce arıları kitlesel olarak öldürüp, sonra onların iyiliği için laboratuvarlarda üzerlerinde deneyler yaptığımızı kraliçe arılar duysa, örgütlenip canımızı okumazlar mı? Biri koşsun George Lucas'a haber versin, güçteki asıl dengesizlik epeydir doğada. Hem, ona da yeni bir uğraş olur.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/new_biopesticide_shows_minimal_toxicity_honeybees_393na1_en.pdf

Danıştay'ın **Soma Yırca**'da aldığı yürütmeyi durdurma kararından sonra şimdi de Manisa 2. İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı aldı. Kolin Şirketler Grubu'nun Yırca'da yapılacak olan termik santral için acele kamulaştırma kararını durduran Danıştay'dan sonra şimdi de köylülerden saklanan "ÇED olumlu kararının" yürütmesi durduruldu.

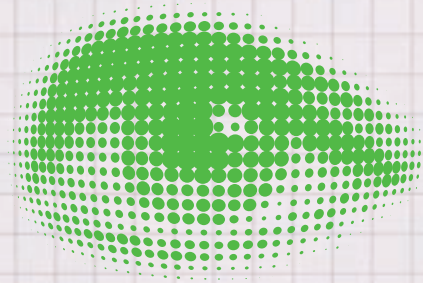
İzmir'in Urla ilçesine bağlı **Ovacık Köyü**'nde 1806 çam ağacı kesilerek yapılmak istenen rüzgar enerji santralının (RES) uygulama planları için İzmir 2. İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı verdi. Aynı proje için "ÇED gerekli değildir" kararına yönelik itiraz ise Danıştay'da bekliyor.

Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve meslek odalarının **Atatürk Orman Çiftliği**'nde açtıkları davalara ilişkin mahkeme sonuçları gelmeye başladı. Bira fabrikasının olduğu alanın, TBMM tarafından kullanılmasına olanak sağlayan Koruma Bölge Komisyonu'nun kararına yönelik açılan davada da Danıştay 6. Dairesi yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Türkiye'de üretim ve tüketimdeki plansızlık nedeniyle her yıl **17 milyar TL'lik sebze-meyve**, tarlada veya hallerde çürümeye terk ediliyor. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürü **Gürsel Küsek**, üreticilerin bilgi paylaşımı olmadan hangi parselde ne ekeceğine kendisinin karar verdiğini söyleyerek, "Bağımsız alınan kararlar sonucu oluşan ekim deseni, pazarın ihtiyacı ile örtüşmüyor. Patates, soğan gibi bazı ürünler farklı yıllarda az veya çok üretilebiliyor. Böyle olunca tarlada ya da hallerde çürümeye terk ediliyor" dedi.

Kadıköy Caferağa Mahallesi Hacı Şükrü Sokağı'nda bulunan ve sa-

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

Sakarya Bıçkıdere Ormanları termal otel için katlediliyor; Gökçealan Köyü taş ocağı tehdidi altında; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Akkuyu Nükleer Güç Santrali için ÇED raporunu onayladı; Türkiye'nin RES'lerden elde ettiği elektrik yıllık tüketiminin %3'üne ulaştı; Van'daki Akgöl haritadan siliniyor.

Gözde İVGİN

nat merkezi olarak kullanılan **Mahalle Evi**, polis tarafından boşaltıldı. Geçtiğimiz haftalarda önce tebligat gönderilen ev, mahalleli tarafından kullanılıyordu. Evin İstanbul Defterdarlığı'na ait olduğunu belirten polis, baskın yaparak evi boşalttı.

İzmir Selçuk'ta bağcılık ve şarap

kültürü beş bin yıl öncesine dayanan **Gökçealan Köyü**, taş ocağı tehdidi altında. Şehircilik ve İmar Müdürlüğü internet sitesinden kamuoyuna duyurulan, Gümüş Dağı eteklerindeki taş ocağı için İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden yardım istendi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, **Akkuyu Nükleer Güç Santrali** için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporunu onayladı. Rus-Türk ortaklığıyla yapılacak olan santralın ÇED raporu, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Ankara ziyaretine saatler kala onaylanmış oldu.

İklim değişikliği, kutup ayılarını tehdit etmeye başladı. Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) tarafından yapılan açıklamaya göre, 2004 yılında ABD'nin Alaska eyaleti ve Kanada'nın kuzeybatısında 1500 kutup ayısı yaşıyordu. Son sayım, şu anda bölgede yaşayan **kutup ayısı sayısının 900'e gerilediğini** ortaya koydu.

Almanya, iddialı iklim hedeflerine ulaşmak adına ülkedeki bazı kömürlü termik santrallerinin kapatılması için enerji şirketlerini zorlayacak yeni bir yasa üzerinde çalışıyor. Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanan yasa tasarısıyla, enerji şirketlerinden karbon salımlarını 2020 yılına kadar asgari 22 milyon ton azaltmaları istenecek.

Yenilenebilir enerji konusunda hemen her gün bir yenilikle karşılaşıyoruz. Bütün bu yenilikler aynı zamanda, geleceğin enerji sistemini şekillendirmek adına gerçekleşiyor. Bu noktadan hareket eden Almanya'daki **Mecklenberg ağı**, 5 MW/MW saat enerji depolama merkezi kurdu. Bu tesiste 1600 pil kutusu ve bunların içinde 25,600 lityum-magnezyum-oksit hücreleri milisaniyeler içinde tepki verebiliyor ve

frekansın dengelenmesinde büyük faydası oluyor.

Türkiye'nin rüzgar enerjisi santrallerinden (RES) elde ettiği elektrik, **yıllık tüketimin %3'üne ulaştı**. Türkiye'nin her bölgesinde kurulmaya başlayan RES'lerden elde edilen miktar, Ankara'nın yıllık elektrik tüketiminin %70'ini karşılama oranına yükseldi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Kaynakları Genel Müdürlüğü ve Rüzgar Enerjisi Santralleri Yatırımcıları Derneği'nin (RESYAD) verilerine göre işletmede olan, yatırımı süren ve lisans izin aşaması devam eden 126 rüzgar santrali bulunuyor.

Fransa'nın güneydoğusundaki Grenoble şehrinde **açık alandaki tüm reklamların yasaklanması** kararı alındı. Grenoble, böylece Avrupa'da bir ilke imza atmış oldu.

Çanakkale Karabiga'da **Cenal Elektrik A.Ş.** tarafından kurulmak istenen termik santral projesine bir yargı freni daha geldi. Tek proje olduğu halde, çevreye vereceği zararları gizlemek için dört ayrı projeymiş gibi gösterilen santralin dördüncü projesine de yürütmeyi durdurma kararı verildi. Ancak şirket, termik sevdasından vazgeçmiyor.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yeni Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) yönetmeliğini Resmi Gazete'de yayımladı. Son yönetmelikte, çevre katliamlarına yol açan 3. köprü, 3. havaalanı gibi projeler Anayasa Mahkemesi kararına karşın **"ÇED'den muaf"** tutulurken, toplu konut projeleri, AVM'ler ve golf sahaları için "ÇED olumlu raporu" aranmayacak.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Başkanı Prof. Dr. Ali Fuat Doğu,

Van'ın Özalp ilçesinde ekosistem içinde önemli bir yere sahip olan Akgöl'ün, sığ ve kapalı bir çanağa sahip olduğu için iklim değişikliğine dayanamadığını açıkladı. Doğu, "Haritalarda masmavi görünen Akgöl aslında yok. Bundan sonra çizilecek **haritalarda Akgöl'ü göremeyeceğiz**" dedi.

Edirne'de 75 yaşındaki **Kıymet Peker**'in, kepecin önüne oturarak yıkımını engellediği parkla ilgili mahkeme kararı belli oldu. Edirne İdare Mahkemesi, parkın yıkılmasının hukuka aykırı olduğuna hükmetti.

Niğde Ulukışla'da altın üretimi yapan Gümüştaş Altın Şirketi, mahkemeye Türkiye hukuk tarihine geçecek bir talepte bulundu. Şirket, mahkemeye siyanürlü altın işletmesi kuracağı alanın 100 bin ölçekli planda tarımsal depolama alanı olarak gösterilmesi üzerine "Bu planı uygulamayın" diye başvurdu. Bu talep, hukukçular tarafından **"mahkemeye pozitif hukuk kurallarını uygulama deme cüreti"** olarak yorumlanıyor.

Soma'nın Yırca köyünde santral için 6 bin zeytin ağacının kesilmesiyle gündeme oturan arazilerin imara açılması tarımı tehdit ediyor. Son 5 yılda **2 milyon 712 bin dönüm arazi** inşaata kurban giderken, bu yıl üç kat artış yaşandı.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Lütfi Elvan, geçtiğimiz hafta TBMM bütçe görüşmelerindeki sunumunda son 12 yılda yapılan

duble yolların %80'inde 2-3 yıl boyunca "sathi kaplama" adı verilen asfalttan kullanıldığını itiraf etti. Yapıldıktan üç yıl sonra bozulan sathi asfaltın onarım bedeli ise normal asfalta göre 4 kat daha fazla.

İngiltere'nin insan ve yemek atıklarıyla çalışan ilk otobüsü olma özelliğini taşıyan **Bio-Bus** seferlerine başladı.

Çanakkale'de faaliyet gösteren dört termik santrale ek olarak, büyük bölümü yapılaşmanın bulunmadığı doğal koylarda inşa edilmek üzere 11 termik santral başvurusunun yapılması bölge halkında endişeye yol açtı.

Norveçli bilim insanlarından oluşan bir ekip, **uzayda sebze ve bitki** yetiştirmenin imkanlarını araştırıyor. Avrupa Birliği'nin finanse ettiği 10 yıl süreli araştırma projesinde, sebzelerin uzayda nasıl yetişebileceği ile uzayda yapılacak bahçivanlığın uzay yolcularına oksijen ve yiyecek sağlayıp sağlamayacağı araştırılacak. Uzayda hangi sebzelerin yetiştirileceği konusunda karar verilmemiş olmakta birlikte domates, marul ve soya üzerinde duruluyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verilerine göre Türkiye'nin 46,3 milyon ton ham petrol ve 6,3 milyar metreküp doğalgaz rezervi kaldı. Yeni keşifler yapılmadığı takdirde, bu yılki aylık ortalama üretim seviyeleri ile Türkiye'de 19,3 yıllık ham petrol rezervi, 12,2 yıllık doğalgaz rezervi kalacak.

Karadeniz’de tepki çeken HES’ler şimdi de tarihi ve doğal güzellikle-riyle ünlü Kaz Dağları’na yapılıyor. **Balkesir Enerji Grubu** projeleri kapsamında İkizcetepeler, Cüneyt, Dursunbey, Kızılkçeçili, Kocadere, Mihlı ve Susurluk HES olmak üzere toplam yedi HES projesi planlanıyor. Manastır HES projesi ise iptal edildi.

Ömerli Barajı’ndaki **trafo bakımı** için İstanbul’da 12 ilçeye dört gün su verilmeyeceğini açıklayan İSKİ, tepki üzerine geri adım attı. “Trafo bakımı için böyle su kesilmez. Sorun elektrik işinin taşeronla verilmesi” yorumu yapıldı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın onayını bekleyen 80 milyon Euro’luk **Park Orman** projesinin ayrıntıları belli oldu. Projeye göre, Fatih Ormanı’na 108 villa, 19 restoran, 15 bin kişilik “çok amaçlı salon” ve 4 bin kişilik açık hava etkinlik alanı yapacak.

TEMA Vakfı, her yıl düzenlediği Erozyonla Mücadele Haftası etkinlikleri kapsamında bu yıl Sapanca Gölü’ndeydi. TEMA Vakfı temsilcileri gölde incelemelerde bulundu. Göl hakkında bilgi veren Sakarya Üniversitesi Çevre Mühendisliği öğretim üyesi ve TEMA Vakfı Sakarya İl Temsilcisi Yrd. Doç. Dr. Mahnaz Gümrükçüoğlu, her derenin bir su fabrikası tarafından tutulduğunu, gölün kendini yenileyemediğini ve Sapanca’nın sonun başlangıcında olduğunu belirtti.

Artvin’in Hopa ilçesinde vatandaşların bahçelerini domuzlara karşı korumak için kurdukları kapana takılan **boz ayı**, Kars’tan gelen ekiplerin uzun uğraşları sonucu kurtarılarak doğaya salındı.

Sakarya Bıçkıdere Ormanları katlediliyor. Bir yanda su fabrikası için

ağaçlar kesilip yerin altına borular döşeniyor, diğer yanda inşa edilecek **termal otel** için sıcak su arıyor. Ormanın ayrı bir yerinde ise bakır madeni için sondaj çalışmaları yapılıyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Ekim ayında hazırladığı 2015-2019 yıllarını kapsayan Stratejik Plan’da Gezi Parkı direnişine neden olan Topçu Kışlası’nı “**Taksim Meydanı Kentsel Tasarım ve Taksim Kışlası Restitüsyon Projesi**” olarak yeniden gündemine aldı.

Kütahya’nın Gediz ilçesindeki Murat ve Şaphane dağlarından doğan 401 km uzunluğundaki **Gediz Nehri’nde kirlilik** üst seviyelere ulaştı. Nehrin Turgutlu’dan geçen bölümünde boyları 10 ile 50 cm arasında değişen yayın ve aynalı saz balıklarının ölecek su yüzeyine çıkması kirliliğin boyutunu gözler önüne serdi.

Van Gölü alarm veriyor. İklim değişikliğine bağlı olarak seviyesi belirli periyotlarda değişen göl, son 15 yılın en büyük su kaybını yaşıyor.

Sivriada’yı imara açan planlara yargı freni geldi. Mahkeme, imar planlarını Çevre Düzeni Planı’na ve Kıyı Kanunu’na aykırı buldu.

Sivriada’da bulunan Bizans dönemine ait manastır ve sarnıç plan paftalarına işlenmediği tespit edildi.

Muğla 2. İdare Mahkemesi, Dalyan ilçesinde Caretta Carettaları ile meşhur İztuzu Plajı’nda yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan için yapılan “saray”ın bulunduğu Gazi Yerleşkesi ve Atatürk Orman Çiftliği’ne ait 530 dekarlık alan içinde yer alan, yaşları 50’nin üzerindeki 14 anıt ağacın bir kısmı kurumaya terk edildi, bazıları kesildi, bazıları ise yerlerinden söküldü.

UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne alınması için çalışmalar yürütülen Dicle Vadisi’ndeki 7 bin 517 dönümlük tarım arazisi, **tarım alanı dışına çıkarıldı.**

Samsun Terme Belediye Başkanı **Şenol Kul**, termik santrale karşı çıkarak, “Burası Amazonların vatanı, termik santral olmaz” dedi.

Kaynaklar: Doğan Haber Ajansı, Hürriyet, Yapı dergisi, Tarlasera, baskahaber.org, NTV, Yeşil Gazete, diken.com.tr, Evrensel, Cumhuriyet, Aljazeera Türk, Zaman, Zete, T24, Taraf, Sözcü, Radikal, Bianet, Birgün

ekolojik yaşam rehberi

Selen Özarslan Aktar

YENİ İNSAN yayınevi

Elbiselerimize, yiyeceklerimize, kabımıza-kacağımıza kadar giren kimyasallar, sağlığımızı ciddi şekilde tehdit ederken, yaşadığımız kenti, ülkeyi ve dünyayı boğucu bir şekilde sarıyor.

Çözümler her alanda aciliyet gösteriyor ama önce evimizden, kendi sokak kapımızdan başlamak gerekiyor.

Ekolojik yaşam rehberi bu amaçla yazıldı. Okumanızı tavsiye ediyoruz.

kadınlar ekolojik dönüşümde...

editör: emel değirmenci

YENİ İNSAN yayınevi

nasıl bir organik tarım?

editör: tayfun okuyan

YENİ İNSAN yayınevi

kişisel karbon ayak izi rehberi

Devlin Bahçeci

YENİ İNSAN yayınevi

YENİ İNSAN yayınevi

www.yeniinsanyayinevi.com

/yeniinsanyayin

/yeniinsanyayinevi

Üçüncü Sanayi Devrimi

Yazar: Jeremy Rifkin

Çeviri: Murat Başekim, Pelin Sıral

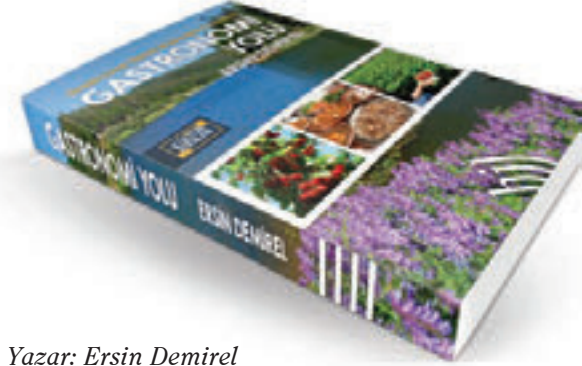
Yayınevi: İletişim Yayınları, Aralık 2014

Birinci ve İkinci Sanayi Devrimleri ile büyük mesafeler katettiğini düşünen insanlığın kurduğu “Endüstri Uygarlığı” artık bir dönemece geldi. Petrol ve diğer fosil yakıtlar tükeniyor, bu enerjilerden türetilen ve bunlarla sürdürülen teknolojiler eskiyor, bakımları zorlaşıyor. En kötüsü de fosil yakıtı dayalı endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan iklim değişikliğinin etkileri artıyor; ekosistemler bozuluyor. Uzun yıllardır hem çevreyi ön planda tutan, hem de daha

adil ve sürdürülebilir ekonomik modeller üzerine çalışan **Jeremy Rifkin**’in kaleme aldığı “Üçüncü Sanayi Devrimi” de içinde bulunduğumuz durumu tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyor. Geride bıraktığımız dönemdeki yanlışları ortaya koyan kitap, gelecek için önemli ipuçları ve öneriler sunuyor. Üçüncü Sanayi Devrimi’nin kapitalizmi adeta baştan tanımlayacağına öngören Rifkin, daha yeşil bir geleceğin imkanlarını da ortaya koyuyor.

Gastronomi Yolu: Bereket Saçan Nehrin İzinde Doğa Yürüyüşleri

Yazar: Ersin Demirel

Yayınevi: Hil Yayınları, Kasım 2014

Türkiye’nin farklı bölgelerindeki yürüyüş yollarının anlatıldığı **Kültür Rotaları Kitaplığı’nın dördüncü kitabı** olan Gastronomi Yolu; Türkiye’de bir ilk olarak doğa, tarih ve mutfak kültürünü buluşturan bir ekoturizm çalışmasına imza atıyor. Gezgin, fotoğrafçı, yazar ve aynı zamanda bir çevre gönüllüsü olan dostumuz **Ersin Demirel**’in titiz çalışmasının ürünü olan Gastronomi Yolu ile yüksek bozkırlar, gür ormanlar ve yemyeşil yaylaların ortasında kurulmuş, insanlık tarihine binlerce yıldır mesken olmuş bir lezzet durağı olan Çorum’da gezecek; ülkemizin en uzun nehri unvanını taşıyan Kızılırmak havzasının verimliliğiyle beslenen zengin bir mutfak kültürüyle tanışacaksınız. Günübirlik doğa yürüyüşü yolları, trekking rotaları, manzaralı araç yolları, kamp alanları ile bisiklet parkurlarını kapsayan kitapta ayrıca detaylı bir harita da yer alıyor.

Eko-nomi

Yazar: Richard L. Stroup

Çeviri: Ahmet Uzun

Yayınevi: Liberte Yayınları,

Ekim 2014

Uzmanlık alanları özelleştirme ve çevre olan Amerikalı ekonomi profesörü Richard Stroup’un kaleme aldığı Eko-nomi (Eco-nomics) adlı kitap, **bir paradoksa odaklanıyor**: Çevreyi korumak adına birçok kanun çıkarılıyor ancak

bunlar ne yazık ki kirliliği temizlemiyor; kanunlar bu işi yapmaktan ziyade, geniş bürokrasiler yaratarak büyük miktarlarda kaynak israfına sebep oluyor. Peki kapitalist Batı ülkeleri bu konuda neden daha başarılı? İşte “çevre”nize daha farklı bakmanızda size rehberlik sunacak olan Eko-nomi de özel mülkiyet, piyasa süreci ve çevre ilişkisi hakkında bir perspektif sunuyor.

Coca-Cola İçecek 2013 Sürdürülebilirlik Raporu Yayınlandı

GRI G4 raporlama ilkelerini Türkiye’de bu yıl ilk defa uygulamaya koyan az sayıda şirketten biri olarak, sürdürülebilirlik performansımızı ‘İnsan’, ‘Çevre’ ve ‘Toplum’ başlıkları altında tüm paydaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

Sürdürülebilirlik performansımızın detaylarına www.cci.com.tr adresinde yer alan 2013 Sürdürülebilirlik Raporumuzdan ulaşabilirsiniz.

Coca-Cola İçecek

ENERJİYİ VE
EMEĞİ KORUYAN

eKO
KREDİ

Şekerbank

Doğa
için
güzel
haber

Enerji verimliliği yatırımlarının finansmanında Türkiye'de öncü rol edinen Şekerbank, EKOkredi ile bugüne kadar 59 bini aşkın bireysel müşteri, esnaf, çiftçi, işletme ve KOBİ'yi enerji tasarrufuyla tanıştırdı. EKOkredi ile 15,8 milyar kilovatsaat enerji tasarrufu sağlandı, 3,5 milyon ton karbon salımı engellendi, 79 bini aşkın konut yalıtımı desteklendi ve 144 milyon metreküp doğalgaz tasarrufu elde edildi. Şekerbank, EKOkredi ile emeği ve enerjiyi koruyarak ülkemiz ekonomisine destek olmaya devam ediyor.

ekokredi.com.tr | 444 78 78